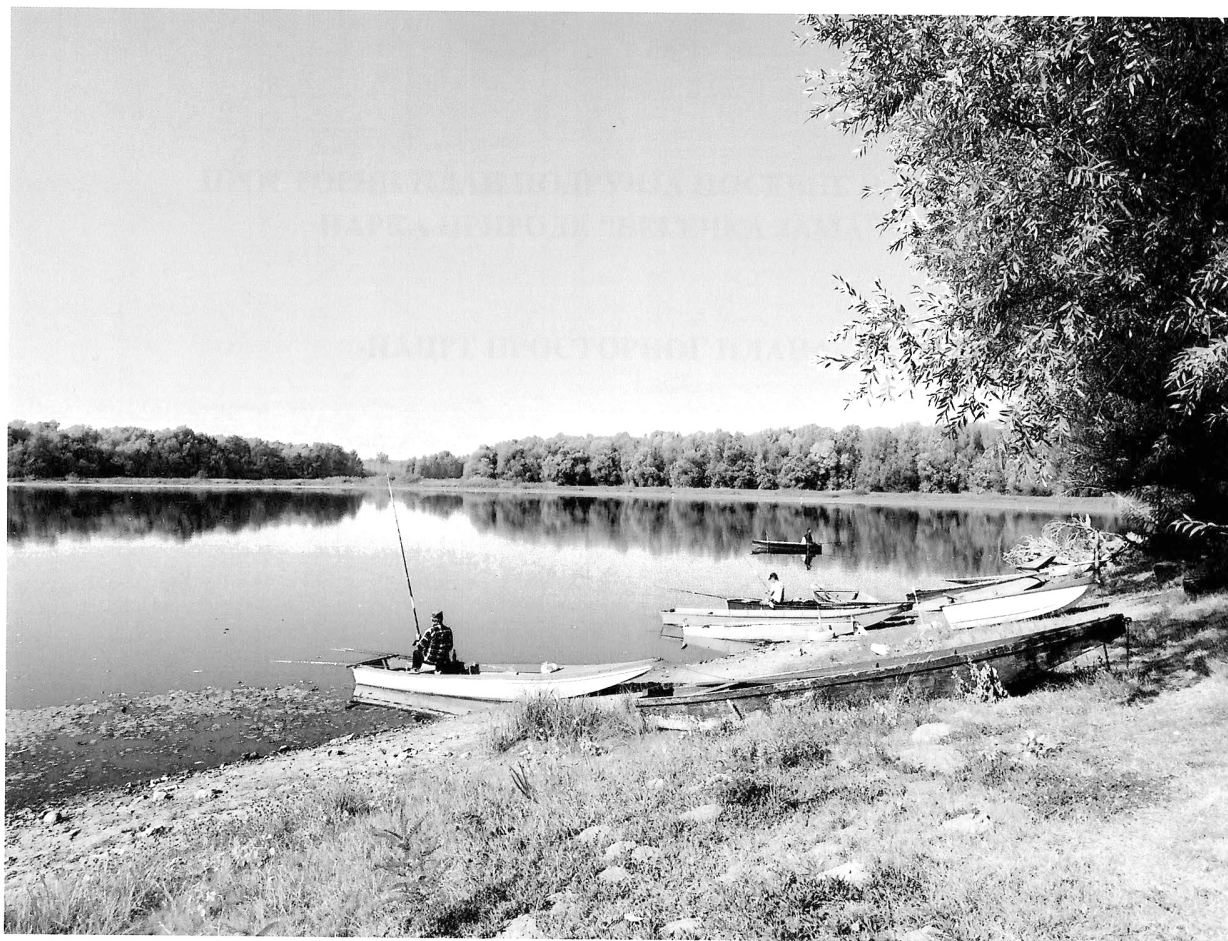


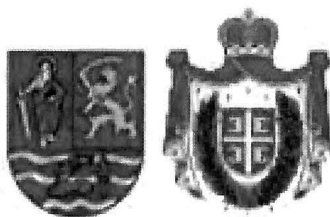
**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ "БЕГЕЧКА ЈАМА"**



Нови Сад, март 2023. године

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**



**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ "БЕГЕЧКА ЈАМА"**

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања ЕРЦЕГ

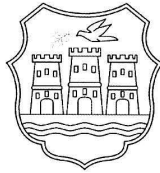


Нови Сад, март 2023. године

ОБРАЂИВАЧ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "УРБАНИЗАМ"

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ, НОВИ САД
21000 НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3
Број: 1.1.1/18



**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ "БЕГЕЧКА ЈАМА"**

ДИРЕКТОР

Душан МИЛАДИНОВИЋ, дипл. инж. арх.



Нови Сад, март 2023. године

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "УРБАНИЗАМ"

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ, НОВИ САД
21000 НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3

Број: 1.1.1/18

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ИЗ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА "УРБАНИЗАМ"

ОДГОВОРНИ ПРОСТОРНИ ПЛАНЕР:

Силвија КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.



РУКОВОДИОЦИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:

Силвија КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.

др Биљана ВРБАШКИ, дипл. инж. арх.

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:

Силвија КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.

др Биљана ВРБАШКИ, дипл. инж. арх.

Јелена НЕЈГЕБАУЕР, дипл. инж. арх.

Ивана КУЗМАНОВИЋ-ЈОВАНОВИЋ, дипл. инж. арх.

Биљана ЈОВАНОВИЋ ШУШЊАР, дипл. инж. арх.

Мирела МАНАСИЈЕВИЋ РАДОЈЕВИЋ, дипл. инж. арх.

Марко СТОЈАНОВИЋ, дипл. инж. арх.

Мр Вања ВУКАДИНОВИЋ ЂУРИЋ, дипл. инж. арх.

Милица ЗЛИЧИЋ, дипл. инж. арх.

Драган НЕДЕЉКОВ, дипл. инж. саобр.

Марија МАЉКОВИЋ-ГРИГОРОВ, дипл. инж. геод.

Оља ТОЛМАЧ, дипл. инж. грађ.

Владимир МАРКОВИЋ, дипл. инж. ел.

Иванка АРАДСКИ, дипл. инж. хорт.

Јелена РОВЧАНИН, маст. инж. пејз. арх.

Дејана НЕГОВАНОВИЋ, маст. инж. зашт. жив. сред.

Соња БЈЕЛОБАБА, маст. инж. зашт. жив. сред.

Нада ВИНОКИЋ, дипл. правник

Душко МАРКОВИЋ, дипл. екон.

Бојана КУЛАЧИН, дипл. социолог

Милица ЈЕЛЕНИЋ, дипл. инж. арх.

ОСТАЛИ САРАДНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:

Мирјана ПАУНИЋ, арх. техн.

Јулијана БОЛТИЋ, геом.

Цеца ДИМИТРИЈЕВИЋ, геом.

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.3. ОПИС ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ШИРИХ ПОДРУЧЈА

2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1.1. Природни услови

3.1.2. Природне вредности подручја

3.1.3. Становништво

3.1.4. Мрежа и функције насеља

3.1.5. Јавне службе

3.1.6. Привреда

3.1.7. Инфраструктура

3.1.8. Непокретна културна добра

3.1.9. Стање животне средине

3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације

3.2. SWOT АНАЛИЗА

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

- 2.1.1. Заштита и коришћење природних вредности
- 2.1.2. Заштита непокретних културних добара
- 2.1.3. Заштита животне средине
- 2.1.4. Привреда
- 2.1.6. Инфраструктурни системи

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЃУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

- 3.1. РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
- 3.2. ПРЕКОГРАНИЧНИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ И СИСТЕМА

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

- 1.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА
- 1.2. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА
- 1.3. ЗАШТИТА КУЛТУРНИХ ДОБАРА

2. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

- 3.1. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ
- 3.2. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ
- 3.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ
- 3.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСKE И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

- 4.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ
- 4.2. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА И РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ
 - 4.2.1. Мрежа и функције насеља
 - 4.2.2. Рурално подручје
 - 4.2.3. Јавне службе

5. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

- 5.1. ТУРИЗАМ
- 5.2. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ
- 5.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Снабдевање водом

6.2.2. Одвођење отпадних вода

6.2.3. Одвођење атмосферских вода

6.2.4. Водни режим језера Јама

6.2.5. Одбрана од поплава

6.2.6. Уређење водног пута Дунава

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.3.1. Снабдевање електричном енергијом

6.3.2. Снабдевање топлотном енергијом

6.3.3. Обновљиви извори енергије

6.3.4. Мере енергетске ефикасности изградње

6.4. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

7. ПЛАН ОЗЕЛЕЊАВАЊА

8. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

8.1. НАМЕНА ПРОСТОРА

8.2. БИЛАНС ПОВРШИНА

IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА ПРЕДЕОНИХ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОТЦЕЛИНАМА

1.1.1. Потцелина језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта

1.1.2. Потцелина одбрамбени насип

1.1.3. Потцелина туристичко-рекреативно подручје

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ –ЗАШТИТНА ЗОНА ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА И ПОТЦЕЛИНАМА

1.2.1. Потцелина- брањено подручје

1.2.2. Потцелина -небрањено подручје - туристичко-рекреативно подручје

1.2.3. Потцелина - одбрамбени насип

1.3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ - ОСТАЛА ПОСЕБНА НАМЕНА (ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ- АКВАТОРИЈА ДУНАВА)

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

2.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

2.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

2.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

2.4. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

3.1 УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

3.2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРЕДЕЛА

3.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

3.5. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

3.5.1. Елементарне непогоде

3.5.2. Мере заштите од акцидентних ситуација

3.7. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

3.8. УСЛОВИ УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА

4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

4.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

4.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЂЕНО ПРОСТОРНИМ ПЛАНОМ

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.2 СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

2.2.1. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко - рекреативно подручје у оквиру Подручја посебне намене

2.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко - рекреативно подручје у оквиру заштитне зоне заштићеног подручја

2.2.3. Смернице за израду планске документације у заштитној зони заштићеног подручја (брањено подручје)

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

ПРЕГЛЕДНЕ КАРТЕ

1. Целине и потцелине Подручја посебне намене.....1: 10000

РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ

1. Посебна намена простора 1: 10000

2.1. Мрежа насеља и инфраструктурни системи.....1 : 50000

2.2. Инфраструктурни системи..... 1: 10000

3. Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара.....1 : 10000

4. Карта спровођења.....1 : 10000

5. Планирана намена површина, регулација површина јавне намене
са елементима за парцелацију, нивелацију, и мрежом инфраструктуре
за подцелине одбрамбени насип

5.1. Сегмент 1..... 1 : 2500

5.2. Сегмент 2..... 1 : 2500

5.3. Сегмент 3..... 1 : 2500

5.4. Сегмент 4..... 1 : 2500

6. Карактеристични попречни профили насипа 1:100

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПАРКА ПРИРОДЕ „БЕГЕЧКА ЈАМА“

УВОД

Изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ (у даљем тексту: Просторни план), приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ („Службени лист АПВ“, број 60/18).

Саставни део Одлуке о изради Просторног плана је и Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ на животну средину, објављена уз Покрајинску скупштинску одлуку о изради Просторног плана („Службени лист АПВ“, бр.60/2018).

Просторни план подручја посебне намене, на основу члана 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21), (у даљем тексту: Закон о планирању и изградњи), доноси се за подручја која због природних вредности захтевају посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

Циљ израде Просторног плана је утврђивање опште концепције развоја подручја посебне намене, правила заштите, уређења и коришћења природних система, као и остала правила уређења, организације земљишта и грађења, а све у складу са мерама и условима заштите утврђеним актом о заштити заштићеног подручја и са Студијом заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлогу за стављање под заштиту као заштићеног подручја III категорије из 2011. године.

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16.

Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће „Урбанизам“, Завод за урбанизам Нови Сад, Нови Сад, Булевар цара Лазара 3/III.

На основу Закона о планирању и изградњи, после доношења Одлуке о изради Просторног плана, носилац израде плана је организовао упознавање јавности (правних и

физичких лица) са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој просторних целина и ефектима планирања.

Оглас о излагању Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ у трајању од 15 дана, од 04.03.2019. године до 18.03.2019. године. године објављен је од стране носиоца израде Просторног плана у дневном листу „Дневник“, дана 04.03.2019. године.

У току раног јавног увида прибављени су услови и други значајни подаци за израду планског документа, од органа, посебних организација, ималаца јавних овашћења и других институција.

Након објављивања одлуке приступило се изради Нацрта Просторног плана.

Саставни део Просторног плана је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ на животну средину.

Прелиминарна граница обухвата Просторног плана која је дефинисана Одлуком, у фази израде Нацрта преиспитана је задржана и у Нацрту Просторног плана.

Упоредо са израдом Нацрта Просторног плана, припремљена је и документациона основа планског документа, која се састоји од услова и мишљења надлежних органа и организација, студија, анализа и остале документације од значаја за израду Просторног плана.

Планска решења су усклађена са прописима који непосредно или посредно регулишу ову област.

Основни прописи који регулишу област просторног и урбанистичког планирања су:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21),
- Закон о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон),
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20 – др. закон),
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 111/09, 20/15, 87/18 - др. закон, 87/18 - др. закон, 87/18),
- Закон о заштити природе („Сл. гл. РС“ бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/2016, 95/2018 – др. закон и 71/21),
- Закон о шумама („Сл. гл. РС“ бр. 30/10, 93/12, 89/15, 95/18 – др. закон),
- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС” бр. 135/04, 36/09 - др. закон, 36/09, 72/09 - др. закон, 43/11 - УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон),
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09),

- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13, 26/21-др. закон),
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18 – др. закон),
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21),
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон),
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Сл. гласник РС“, бр. 101/15, 95/18 - др. Закон и 40/21),
- Закон о енергетици („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018 - др.закон и 40/2021),
- Закон о електронским комуникацијама („Сл. гласник РС“ број 44/2010, 60/2013 - одлука УС, 62/2014 и 95/2018 – др. закон),
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС“ број 36/2009),
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13),
- Уредба о еколошкој мрежи („Сл. гл. РС“ бр. 102/10),
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/08),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12),
- Уредба о класификацији вода („Сл. гласник СРС“, бр. 5/68),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 50/12),

- Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС“, број 50/11),
- Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Сл. гласник РС“, број 22/15),
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Службени гласник РС“, број 22/15),
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“ бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16),
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, бр. 74/11),
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Службени гласник РС“, бр. 23/94),
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, број 92/10 и 77/21),
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник РС“, број 98/10),
- Правилник за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада“, број 19/2011 и 7/2014),
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“, бр. 33/16),
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС“, бр. 31/82),
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/08),
- Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим ретким за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС“, бр.35/10),
- Одлука о одржавању чистоће („Сл. лист Града Новог Сада“ бр. 25/10, 37/10 - исправка, 3/11 - исправка, 21/11, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19, 59/19),
- Одлука о уређивању и одржавању депоније („Службени лист Града Новог Сада“, број 6/03, 47/06 – др. одлука и 13/14),

- Одлука о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22),

као и остали законски и подзаконски акти којима је регулисана посредно или непосредно ова област.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

На основу Просторног плана Републике Србије од 2010.године до 2020. године године („Службени гласник РС“, број 88/10), (у даљем тексту: Просторни план Републике Србије) и Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АП Војводине“, број 22/11), (у даљем тексту: Регионални просторни план) за просторне целине чију посебност одређује једна или више опредељујућих намена, активности или функција раде се просторни планови подручја посебне намене. Ту припадају и подручја заштићених природних добара, па и паркови природе.

На основу члана 21. Закона о планирању и изградњи, просторни план подручја посебне намене, доноси се за подручја која због природних вредности захтевају посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

Парк природе је подручје добро очуваних природних вредности са претежно очуваним природним екосистемима и живописним пејзажима, намењено очувању укупне геолошке, биолошке и пределе разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих делатности усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја (чл. 34 Закона о заштити природе).

Планирање, уређење и коришћење простора, природних ресурса, заштићених подручја и еколошке мреже спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, основа и програма управљања и коришћења природних ресурса и добара у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу, у складу са мерама и условима заштите природе.

Подручје језера Јама и његовог окружења, где спадају и комплекси ритских станишта и туристичко-рекреативно подручје са викенд-насељем, заштићено је као парк природе – значајно природно добро доношењем Одлуке о заштити Парка природе „Бегечка јама“ 1999. године („Службени лист града Новог Сада“, број 14/99). Парк природе је стављен под заштиту ради очувања биотопа који су у нестајању и за њих везаних животних заједница и природних реткости, као изузетно значајно природно плодиште риба и репрезентативно станиште остале фауне и водене макрофитске вегетације. Површина заштићеног добра износи 379,40 ha, и установљени су режим II

степен заштите (површине око 46,38 ha) и режим III степена заштите (површине око 333,02 ha).

Међутим, 2011. године, Покрајински завод за заштиту природе приступио је ревизији Парка природе „Бегечка јама“, тачније валоризацији природних вредности као и процени њихове угрожености.

Као резултат ревизије, предложена је граница заштићеног подручја са проширењем на острва и пешчане спрудове у приобаљу језера Јама у правцу северозапада, као и на приобални појас Дунава у ширини од 50 m. Проширење у правцу северозапада је предложено до границе са КО Гложан (територија Општине Бачки Петровац) у циљу успостављања заштите на стаништима старих стабала црних и белих топола. Проширењем је обухваћен и насип, ради обезбеђивања функционисања међународног еколошког коридора Дунава.

Предлагањем проширења границе заштићеног подручја и његове заштитне зоне, односно због потребе да се на овим подручјима утврде одговарајуће мере заштите преосталих фрагментисаних природних и полуприродних станишта значајних за очување биолошке разноврсности, стекли су се услови за израду новог планског документа.

У фебруару 2022.године, на XXV седници Скупштине Града Новог Сада, донета је нова Одлука о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22).

Просторним планом подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“, обухваћен је део катастарске општине Бегеч.

Просторним планом је обухваћен простор површине 1064,24 ha.

Подручје посебне намене представља Парк природе „Бегечка јама“ са комплексом ритских станишта, острвима и пешчаним спрудовима у приобаљу језера Јама и одбрамбеним насипом.

Подручје посебне намене одговара граници Парка природе која је утврђена актом о заштити заштићеног подручја и Студији заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлогу за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године.

Површине је 489,50 ha.

Остало подручје ван посебне намене планираће се површине 574,74 ha, од чега је заштитна зона парка природе према акту о заштити заштићеног подручја и Студији заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлогу за стављање под заштиту као заштићеног подручја III категорије из 2011. године површине 387,75 ha.

Визија уређења планског подручја је да се обезбеде услови за очување, унапређење, заштиту и одрживо коришћење природе, природних вредности и њихово укључивање у политике просторног развоја.

Основни циљ израде Просторног плана је утврђивање опште концепције развоја Подручја посебне намене, правила заштите, уређења и коришћења природних система, као и остала правила уређења, организације земљишта и грађења, а све у складу са новим мерама и условима заштите природе.



Сл. 1 Парк природе „Бегечка јама“

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторним планом обухваћене су три предеоне целине :

1. **Подручје посебне намене** које представља Парк природе „Бегечка јама“ (комплекси ритских станишта, острва и пешчани спрудови у приобаљу у правцу северозапада, туристичко-рекреативно подручје са викенд-насељем и одбрамбени насип);

2. Заштитна зона **Парка природе „Бегечка јама“** којом је обухваћен део брањеног подручја атара Бегеча (углавном пољопривредно земљиште), као и туристичко-рекреативно подручје у инундационом подручју укључујући и одбрамбени насип, и

3. **Остала посебна намена** (воде и водно земљиште – акваторија Дунава).

Опис границе Просторног плана

Грађевинско подручје обухваћено Просторним планом налази се у Катастарској општини Бегеч, унутар описане границе плана.

За почетну тачку описа границе Просторног плана утврђена је тачка на граници општина Бачки Петровац (катастарска општина Гложан) и Нови Сад (катастарска општина Бегеч) и на граници парцела бр. 3155 и 4491 (пут) у КО Бегеч. Од ове тачке у правцу југоистока граница прати западну границу парцеле број 4491 (пут) до пресека са продуженим правцем северне границе парцеле број 4379 (канал), затим скреће ка североистоку, прати претходно описан правац и северну границу парцеле број 4379(канал) до тромеђе парцела бр. 4379 (канал), 4242 и 4549 (пут). Даље, граница скреће ка северозападу, прати западну границу парцеле број 4549 (пут) до прелаза преко канала, парцела број 4365, затим скреће у правцу истока, прати прелаз преко канала, парцела број 4365, и долази до тромеђе парцела бр. 4233/2, 4546 (пут) и 4532 (пут). Од ове тачке граница прати јужну и западну границу парцеле број 4532 (пут), затим јужну границу парцеле број 4544 (пут) и долази до тромеђе парцела бр. 4544 (пут), 4203 и 4202, затим скреће ка југу, прати границу парцела бр. 4203 и 4202, пресеца парцелу број 4531 (пут) и редом прати источну границу парцела бр. 4531 (пут) , 1201, 1199 (пут), 1202 и 1220 (пут) и долази до тромеђе парцела бр. 1220 (пут), 4541 (пут) и 3980. Даље, граница скреће ка истоку, прати јужну границу парцеле број 4541 (пут), затим скреће ка југу, прати западну границу парцеле број 4534 (пут) до пресека са продуженим правцем границе парцела бр. 3920 и 3921 и у правцу истока прати претходно описан правац и границу парцела бр. 3920 и 3921 до тромеђе парцела бр. 3920, 3921 и 4530 (пут). Од ове тачке граница скреће ка југу, прати западну границу парцеле број 4530 (пут) и долази до северне границе парцеле број 4345/1 (насип), затим скреће ка истоку, прати северну границу парцеле број 4345/1 (насип) до преломне тачке на граници парцела бр. 4345/1 (насип) и 1727. Даље, граница скреће ка југу, прати западну ивицу пута на парцели број 4345/1 (насип), затим прати западну границу парцеле број 4564 (пут) и долази до северне границе парцеле број 4348 (река Дунав). Од ове тачке управним правцем граница пресеца парцелу број 4348 (река Дунав) и долази до границе општина Беочин (катастарска општина Баноштор) и Нови Сад (катастарска општина Бегеч). Даље, граница скреће ка западу, прати границу општина Нови Сад (катастарска општина Бегеч) и Беочин (катастарске општине Баноштор и Сусек) и долази до тромеђе општина Нови Сад (катастарска општина Бегеч), Беочин (катастарска општина Сусек) и Бачки Петровац (катастарска општина Гложан). Од ове тачке граница скреће ка североистоку, прати границу општина Нови Сад (катастарска општина Бегеч) и Бачки Петровац (катастарска општина Гложан) и долази до почетне тачке описа границе плана.

Површина подручја обухваћена Просторним планом износи 1064,24 ha.

1. 2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Почетна тачка описа границе је тромеђа катастарских парцела 4345/3, 3162 КО Бегеч, Град Нови Сад и граничног камена са КО Гложан, Општина Бачки Петровац. Граница иде на југоисток, источном граничном линијом парцеле 4345/3 до тромеђе парцела 4345/3, 4345/1 и 4381. Скреће на североисток, северном граничном линијом парцеле 4345/1, ломи се на југ источном граничном линијом парцеле 4345/1 до наспрам североисточне међне тачке парцеле 4333. Ломи се на југ, пресеца парцелу 4345/1 и наставља западном граничном линијом парцела 4563, 4338 до парцеле 4348/3 (река Дунав). У истом правцу улази у реку до тачке удаљене 50 m од северне граничне линије парцеле 4348/3. Скреће на југозапад идући паралелно на одстојању од 50 m од граничне линије парцеле 4348/3 до наспрам крај ње источне тачке Шашићеве аде. Граница се затим ломи на југ и иде до крајње источне тачке Шашићеве аде, парцеле број 4348/2. Граница скреће на југозапад идући граничном линијом парцеле 4348/2 односно границом одељења 12, одсек f ГЈ „Дунавске аде“ ЈП „Војводинашуме“. У правцу северозапада иде јужном граничном линијом одељења 12 одсек b и a, кроз катастарску парцелу 4348/3 до крајње западне тачке одсека a. Ломи се на североисток, иде до тачке удаљене 50 m од граничне линије парцеле 4348/3. Скреће на северозапад, паралелно на одстојању од 50 m од граничне линије до острва на Дунаву (одељење 9 одсек t), на парцели 4348/3. У истом правцу иде западном граничном линијом одсека t до његове крајње северозападне тачке. Ломи се на северозапад до јужне тачке парцеле 4347. Скреће на север западном граничном линијом парцеле 4347 до северне међне тачке исте парцеле. Ломи се на исток до тачке удаљене 50 m од граничне линије парцеле 4348/3. Ломи се на север, паралелно на одстојању од 50 m од граничне линије до јужне тачке острва на Дунаву (одељење 9 одсек d). Скреће на северозапад западном граничном линијом одсека d, c, b, a; до граничне линије Града Новог Сада и Општине Бачки Петровац. Ломи се на североисток идући границом општина до почетне тачке описа границе заштите.

Површина подручја обухваћена Подручјем посебне намене износи 489,50 ha.

Опис границе Парка природе „Бегечка јама“

Граница Парка природе „Бегечка јама“ поклапа се са границом Подручја посебне намене.

1.3. ОПИС ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА

На Подручју посебне намене налазе се:

- Потцелина са ознаком 1, која представља језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта. Северна граница Потцелине са ознаком 1 прати јужну границу одбрамбеног насипа, парцеле број 4345/1, источна граница прати источну границу парцеле број 4263, а јужна и западна граница прати границу подручја посебне намене. Површина подручја обухваћена Потцелином са ознаком 1 износи 396,40 ha.
- Потцелина са ознаком 2, која представља туристичко–рекреативно подручје. Северна граница Потцелине са ознаком 2 прати јужну границу одбрамбеног насипа, западна и јужна граница прати источну границу парцеле број 4263, а источна граница прати границу подручја посебне намене. Површина подручја обухваћена Потцелином са ознаком 2 износи 16,61 ha.
- Потцелина са ознаком 3, која представља одбрамбени насип. Ова потцелина обухвата целу парцелу број 4345 и део парцеле број 4345/1 (одбрамбени насип) до западне ивице пута који се налази на парцели број 4345/1 (одбрамбени насип), односно до источне границе подручја посебне намене. Површина подручја обухваћена Потцелином са ознаком 3 износи 76,49 ha.

Опис границе Предеоне целине - заштитна зона заштићеног подручја

Почетна тачка описа границе заштитне зоне Парка природе „Бегечка јама“ је тремеђа парцела 4345/3, 3162 КО Бегеч, Град Нови Сад и гранични камен између Града Новог Сада и Општине Бачки Петровац. Граница иде на североисток границом Града Новог Сада и Општине Бачки Петровац до тремеђе парцела 3155, 4491 и граничног камена. Граница скреће на југоисток западном границом парцела 4491 и 4555 до наспрам јужне међне тачке парцеле 4379 и наставља њеном северном граничном линијом до парцеле 4549. Ломи се на север, западном границом парцеле 4532 до парцеле 4544. Граница скреће на исток, јужном границом парцеле 4544 до северозападне међне тачке парцеле 4203. Ломи се на југ, источном границом парцеле 4203, пресеца парцелу 4543, наставља у истом правцу источном границом парцела 4134, 4109, 4541 до међног камена грађевинског реона. Ломи се на исток границом грађевинског реона до парцеле 4534. Скреће на југ западном границом парцеле 4534 до наспрам југозападне међне тачке парцеле 3920. Скреће на исток, пресеца парцелу 4534 и иде јужном границом парцеле

3920 до парцеле 4530. Ломи се на југ, западном границом парцеле 4530 до међне тачке парцеле 4345/1. Скреће на исток, северном граничном линијом парцеле 4345/1 до макадамског пута који води до насипа према Дунаву. Наставља на југ западном границом парцеле 4564 до парцеле 4348/3 (река Дунав). У истом правцу иде до тачке удаљене 50 m од граничне линије парцеле 4348/3, до граничне линије заштите Парка природе „Бегечка јама“. Скреће на север идући упоредо са границом заштите заштићеног подручја до почетне тачке описа границе заштитне зоне.

Површина подручја обухваћена заштитном зоном износи 387,75 ha.

Опис граница потцелина у оквиру Предеоне целине - заштитна зона заштићеног подручја

На подручју заштитне зоне заштићеног подручја налазе се:

- Потцелина са ознаком 1, која представља брањено подручје, и обухвата подручје заштитне зоне северно од одбрамбеног насипа (парцела број 4345/1). Површина подручја обухваћена Потцелином са ознаком 1 износи 361,21 ha;
- Потцелина са ознаком 2, која представља небрањено подручје – туристичко-рекреативно подручје. Северна граница Потцелине 2 прати јужну границу одбрамбеног насипа, парцела број 4345/1, источна, јужна и западна граница прати границу заштитне зоне заштићеног подручја. Површина подручја обухваћена Потцелином са ознаком 2 износи 18,80 ha;
- Потцелина са ознаком 3, која представља одбамбени насип. Ова потцелина обухвата део парцеле број 4345/1(одбамбени насип), који се налази источно од границе Подручја посебне намене и западно од границе заштитне зоне заштићеног подручја. Површина подручја обухваћена Потцелином са ознаком 3 износи 7,74 ha.

Опис границе Предеоне целине - остала посебна намена

У оквиру Предеоне целине - остала посебна намена, налазе се два дела, западни и источни, који обухватају део парцеле број 4348/3 (река Дунав).

За почетну тачку описа границе западног дела ове предеоне целине, утврђена је тачка на тромеђи општина Нови Сад, Бачки Петровац и Беочин. Од ове тачке, у правцу североистока, граница прати границу општина Нови Сад и Бачки Петровац, до пресека са границом Подручја посебне намене, затим скреће ка југоистоку, прати границу

Подручја посебне намене до пресека са јужном границом парцеле број 4348/3 (река Дунав), односно са границом општина Нови Сад и Беочин. Даље, граница скреће ка северозападу, прати границу општина Нови Сад и Беочин и долази до почетне тачке описа.

За почетну тачку описа границе источног дела ове предеоне целине утврђена је југоисточна преломна тачка границе зоне утицаја. Од ове тачке у правцу југа управним правцем граница долази до границе општина Нови Сад и Беочин, односно до јужне границе парцеле број 4348/3 (река Дунав), затим скреће ка југозападу, прати границу општина Нови Сад и Беочин до границе Подручја посебне намене, а на граници парцела број 4348/3 (река Дунав) и 4348/2 (Шашићева ада). Даље, граница скреће ка североистоку, прати границу Подручја посебне намене и границу заштитне зоне и долази до почетне тачке описа.

Површина подручја обухваћена Предеоном целином - остала посебна намена износи 186,99 ha.

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНТАТА ШИРИХ ПОДРУЧЈА

Планови ширег подручја, који прописују услове и смернице за израду овог плана и са којима је овај план усаглашен, су: Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), као основни полазни документ за израду свих планских докумената, Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АП Војводине“, број 22/11), Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) („Службени гласник РС“, број 14/15), и Просторни план Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/12, 9/21).

Просторни план Републике Србије
(„Службени гласник РС“, број 88/10)

Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10) донет је за територију Републике Србије и основни је плански документ просторног планирања и развоја у Републици.

У мрежи насеља на републичком нивоу Нови Сад представља урбани центар међународног значаја и, заједно са Београдом, Крагујевцем и Нишом, део је средишње осовине север-југ.

Поред тога, Нови Сад је део метрополитанског подручја Београд – Нови Сад. У регионалној организацији Нови Сад припада региону АП Војводине у ком ће имати улогу развојног центра на укрштању коридора X и VII уз претпостављено функционално повезивање са градом Београдом.

Такође, Нови Сад је градски туристички центар националног значаја.

„За заштиту природе и њених вредности значајну улогу имаће заштићена и презентирана природна добра која ће до 2014. године покривати преко 10% територије Републике Србије, што ће представљати повећање за скоро 100% у односу на стање 2008. године.

Очување биодиверзитета према светским и европским конвенцијама и протоколима представља приоритет просторног развоја Републике Србије.

Међу природним ресурсима посебан значај имаће одрживо и строго контролисано коришћење водних ресурса као и заштита вода од нерационалне приватизације, загађења и неадекватног коришћења. Водени токови Дунава, Саве и Тисе имаће мултифункционалну улогу, у првом реду за све велике потрошаче воде, саобраћај и рекреацију, уз повећану пажњу код испуштања отпадних вода.

Физичка уређеност простора и заштићена животна средина треба да повећају степен привлачности Републике Србије за инвеститоре и туристе, али и јачање идентификације становника са својим животним окружењем. Ово, пре свега, подразумева темељно чишћење Републике Србије, а изнад свега развој свести и едукацију грађана и локалне администрације. Заштита и унапређење животне средине у градским и сеоским насељима захтеваће преиспитивање критеријума и приближавање европским нормама у очувању квалитета животне средине. “

У области енергетске инфраструктуре која се дефинише Просторним планом Републике, значајан објекат је планирана хидроелектрана на делу обале Дунава која је на простору између Новог Сада и најзападнијег дела обухвата КО Бегеч, без тачно дефинисане позиције.

Планска разрада овог просторног плана спроводиће се:

- директним путем, кроз израду стратешко-развојних планских докумената чије је доношење у надлежности Републике Србије и Аутономне Покрајине Војводине, и то регионалних просторних планова и просторних планова подручја посебне намене;

- индиректним путем, кроз израду развојних и регулаторних планских докумената чије је доношење у надлежности јединица локалне самоуправе, и то просторних планова јединица локалне самоуправе и урбанистичких планова.

Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине

(„Службени лист АПВ“, број 22/11)

Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АП Војводине“, број 22/11), (у даљем тексту: Регионални план) израђен је за територију АП Војводине и дефинише дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Покрајине.

У мрежи насеља АП Војводине Нови Сад има ранг националног центра и привредни је центар I ранга. Нови Сад са својим припадајућим функционалним подручјем доминира простором АП Војводине и град је међународног значаја.

Значајни саобраћајни правац кроз Бегеч је државни пут I реда који пролази средиштем насеља и сада представља главну везу са Новим Садом на истоку, Бачком Паланком на западу и Сомбором према северу.

Међународни бициклистички коридор планира се уз обалу Дунава.

Обала Дунава је део еколошког коридора међународног значаја, док се на подручју насеља налазе и станишта заштићених врста од националног значаја.

Такође, подунавско подручје се налази на листи специфичних културних подручја, коју су предложиле институције за заштиту споменика културе Републике и Покрајине.

„ВИЗИЈА просторног развоја АП Војводине је да буде јасно артикулисана као један од региона Републике Србије и у оквиру мреже европских региона, динамичног економског развоја и конкурентна, уређеног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетније животне средине, истакнутих вредности мултикултурне заједнице и социјално кохерентна.

Развијена и уређена територија АП Војводине подразумева уређење и заштиту природе и природног наслеђа у складу са европским нормама и стандардима који ће бити примењени на целој територији ангажовањем покрајинских и локалних капацитета. Културно наслеђе и предео ће чинити основ покрајинског, али и субрегионалног или локалног идентитета ради чега ће бити заштићено и уређено на савремен начин и коришћено као ресурс на одржив начин.“

У контексту развоја градова и осталих урбаних насеља један од основних оперативних циљева је:

- „Третирање природног и културног наслеђа као развојног ресурса града или урбаног насеља и залагање за његово одрживо планирање и коришћење.“;

док су неки од релевантних циљева развоја по појединим областима, који се односе на насеље Бегеч:

- „Повећање површина под шумама и заштитним појасевима дрвећа (пољозащитни и ветрозаштитни појасеви и други облици подизања зеленила);
- Рационално коришћење и заштита водних ресурса, искоришћење енергетског потенцијала реке и унапређење система заштите од вода. “

Према Водопривредној основи Републике Србије, искоришћавање већег дела преосталог хидропотенцијала Дунава могло би се остварити изградњом хидроелектране „Нови Сад“ („Беоцин“). Међутим, пре изградње једног оваквог објекта мора се израдити детаљна студија његовог утицаја на животну средину (посебно на квалитет вода).

Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 -Дунав (Паневропски коридор VII).

Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) („Службени гласник РС“ број 14/15) обухвата подручје водног паневропског коридора (сектор кроз Србију) утврђеног Просторним планом Републике Србије.

Просторни план поред коридора водног пута Е 80 - Дунав (у даљем тексту: ППППН Е 80 -Дунав), обухвата и „зону непосредног утицаја коридора водног пута“ и то најближих атара насеља, који су у физичкој или функционалној вези са коридором водног пута.

Подручје Просторног плана између осталог обухвата и простор на територији Града Новог Сада, односно део катастарске општине Бегеч.

Планом су дате смернице за израду планске документације и спровођење просторног плана и разраду просторним и урбанистичким плановима и урбанистичко-техничком документацијом.

Уређење и грађење на подручју на ком се налази Парк природе „Бегечка јама“ која се налази у „зони непосредног утицаја коридора водног пута“ реализује се на основу планова које доноси јединица локалне самоуправе....

На простору у обухвату Плана генералне регулације насељеног места Бегеч могу се планирати пратећи садржаји водног пута локалног значаја, који нису предвиђени ППППН Е 80 - Дунав, као ни плановима вишег реда, уз услов прибављања свих неопходних сагласности.

Овај план изградњу хидроелектране на подручју Града Новог Сада дефинише на следећи начин: „... потенцијалној изградњи ХЕ „Нови Сад“ код Беоцина предвиђене снаге око 250 MW и просечне годишње потрошње од око 1000 GWh/год. Економска, финансијска, технолошка, еколошка оправданост и социјална прихватљивост изградње хидроелектране ће захтевати изградњу сложених студија, усклађивање са заштитом природе и животне средине и другим интересима на локацији и суседству, кооперацију са поузданим партнерима из иностранства и поштовање међународних докумената који

обавезују Републику Србију у домену одрживе енергетике. Потребно је иновирање техничке документације (Генерални пројекат ХЕ „Нови Сад“ на Дунаву) рађене 80-их година прошлог века како би се преиспитала локација хидроелектране и коте успора, као и техничка решења заштите приобаља."

Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) („Службени гласник РС“, број 14/15)

У овом планском документу, подручје које ће бити обухваћено Просторним планом је у највећем делу представљено као шири заштитни појас - заштићена природна вредност. У мањем делу, границом ће бити обухваћено пољопривредно земљиште, мањи фрагменти шумског земљишта, као и непосредни заштитни појас -водни пут и акваторија Дунава који се директно спроводе на основу овог планског документа.

На Рефералној карти „Спровођење Просторног плана“, представљен је на овој деоници плавног пута - делу акваторије Дунава, критични сектор са планираним хидротехничким радовима (приоритетни сектор број 18).

Положај планиране хидроелектране је представљен између Бегеча и Футога.

„За потез Дунава узводно од км 1175 разматрају се могућности изградње ХЕ „Нови Сад“ у зони Футога, чија се реализација условаљава договором са Републиком Хрватском. Већи део успора, од Нештина узводно до Бездана, налази се на граничном потезу између Републике Србије и Републике Хрватске, што подразумева да за реализацију хидроенергетског објекта морају бити заинтересоване обе стране. “

Планирани просторни развој енергетске инфраструктуре заснива се и на потенцијалној изградњи ХЕ „Нови Сад“ код Беочина предвиђене снаге око 250MW и просечне годишње производње од око 1.000GWh/год. Економска, финансијска, технолошка, еколошка оправданост и социјална прихватљивост изградње хидроелектране ће захтевати израду сложених студија, усклађивање са заштитом природе и животне средине и другим интересима на локацији и суседству, коопреацију са поузданим партнерима из иностранства и поштовање међународних докумената који обавезују Републику Србију у домену одрживе енергетике.

Потребно је иновирање техничке документације (Генерални пројекат ХЕ „Нови Сад“ на Дунаву) рађене 80-их година прошлог века како би се преиспитала локација хидроелектране и коте успора, као и техничка решења заштите приобаља.

Просторни план Града Новог Сада

(„Службени лист Града Новог Сада“, број 11/12)

Просторни план Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/12), (у даљем тексту: Просторни план) донет је за територију Града Новог Сада. Њиме се утврђују смернице за развој делатности и намену површина, као и услови за одрживи и равномерни развој на целој територији.

„Начин уређења и развоја простора у обухвату плана, па у складу са тим и планирану намену површина, опредељују природне карактеристике и досадашњи начин коришћења земљишта. Земљиште ван границе грађевинских подручја насеља... покрива готово целу површину лесне терасе и обухвата подручја катастарских општина Степановићево, Ченеј, Кисач, Руменка у целости и делове катастарских општина Нови Сад, Ветерник, Футог, Бегеч, Каћ, Будисава и Ковиљ. “

У Регистру споменика природе налазе се и: Парк природе (ПП) „Бегечка јама“ (Решење Скупштине Града Новог Сада бр. 501-138/99-I-9, „Службени лист града Новог Сада“, бр. 14/99) а евидентирано је станиште заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, „Дунав са адама“ у близини Парка природе „Бегечка јама“ (НСА 01).

Река Дунав има значај међународног пловног пута и еколошког коридора.

„Са становиштва речног и спортског туризма ток Дунава код Новог Сада, односно његово приобаље је идеална целина. Специјални резерват природе Ковиљско-петроварадински рит и резерват природе Бегечка јама су посебне вредности овог дела тока Дунава, а уз Раковачки и Петроварадински дунавац, Шодрош, сектор код Субића чине праву оазу за развој ловног и риболовног туризма, као и разноврсне дневне активности (фото-сафари, посматрање птица, спортови на води). “

„Изградњом бицикличке стазе дуж тока Дунава, у оквиру пројекта „Дунавска бицикличка рута“, Нови Сад се позиционирао на европској карти бицикличког туризма. Осим одговарајуће сигнализације, неопходно је изградити пратеће садржаје, места за одмор и освежење. “

„Посебно треба нагласити да се овим планом предвиђа изградња бране за потребе хидроенергетског и пловидбеног система (ХЕПС) „Беочин“. Њена реализација битно ће утицати на приобални појас тако што ће, услед успора воде, повишеним нивоом бити угрожена сва подручја јужно од одбрамбеног насипа. Из овог разлога, намене које су у том појасу планиране, егзистираће до реализације бране. Након изградње, те површине ће бити преливане водом Дунава, изузев на делу Парка природе Бегечка јама, који у свим условима мора остати заштићен. Једино његов најјужнији део, у том случају, неће моћи да се обухвати одбраном. Реализација бране (стационажа Дунава km 1265) дефинисаће се планом подручја посебне намене, с обзиром да се ради о објекту за који грађевинску дозволу издаје покрајински секретаријат надлежан за послове грађевинарства и уз обавезну израду стратешке процене утицаја плана на животну средину, посебно на Бегечку јаму. “

Посебно се истиче потреба заштите подручја Парка природе Бегечка јама, од успорних вода након изградње бране.

Спровођење Просторног плана, односно остварење планских решења, подразумева и даљу обавезну разраду, законом предвиђеном урбанистичком документацијом, и то за подручја природних добара, брану и инфраструктурне коридоре планова подручја посебне намене.

2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

План генералне регулације насељеног места Бегеч („Службени лист Града Новог Сада“, број 56/17)

План генералне регулације насељеног места Бегеч („Службени лист Града Новог Сада“, број 56/17) донет је за насељено место Бегеч, а обухвата грађевинско подручје и атар, односно целу Катастарску општину Бегеч.

„Катастарска општина Бегеч, површине 4343,04 ha налази се на крајњем западу Града Новог Сада. “

„Насељено место Бегеч (у даљем тексту: насеље Бегеч) је удаљено од Новог Сада свега 18,5 km што говори о његовом повољном положају у мрежи насеља, уз остале природне погодности. “

„Атар, осим пољопривредног земљишта чини и појас подунавских шума у небраћеном подручју и река Дунав са својим рукавцима. У делу рита, названом Бегечка ада, налази се флувијално језеро „Бегечка јама“, чији је водени екосистем заједно са непосредним окружењем заштићен као природно добро III категорије. “

„У оквиру небраћеног подручја атара, заштићено природно добро Парк природе „Бегечка јама“ ће се уређивати на основу услова надлежног завода за заштиту природе и према условима из плана. У процедури усвајања је Студија заштите Парка природе „Бегечка јама“ у којој се утврђује проширена граница природног добра, у односу на важећу, као и зона заштите. По ступању на снагу нове одлуке о заштити, примењиваће се услови и мере заштите надлежног завода за заштиту природе, на простору који ће бити дефинисан у одлуци о заштити природног добра. “

На шумском земљишту, којим газдују ЈП „Војводинашуме“, према „Основи газдовања шумама за газдинску јединицу „Дунавске аде“ са роком важења 2010-2019. године“, планира се производња техничког дрвета и очување шума у Парку природе према условима надлежног завода за заштиту природе. Шуме ће се користити у функцији рекреације уз уређење које ће се дефинисати планом. “

„У области енергетске инфраструктуре значајан објекат је планирана хидроелектрана на делу Дунава западно од Новог Сада, без тачно дефинисане локације

која ће се прецизирати приликом израде просторног плана подручја посебне намене за овај енергетски објекат. Позиционирање хидроелектране не сме да угрози Парк природе „Бегечка јама“. “

„Осим пункта за скелски прелаз, у складу са потребама насеља, на обали Дунава планира се изградња пристаништа. “

Бициклистички и пешачки саобраћај

„Бегеч као равничарско насеље има изузетне услове за развој бициклистичког саобраћаја. Иако није конкурентан аутомобилском и јавном, предвиђа се реализација започетих, и изградња нових бициклистичких стаза. Највећим делом протежу се ван коловоза, изузев на деловима мреже где за то не постоје просторне могућности. Стазе су планиране у складу са Просторним планом и према концепту повезивања локалних садржаја са међународним бициклистичким коридором, према просторним могућностима уличне мреже као и дуж мелиорационих канала у атару. Планиране пешачке и бициклистичке стазе се одвајају од коловоза државног пута разделним зеленим појасем.

Трасе „туристичких“ бициклистичких стаза углавном треба планирати по постојећим насипима, атарским и шумским путевима при чему овакве бициклистичке стазе не захтевају обавезну нову изградњу, већ се постојеће трасе могу само адекватно обележити одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Афирмација бициклистичког саобраћаја је неопходна како би се овај вид превоза што више популаризовао. У циљу поспешивања развоја бициклистичког туризма планирана је бициклистичка стаза - међународни бициклистички коридор, дуж одбрамбеног насипа која се реализује на основу попречног профила датог у плану, осим на делу где је планиран коловоз. Ово је предуслов за реализацију међународних пројеката који се заснивају на изградњи тзв. „зелених путева“ (Project for Public Spaces & Greenways), „бициклистичких стаза дуж Дунава“ (GTZ-Programm für Wirtschafts-und Beschäftigungsförderung in Serbien-WBF) и „Европске мреже бициклистичких стаза“ (EuroVelo – руте број 6 и 11 као део европске мреже бициклистичких рута).

Бициклистичким стазама ће се повезати природне и историјске знаменитости Града Новог Сада, суседних регија, али и суседних држава. “

Водни саобраћај

„Водну саобраћајну инфраструктуру у обухвату плана чине:

- река Дунав од km 1273+300 до 1283+200 km
- скелски прелаз код km 1276+700.

Најзначајнија планирана интервенција на водној саобраћајној инфраструктури је изградња путничког пристаништа код km 1276+650.

У складу са потребама насељених места, на обали Дунава планира се изградња путничког пристаништа чији ће садржаји одговарати карактеру и обиму ове намене.

Прихватни објекти наутичког туризма у оквиру пристаништа, који подлежу обавези категоризације, морају испуњавати и услове прописане за одговарајућу категорију објеката. За овај објекат потребно је претходно исходовати одговарајуће услове надлежних институција. При томе они морају имати:

- обезбеђено стално снабдевање довољним количинама хигијенски исправне воде;
- обезбеђено стално снабдевање електричном енергијом;
- обезбеђено снабдевање горивом;
- у свим просторијама, као и на копненим деловима изграђене обале, инсталирано осветљење;
- изграђен санитарни чвор;
- обезбеђен прикључак на јавну телефонску мрежу на удаљености до 1 km или опремљеност VHF радио опремом;
- обезбеђено снабдевање животним намирницама и пружање угоститељских услуга исхране и пића на удаљености до 1 km.

Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180 m.

Приликом било каквих интервенција на Дунаву, услове треба тражити од Министарства саобраћаја, сектор за пловни саобраћај и безбедност пловидбе. “

Услови за уређење зелених површина у атару

У оквиру атара Бегеча, присутне су зелене површине пољопривредног земљишта, уз мелиорационе канале и шумско земљиште.

Атар јужно од насипа - небрањено подручје

Поред међународног еколошког коридора - Дунава, у небрањеном подручју се налазе Парк природе „Бегечка јама“ и рибњак.

Парк природе „Бегечка јама“

Парк природе „Бегечка јама“, заштићен је Одлуком о заштити парка природе „Бегечка јама“ број 501-138/99-I-9 („Службени лист Града Новог Сада“, број 14/99). На заштићеном подручју Парка природе „Бегечка јама“ успостављени су режими заштите II

и III степена. Специфично и заштићено природно добро „Бегечке јаме“ треба да се уреди на начин, да се у што већој мери очува аутохтоност подунавског пејзажа, разуђеност природних линија обале, непроменљивост орографских услова, аутохтона фауна и флора.

Хидролошки услови треба да су од првостепеног значаја, поготово отицање атмосферских вода ка туристичком подручју „Јама“, и одржавање водостаја Дунава на целини заштићеног подручја. Пејзажно уређење викенд-зоне на самој обали туристичког подручја „Јама“ представља и најпривлачнији природни елемент простора „Бегечке јаме“ са постојећим угоститељским објектом. Северно од угоститељског објекта планирани су отворени спортски терени. Просторно највећи део подручја налази се под шумом. Пешачка стаза на подручју парка природе треба да обезбеди везу са источним делом туристичког подручја „Јама“.

Зелене површине туристичко-рекреативног подручја „Јама“ у Бегечу, уређиваће се у складу са режимом заштите; дозвољена је ревитализација зелених површина аутохтоним врстама. Газдовање шумама треба да буде у складу са Законом о шумама и Шумском основом. Простор за спорт и рекреацију потребно је уредити аутохтоним врстама и алохтоним врстама које не нарушавају природан пејзажни изглед овог простора. У складу са условима заштите природног добра кроз шуму се могу провести пешачке и трим-стазе и може се користити простор за сезонско постављање шатора. “

Међународни еколошки коридор, Дунав

„Уређење обалског појаса Дунава треба да се сведе на допуњавање и одржавање зелених површина. Забрањено је уношење инвазивних врста биљака. Поред шеталишних стаза, потребно је уредити просторе за рекреацију и игру деце. Зелене површине је потребно опремити урбаним мобилијаром од природног материјала, како би се сачувала амбијентална вредност коридора. “

Заштита природних вредности

На подручју плана налазе се просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности.

1. Заштићена подручја

- Парк природе „Бегечка јама“, заштићен је Одлуком о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22).

На заштићеном подручју ПП „Бегечка јама“ успостављени су режими заштите II и III степена.

2. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и типови станишта

- ознака: НСА01, назив: „Ада Корушка“, категорија станишта: плантаже.

Станишта су регистрована у бази података Покрајинског завода за заштиту природе у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16). “

3. Еколошки коридори

Дунав и његов обалски појас са насипом – еколошки коридор од међународног значаја утврђен Просторним планом Републике Србије, Регионалним просторним планом АП Војводине и Просторним планом Града Новог Сада.

На заштићеном подручју, Планом генералне регулације утврђене су мере заштите на подручју Парка природе „Бегечка јама“ (режим заштите II степена и режим заштите III степена), мере заштитне зоне, мере очувања станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и мере очувања еколошких коридора.

Генерални план предела „Јама“ у Бегечу („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 17/01 и 12/03)

Генерални план предела „Јама“ у Бегечу, са постојећим викенд-насељем, чардама и плажама, је на снази и примењује се осим у оним деловима у којима је у супротности са условима и мерама заштите природног добра које прописује надлежни завод за заштиту природе.

У оквиру границе подручја које се уређује Генералним планом предела, обухваћен је део простора који је стављен под заштиту као парк природе, и део простора изван заштићеног подручја.

Простор у парку природе намењује се за шуме са статусом посебне намене, пејзажно уређен рекреативни простор, викенд-насеље, природну плажу, и спортске терене, а простор изван заштићеног подручја за спортски камп, природну плажу и пејзажно уређен рекреативни простор. Зона одбрамбеног насипа обрађена је травним шарпама са могућношћу лоцирања паркинга.

Основна концепција развоја предела је тако утврђена да са једне стране обезбеди видове активног коришћења уз истовремено очување основних, специфичних вредности подручја због којих се „Бегечка јама“ штити као природно добро. На простору уз језеро Јама не планира се, стога, нова изградња објеката, постојеће викенд-насеље задржава се у затеченом обиму, спортски камп лоцира се ван зоне заштите непосредно уз постојећи прилазни пут и природну плажу.

Просторни планови суседних општина

За утврђивање Рефералне карте 2.1. „Мрежа насеља и инфраструктурни системи“, односно положаја Просторног плана у мрежи насеља, примарне мреже инфраструктуре и прегледа обавезних садржаја јавних служби у непосредном окружењу, од значаја су решења из планских докумената суседних општина:

- Просторни план општине Беочин („Службени лист општине Беочин“, број 13/12),
- Просторни план општине Бачка Паланка („Службени лист општине Бачка Паланка“, број 20/12), и
- Просторни план општине Бачки Петровац („Службени лист општине Бачки Петровац“, број 8/07).

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1.1. Природни услови

Природне карактеристике

Геолошке одлике

У геолошкој грађи Парка природе „Бегечка јама“, као и ширег подручја, доминирају квартарне творевине – холоценске, док њихову непосредну подину чине седименти плеистоцена.

Холоцену припадају седименти ниже алувијалне терасе Дунава и седименти алувијалне равни Дунава:

- Фација корита, представљена је средње до крупнозрним шљунковима и сивим средњезрним песковима који изграђују доње делове профила алувијалне равни. Насупрот њима поводањске фације су жућкастих лискуновитих алевритичних пескова и песковитих алеврита који леже преко шљункова и пескова у оквиру најмлађих делова рецентних речних профила.
- Фација старача стварана је у рукавцима и напуштеним меандрима Дунава. Изграђује најмлађи део алувијалне равни и добро илуструје касну интративну или рану констративну етапу динамичког развоја тока Дунава. У литолошком погледу у оквиру фације старача преовлађују ограногено-барски пескови, разни алеврити и глине алевритичних варијанти.

У дубинској геолошкој грађи терена од старијих стена констатовани су кварц-серицитски шкриљци, затим дијабаз, тријаски кречњаци, као и пешчари, глинци и лапорци горње креде.

Геоморфолошке одлике

У геоморфолошком погледу у заштићеном подручју изражени су облици флувијалног рељефа, а делом и облици флувио-барског рељефа.

Облици флувијалног рељефа су генетски везани за непосредно дејство тока Дунава. Тако је и његовим дејством формирана алувијална раван, речна острва и други облици флувијалног рељефа.

Већи део површине заштићеног подручја смештен је у нижу (алувијалну) Дунавску терасу. Други облик флувијалног рељефа представља речно острво Шашићеву аду, као и неколико мањих ада, које су у процесу формирања.

Комбинованим деловањем флувијалног и барског процеса настали су облици флувио-барског процеса (активне баре, мочваре и језеро у фази забаривања). Најзначајнији облик у заштићеном подручју је језеро Јама које припада групи флувијалних језера. То су језера настала у напуштеним речним коритима и меандрима инундационе равни реке. Она је и најдубљи део напуштеног рукавца Дунава.¹



Сл. 2 Водене површине у оквиру Парка природе „Бегечка јама“

Сеизмичке карактеристике

¹ Студија заштите Парка природе „Бегечка јама“ (Предлог за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије), 2011. године

Град Нови Сада се налази на подручју средњих, повољних сеизмогеолошких услова у којима не треба очекивати појачане, секундарне, штетне ефекте код земљотреса. Према карти сеизмичке рејонизације Србије подручје Града налази се у зони осмог степена MCS скале. Сеизмичком микрорејонизацијом утврђен је сеизмички интензитет који се може разликовати за (+-) 1° MCS.

Климатске одлике

Парк природе „Бегечка јама“ лежи у области континенталне климе, у низијском делу Бачке, у залеђу изоловане острвске планине Фрушке горе, непосредно уз реку Дунав.

Већа отвореност подручја према северу и западу, односно истоку, условљава јаче утицаје ваздушних струјања и временских промена из ових праваца. Као последица тих утицаја, јављају се израженија обележја континенталне климе.

Овакву климу карактеришу четири годишња доба. Зиме су дуге и хладне, а лета топла. Изражена су велика температурна колебања у току једне године.

Температура ваздуха

Температура ваздуха је један од најважнијих климатских елемената. Кретање температуре треба да омогући редослед фазног развоја биљака, односно температура не сме бити испод или изнад еколошког минимума или максимума који лимитира фазне процесе.

Најнижу средњу месечну температуру ваздуха има јануар. Најтоплији месец у години је јул. У пролећним месецима (март - мај) температура ваздуха брже расте, а током јесењих (септембар - новембар) брже се снижава, док су промене у зимским месецима (децембар - јануар) и летњим (јун - август) мање изражене.

Релативна влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха у природном добру варира на нивоу средњих годишњих вредности и креће се од 74% до 85%. Децембар, јануар, новембар и фебруар су месеци са највећом релативном влажношћу, док су мај, август и април месеци са најмањом релативном влажношћу.

Средње годишње сијање сунца у просеку износи нешто више од 2000 часова. Број ведрих, као и број облачних дана током године, од великог су значаја у процесу фотосинтезе у развоју биљног света.

Падавине

У периоду 2000-2009. године највећа годишња количина падавина забележена је 2004. године и износила је 844,1 mm, док је 2000. године забележено 262,9 mm. Средња годишња количина падавина за наведени период износила је 617,5 mm.

Ветрови

На подручју Парка природе „Бегечка јама“ преовладавају југоисточни и северозападни ветар.

Доминантан је источни ветар (односно југоисточни) тј. кошавски ветар, док је најслабијег интензитета североисточни ветар.

Ветрови из западног квадранта доносе атмосферске падавине, док су ветрови из источног правца најчешће суви, и по правилу доносе суво и хладно време.

Педолошке одлике

Земљиште на заштићеном подручју Парка природе „Бегечка јама“ настало је физичким деловањем реке Дунав тј. таложењем песка и суспензије fine и ситне гранулације (алувијални нанос).

На простору Парка природе „Бегечка јама“ доминантна су два типа хидроморфних земљишта:

- алувијално забарено и
- алувијално земљиште (флувисол).

Хидроморфна земљишта карактерише повремено или трајно превлажавање под утицајем површинских и подземних вода. Управо из тог разлога ова земљишта су генетски неразвијена због сталног деловања поплавних и подземних вода.

Остала хидроморфна земљишта заступљена на широј зони Парка природе „Бегечка јама“ су:

- алувијално земљиште на ритској црници,
- ритска црница (хумоглеј), карбонатна,
- мочварно глејно земљиште (еуглеј).

Ентомофауна

Простор заштићеног подручја пружа изузетно повољне еколошке услове за развој водених инсеката. Доказано је присуство вилинских коњица, риличара, тврдокрилаца, комараца, лептира и камених цветова.

На подручју Парка природе „Бегечка јама“ регистроване су две заштићене врсте инсеката према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр.5/10). Обе су из реда вилинских коњица (Odonata):

- *Erithesa bimaculata* (погодно станиште представља бара Јајара, као и само језеро Јама),
- *Gomphus flavipes* (северноазијска врста заштићена Бернском конвенцијом и Директивом о стаништима; сматра се индикатором очуваних станишта уз Дунав).

Ихтиофауна

Према документу Привремени програм управљања рибарским подручјем Парка природе „Бегечка јама“ за 2010-2011. годину, забележено је 14 врста риба из 6 породица. У наредној табели дат је квалитативни састав ихтиофауне и њихов статус заштите:

Табела бр. 1: Квалитативни састав ихтиофауне језера и статус заштите

Латински назив врсте	Домаћи назив	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Фамилија <i>Esocidae</i>								
<i>Esox lucius</i> Linnaeus 1758	Штука	+	о	01.02.-31.03., 40 cm	LC			
Фамилија <i>Cyprinidae</i>								
<i>Alburnus alburnus</i> Linnaeus 1758	Уклија				LC	III	II, V	
<i>Aspius aspius</i> Linnaeus 1758	Буцов		о	15.04.-15.06., 30 cm	LC			
<i>Abramis brama</i> Linnaeus 1758	Деверика		о	15.04.-31.05., 20 cm	LC			
<i>Blicca bjoerkna</i> Linnaeus 1758	Крупатица				LC			
<i>Carassius gibelio</i> Linnaeus 1758	Сребрни караш				NE			+

<i>Cyprinus carpio Linnaeus 1758</i>	Шаран	+	о	01.04.-31.05., 30 cm	VU			
<i>Ctenopharyngodon idella Valenciennes 1844</i>	Амур				NE			+
Латински назив врсте	Домаћи назив	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
<i>Pseudorasbora parva Schlegel 1842</i>	Брадавичарка				NE			+
<i>Rutilus rutilus Linnaeus 1758</i>	Бодорка				LC			
Фамилија <i>Ictaluridae</i>								
<i>Ameiurus melas Rafinesque</i>	Црни амерички сомић				NE			+
Фамилија <i>Percidae</i>								
<i>Perca fluviatilis Linnaeus 1758</i>	Гргеч		о	10 cm	LC			
Фамилија <i>Siluridae</i>								
<i>Silurus glanis Linnaeus 1758</i>	Сом		о	01.05.-15.06., 60 cm	LC	III		
Фамилија <i>Centrarchidae</i>								
<i>Lepomis gibbosus Linnaeus 1758</i>	Сунчаница				NE			+

Легенда - статус заштите

1. Прелиминарни списак врста за Црвену листу кичмењака
2. Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива (о - заштићена врста)
3. Наредба о мерама за очување и заштиту риблиг фондa (врсте заштићене ловостајем; см - минимална дужина изловљених примерака)
4. Статус угрожености у Србији, према Светској унији за заштиту природе (IUCN), VU - рањиве врсте, LC - ниска вероватноћа угрожености/последња брига, NE- неопредељиване)
5. Конвенција о заштити дивље флоре и фауне и природних станишта (Бернска конвенција)
6. Директива о заштити природних станишта и дивље флоре и фауне
7. Апохтоне врсте

Батрахофауна и херпетофауна

На подручју Парка природе „Бегечка јама“ регистровано је 11 врста из класе водоземаца сврстаних у 2 реда, 5 фамилија и 5 родова. Најзаступљенију компоненту чине три врсте фамилије *Ranidae*: зелена жаба, мала зелена жаба и велика зелена жаба, које су

најзначајније у ланцу исхране водених и мочварних станишта. Ове врсте заштићене су Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр.5/10).

Од репатих водоземаца заступљени су мрмољци.

Гмизавце водених станишта представљају барска корњача (*Emys orbicularis*) и белоушка (*Natrix natrix*). Сувље терене настањују гуштери (*Lacerta agilis*, *Lacerta viridis*, *Podarcis muralis*) и Ескулапов смук (*Zamenis longissimus*).

Орнитофауна

У наредној табели дате су најзначајније врсте птица на подручју Парка природе „Бегечка јама“:

Табела бр. 2: Најзначајније врсте забележене током миграције и зимовања на заштићеном подручју и њихова бројност у периоду 2005-2006. године

Врста (домаће име)	Врста (научно име)	Бројност
Мали гњурац	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	4-11
Ћубасти гњурац	<i>Podiceps cristatus</i>	2-23
Мали вранац	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	1
Белорепан	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1-2
Велика бела чапља	<i>Casmerodius albus</i>	16
Лабуд грбац	<i>Cygnus olor</i>	2-38
Гроготовац	<i>Anas querquedula</i>	9-41
Патка њорка	<i>Aythya nyorca</i>	8-27
Риђоглава пловка	<i>Aythya ferina</i>	8
Вивак	<i>Vanellus vanellus</i>	22
Барска шљука	<i>Gallinago gallinago</i>	3-20
Водомар	<i>Alcedo atthis</i>	1-4

Фауна сисара

У наредној табели приказане су забележене врсте сисара:

Табела бр. 3: Заступљене врсте сисара

Врста (домаће име)	Врста (научно име)	СЗВ (I)	ЗВ (II)	IUCN	Bern	CITES
Јеж	<i>Erinaceus roumanicus</i>		+	Lr-nt		
Кртица	<i>Talpa europaea</i>		+	Lr-nt		
Обичан миш	<i>Mus musculus</i>					
Бизамски пацов	<i>Ondatra zibethica</i>					

Водена волухарица	<i>Arvicola terestris</i>			Lr-nt		
Видра	<i>Lutra lutra</i>	+		Lr-nt		
Ласица	<i>Mustela nivalis</i>		+	Lr-nt	III	
Твор	<i>Mustela putorius</i>		+	Lr-nt	III	
Јазавац	<i>Meles meles</i>		+ л	Lr-cd	III	
Врста (домаће име)	Врста (научно име)	СЗВ (I)	ЗВ (II)	IUCN	Bern	CITES
Лисица	<i>Vulpes vulpes</i>		+ л	Lr-nt		
Шакал	<i>Canis aureus</i>		+ л	Lr-nt		
Зец	<i>Lepus europaeus</i>		+ л	Lr-cd		
Срна	<i>Capreolus capreolus</i>		+ л	Lr-cd	III	
Дивља свиња	<i>Sus Scrofa</i>		+ л	Lr-lc	III	

Легенда:

СЗВ - строго заштићена врста

ЗВ - заштићена врста

IUCN - категорије угрожености (Lc- последња брига, LRnt - зависне од заштите, скоро угрожене)

Bern - Конвенција о заштити европског дивљег света и природних станишта, Берн 1979.

Апех II - строго заштићене животињске врсте

Апех III - заштићене врсте које подлежу посебним управним мерама (регулација забрана експлоатације, промета и држања)

CITES - врсте обухваћене Конвенцијом о међународном промету угрожених врста дивље флоре и фауне.

3.1.2. Природне вредности подручја

3.1.2.1. Природна добра

У обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ налазе се следеће просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности:

1. Заштићена подручја:

Парк природе „Бегечка јама“

Парк природе „Бегечка јама“ заштићен је Одлуком о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22), а

на основу Студије заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлога за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године.

2. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:
НСА 01, Ада Корушка, станиште заштићених и строго заштићених врста.

3. Еколошки коридори:

- река Дунав – међународни еколошки коридор и
- „Татарница“ канал за одводњавање – локални еколошки коридор.

Међународни коридори су утврђени Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10), регионални еколошки коридори су утврђени Регионалним просторним планом АП Војводине. Локални еколошки коридори су евидентирани приликом издавања услова за просторне планове јединица локалне самоуправе.



Сл. 3 Језеро у оквиру Парка природе „Бегечка јама“

3.1.2.2. Предеона разноврсност

Парк природе „Бегечка јама“ обухвата јужни, небрањени део Гложанског рита, широку алувијалну равну Дунава између Букинског рита и насеља Бегеч, северни, уски крак Дунава између аде и обале, као и саме аде, од којих је најстарија и највећа Шашићева ада. Североисточна граница природног добра обухвата руб ниже речне терасе на којој је изграђен одбрамбени насип за заштиту од поплава.

Језеро Јама је језеро флувијалног порекла настало на месту спајања три мртваје. Северни крак језера Јама је ушће мртваје Татарнице, која је насипом одвојена од Гложанског рита. Западни крак језера је остатак мртваје (бара Занога) чији је западни део пресечен насипом. Централни и источни делови су такође остаци мртваја чији су западни делови скоро у потпуности засути. Облик језера Јама указује да је најдубљи део језера

вероватно настао вртлогом поплаве који је рушењем речне терасе формирао стрму североисточну обалу. Централни део заштићеног подручја заузима Бегечка ада, односно збир спојених ада међу којима се пружају мртваје у разним фазама засипања и обрастања. Ток узаног крака Дунава узводно од Шашићеве аде је успорен наперима, што доводи до формирања нових ада, од којих је северна ада најмлађа. Цео простор је настао радом реке: рушењем ниже речне обале на источном делу и таложењем наноса на централном и јужном делу подручја. Започета ерозија обале на западном делу је спречена изградњом напера пре неколико деценија, што је довело до засипања и формирања острва на овом делу Дунава.

Геоморфолошки облици настали флувијалном ерозијом формирају старосну/временску серију, на којима је присутан скоро цели сукцесијски низ плавних шума, у складу са режимом плављености појединачних делова. Биодиверзитет подручја се заснива на разноликости мозаично распоређених шумских и нешумских станишних типова, од којих је посебно значајна појава иницијалног земљишта на адама, које омогућава присуство пионирске вегетације. Опстанак овог комплекса је условљен динамиком плављења и физичким дејством речне воде.

3.1.2.3. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште

Атар насеља Бегеч чини изузетно квалитетно земљиште у чијем билансу преовладава чернозем.

Пољопривредно земљиште заузима око 329,86 ха, односно око 31,00 % укупне површине обухваћеног простора.

У атару северно од насипа преовлађује плодно пољопривредно земљиште (претежно њиве, док је површина под воћњацима занемарљиво мала). Испресецано је мрежама мелиорационих канала. Површина обрадивог пољопривредног земљишта обухвата 289,81 ха (27,23 %) КО Бегеч.

Шуме, шумско земљиште

Шумама на подручју плана газдују: ЈП „Војводинашуме“, ШГ „Нови Сад“ (Газдинска јединица „Дунавске аде“) и УП „Бачка Паланка“ (ГЈ „Дунав“).

Природну постојећу и потенцијалну вегетацију поплавних земљишта подунавља представљају хидролошки условљене шуме.

Најстарије шуме налазе се у појасу насипа, којим газдују ВП „Дунав“ из Бачке Паланке. На овом делу простора дошло је до флористичког сиромашења шуме, те су то заправо остаци шума.

Шуме

Шумско земљиште обухвата 316,23 ха, односно 29,71 % укупне површине обухваћеног простора. Шуме се највећим делом налазе у плављеном, небраћеном подручју. Утицај човека на шуме и шумско земљиште је веома изражен, тако да је преостао сасвим мали део аутохтоних шума, а највеће површине заузимају плантаже топола које се користе за индустријску производњу.

Шума обухвата површину 286,13 ха, односно око 26,89 % укупне површине обухваћеног простора.

Шуме у функцији спорта и рекреације

Шуме у функцији спорта и рекреације су смештене источно од Парка природе, у небраћеном подручју које је обухваћено заштитном зоном и обухватају 30,04 ха, односно око 2,82 % укупне површине обухваћеног простора.



Сл. 4 Пешчана плажа на обали језера

Ловна фауна

Ловном дивљачи газдује Ловачко удружење „Подунавље“ из Футога. У Парку природе „Бегечка јама“ нема лова, пошто не припада територији ловишта, али је у непосредном окружењу Ловиште „Подунавље“ - зец, срна, дивља свиња.

Површинске воде

Парк природе „Бегечка јама“ налази се у инундационом појасу Дунава и подложна је плављењу при појави високих вода Дунава. У источном делу Парка природе „Бегечке јама“ постоји канал Бегеј, који представља везу језера са отвореним током Дунава. На каналу Бегеј изграђена је и устава, која служи за регулисање нивоа воде у језеру.

Воде, водно земљиште и водни објекти у обухвату Просторног плана представљају: језеро Јама, река Дунав, мелиорациони канали, канал Бегеј, устава на каналу Бегеј, одбрамбени насип, црпна станица „Бегеч“, напери, комплекс службе за одржавање насипа, и комплекс службе одржавања каналске мреже, и заштићени су према важећим прописима. На графичком приказу „Постојеће стање“ у Документационој основи, представљене су и површинске воде, баре и мочваре, водне акумулације и ретензије (природне депресије).

3.1.2.4. Постојеће стање вегетације

На релативно малом и ограниченом простору Парка природе „Бегечка јама“, уочено је присуство заједница водених макрофита које обрастају баре и депресије. Представљају остатке суптропске вегетације преглацијалног периода, па се сматрају терцијалним реликтима.

Такође се јављају флотантне биљке, затим представници флоре емерзне, мочварне вегетације, док су врсте низијских шума, очуваних у фрагментима најмање заступљене:

- зељаста вегетација
- акватична субмерзна вегетација
- акватична флотантна вегетација
- семиакватична (мочварна) вегетација

Мочварна вегетација заузима значајне површине на подручју Парка природе „Бегечка јама“. Одликују је специфичан хидрофилни карактер и прилагођеност на услове изразито влажне и анаеробне подлоге.

- Шумска вегетација

Природну постојећу и потенцијалну вегетацију поплавних земљишта подунавља представљају хидролошки условљене шуме.

Данашњи карактер шума на истраживаном подручју резултат је интеракције еколошких услова, биолошких особина заступљених врста и великог антропогрног утицаја.

Већи део шума овог дела алувијалне равни Дунава у XVIII и XIX веку је претворен у пољопривредно земљиште.

Данас се природне шуме овог подручја свде на појединачне мање састојине домаћих врба и групација црне и беле тополе, док шуме „тврдих“ лишћара (пољског јасена, лужњака) нису заступљена у заштићеном подручју. Појављују се негде од насипа према обали Дунава појединачна стабла пољског јасена, бреста и глога.

Шумама на подручју плана газдују: ЈП „Војводинашуме“, ШГ „Нови Сад“ (Газдинска јединица „Дунавске аде“) и УП „Бачка Паланка“ (ГЈ „Дунав“).

На основу услова ЈП „Војводинашуме“, стање према врсти земљишта према подацима службе за катастар непокретности је следеће:

- шумско земљиште - 300,84 ha (као ограничен ресурс мора се уважити у складу са свим одредбама Закона о шумама);
- грађевинско земљиште - 0,18 ha;
- остало земљиште - 31,8 ha (делови реке и трстика - делове ових површина користи ЈП „Војводинашуме“ и ШГ „Нови Сад“).



Сл. 5 Шумске заједнице у оквиру Парка природе „Бегечка јама“

3.1.3. Становништво

Административно подручје Града Новог Сада бележи константан демографски раст. Тако је 2011. године у Граду Новом Саду живело 17,7% укупног броја становника Војводине, а 2019. године је тај удео порастао на 19,5%². Међутим, тај тренд није уједначен за сва насељена места, а према резултатима последњег пописа становника (2011. година), Бегеч је, поред Будисаве, Ветерника, Кисача, Ковиља и Степановићева забележио благ пад броја становника.

Према резултатима последњег пописа становника, Бегеч је имао 3325 становника, распоређених у 1050 домаћинстава, просечне старости 41,5 година.

Демографска слика подручја обухваћеног планом у потпуности одговара широј демографској слици регије, са изузећем значајнијих урбаних центара. Поред ниске или негативне стопе природног прираштаја, на демографску слику утиче и убрзано старење становништва те негативан миграциони салдо.

3.1.4. Мрежа и функције насеља

Подручје посебне намене укључујући и Парк природе „Бегечка јама“ налази се на територији Града Новог Сада у КО Бегеч.

Насељено место Бегеч, налази се на крајњем западу Града Новог Сада. Граничи се са катастарским општинама: Футог на истоку, на северу Бачки Петровац, на западу Гложан, на југозападу Сусек, а на југу Баноштор и Черевих. Од Новог Сада, градског центра највишег степена урбанизације у Републици Србији, је удаљен свега 18,5 km, што говори о његовом повољном положају у мрежи насеља.

Основна друмска комуникација на овом подручју је државни пут IB-12 (Суботица-Озаци-Бачка Паланка-Нови Сад-Зрењанин-државна граница са Румунијом), који је уједно и веза ових насеља са окружењем. Према Регионалном просторном плану АП Војводине, овај правац је и планирани основни развојни коридор и коридор државног пута.

Насеље Бегеч је смештено на левој обали Дунава, међународног пловног пута. Дунав је Паневропски коридор 7 и, уз пловни пут Мајне и Рајне, најзначајнији водени пут у Европи.

3.1.5. Јавне службе

² „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, Београд, 2020.

У оквиру простора обухваћеног Просторним планом, с обзиром да нема насељених места, нема ни организованих ни планираних јавних служби.

У насељима у окружењу, у планском периоду, предвиђен је даљи развој јавних служби, који ће бити у складу са улогом и величином насеља у мрежи насеља као и демографским и просторним развојем, а са примарним циљем побољшања квалитета њихових услуга.

3.1.6. Привреда

Доминантне делатности у Бегечу су пољопривредна производња, те делатности терцијарног сектора (услуге и трговина). Привредни субјекти који послују на територији овог насеља припадају категорији микро и малих предузећа.

Највећи део запослених становника Бегеча су дневни мигранти, велики број запослених ради ван насеља и усмерен је првенствено на Нови Сад. Такође, укупан потенцијал радно способног становништва није у довољној мери искоришћен.

Пољопривреда и риболов

Бегеч је и подручје са високим учешћем повртарске производње, нарочито је познат по производњи шаргарепе. Воћњаци и виногради заузимају занемарљиво мале површине атара.



Сл. 6 *Бегеч је познат по производњи шаргарепе*

Пољопривредна делатност у оквиру планског подручја се обавља у зони утицаја на Парк природе „Бегечка јама“. Парцеле су у власништву или корисништву индивидуалних пољопривредних газдинстава. Површине намењене пољопривредној делатности у оквиру границе Плана се углавном користе за повртарску производњу која није интензивна.

У зони утицаја на Парк природе налази се и површина од око 8,5 ха која се користи за испашу ситне стоке. Такође, у овој зони је и простор од око 4,3 ха, у корисништву ЈВП „Воде Војводине“, на ком се налази рибњак који је под закупом.

Шумарство и лов

Шуме на планском подручју заузимају највећу површину простора. Дуготрајни засади шумске културе еуроамеричке тополе чине највећи део целокупне вегетације, око 80 процената станишта.

На шумском земљишту, којим газдују ЈП „Војводинашуме“, према „Основи газдовања шумама за газдинску јединицу Дунавске аде са роком важења 2010-2019. године“, планира се производња техничког дрвета и очување шума у Парку природе према условима надлежног завода за заштиту природе.

Парк природе „Бегечка јама“ припада ловишту „Подунавље“ Футог, међутим, према ловној основи на подручју Парка природе „Бегечка јама“ нема лова, већ само санитарног - одстрел болесних јединки и штеточина.

Туризам

Садашње коришћење Парка природе „Бегечка јама“, као туристичке дестинације, углавном се своди на неорганизоване полудневне излетничке боравке. Веома је мало посетилаца и из непосредног окружења, из Новог Сада. Разлог за то су недовољно уређене кампинг-локације које би преко лета могле да приме већи број посетилаца у дужем временском периоду. Такође, мали је број угоститељских објеката, и њихова слаба уређеност. Рекреативне стазе нису довољно одржаване, а у оквиру парка природе не постоји канцеларија са сталним особљем које би посетиоцима обезбедило водичку службу.

3.1.7. Инфраструктура

3.1.7.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Подручје које обухвата Просторни план повезано је са насељем Бегеч преко коловоза који се пружа по круни примарног одбрамбеног насипа који повезује Парк природе „Бегечка јама“, скелски прелаз преко Дунава и атар. Дуж круне примарног одбрамбеног насипа изграђена је бицикличка стаза као део међународног бицикличког коридора. Од примарног одбрамбеног насипа до скелског прелаза је изграђен асфалтни коловоз као приступ скелском прелазу. Викенд-насеље уз језеро Јама повезано је асфалтним коловозом који се пружа по круни примарног одбрамбеног насипа.

У небрањеном простору, у шумама, постоје шумски путеви у функцији експлоатације шуме и за приступ обали Дунава. У брањеном подручју у обухвату плана, постојећа мрежа атарских, некатегорисаних путева је повезана са насељем Бегеч и са коловозом на круни примарног одбрамбеног насипа.

Водни саобраћај

Водну саобраћајну инфраструктуру у обухвату плана чине:

- река Дунав од km 1276+200 до 1283+200 km
- скелски прелаз код km 1276+700.

Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180m.

Скела повезује Бегеч са Баноштором.

3.1.7.2. Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом није решено преко водоводног система. Појединачни корисници простора (чарде и викенд-објекти) снабдевају се водом самостално преко бушених бунара. Имајући у виду карактер простора и број корисника простора, као и његову удаљеност од насеља Бегеч, може се рећи да је постојећи начин снабдевања водом у складу са преовлађујућом наменом простора.

Одвођење отпадних вода

Одвођење отпадних вода није решено преко канализационог система. Појединачни корисници простора (чарде и викенд-објекти) одвођење отпадних вода решавају самостално преко септичких јама. Септичке јаме су реализоване као водопрпусни објекти и као такве нарушавају квалитет, како подземних вода, тако и околног тла. Постојећи начин одвођења отпадних вода није задовољавајући.

Одвођење атмосферских вода

Одвођење атмосферских вода са простора Подручја посебне намене није решено преко канализационог система. У атару насеља Бегеч реализована је мрежа мелиорационих канала који функционишу у склопу мелиорационог слива „Татарница“. Укупно прикупљене воде се преко мелиорационе црпне станице „Бегеч“ препумпавају ка језеру Јама, односно Дунаву. Хемијски квалитет вода које преко хидромелиорационог система стижу у језеро није задовољавајући, с обзиром да се у њима налазе остаци вештачких ђубрива, хербицида и пестицида, што се лоше одражава на квалитет воде унутар Парка природе „Бегечка јама“, нарочито у летњим месецима, када је водостај низак. Постојећи начин одвођења атмосферских вода није задовољавајући.

Одбрана од поплава

Парк природе „Бегечка јама“ налази се у инундационом појасу Дунава и подложен је плављењу при појави високих вода Дунава. У источном делу подручја постоји канал Бегеј, који представља везу језера са отвореним током Дунава. На каналу Бегеј изграђена је и устава, која служи за регулисање нивоа воде у језеру. У циљу регулисања водног режима реализована су два напера, који има за циљ да повежу Шашићеву аду са залеђем Парка природе „Бегечка јама“. Копнена веза Шашићеве аде и залеђа Парка природе „Бегечка јама“, олакшаће приступ и газдовање шумама на Шашићевој ади. Исталожавањем суспендованог и вученог наноса у близини напера, формирало се значајно место за исхрану птица. Процењује се да је реализација напера вишеструко корисна.

Северно од језера Јама, реализован је насип за одбрану од поплава насеља Бегеч и пољопривредних површина унутар атара. Постојећа одбрамбена линија димензионисана је за одбрану од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година и као таква је задовољавајућа.

3.1.7.3. Енергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом

Насеље Бегеч се снабдева електричном енергијом из јединственог електроенергетског система. Основни објекат за снабдевање електричном енергијом је трансформаторска станица (ТС) 110/20 kV „Футог“. Од ове ТС полазе далеководи 20 kV до насеља, где се преко ТС 20/0,4 kV (стубне ТС „Купусара“ и ТС „Бегечка јама“ и узидана ТС Црпка Б.Паланка) и пратеће мреже јавног осветљења и дистрибутивне 0,4 kV мреже снабдевају потрошачи.

На подручју Просторног плана постоји изграђена надземна и подземна електроенергетска 20/0,4 kV и 0,4 kV мрежа која снабдева постојеће објекте - црпну станицу, објекте викенд-насеља и угоститељске објекте. Снабдевање електричном енергијом је поуздано и квалитетно у постојећим условима.

Од крупне електроенергетске инфраструктуре уз источну границу подручја пролази 220 kV далековод који повезује ТС 220/110/35 kV „Србобран“ са ТС 220/110/35 kV „Сремска Митровица 2“. Око далекоиода је утврђен заштитни електроенергетски појас у коме је изградња објеката ограничена условима надлежног имаоца јавних овлашћења.

Снабдевање топлотном енергијом

Подручје Бегеча се снабдева топлотном енергијом из гасификационог система, локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије.

На подручју Просторног плана не постоји изграђена гасна мрежа, постојећи објекти се снабдевају топлотном енергијом из локалних топлотних извора (пећи и котлови на који користе електричну енергију или дрвну биомасу и угаљ).

3.1.7.4. Електронске комуникације

Подручје Бегеча је прикључено на системе електронских комуникација. На подручју Просторног плана постоји делимично изграђена мрежа електронских комуникација дуж одбрамбеног насипа.

На подручју је доступан сигнал свих постојећих мобилних оператера. Нема изграђених система са базним станицама мобилне телефоније.

3.1.8. Непокретна културна добра

На планском подручју, регистрована су два археолошка локалитета, и једанаест археолошких локалитета у непосредном окружењу, а уз насип и саму источну границу Просторног плана налази се непокретно културно добро, римско утврђење „Castellum Onagrinum“ чија се заштићена околина простире до јужне границе грађевинског подручја Бегеча.

Унутар граница Просторног плана налазе се познати остаци првобитног насеља Бегеч, које се у историјским изворима помиње још у првој половини XV века. Неопходно је извршити археолошко испитивање терена пре почетка изградње објеката и уређења простора.

Заштита простора - археолошки локалитети

На простору обухвата Просторног плана евидентирани су следећи локалитети евидентирани под бројевима:

9. потес Старо село, западно од грађевинског подручја, уз канал, и

12. Бегечка јама, катастарска парцела бр. 4269 КО Бегеч.

Део подручја обухваћеног Просторним планом, евидентиран је као део Старе високе обале Дунава која је насељавана од праисторије до данас.

3.1.9. Стање животне средине

Подручје Парка природе „Бегечка јама“, представља специфично и комплексно подручје са вишеструким и вишедимензионалним дејством природних и антропогених фактора. Баш из тог разлога, ово подручје карактерише више фактора угрожавања са аспекта животне средине.

На овом простору приметан је утицај човека на природне екосистеме и врсте које су карактеристичне за њих.



Сл.7 Нерегуларно одлагање отпада

У наредној табели дати су угрожавајући фактори и утицаји унутар Парка природе „Бегечка јама“ (подаци су преузети из Студије заштите Парка природе „Бегечка јама“ (Предлог за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије), 2011.године.

Табела 4: Угрожавајући фактори и утицаји унутар ПП „Бегечка јама“

Утицај - активности	Интензитет утицаја	Утицај
Газдовање шумама	А	3
Пошумљавање	А	3
Инвазивне врсте	А	3
Вештачка садња	А	3
Насипи, утврђења, вештачке плаже, опште	Ц	2
Утицај - активности	Интензитет утицаја	Утицај
Плављење	А	1
Исушивање, акумулација органских материја	А	3
Исушување	А	3
Коришћење пестицида	Б	3

Канали	Б	3
Лов, уклањање фауне, опште	Б	3
Спаљивање	Б	3
Прикупљање (инсеката, рептила, водоземаца)	Ц	3
Хватање у замку, тровање, криволов	Б	3
Остале мреже за комуникацију	Ц	3
Загађење земљишта	А	2
Загађење	А	3
Загађење воде	А	3
Загађење ваздуха	А	3
Остала загађења или последице човековог утицаја на околину	А	3
Равнање терена, привођење земљишта култури и исушивање, опште	Б	3
Исушивање земљишта од рукаваца и мочвара	А	3
Модификовање унутрашњих водотокова	А	3
Управљање нивоом вода	А	3
Ерозија	Ц	3
Оштећења због дивљих врста	Ц	3
Остале слободне активности и утицај туристичких активности које нису горе наведене	Ц	2
Утицај - активности	Интензитет утицаја	Утицај
Шетња, јахање и вожња возилима без моторног погона	Ц	1
Поновно пошумљавање	Б	3
Раскрчивање шума	А	3
Уклањање сасушеног и одумирућег дрвећа	Ц	1

Стазе, путање, бицикличичке стазе	Ц	1
Култивација	А	3
Урбана подручја, насеобине	А	3
Остали типови насеља	Б	2
Континуирана урбанизација	А	3
Комуникационе мреже	Б	3
Путеви, ауто-путеви	Ц	3
Возила на моторни погон	Б	3
Привредни риболов	А	3
Пренос енергије	А	2
Електрични водови	А	2
Канали	А	3
Звучне сметње	Б	3
Индустријска или комерцијална подручја	Б	3
Индустријско складиште	Б	3
Хидрографско модификовање, опште	Б	3
Остали видови транспорта и комуникације	Б	2
Пољопривредни и шумарски послови који нису горе наведени	Б	2
Утицај - активности	Интензитет утицаја	Утицај
Дренажа	Б	2
Ловство	Б	1
Остале депоније	А	3
Конкурентност	Ц	3

Спортски риболов	Ц	2
Остали спортови и слободне активности на простору	Ц	2

Легенда

Интензитет утицаја:

А - висок

Б - средњи

Ц - низак

Утицај:

1 - позитиван

2 - неутралан

3 - негативан

3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације

Потенцијалне опасности које могу угрозити подручје обухваћено Просторним планом су: елементарне непогоде (земљотреси, клизање земљишта, поплаве, снежни нанос, град, суша, атмосферско пражњење), техничко-технолошке несреће/удеси, ратна разарања и савремени безбедносни изазови, ризици и претње.

За предметно подручје нису карактеристични земљотреси, клизање земљишта, поплаве и снежни наноси.

Елементарне непогоде

Подручје АП Војводине већим делом припада зони са појавом јаких ветрова, најчешће кошава. Кошава утиче на органски и неоргански свет као и на многе људске делатности како непосредно тако и посредно (на приносе у пољопривреди, утиче на количину падавина, испаравање тла и биљака и сл.).

Појава града је чешћа и интензивнија у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије. Заштита од града се обезбеђује лансирним (противградним) станицама са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете.

Настајање пожара, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се подразумевају на плану заштите.

Клизишта су у вези са стенским масама које граде површинску зону терена, и са морфолошким својствима подручја. Тим процесом је највише угрожено подручје десне долине стране Дунава.

Делови подручја Просторног плана у браћеном делу нису угрожени поплавама, с обзиром на постојећи систем одбране од поплава.

На основу Регистра који води Министарство за заштиту животне средине на подручју Просторног плана не налази се ниједно севесо постројење.

Севесо постројење, односно постројење у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, јесте техничка јединица унутар комплекса где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује.

Могући су и прекогранични утицаји (потенцијалне акцидентне ситуације у сусудним земљама), узводно од предметног подручја, који могу имати утицаја и на подручје Просторног плана.

3.2. SWOT АНАЛИЗА

Предности:	Недостаци:
- заштићени парк природе – значајно природно добро; - два еколошка коридора: коридор од међународног значаја (Дунав и његов обалски појас са насипом), локални еколошки коридор (канал „Татарница“), као и део станишта заштићених и строго заштићених врста НСА 01; - богатство површинским водама, баре и мочваре, водне акумулације и ретензије, низ геоморфолошких облика речне ерозије, а у складу са тим и мозаик влажних станишта за многобројне биљне и животињске врсте; - уравнотежен демографски развој, без наглих демографских промена; - спремност локалног становништва да допринесе развоју и унапређењу предела; - постојање локалних удружења чије је деловање усмерено ка заштићеном подручју; - гравитационо подручје Новог Сада и добра функционална повезаност насеља; - туристичка атрактивност заснована на биодиверзитету и његовој очуваности; - богато културно наслеђе (археолошка налазишта, салаши, аутохтони идентитет околних насеља); - изразито плодно и квалитетно земљиште; - добра путна мрежа општинских и некатегорисаних путева и њихова повезаност са Државним путем IIА реда 12; - бициклическа стаза Euro Velo 6; - пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180m; - скела на Дунаву са везом (Бегеч-Банаштор);	- ограничења у планирању развоја због примене мера заштите еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста; - недовољна шумовитост и неповољно затечено стање аутохтоних шума; - мелиоративни радови, исушивање земљишта и конверзија шума и шумског земљишта у шумске плантаже или пољопровредно земљиште; - дисбаланс између активности у простору и захтева за заштиту природе; - недозвољене активности којима се нарушава стање заштићеног подручја (загађење, нерегуларно одлагање отпада); - негативне вредности природног прираштаја и неповољна старосна структура становништва; - укупан потенцијал радно способног становништва није довољно искоришћен; - недовољно развијена туристичка инфраструктура и супраструктура; - делови простора нису повезани са општинским путевима; - нерационално коришћење енергије и веома низак степен коришћења обновљивих извора енергије; - недовољна спремност за примену међународних и европских стандарда из области енергетике; - не постоји изграђена гасоводна инфраструктура; - снабдевање водом Парка природе „Бегечка јама“ није решено преко водоводног система; - одвођење отпадних вода није решено преко канализационог система, још увек није

- изграђен систем снабдевања водом насеља Бегеч; - мрежа мелиорационих канала; - канал Бегеј, као веза јаме са отвореним током Дунава и устава, која служи за регулисање нивоа воде у језеру; - насип за одбрану од поплава насеља и пољопривредних површина; - два напера, који повезују Шашићеву аду са залеђем Парка природе „Бегечка јама“; - насеље располаже и изграђеном електроенергетском мрежом; - подручје Бегеча се снабдева топлотном енергијом из гасификационог система, (изграђена је мерно-регулациона станица), локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије; - подручје Бегеча је прикључено на системе електронских комуникација; - путничко пристаниште.	реализован насељски пречистач отпадних вода; - појединачни корисници простора Парка природе „Бегечка јама“ (чарде и викенд-објекти) одвођење отпадних вода решавају самостално преко септичких јам; - одвођење атмосферских вода са простора Парка природе „Бегечка јама“ није решено преко канализационог система; - недостатак места за адекватно одлагање смећа, проблем са уклањањем крупног отпада које се неадекватно одлаже, нарочито дуж насипа и у Парку природе „Бегечка јама“.
Могућности:	Опасности:
- управљање природним ресурсима у складу са принципима одрживог развоја и заштите животне средине; - боља презентација Парка природе; - унапређење и увећање степена шумовитости, а у складу са важећим стратешким документима; - развој мониторинг система (мониторинг површинских вода, мониторинг земљишта, нивоа буке и мониторинг ваздуха); - успостављање ефикасног система за управљање отпадом. - образовање кадрова у туризму, екологији, управљању необновљивим ресурсима, заштите животне средине; - активно укључивање локалног становништва у све програме унапређења и развоја Парка природе; - коришћење домаћих и међународних фондова и субвенција; - развој специфичних туристичких производа; - развијање капацитета за спортове на води, пешачење, спортске и тематске кампове и научно-истраживачки рад; - пласман домаћих производа у туристичкој понуди подручја; - развој наутичког туризма; - могућност финансирања пројеката из ЕУ фондова и програма прекограничне сарадње; - развој интегралног (мултимодалног) првенствено путничког саобраћаја; - афирмација бициклистичког саобраћаја; - изградња путничког пристаништа код km 1276+650; - унапређење енергетске ефикасности, модернизација и ревитализација енергетске мреже; - коришћења(е) нових енергетских потенцијала (биомаса, соларна енергија, геотермални потенцијал).	- дисбаланс између активности у простору и захтева за заштиту природе; - изградња хидроелектране на Дунаву на стациономи km 1265 код Ветерника и утицај због успорних вода; - уношење инвазивних врста и осиромашење биодиверзитета; - климатске промене и последице истих; - замуљивање језера Јама; - дивља градња и узурпација обале, неконтролисана урбанизација простора; - депопулација и даље старење становништва; - негативне последице развоја туризма на локално становништво; - недостатак финансијских средстава; - конкуренција суседних тржишта; - спора изградња - реконструкција саобраћајне и туристичке инфраструктуре; - изградњом ХЕ „Нови Сад“ и формирањем успора извршило би се потапање узводних инундационих површина, између осталог и Парка природе „Бегечка јама“, па ће се планирати стављање подручја ван утицаја (успора) бране; - недовољна заступљеност коришћења обновљивих извора енергије; - низак ниво еколошке свести; - успорени привредни раст и недостатак инвестиција у складу са одрживим развојем; - неспровођење закона, програма и планова и споро јачање институција на локалном нивоу и недовољна координација; - недовољна сарадња надлежних министарстава, локалне самоуправе и других институција са управљачем; - недовољна сарадња са другим службама које обављају делатности на заштићеном подручју.

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора обуваћеног Просторним планом, засниваће се на основним начелима утврђеним у планским документима просторног планирања и развоја у Републици Србији, односно Аутономној Покрајини Војводини а то су:

- заштита животне средине, као и заштита, одрживо коришћење и одрживи развој природне и културне баштине;
- чување и унапређење идентитета простора, као и његове специфичности;
- афирмација специфичности и идентитета подручја као основе за развој привреде и висококвалитетног туризма;
- просторна и функционална интегрисаност простора у окружење, као и усклађен развој са суседним подручјима;
- рационално и одрживо коришћење земљишта и других необновљивих ресурса, као и оптимално коришћење обновљивих ресурса;
- адекватно управљање водним режимом;
- поштовање заштите јавног интереса и јавних добара, и
- неговање обичаја и традиције.

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Визија уређења планског подручја је да се обезбеде услови за очување, унапређење, заштиту и одрживо коришћење природе, природних вредности и њихово укључивање у политике просторног развоја.

Општи циљеви којима треба тежити су: поред осталих, очување и унапређење карактера и диверзитета предела, побољшање биолошке разноврсности, заштита екосистемских, економских и социокултурних вредности, ревитализација подручја где је потребно, очување, унапређење, заштита и одрживо коришћење културно-историјских вредности, очување идентитета подручја у функцији одрживог привредног, пре свега туристичког развоја.

Остали циљеви заштите природних добара и заштите животне средине:

- заштита, рационално коришћење и унапређење стања пољопривредног и шумског земљишта;
- дефинисање начина коришћења грађевинског подручја у складу са условима заштите природе, сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора;
- унапређење мониторинга површинских и подземних вода ради оцене еколошког статуса површинских вода и хемијског статуса површинских и подземних вода;
- дугорочно одрживо управљање заштићеним подручјем уз примену прописаних мера заштите;
- заштита Парка природе, очување и унапређење аутохтоног екосистема, ретких и ендемичних врста у складу са Одлуком о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем;
- очување и унапређење укупних природних вредности два еколошка коридора: коридор од међународног значаја (Дунав и његов обалски појас са насипом, укључујући и Парк природе „Бегечка јама“, локални еколошки коридор канал „Татарница“), као и део станишта заштићених и строго заштићених врста НСА 01;
- реализација планираних објеката водопривредне инфраструктуре у циљу унапређења водног режима како језера Јама, тако и комплетног простора обухваћеног планом;
- постизање доброг еколошког и хемијског статуса површинских и подземних вода;
- побољшање квалитета воде у језеру Јама, нарочито у периоду ниског водостаја;
- потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- увођење савремених електронских комуникационих услуга.

Приликом обнове шума, према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим ретким за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС“, бр.35/10), циљ је да се приоритетним шумским стаништима газдује на одржив начин, у складу са принципима сертификације шума.

Због наглашеног природног значаја потребно је у што већој мери сачувати постојеће шумске површине чији статус треба да омогући такав начин газдовања у оквиру којег ће се шумске површине обнављати разним врстама лишћара и формирати пејзаж подунавског типа.

У области водне инфраструктуре, неопходно је успостављање водног режима у оквиру језера Јама у циљу интегралног очувања и унапређења животне средине, као и максимално искоришћење постојећих водних ресурса.

Планирање доводних канала, везних канала, уливне грађевине, изливног канала и устава, има за циљ да се максимално подржава природно стање, односно да се симулирају природни услови који владају на подручју.

Планирани насипи морају обезбедити и очување постојећих и планираних шума, као и олакшано газдовање њима.

Планским решењима мора се обезбедити да водни објекти и постојећи природни водотокови буду флексибилни и поуздани у периоду експлоатације, плављење постојећих природних депресија у циљу што дужег задржавање воде у њима у току године, изградња канализационе мреже атмосферских вода, као и водонепропусних септичких јама.

2.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

2.2.1. Заштита и коришћење природних вредности

У области заштите и коришћења пољопривредног природних вредности посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- спровођење интердисциплинарних научних истраживања у заштићеном подручју у интересу науке и образовања и унапређења и побољшања општих услова Парка природе;
- успостављање мониторинг система стања екосистема, угрожавајућих фактора, ефеката мера активне заштите и утицаја дозвољених активности.

Заштита предела

У области заштите предела посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- уређење видиковаца и приобаља,
- сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора,
- интеграција у међународне мреже: културне стазе и еколошке мреже.

Пољопривредно земљиште

У области заштите и коришћења пољопривредног земљишта посебан циљ просторног развоја је контрола примене хемијских средстава за заштиту биља.

Шуме и шумско земљиште

У области заштите и коришћења шума и шумског земљишта посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- увећање степена шумовитости и и унапређивање затеченог стања шума;
- успостављање мера за санирање изразито лоших и нарушених узгојних стања шума;
- замена плантажних засада врба и топола аутохтоним шумама;
- уклањање и чишћење изваљених стабала еуроамеричких топола.

Воде и водно земљиште

У области заштите и коришћења вода и водног земљишта посебан циљ просторног развоја је стално праћење водног режима језера Јама.

Ловна фауна и риболовне врсте риба

У области ловне фауне и риболовних врста риба посебан циљ просторног развоја је унапређење бројности и квалитета рибљег фонда.

2.2.2. Заштита непокретних културних добара

У области заштите непокретних културних добара посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- утврђивање начина чувања, одржавања, коришћења и доступности културног добра јавности;
- коришћење културног добра у васпитно-едукативне, културно-уметничке, рекреативне и туристичке сврхе (организовање уметничких колонија, изложби, одржавање музичких вечери, вечери поезије).

2.2.3. Заштита животне средине

У области заштите животне средине посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- израда локалних регистара извора загађивања животне средине на подручју Просторног плана, као дела градског и националног регистра извора загађивања;
- фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије на локалитетима где се покаже постојање могућности;
- постављање корпи за одлагање отпада.

2.2.5. Привреда

Пољопривреда

У области пољопривреде посебан циљ просторног развоја је афирмација овог подручја за производњу здраве хране.

Шумарство

У области шумарства посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- стварање услова за коришћење шумских потенцијала по принципу усмереног, одрживог и мудрог коришћења у складу са условима заштите;
- дефинисање радњи и мера (станишни услови, технички објекти, и др.) за повећање учешћа бројности аутохтоних врста дивљачи у ловиштима;
- међусобно усаглашавање основа газдовања шумама, ловних основа и планова управљања заштићеним подручјима.

Туризам

У области туризма посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- уређење и опремање постојећих и нових простора намењених рекреацији и туризму са мерама заштите животне средине;
- изградња смештајних капацитета, визиторског и едукативног центра.

2.2.6. Инфраструктурни системи

Саобраћајна инфраструктура

У области саобраћајне инфраструктуре посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- утврђивање оптималне интегралне саобраћајне мреже која ће третирати све видове саобраћаја и опслуживати све садржаје и локалитете у оквиру Подручја посебне намене, уз уважавање економских, техничко-технолошких, просторно-функционалних и еколошких критеријума;
- изградња мреже путева у оквиру Подручја посебне намене за оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације природног добра;
- обележавање и опремање бициклистичких стаза;
- формирање капацитета наутичког туризма изградњом путничког пристаништа и повезати са друмским саобраћајем на интегралном принципу.

Водопривредна инфраструктура

У области водопривредне инфраструктуре посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- одржавање постојећих канала и устава на подручју Парка природе „Бегечка јама“;
- одржавање постојећег одбрамбеног насипа у циљу заштите насеља Бегеч од плављења;
- одржавање постојећих мелиорационих канала и црпне станице у циљу што боље проточности.

Енергетска инфраструктура и електронске комуникације

У области енергетске инфраструктуре и електронских комуникација посебни циљеви просторног развоја су следећи:

- стварање услова за стимулисање коришћења нових енергетских потенцијала и обновљивих извора:
 - а) сакупљање и употреба дрвне и биљне биомасе, у оквиру дозвољених количина;
 - б) искоришћење (хидро)геотермалних потенцијала;
 - ц) искоришћење соларне енергије за осветљење простора и снабдевање објеката електричном и топлотном енергијом.

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЋУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

3.1. РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Подручје посебне намене укључујући Парк природе „Бегечка јама“, налази се на територији Града Новог Сада, КО Бегеч.

Бегеч припада западној групи насеља која гравитирају Новом Саду, градском центру највишег степена урбанизације у Републици Србији.

Нови Сад, осим што је административни центар Града Новог Сада, центар Јужнобачког округа и главни град АП Војводине, према Просторном плану Републике Србије и Регионалном просторном плану, сврстан је у градове међународног значаја (међународне центре) и функционално урбано подручје међународног значаја, у чијем саставу су још три општине из непосредног окружења Подручја посебне намене: Петровац, Бачка Паланка и Беочин.

Иако, с обзиром на свој положај на граници гравитационог подручја има успоренији развој у односу на друга насеља, насеље Бегеч припада групи насеља са највећим развојним потенцијалом (положај, традиција и близина града).

Подручје које обухвата план карактерише друмски и водни саобраћај.

Основна друмска комуникација ове групе насеља је државни пут ИБ-12 (Суботица-Озаци-Бачка Паланка-Нови Сад-Зрењанин-државна граница са Румунијом), који је уједно и веза ових насеља са окружењем. Према Регионалном просторном плану, овај правац уједно представља и планирани основни коридор државног пута и развојни коридор.

Просторним планом је обухваћен и део коридора водног пута Е 80 - Дунав који представља међународни пловни пут и Паневропски коридор (сектор кроз Србију). Поред водног пута, обухваћена је и „зона непосредног утицаја коридора водног пута“ - и то део атара насеља Бегеч, који је у физичкој или функционалној вези са коридором водног пута.

Положај насеља Бегеч, па самим тим и Подручја посебне намене у односу на комуникације (друмски, водни саобраћај), један је од најбитнијих фактора развоја. С обзиром на интензитет комуникација и број веза (државни пут ИБ-12), Бегеч, као једно од насеља у западној групи, има међу најнеповољнијим услове путовања ка Новом Саду, националном и привредном центру I ранга.

У планском периоду, потребно је појачати везе између Подручја посебне намене и осталог простора на територији Града Новог Сада, затим везе са суседним општинама у региону, у циљу остваривања заједничких интереса.

Основ за развој међуопштинске и регионалне сарадње представљају заједничке привредне активности, посебно туристичке, заштита природних ресурса и добара, развој саобраћаја и осталих инфраструктурних система итд. Реализацијом заједничких пројеката у овим областима, допринеће се постизању боље функционалне интегрисаности са суседним подручјима.

Боља функционална интегрисаност са суседним подручјима ће се постићи и јачањем две главне осовине регионалног и субрегионалног развоја – реке Дунав и трасе државних путева.

Саобраћајно решење (постојећа и планирана саобраћајна мрежа), представља део саобраћајног система Града Новог Сада, при чему је функција саобраћаја усаглашена са свим осталим функцијама насеља Бегеч, и његовим планираним просторним развојем.

Подручје посебне намене повезано је секундарном саобраћајном мрежом на примарну мрежу насеља Бегеч, као и на државни пут IB-12 . Постојећа траса државног пута, а пре свега планирани основни коридор државног пута Нови Сад –Бачка Паланка, омогућиће боље међуопштинско и међурегионално повезивање.

Примарну саобраћајну мрежу насеља Бегеч, која је од значаја за регионални развој Подручја посебне намене, и која мора да обезбеди проток транзитног саобраћаја што већег капацитета, комфора и безбедности уз што мањи број конфликтних тачака на мрежи, чине:

- планирана траса државног пута IB-12 у атару у северном делу, и
- државни пут IB-12 (Суботица-Оџаци-Бачка Паланка-Нови Сад-Зрењанин- државна граница са Румунијом) – стање и главна саобраћајница Улица краља Петра.

Развој бицикличког саобраћаја омогућиће боље међуопштинско и међурегионално повезивање, нарочито општина које су уз реку Дунав. Бицикличке стазе ће се планирати у складу са плановима вишег реда, према концепту повезивања локалних садржаја са међународним бицикличким коридором, а према просторним могућностима (планирају се по постојећим насипима, дуж атарских и шумских путева, дуж мелиорационих канала итд.).

У циљу поспешивања развоја бицикличког туризма планирана је бицикличка стаза - међународни бициклички коридор, дуж одбрамбеног насипа. Ово је предуслов за реализацију међународних пројеката који се заснивају на изградњи тзв. „зелених путева“ (Project for Public Spaces & Greenways), „бицикличких стаза дуж Дунава“ (GTZ-Programm für Wirtschafts-und Beschäftigungsförderung in Serbien-WBF) и „Европске мреже бицикличких стаза“ (EuroVelo - руте број 6 и 11 као део европске мреже бицикличких рута).

Бицикличким стазама ће се повезати природне и историјске знаменитости Града Новог Сада, суседних регија, али и суседних држава.

Водни саобраћај се одвија на међународном пловном путу, река Дунав (коридор VII).

Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180m. Река Дунав пружа добре услове за повезивање и сарадњу на међуопштинском, али и међурегионалном и прекограничном нивоу.

Код km 1276+700 налази се скелски прелаз.

Најзначајнија интервенција на водној саобраћајној инфраструктури је планирана изградња путничког пристаништа код km 1276+650, у складу са потребама насељених места и општина у окружењу. Изградња путничког пристаништа, односно планирани садржаји морају по карактеру и обиму одговарати условима заштите који се прописују за зону утицаја и за Подручје посебне намене које је у непосредном окружењу.

Реком Дунав, која представља и еколошки коридор од међународног значаја, повезани су простори у уском обалном појасу од значаја за очување биолошке разноврсности: Парк природе „Бегечка јама“ као значајно заштићено подручје, станиште заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (различити типови станишта), локални еколошки коридор канал „Татарница“. Заштићена подручја представљају основ за развој међуопштинске, регионалне, али и међународне сарадње, пре свега у области заштите природе и заштите животне средине.

Решењима утврђеним у Просторном плану, као и у другим стратешким и развојним плановима и инструментима, Подручје посебне намене ће се усмеравати да се развија као целина интегрисана у окружење, у складу са заједничким регионалним и ширим интересима.

Потребно је не само успостављање сарадње у оквиру региона, међурегионалне и прекограничне сарадње, него и омогућити јачање међусобних утицаја интересно повезаних функционалних подручја.

Доношењем Просторног плана, створиће се услови за реализацију концепта равномерног просторног и економског развоја планског подручја, а саобраћајна интегрисаност и привредна повезаност, омогућиће сарадњу са суседним јединицама локалне самоуправе, као и у региону у следећим областима:

- заштита природе;
- одржавање и унапређење функционалне целовитости еколошке мреже, пре свега међународног еколошког коридора Дунава;
- јачање регионалног и субрегионалног идентитета (укрштање фактора као што су природа и природно наслеђе, култура и културно наслеђе, особеност руралног војвођанског предела и салаша и насеља са специфичном струкуром панонског типа), и јачање регионалне позиције;

- енергетика и хидротехника, створиће се услови за заједничко одржавање, али и унапређење и изградњу јединствених инфраструктурних система на ширем гравитационом подручју када за то постоје економски и технички услови;
- привреда, посебно пољопривреда (развој прерађивачких капацитета и снабдевање ширег тржишта, развој органске пољопривреде, задругарство, кластеринг и сл.);
- туристичка понуда на Подручју посебне намене коју је потребно интегрисати са туристичком понудом окружења, итд.

Заједничка међуопштинска сарадња, као и сарадња у оквиру региона, треба да се односи и на ефикаснију заштиту животне средине, природних ресурса, као и да се базира на принципима одрживог развоја.

3.2. ПРЕКОГРАНИЧНИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Водећи принципи за одрживи просторни развој европског континента представљају стратегију за интегралан и равномеран просторни развој заснован на принципима супсидијарности и реципроцитета и подстиче конкурентност, сарадњу и солидарност између локалних и регионалних власти преко државних граница. Стратегија укључује све чланице Савета Европе, а не само оне државе које су чланице Европске уније.

Еколошка мрежа Србије обухвата међусобно повезана или просторно блиска заштићена подручја и еколошки значајна подручја унутар које се делови повезују природним или вештачким коридорима.

Подручје Парка природе „Бегечка јама“ је још 1999. године проглашено парком природе и стављено под заштиту као значајно природно добро, а ради очувања биотопа који су у нестајању и за њих карактеристичног биљног и животињског света. Парк природе „Бегечка јама“ је важно природно плодиште риба и репрезентативно станиште остале фауне и водене микрофитске вегетације.

Проширењем границе заштићеног подручја до границе са Општином Бачки Петровац, успоставља се заштита на стаништима старих стабала црних и белих топола, а проширењем на насип се обезбеђује функционисање међународног еколошког коридора Дунава и тако се повезује комплекс станишта Парка природе „Тиквара“ и Специјалним резерватом „Карађорђево“. Такође, острва и пешчани спрудови узводно од Шашићеве аде имају значајне природне вредности.

„Бегечка јама“ је са насељем Бегеч повезана коловозом који се пружа по круни примарног одбрамбеног насипа, а даље, државним путем ИБ 12 са Новим Садом и Бачком Паланком. Такође, у оквиру Парка природе пролази дунавска бициклистичка рута - EuroVelo 6.

Један део трасе међународне бициклистичке стазе EuroVelo 6 пролази дуж одбрамбеног насипа и спаја овај Парк природе са Новим Садом.

Са сремском страном, Парк природе „Бегечка јама“ је повезан скелом, а лева обала Дунава и насеље Баноштор, у којем скела пристаје, и Нештин су важне тачке на винском путу Фрушке горе. Такође у непосредној близини Баноштора је смештено и неколико фрушкогорских манастира и Национални парк Фрушка гора.

Доношењем Просторног плана, стећи ће се услови за будући приступ међународним фондовима, кроз израду прекограничних пројеката који се односе на заштиту животне средине, развој туризма и локалне заједнице. Тренутно је актуелан други круг националних консултација са заинтересованим странама Програма транснационалне сарадње Дунав у којем учествују чланице Европске уније и земље кандидати и потенцијални кандидати за чланство у ЕУ. Као приоритни се постављају иновативно и друштвено одговорно пословање унутар Дунавског региона, еколошки и културно одговорно деловање те бољу повезаност Дунавског региона и добро управљање њиме. Овај програм ће подржати пројекте у области иновација, зелене економије, социјалних услуга и обезбедити значајну подршку спровођењу Стратегије Европске уније за Дунавски регион (EUSDR). Такође, у току су и два програма територијалне сарадње са Мађарском и Хрватском (2014-2020). Дугорочни и свеукупни циљ програма сарадње са Мађарском је складни развој региона са интензивираним економском сарадњом кроз одрживо коришћење природних и културних ресурса. Програм сарадње са Републиком Хрватском као специфичне циљеве наводи заштиту животне средине и биодиверзитета али и оснаживање, диверзификацију и интеграције прекограничне туристичке понуде и боље управљање културним и природним ресурсима.

Horizon Europe (2021-2027) у једном од 6 својих кластера групише теме које су у вези са очувањем природне средине, вода и биодиверзитета уз развој пољопривреде, шумарства и руралних подручја, а *Interreg IPA* као приоритет поставља повезивање и сарадњу држава региона у циљу решавања проблема и унапређивања добре праксе.

Овакви међународни и интеррегионални пројекти имају снажан утицај на комплетан социоекономски развој заједнице и друштва у целини. Када су у питању заштићена подручја, овакви пројекти омогућавају формирање мреже заштићених подручја у региону и формулисање специфичних услова заштите који се односе на шире окружење чиме се утиче на очување еколошке целовитости.

Такође, сваки од ових пројеката, доприноси даљој едукацији и стручном оспособљавању у области управљања природним добрима у складу са еколошким стандардима и принципима одрживог развоја.

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Подручје посебне намене представља Парк природе „Бегечка јама“, који је захваљујући својим природним и створеним вредностима, значајан са аспекта очувања генетског, специјског и екосистемског диверзитета, као и пејзажним вредностима проглашен заштићеним подручјем.

Подручје посебне намене одговара граници Парка природе која је утврђена Одлуком о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22, и Студији заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлогу за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године.

Површина Подручја посебне намене износи 489,50 ha.

Концепција просторног развоја заснива се на утврђивању просторне организације и планираних намена, као и правила коришћења, уређења, грађења и заштите у оквиру Подручја посебне намене кога представља Парк природе „Бегечка јама“ у оквиру кога су комплекси ритских станишта, острва и пешчани спрудови у приобаљу језера Јама у правцу северозапада, туристичко-рекреативно подручје са викенд-насељем и одбрамбени насип.

Поред Подручја посебне намене, концепт даљег развоја са планираним начином коришћења, уређења, грађења и заштите утврдиће се и у зони утицаја на заштићено подручје, као и у целини која представља осталу посебну намену, а обухваћена је границом Просторног плана.

Општа концепција просторног развоја, поред заштите, треба да обезбеди и унапреди пре свега заштићено подручје, Парк природе „Бегечка јама“ и његове природне вредности, природне екосистеме и живописне пејзаже, биолошке и предеоне разноврсности, али и целокупно планско подручје.

Концепцијом просторног развоја треба да се да омогући и задовољење научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих делатности усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја.

Концепција развоја Подручја посебне намене, као и правила коришћења, уређења, организације земљишта и грађења, утврђују се на основу мера заштите заштићеног природног добра Парка природе „Бегечка јама“ (Одлука о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22)), као и заштити станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и еколошких коридора (Дунава, као међународног еколошког коридора, и канала за одводњавање „Татарница“ као локалног).

С обзиром да је примарни циљ развоја заштита подручја од значаја за очување биолошке разноврсности, не очекују се веће промене планираних капацитета у односу

на важећу планску документацију. У највећој мери се поштује континуитет са важећим просторним и урбанистичким плановима и њиховим условима и смерницама.

На основу мера заштите утврђених актом о заштити заштићеног подручја, као и на основу Студије заштите Парка природе „Бегечка јама“, односно условима Покрајинског завода за заштиту природе, обезбедиће се даљи просторни развој на подручју које представља заштитну зону заштићеног подручја.

Један од основних постулата заштите и развоја подручја посебне намене је очување и унапређење квалитета и режима вода, као и очување мозаичности станишта која су у нестајању и за њих везаних животних заједница и врста, али и за стварање услова за даљи стабилан развој природних вредности, уз одрживо коришћење природних ресурса

Концепција просторног развоја планског подручја, подразумева утврђивање предеоних целина које се разликују по положају у простору, планираној намени и утврђеним режимима заштите.

У оквиру обухвата Просторног плана, разликују се три предеоне целине :

1. Подручје посебне намене – Парк природе „Бегечка јама“ са границом заштићеног подручја у складу са новим актом о заштити и Студијом заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлогу за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године,

2. Заштитна зона заштићеног подручја

Заштитна зона према акту о заштити и Студији заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлогу за стављање под заштиту као заштићеног подручја III категорије из 2011. године, и

3. Остала посебна намена (воде и водно земљиште - акваторија Дунава).

Концепција и просторна организација предеоних целина и потцелина представљени су на Прегледној карти „Целине и потцелине Подручја посебне намене“ у размери Р 1: 10000.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ И СИСТЕМА

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

1.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Концепција заштите, уређења и коришћења природног наслеђа на територији Аутономне Покрајине Војводине, заснива се на повећању укупне површине под заштитом у планском периоду до 12% укупне територије Војводине, успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу

NATURA 2000, као и на изградњи ефикасног система управљања подручјима која су обухваћена наведеним мрежама. Заштићена подручја биће највећим делом просторно укључена у површине еколошких значајних подручја, односно у подручја европске еколошке мреже NATURA 2000.



Сл. 8 Предео Подручја посебне намене по свом карактеру спада у алувијалне равни меандрирајућих водотока Дунава

На основу увида у Регистар заштићених природних добара који води Покрајински завод за заштиту природе, утврђено је да се на подручју Просторног плана налази :

- једно заштићено подручје (парк природе),
- један међународни и један локални еколошки коридор,
- једно станиште заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

Парк природе „Бегечка јама“ налази се на подручју Града Новог Сада, обухватајући парцеле уписане у катастарску општину Бегеч. Основне природне вредности Парка природе „Бегечка јама“ огледају се у присуству 125 таксона виших биљака (122 врсте и 3 подврсте), око 150 врста птица, 14 врста риба, 11 врста водоземаца, 6 врста гмизаваца и 18 врста инсеката од националног и међународног значаја.

Током 2011. године, урађена је ревизија Парка природе „Бегечка јама“, а Покрајински завод за заштиту је израдио Студију заштите као стручно- документациону основу за успостављање заштите Парка природе природе „Бегечка јама“, као заштићеног подручја III категорије на основу које је донет нови акт о заштити заштићеног подручја 2022. године.

Покрајински завод за заштиту природе прописао је и услове и мере заштите за заштићено подручје Парка природе „Бегечка јама“, за станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и еколошке коридоре.

Све планске активности усмерене су на очување, заштиту и унапређење биодиверзитета, очување геодиверзитета и геонаслеђа.

Применом мера заштите природних добара биће испуњени сви циљеви заштите природних добара на подручју обухваћеним Просторним планом као што су:

- примена концепта и принципа активне заштите природних добара,
- повећање површина природних добара које уживају заштиту,
- настављање рада на идентификацији и валоризацији еколошких коридора и нових станишта строго заштићених и заштићених врста,
- унапређење електронске базе података (коју води Покрајински завод за заштиту природе).

1.2. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

Основни оквир за успостављање одговарајућег методолошког приступа који ће се применити у општој концепцији заштите, управљања и планирања предела, представља Европска конвенција о пределу (Фиренца, 2000. године), која је ратификована и Законом о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 4/2019).

У општим мерама Европске конвенције о пределу, утврђена је обавеза интегрисања предела у политике просторног (регионалног) и урбанистичког планирања, и у културне, пољопривредне, социјалне, економске, и политике животне средине, као и у све остале политике које могу имати посредан или непосредан утицај на предео.

Поред успостављања и спровођења политике која има за циљ заштиту, управљање и планирање предела, у опште мере спадају и процедуре за укључивање најшире јавности, локалних и регионалних власти у процесе формулације одређеног предела.

Посебне мере се односе на идентификацију и процену квалитета и вредности предела, а Европска конвенција о пределу подразумева и укључивање идентификованих предела у међународне политике и програме, узајамну помоћ и размену информација, прекограничну сарадњу и праћење примене Конвенције.

И поједине одредбе Закона о заштити природе, као и Закона о заштити животне средине односе се на планирање и уређење предела.

Законом о заштити природе (чл. 2, став 1) утврђена је обавеза заштите, очувања и унапређења биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, као и благовремено спречавање људских активности и делатности које могу довести до трајног осиромашења предеоних вредности. Међу основним начелима заштите природе је и начело високог степена заштите природе – да је свако дужан да при предузимању активности или вршењу делатности допринесе заштити и унапређивању природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности (чл. 5, став 1).

У Закону о заштити животне средине једно од основних начела заштите животне средине је и начело очувања природних вредности. Природне вредности се користе под условима и на начин којима се обезбеђује очување вредности геодиверзитета,

биодиверзитета, заштићених природних добара и предела (чл. 9 Закона о заштити природе).

У односу на степен и тип модификације, доминантне процесе који контролишу дати простор и карактер утицаја човека на предео, територија Србије је класификована на природне и културне пределе. Категорија културних предела је диверсификована на урбане и руралне.

Имајући у виду поделу природног предела у Просторном плану Републике Србије, с обзиром на степен модификације, начин коришћења и насељавања простора, за подручје обухваћено Просторним планом карактеристичан је рурални предео.

Рурални предео у структурном смислу показује особине и својства природи блиског предела; у њему је мања густина насељености, преовлађује екстензиван начин коришћења земљишта, а рурална насеља су органски део природног окружења.

С обзиром да, у складу са Европском конвенцијом о пределу, још није извршена категоризација предела Србије, односно није спроведено истраживање типова карактера предела Војводине, у Просторни план је уграђена прелиминарна подела/типологија предеоних целина на основу Правилника о критеријумима за идентификацију предела и начин процене њихових значајних и карактеристичних обележја („Службени гласник РС“, број 119/2017).

Вредност и јединственост карактера предела Војводине се сагледава као посебан војвођанско-панонско-подунавски макрорегион у оквиру кога је издвојено као једно од четири основних подручја карактера предела - Алувијалне равни меандрирајућих водотока Дунава и Тисе. Овом подручју Алувијалне равни меандрирајућих водотока Дунава и Тисе, на основу одлика предела, претрпљених морфолошких промена, начина коришћења и насељавања, припада Подручје посебне намене са заштитном зоном.



*Сл. 9 Подручје језера, мочвара и влажних ливада
Циљеви заштите, уређења и одрживог коришћења предела*

Општи циљ заштите, уређења и одрживог коришћења предела обухваћеног Просторним планом је да се омогући просторни развој усклађен с циљним квалитетом карактера предела. То подразумева процес израде Просторног плана, урбанистичких планова и остале техничке документације тако да је препозната и прихваћена вредност карактера предела Парка природе „Бегечка јама“ и подручја у окружењу као јавног добра. На тај начин се обезбеђује одговарајућа заштита постојећих вредности карактера предела, али се омогућава и стварање нових вредности које су усклађене с циљним квалитетом предела.

Даљим секторским активностима треба да се омогући и обезбеди и праћење стања вредности карактера предела на основу индикатора: диверзитет, комплексност, кохерентност, природност и отвореност.

Решењима Просторног плана, треба омогућити остваривање циљног квалитета предела - одрживи рурални развој усклађен са специфичним регионалним и локалним карактером предела.

Сви развојни пројекти и активности везане за њихову реализацију морају бити у складу са капацитетом предела (саобраћај, туризам, пољопривреда, шумарство, и др.). Заштитом и одрживим коришћењем природних ресурса, природних и културних добара (парк природе, значајна станишта, еколошки коридори, археолошки локалитети), треба омогућити њихово повезивање у простору (као део локалне, регионалне, националне еколошке и културне мреже, зелене инфраструктуре). Поред ревалоризације, ревитализације и промовисање постојећих, неопходно је и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност карактера предела и амбијената насеља у окружењу од посебног значаја за њихов развој.

Један од основних циљева заштите, уређења и одрживог коришћења предела је и промовисање предела као кључне теме територијалног развоја у прекограничним подручјима.

1.3. ЗАШТИТА КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Надлежни завод за заштиту споменика културе прописао је услове и мере заштите за непокретна културна добра евидентирана на планском подручју, и то два археолошка локалитета. Један археолошки локалитет се налази на простору заштићеног подручја Парка природе и посебне намене (локалитет број 12), а други се налази у зони утицаја на Парк природе „Бегечка јама“ (заштитна зона).

Међутим, како је читаво подручје КО Бегеч богато археолошким налазиштима (тринаест регистрованих), регистрована су и два заштићена културна добра од великог значаја, и то римско утврђење „Castellum Onagrinum“ у непосредној близини Парка

природе „Бегечка јама“, мора се сагледати њихов значај и утицај на подручје посебне намене.

Конкретно, планско подручје и његова околина које је карактеристична по великом броју археолошких налазишта, али и по богатом културно-историјском наслеђу (положај мостобрана са утврђењем у 3. и 4. веку из времена Римаљана, присуство Татара, Турака, подаци о манастиру Бенедиктинског реда из 12. века итд.), представљају изванредан туристички потенцијал Парка природе „Бегечка јама“, те уз мере заштите културних добара, потребно је стварати услове за нову саобраћајну, комуналну и туристичку инфраструктуру, унапређење приступа и презентације археолошких локалитета, адекватну презентацију културних добара и пружање информације о њима (огласне табле, путокази, публикације), уређење ближе околине културног добра са помоћним објектима за несметан приступ и обилазак итд.

Поред мера заштите које је прописао надлежни завод за заштиту споменика културе и на основу којих ће се вршити даља заштита, коришћење, уређење и унапређење непокретних културних добара, у даљем планском периоду је потребно остварити и остале циљеве у области заштите од којих је међу најважнијим планирање и презентација културног наслеђа као значајног ресурса одрживог развоја и фактора националног, регионалног и урбаног идентитета.

Реализација посебних циљева који се не односе само на активности институција и установа које се баве заштитом и уређењем културних добара, представља интерес локалне самоуправе и туристичких организација.

2. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стратешко опредељење развоја подручја обухваћеног Просторним планом усмерено је на реализацију режима заштите, услова коришћења предеоних целина са значајним природним вредностима и на санацију, заштиту и унапређење природних и радом створених вредности животне средине, уз очување изворности и усклађености овог подручја са његовом основном наменом.

Планска решења не индукују значајније неповољне утицаје на главне елементе и показатеље животне средине.

Утицај планских решења на животну средину детаљније ће се дефинисати у Извештају о стратешкој процени утицаја ППППН Парка природе „Бегечка јама“ на животну средину. Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину утврдио је утицаје одређених планских решења у глобалу, док ће се детаљнији утицаји анализирати приликом израде планских докумената детаљније разраде.

У контексту заштите животне средине на простору посебне намене, предвиђене су мере и активности, чијом реализацијом ће се зауставити њихова даља деградација, а унапредиће се квалитет животне средине овог подручја. Детаљан приказ мера заштите

животне средине дат је у поглављу IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА , 1.3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

Мере заштите животне средине усмерене су на испуњавање основних циљева заштите животне средине:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима,
- обезбеђење адекватне превенције, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- побољшање квалитета површинских и подземних вода,
- побољшање квалитета земљишта (смањење употребе пестицида и минералних ђубрива на околном пољопривредном земљишту),
- успостављање ефикасног система управљања отпадом, што ће се остварити санацијом дивљих депонија,
- заштита флоре и фауне,
- побољшање заштите ретких и угрожених врста,
- заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара,
- спречавање одлагања отпадних материја на непредвиђеним местима.

3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

3.1. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Шуме и шумско земљиште обухватају површину од 321,62 ха односно око 30,22% укупне површине простора обухваћеног Просторним планом.

Представљају га првенствено површине под шумама у оквиру Подручја посебне намене, пре свега Парку природе „Бегечка јама“, као и шумско земљиште на осталим површинама у обухвату Просторног плана (заштитна зона заштићеног подручја).

Шуме и шумско земљиште, као ограничени ресурс, уређују се и користе у складу са Законом о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10,93/12 и 89/15) и осталим законима и прописима из области заштите природе, животне средине и дивљачи и ловству.

Шумским земљиштем треба газдовати у складу са мерама заштите биодиверзитета и у складу са мерама заштите прописаним у акту о заштити природног добра.

Заштита, коришћење и уређење шума и шумског земљишта подразумева усаглашавање програма и основа газдовања шумама са заштитом.

Постојеће шумско земљиште се задржава и у планском периоду, и то са приоритетном функцијом шума са посебном наменом (шуме које су значајне за очување и коришћење геофонда шумских врста дрвећа, за очување биодиверзитета гена, врста, екосистема и предела, естетских вредности, здравља људи и рекреацију, образовање, научно-истраживачке делатност и др.).

У оквиру шумског земљишта ће се планирати и шуме са функцијом рекреације у оквиру којих доминирају туристичко-рекреативни просторни потеси.

За ове просторне потесе, утврђена је обавеза даље планске разраде у складу са смерницама утврђеним Просторним планом као и мерама заштите - режимом за III степен заштите или за заштитну зону, као и мерама заштите станишта и еколошких коридора.

Шуме у функцији спорта и рекреације представљају туристичко-рекреативно подручје, које обухвата око 30,04 ha, односно око 2,82% површине простора обухваћеног Просторним планом. Шуме у функцији спорта и рекреације простиру се у Парку природе „Бегечка јама“ на крајњем истоку заштићеног подручја (између насипа и језера Јама), као и источно од Парка природе, у небраћеном подручју које је обухваћено заштитном зоном.

Простор Парка природе „Бегечка јама“ одувек је био привлачан излетничко - туристички и риболовачки пункт.

Шуме се највећим делом налазе на Подручју посебне намене, у плављеном, небраћеном подручју. Утицај човека у претходном периоду на шуме и шумско земљиште је веома изражен, тако да је преостао сасвим мали део аутохтоних шума, а највеће површине заузимају плантаже топола које се користе за индустријску производњу.

На шумском земљишту, којим газдују ЈП „Војводинашуме“, према Основи газдовања шумама за Газдинску јединицу „Дунавске аде“, са роком важења 2010-2019. године, планира се производња техничког дрвета и очување шума у Парку природе „Бегечка јама“ према условима надлежног завода за заштиту природе.

Заштита, коришћење и уређење шума и шумског земљишта подразумева усаглашавање програма и основа газдовања шумама са заштитом.

Ради очувања шума, утврђују се посебне мере у складу са Законом о шумама, и мерама и одговарајућим режимима заштите прописаним у акту о заштити природног добра, те је забрањено следеће:

- трајно смањивање површина под шумама;
- пустошење и крчење шума;
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума,
- сеча која није у складу са плановима газдовања шумама;

- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
- подбељивање стабала;
- паша, брст стоке, као и жирење у шуми;
- сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и другог);
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;
- коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;
- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

На подручју Парка природе забрањује се пошумљавање влажних ливада, бара пашњака и других шумом необраслих површина.



Сл. 10 Станишта и шумске заједнице беле врбе и црне тополе

3.2. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Значајан део простора обухваћеног Просторним планом је намењен пољопривредном земљишту. Пољопривредно земљиште се планира на укупно 324,42 ха, што представља 30,47 % простора обухваћеног Просторним планом.

Просторним планом обухваћено је пољопривредно земљиште у брањеном подручју - заштитној зони заштићеног подручја, где се издваја обрадиво пољопривредно

земљиште (њиве, вртови, воћњаци, виногради, воћарско-виноградарска зона „Купусара“), и необрадиво (трстици, пашњаци, туристичко-рекреативно подручје -мања туристичко спортско-рекреативна површина са рибњаком).

Атар насеља Бегеч чини изузетно квалитетно земљиште, које је један од најзначајнијих природних ресурса и потенцијал који није у потпуности искоришћен.

Подручје има рурални карактер (основу економије чини пољопривреда), а значајан део становништва директно, или индиректно остварује приходе у области пољопривредне производње.

Ово земљиште се тренутно углавном користи за ратарску производњу. Бегеч је и подручје са високим учешћем повртарске производње, нарочито је познат по производњи шаргарепе.

Пољопривредно земљиште као значајан природни ресурс мора остати заштићено од свих природних и антропогених облика деградације. У даљем планском периоду, неопходно је елиминисати сваку могућност загађења вода и земљишта.

Уз примену различитих мера треба сачувати квалитет земљишта, његова физичка, хемијска и биолошка својства и то: забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе осим у случајевима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и овим просторним планом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, ограниченом и селективном употребом вештачких ђубрива и хемијских средстава за заштиту биља, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера итд.

Пољопривредно земљиште ће се углавном задржати, уз примену мера које важе за зону утицаја на заштићено подручје - заштитну зону.

Земљиште за пољопривредну производњу у зависности од педолошких, хидролошких и других својстава и даље у планском периоду користиће се за ратарску и повртарску производњу.

Структура пољопривредног земљишта се углавном неће мењати, осим парцела које су у претходном периоду закључком Владе Републике Србије додељене ЈП „Војводина шуме“.

И на другом земљишту непогодном за пољопривредно коришћење, могу се подизати шуме рекреационог и заштитног карактера.

У овире пољопривредног земљишта, издваја се туристичко-рекреативно подручје источно од црпне станице „Бегеч“ са постојећим рибњаком. На овом локалитету у даљој разради планским документима, одредиће се и локације за формирање туристичко-угоститељског пункта. Поред туристичко-рекреативног подручја, одређена је и воћарско-виноградарска зона „Купусара“.

Правила уређења и коришћења на пољопривредном земљишту у заштитној зони заштићеног подручја (Потцелина 1- брањено подручје), морају се усагласити са мерама заштите утврђеним у акту о заштити заштићеног подручја и условима надлежне

институције за заштиту природе (мере заштите за заштитну зону). До израде нових планова усклађених са условима и мерама заштите природе и решењима Просторног плана, спроводи се важећа планска документација уз примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом.

Просторним планом утврђене су смернице за израду планске документације у заштитној зони заштићеног подручја (брањено подручје) за пољопривредно земљиште, туристичко-рекреативно подручје источно од црпне станице „Бегеч“ са постојећим рибњаком, и воћарско-виноградарску зону „Купусара“.



Сл.11 Пољопривредно земљиште у атару северно од насипа

3.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште представљају језеро Јама и канал Бегеј, део реке Дунав, део каналске мреже (мелиорациони канали), одбрамбени насип, простор у функцији одржавања каналске мреже, простор у функцији одржавања насипа и црпна станица, устава на каналу Бегеј као и напери.

Површина намењена водном земљишту износи 417,93 ha, што представља 39,28% површине обухваћене Просторним планом.

Воде јесу све текуће и стајаће воде на површини земље, као и све подземне воде. Оне су природно богатство и као такве морају се користити на начин да очувају или достигну добар еколошки, хемијски и квантитативни статус. Сва планска решења по питању уређења водног режима језера Јама имају управо за циљ да побољшају квалитативно и квантитативно воде, тако што ће се дефинисати оптимални водостај, и све неопходне хидротехничке грађевине за остваривање планираног водног режима и водостаја.

У контексту заштите воде, као природног ресурса у оквиру посебне намене, потребно је:

- пратити стање нивоа и квалитета подземних и површинских вода;
- реализовати планиране канале и пратеће објекте у циљу формирања оптималног водног режима;
- спровести мере забране упуштања отпадних вода свих врста у мелиорационе канале, језера, баре и водотоке, осим атмосферских и условно чистих вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II б класи;
- одржавање мелиорационих канала (њихово редовно чишћење од муља и растиња).

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште је намењено за одржавање и унапређење водног режима, а посебно за:

- изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- одржавање корита водотока и водних објеката;
- спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

Осим наведеног, водно земљиште може да се користи и за:

- спорт, рекреацију и туризам;
- изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
- постављање привезишта за чамце, као и плутаћујег објекта у смислу закона којим се уређују пловидба и луке.



Сл.12 Напер који повезује северну обалу језера са Шашићевом адом

3.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

На делу простора обухваћеног Просторним планом, у складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр.101/15 и 95/18 и др. закон), и увидом у катастар активних истражних простора, експлоатационих простора, лежишта и биланса минералних сировина и других геолошких ресурса и катастра експлоатационих поља, утврђено је да НИС а.д. Нови Сад, Нови Сад, има одобрење за истраживање минералних сировина и то нафте и гаса.

На целом подручју Просторног плана забрањена су истраживања и извођење свих радова који мењају основне карактеристике станишта. У складу са основним начелима природе на заштићеном подручју забрањени су захвати који имају негативан утицај на морфолошке и хидрографске карактеристике подручја.

Могу се предузимати само оне активности које поспешују или усмеравају природне и друге процесе.

4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСKE И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

4.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

Анализа демографских кретања извршена је на основу резултатат пописа становника у периоду 1948-2011. године за насељено место Бегеч. Иако у оквиру границе планског подручја, нема насељених места, становници Бегеча су усмерени на коришћење ресурса Парка природе „Бегечка јама“, те режими заштите подручја утичу на врсту и интензитет њихових делатности.

Табела бр.5 : *Кретање укупног броја становника 1948-2011. година*

насеље	година пописа								2011/1948	2011/1991
	1948	1956	1961	1971	1981	1991	2002	2011		
Бегеч	2277	2329	2392	2608	2717	2827	3335	3325	46,03%	17,62%

Насељено место Бегеч је до 2002. године бележило константан раст броја становника, благи пад се бележи у првој декади 21. века. Према подацима пописа становништва, стопа природног прираштаја од 70-их година прошлог века бележи негативне вредности те је, у последњих пола века, главни узрок демографског раста Бегеча позитиван миграциони салдо. Највећи демографски раст се бележи у међупописном периоду 1991-2002. године, када се демографска слика насеља значајно променила, а број становника порастао за чак 18%.

Број домаћинстава у Бегечу је у сталном порасту и према резултатима последњег пописа било их је 1050. Просечна величина домаћинства је и даље изнад вредности за

подручје Града Новог Сада - 3,1 члан, али одговара просечној величини домаћинства приградских насеља, у којима доминира породично становање.

Старост становништва је још једна од важних демографских карактеристика, јер указује на радни и репродуктивни потенцијал становништва неке регије. Процес старења становништва је присутан уназад неколико деценија и њега изражава индекс старења који представља однос броја становника старијих од 60 година и броја становника до 20 година. Становништво Бегеча је у стадијуму дубоке демографске старости (индекс старења је 1,14). Просечна старост је 41,5 година, а становништво старије од 60 година чини 22,7% од укупне популације. У односу на податке из претходних пописа, уочава се континуирано погоршање демографске структуре становништва.

Становништво старо 15 и више година чини 85,2% укупне популације Бегеча, а радни контингент овог насеља чини 2332 лица, односно 70% укупне популације.

Старосно–функционални контингенти становништва у Бегечу 2011. године су израчунати на основу података о контингентима за 2009. годину (извор: „Демографски развој Града Новог Сада“, Центар за просторне информације Војводине, Нови Сад 2009.), тј на основу удела старосно-функционалних контингената становништва у укупном броју становника насељеног места Бегеч.

Табела бр. 6: Функционални контингенти становништва у насељу Бегеч

контингенти	%	свега
до 1 год	0,2	7
јаслени 1-3	2,9	96
предшколски 4-6	3,3	110
школски 7-14	7,2	239
средњошколски 15-18	5,2	173
на почетку студијског узраста 19 год	1,3	43
женски фертилни 15-49	23,1	768
старог становништва 65+	13,6	452
остарелог становништва 80+	2,7	90
радно способни (м. 15-64 и ж.15-59)	69,7	2318

За само 40 година број станова за стално становање у Бегечу се повећао за 50%. Међутим, пописан је чак 131 стан намењен за одмор и рекреацију (викендице) и то су најчешће наслеђене куће које градско становништво користи викендима и празницима.

Утицај посебне намене на демографске и социјалне процесе и системе

Намена простора утиче на живот локалног становништва, на њихове активности и начин на које се дозвољене делатности обављају. Посебна намена се често

интерпретира као ограничавајући фактор у функционисању локалног становништва пре свега због рестриктивних мера које се односе на начин коришћења простора.

Међутим, посебна намена може да има и позитивне ефекте на живот локалног становништва, да буде замајак будућем економском и демографском развоју заједнице. Заштићена подручја се најчешће успостављају због заштите биодиверзитета те имају утицаја на све аспекте одрживог развоја шире регије. У оквиру програма „Заштићена подручја за природу и људе“ који на Балкану, од 2015. године, спроводи Светска фондација за природу (WWF) циљ је промоција одрживог коришћења природних ресурса како би они постали темељ друштвено-економског развоја. Овај програм настоји да заштићена подручја промовише као потенцијал за развој, а не као ограничавајући фактор. Посебан акценат се ставља на локалну заједницу и њен социјални капитал, на унапређење квалитета живота становништва које живи или гравитира ка заштићеним подручјима кроз њихово активно укључивање у моделе управљања.³

Подручје језера Јама, проглашено је парком природе пре више од две деценије и прошло је довољно времена да се локално становништво прилагоди новим режимима коришћења земљишта.

С обзиром да је на подручју Парка природе „Бегечка јама“ предвиђен развој специфичних туристичких производа (екотуризам, научни и едукативни, наутички, авантуристички туризам), неопходно је активно учешће локалног становништва не само у обезбеђењу туристичке инфра и супра структуре, него и комплементарних делатности које би ове туристичке производе учиниле конкурентним на тржишту (органска храна и производи, сувенири и др.).

Развој туризма у оним насељима и регијама у којима није главна привредна грана често може да има негативне последице по локално становништво, посебно уколико развој није усклађен са постојећим капацитетима. Како би се ово избегло, неопходно је да се туризам развија у складу са потребама и очекивањима домицилног становништва те да се појачају позитивни ефекти (отварање нових сталних и сезонских радних места, пораст дохотка, подстицај локале производње, очување природног и културног наслеђа и сл.).

Локална заједница има кључну улогу у развоју и одрживости сваког заштићеног подручја само уколико препозна бенефите и активно се укључи у управљање, унапређење и одржавање подручја које је под заштитом.

4.2. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА И РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

³ „Приручник за укључивање заинтересованих страна у управљање заштићеним подручјем“, Светски фонд за природу Дунавско-карпатски програм, Београд 2016.

4.2.1. Мрежа и функције насеља

У оквиру обухвата Просторног плана нема насељених места, међутим мрежа насеља у окружењу Подручја посебне намене, и њихови просторно-функционални односи и везе, морају се посматрати шире, с обзиром да се ради о насељима различитих функција, важности и структуре.

Препознавање и просторно дефинисање урбаних центара и функционално урбаних подручја је важно за равномерни развоја Покрајине, али и за афирмацију (функционално урбаног) простора коме припада Подручје посебне намене. Ово функционално урбано подручје, коме, поред Града Новог Сада, припадају још три општине у непосредном окружењу Подручја посебне намене, на основу Регионалног просторног плана, је од међународног значаја и треба да буде носилац и покретач развоја на овом простору.

Сва насеља у непосредном или ширем окружењу су део шире мреже насеља, на подручју Града Новог Сада и општина Бачки Петровац, Бачка Паланка и Беочин. Њихова структура је дефинисана Просторним планом Града Новог Сада, Просторним планом општине Бачки Петровац, Просторним планом општине Бачка Паланка и Просторним планом општине Беочин.

Подручје посебне намене Парк природе „Бегечка јама“, представља део КО Бегеч, и непосредно је упућено на насеље Бегеч. Предметни простор је са примарном саобраћајном мрежом (постојећи државни пут ИБ-12 и главна саобраћајница Улица краља Петра) повезан секундарном мрежом саобраћајница (некатегорисани тј. атарски путеви и сабирне и приступне улице у оквиру грађевинског подручја Бегеча).

Први круг насеља у окружењу Подручја посебне намене представљају Футог (подручје Града Новог Сада), Гложан (Општина Бачки Петровац) на који се надовезује Челарево (Општина Бачка Паланка). На десној обали Дунава, насеља у непосредном окружењу су у Општини Беочин: пре свега Баноштор, Черевих, а даље и Беочин. Са овим насељима је планско подручје повезано скелом, која свакодневно саобраћа.

Табела бр.7: Кретање броја становника насеља у непосредном окружењу планског подручја

Град/Општина	Насеље	година пописа							
		1948	1953	1961	1971	1981	1992	2002	2011
Нови Сад	Бегеч	2277	2329	2392	2608	2717	2827	3335	3325
	Футог	5366	6049	8256	10614	14664	16048	18582	18641
Бачка Паланка	Челарево	3454	3483	3717	4073	4817	5011	5423	4831
Бачки Петровац	Гложан	2776	2754	2839	2682	2569	2491	2283	2002
Град/Општина	Насеље	година пописа							
		1948	1953	1961	1971	1981	1992	2002	2011

	Баноштор	706	677	678	733	650	618	780	743
Беочин	Черевих	1754	1862	2096	2144	2527	2510	2826	2800
	Беочин	3639	4082	5145	6563	7298	7873	8058	7839
Укупно		16527	17245	19843	22681	27398	28987	32405	31553

На основу структуре мреже центара утврђене у Регионалном просторном плану, Нови Сад представља међународни центар, Бачка Паланка субрегионални центар и град луку у пограничној области, са тенденцијом да прерасте у „чвориште“ – мотор развоја са значајним утицајем на развој околине, а Беочин и Бачки Петровац представљају локалне (општинске) центре.

Просторним плановима општина утврђен је однос и начин функционалног повезивања осталих насеља у односу на ове центре. Тако, насеље Гложан на територији општине Бачки Петровац, сврстано је у сеоска насеља, Челарево на територији општине Бачка Паланка секундарни локални центар, а Баноштор и Сусек сврстани су у локалне центре који гравитирају општинском центру Беочину.

У мрежи насеља Града Новог Сада, Футог је сврстан у насеље са наглашени урбаним карактеристикама.

Реализацијом планиране траса државног пута ИБ-12 (планирани основни коридор државног пута), омогућиће се боља саобраћајна повезаност Подручја посебне намене, и насеља Бегеч са Новим Садом, насељима у окружењу (субрегионалним и општинским/локалним центрима), као и веза са Републиком Хрватском.

Положај Бегеча и осталих насеља у мрежи

Насељено место Бегеч, уз Футог и Ветерник, формира групу западних насеља административне територије Града Новог Сада, формираних на алувијалној тераси Дунава. Ова група насеља заузима површину од 13.108 ha и броји око 41.000 становника. До 2034. године, планира се да ће се број становника повећати за око 7,5%. Ова три насеља, од којих Футог има статус градског насеља, представљају највећу групу насеља на подручју Града Новог Сада, а захваљујући свом положају имају и велик развојни потенцијал.

Бегеч је смештен на важној и веома фреквентној саобраћајници, државном путу ИБ-12, и у приобаљу Дунава. Деоница тог пута Нови Сад - Бачка Паланка је засада једина друмска комуникација и веза овог и суседних насеља са окружењем. Међутим, развојем насеља, ова саобраћајница постепено добија карактеристике улице којом се одвија интензиван саобраћај. *(Поред дела сремских насеља (Јединаца и викенд-насеља), који везу са Новим Садом остварују преко Сремске Каменице, ова група насеља има најтежу комуникацију са градским центром.)*

Насеља Футог и Ветерник су насеља са наглашеним урбаним функцијама, а у даљем развоју треба да добију низ *(заједничких)* садржаја, чиме би се умањила њихова

упућеност на Нови Сад и дневне миграције учиниле вишесмерним. Такође, и становници Бегеча би могли да део својих потреба задовољавају у оквиру ових насеља. Потенцијална (функционална) веза Бачки Петровац, Руменка - Футог, вероватно, припада некој од каснијих фаза развоја, као предуслов јачања улоге секундарног центра за насеља Града.

Приобаље ових насеља, низом планираних садржаја и својим природним вредностима, је важан потенцијал, који би требало сачувати од парцијалних интереса, односно нелегалног запоседања.

Будући развој Бегеча засниваће се на коришћењу приобаља и квалитетних ресурса за развој пољопривреде и прехранбене индустрије заснованих пре свега на еколошким принципима који подразумевају очување земљишта, воде, биљних и животињских ресурса, тј. на развоју који не угрожава животну средину, технички је применљив, економски исплатив, и друштвено прихватљив.



Сл. 13 Склела која повезује Бегеч са Баноштором

Реализацијом одговарајуће водне инфраструктуре (пored постојећег скелског прелаза планира се путничко пристаниште) на Подручју посебне намене, као и пристаништа и марина у општини Бачка Паланка (Бачка Паланка, Челарево, Гложан), и у Општини Беочин (Баноштор, Черевих, Беочин) омогућиће се боља повезаност и са десном обалом Дунава.

4.2.2. Рурално подручје

Економски развој и одрживост руралних подручја је једно од најзначајнијих питања и изазова Аутономне Покрајине Војводине.

Концепција руралног развоја и уређења села подразумева побољшање и економских и социјалних услова живљења на селу модернизацијом пољопривредних газдинастава, јачањем конкурентности агропривреде, заштитом и очувањем животне средине и руралних вредности, развојем руралне непољопривредне економије,

изградњом инфраструктуре и усклађивањем активности које заинтересоване стране предузимају у тој области на свим нивоима.

Како у оквиру обухвата Просторног плана нема насељених места, а прво насеље коме Подручје посебне намене гравитира је Бегеч, по карактеру сеоског насеља, већи део подручја има рурални карактер.

С обзиром да се налази на крају просторно-функционалног континуума Града, још се могу јасно ишчитати трагови историјске генезе типичног панонског села. Основу економије чини пољопривреда, а значајан део становништва директно, или индиректно остварује приходе у области пољопривредне производње.

Бегеч спада у панонски тип села, плански грађено, збијено равничарско насеље са ортогоналном шемом улица које се секу под правим углом, и центром на месту укрштања две главне улице. За идентификацију и класификацију типа насеља значајан је атар села (катастарска општина), територија села са одређеним границама која се није мењала кроз време, и у којој се одвија део економских активности становника (пољопривреда, шумарство и др.). Подручје посебне намене, као део атара Бегеча, органски је повезано са насељем.

Поштујући основне циљеве руралог развоја, Подручје посебне намене, као и насеља у окружењу, међусобно, али и у односу на центре, треба да имају уравнотежен развој, чиме се стварају услови и за унапређење руралног карактера овог подручја.

Побољшањем доступности руралног подручја кроз квалитет путне мреже обезбедиће се интегрисање планског подручја и у шире окружење.

У насељу Бегеч, али и у насељима у непосредном окружењу (Футог, Гложан, Челарево, Банаштор), треба развијати делатности из области прераде пољопривредних производа и производње здраве хране.

Развојем планског подручја и стварањем услова за његово комунално опремање, омогућиће се одржавање и побољшање постојеће и изградња нове инфраструктуре и саобраћајница.

Поред инфраструктурних и комуналних услова, треба унапредити и социоекономске, еколошке и друге услове за побољшање квалитета живљења у овом руралном подручју.

Планираном концепцијом заштите и развоја Подручја посебне намене, морају се створити услови за заштиту, али и унапређење квалитета животне средине, руралног предела и пејзажа. Потребно је очувати екосистеме повезане са пољопривредом и шумарством, биодиверзитет, традиционална обележја руралних предела као и природно и културно наслеђе. Једна од мера је и спречавање неповољног утицаја пољопривредне производње и других економских активности на квалитет земљишта и вода.

Неговањем, али и унапређењем карактера руралног подручја са пољопривредом као основном делатношћу, повећаће се квалитет живота и мотивација за остајање на селу.

Посебну пажњу треба посветити заштити и конзервацији руралног наслеђа, развоју и побољшању руралне инфраструктуре и туристичких и занатских активности (подршка промоцији предузетништва, развој сеоског туризма, развој базичних услуга за руралну економију и становништво и сл.).

Плански развој овог руралног подручја треба да допринесе и демографској обнови села, задржавању млађе популације, смањењу руралног сиромаштва, побољшању положаја жена итд.

4.2.3. Јавне службе

У оквиру простора обухваћеног Просторним планом, односно Подручја посебне намене, нема организованих јавних служби, с обзиром да нема насељених места.

У насељима у окружењу, у планском периоду, јавне службе ће се развијати у складу са просторним и демографским развојем појединачних насеља, односно у складу са положајем и статусом насеља у мрежи и функционалном урбаном подручју, а један од приоритета је унапређење квалитета услуга јавних служби.

Планом генералне регулације насељеног места Бегеч, утврђене су површине јавне намене које се издвајају за: јавне службе (предшколске установе и основне школе), разноврсне јавне службе (месна канцеларија, пошта и здравствена станица, ватрогасни дом, дом културе са библиотеком и пољопривредном апотеком, апотека и дом пензионера), и остале јавне службе (полицијска и ветеринарска станица, општа служба, вишенамени објект у блоку 38, служба заштите природе, социјална заштита).

Парк природе „Бегечка јама“ је подручје добро очуваних природних вредности са претежно очуваним природним екосистемима и живописним пејзажима, намењено пре свега очувању укупне геолошке, биолошке и предеоне разноврсности. Међутим, у складу са Законом о заштити природе, заштићено подручје треба да буде намењено и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих делатности усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја.

Сходно томе, поред значаја које Подручје посебне намене има као заштићено природно добро, парк природе, важан је и будући развој појединих јавних служби и делатности, којима се обезбеђује реализација васпитно-образовне и научно-истраживачке функције заштићеног подручја.

Приоритет у развоју постојећих или планирању нових јавних служби су активности везане за управљање, заштиту и презентацију заштићених подручја, природних и културних добара и предела.

Простори за рекреацију и спорт се планирају првенствено у оквиру туристичко-рекреативних подручја. У оквиру ових зона се планирају отворени, уређени и опремљени спортски терени за разноврсне спортске активности (пешачење, трчање, бициклизам, јахање и др.).

Уређење плажа би допринело развоју активности и спортова на води у складу са карактером и условима заштите. Сви ови садржаји би допринели и туристичкој валоризацији простора.

Образовање и наука (васпитно-образовна функција, научно-истраживачка функција)

Заштита природе спроводи се и подстицањем и промоцијом екологије, развијањем свести о значају заштите природе током процеса васпитања и образовања и организацијом различитих активности.

Парк природе „Бегечка јама“ омогућава васпитно-образовне активности, те су међу значајним и Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду, Департман за биологију и екологију и Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Новом Саду.

На заштићеном подручју ће се омогућити теренски рад студената и ученика биолошког усмерења, одржавање семинара за наставнике и професоре али и учioniца на отвореном за основце и средњошколце који стичу основна знања из биологије, екологије и других дисциплина.

Потребно је омогућити презентацију природних вредности и очуваних природних екосистема и живописних пејзажа.

Због потребе за одржавањем васпитно-образовних активности и научних истраживања, те потребе да се природна добра адекватно презентују, планира се *визиторски центар* са објектима за прихватање посетилаца (предавања и презентације) и организованог боравка ђака, студената, научних радника.

Спортско-еколошки камп, лоциран у непосредној близини Парка природе „Бегечка јама“ (заштитна зона), омогућиће реализацију мултидисциплинарних програма у области екологије, едукације, спорта, шумарског, туристичког, риболовног и другог рекреативног коришћења.

У оквиру спортско-еколошког кампа организовали би се разноврсни садржаји као што су школе пливања, уметничке радионице, спортски турнири.

Подручје посебне намене представља предео у којем су могућа и потребна мултидисциплинарна научна истраживања, а чији би резултати допринели очувању и побољшању животне средине. Природне вредности Парка природе „Бегечка јама“ су у

прошлости спорадично истраживање па представљају значајан истраживачки изазов и потенцијал. Такође, неопходно је перманентно праћење и проучавање стања живог света у води и око ње у циљу будуће заштите и очувања природних вредности, планско уређење простора и његово адекватно коришћење.

Значајан фактор за даља планирања научних истраживања је близина Новог Сада као административног и универзитетског центра.

Култура и информисање

Поштујући начела интегрисане заштите, заштита природе је саставни део стратегије одрживог развоја, просторног и урбанистичког планирања и других планова, програма и основа. С обзиром да на самом заштићеном подручју, али и у његовој непосредној близини, постоје значајни археолошки локалитети, могуће је, поред природног богатства, презентовати и културно-историјско наслеђе овог простора.

У концепту развоја и уређења АПВ наглашен је посебан значај очувања, заштите и унапређења природне средине и културног наслеђа. То подразумева и очување и јачање културног идентитета, принципа, обичаја, традиције и заједништва руралних заједница.

Природно и културно наслеђе је неопходно интегрално посматрати, као развојни ресурс, уз одрживо планирање његовог очувања и заштите, коришћења, и унапређења.

Туристичка организација

На заштићеном подручју и Парку природе „Бегечка јама“ постоје могућности за развој специфичних туристичких производа (екотуризам, научни и едукативни, риболовни, излетнички, авантуристички туризам), и низ активности на основу којих се може формирати специфична и конкурентна туристичка понуда усклађена са режимима заштите.

Пожељно је стимулисати приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, као што је *специјализовано образовање* и образовање за које постоји интерес локалне заједнице уз подстицање јавно-приватног партнерства (нпр. образовање за оне који би остали у области пољопривредне производње, у области туристичке делатности, заштите природног и културног наслеђа, управљања природним добрима итд.).

5. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

Привредни развој Бегеча би требало да се заснива на рационалном коришћењу земљишта, заштити животне средине и ефикасној валоризацији расположивих ресурса: квалитетно пољопривредно земљиште, добра саобраћајна и комунална инфраструктура, радна снага, природни и антропогени туристички ресурси.

Предвиђа се да ће посебна намена својим планираним садржајима привлачити туристе, те на тај начин пресудно позитивно утицати на развој локалне економије и веће запошљавање становништва Бегеча у месту свог пребивалишта.

Близина Новог Сада представљаће подстицајни фактор за привредни развој Бегеча, као значајно тржиште, али и велики градски центар потенцијалних туриста који гравитирају ка Подручју посебне намене, односно Парку природе „Бегечка јама“.

5.1. ТУРИЗАМ

Туристичка вредност подручја обухваћеног Просторним планом је велика, како са аспекта природне баштине, еколошке очуваности и пејзажних вредности, тако и са аспекта рекреативних вредности те приступачности дестинацији. Због тога је очуваност Парка природе „Бегечка јама“ темељ туристичке понуде на којем треба и градити њену разноврсност.



Сл.14 Чарда код Браше

Простор Парка природе „Бегечка јама“ је погодан за развој екотуризма (боравак у ненарушеном природном окружењу ради едукације посетилаца, разгледања живог света и уживања у природи), спортски и авантуристички туризам и наутички туризам.

Уређење простора и изградња садржаја у складу са Просторним планом ће значајније позитивно утицати на локалну економију.

Туристичка понуда Парка природе „Бегечка јама“ биће употпуњена и атрактивностима које нуди само насеље Бегеч. У Бегечу постоји неколико старих салаша, који се налазе у функцији туристичке понуде, и представљају аутохтону културну вредност. Захваљујући посебној намени очекује се већа попуњеност постојећих угоститељских и смештајних капацитета у самом насељу, као и отварање нових.

Повећан прилив туриста, на простор обухваћен планом, могао би у самом насељу Бегеч да стимулише развој предузетништва у многим областима које су повезане са туризмом, као што су: трговина, саобраћај, финансијске делатности, делатности рекреације, спорта, образовања, организовања уметничких манифестација, галерија, музеја, делатност дневне бриге о деци, смештаја за стара лица, личне услужне делатности и сл.

Насеље Бегеч би захваљујући Подручју посебне намене, односно Парку природе и свим садржајима који се планирају могло израсти у изграђену туристичку дестинацију.

Постојање медицинске услуге за туристе је један од основних предуслова да неко туристичко подручје прерасте у туристичку дестинацију. Зато се може очекивати да се предузетничка иницијатива испољи и у области здравствене заштите (насеље Бегеч нема установу примарне здравствене заштите).

5.2. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ

Посебна намена ће имати ограничавајући ефекат на пољопривредну делатност у зони утицаја на Парк природе „Бегечка јама“. На околном пољопривредном земљишту неопходно је контролисано примењивати агротехничке мере заштите (ограничити употребу хемијских средстава заштите биља - пестициди, ђубрива и сл.).

Поред традиционалне производње, развој пољопривреде све више ће се заснивати на повећању површина под органским и другим еколошки прихватљивим начинима производње, а у складу са тржишним захтевима.

У сврху заштите бројности и квалитета рибљег фонда на овом подручју дозвољен је искључиво спортски риболов, у складу са прописима који регулишу ову област.

5.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ

У складу са Одлуком о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем, плантаже шума треба култивисати на такав начин да се омогући конверзија дуготрајних засада еуроамеричке тополе аутохтоним врстама карактеристичним за ово подручје.

У зони Парка природе „Бегечка јама“ нема лова осим санитарног, јер овај простор не припада територији ловишта.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система у оквиру предеоних целина мора бити у складу са мерама заштите које су прописане за Подручје посебне намене односно Парк природе „Бегечка јама“, успостављеним режимима за II и III степен заштите, мерама заштите заштитне зоне, као и мерама очувања и унапређења еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (НСА01, Ада Корушка).

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Друмски саобраћај

Подручје обухваћено Просторним планом карактерише друмски и водни саобраћај. Саобраћај је планиран преко постојеће и планиране саобраћајне мреже у оквиру овог простора, при чему је функција саобраћаја усаглашена са свим осталим просторним садржајима и функцијама и његовим планираним просторним развојем. У браћеном делу простора, у обухвату плана, у оквиру пољопривредног земљишта, мрежа атарских, некатегорисаних путева ће се у планском периоду осавременјавати у циљу ефикаснијег коришћења пољопривредног земљишта (изградњом путева са тврдом подлогом, уз могућност проширења регулације путева израдом планова детаљне регулације). Некатегорисани путеви у оквиру Парка природе „Бегечка јама“ ће се развијати и градити у складу са условима заштите природе, а у циљу обезбеђења оптималних услова за функционисање свих садржаја парка природе. У оквиру шумског земљишта ће се користити шумски путеви у циљу експлоатације шуме, као и за прилаз Дунаву у спотско-рекреативне сврхе. Планом се задржава постојећа саобраћајна веза насеља Бегеч са садржајима у оквиру Парка природе „Бегечка јама“ и са скелским прелазом на Дунаву, као и са садржајима уз њих, уз могућност реконструкције и побољшања саобраћајно-техничких елемената. Околина Бегеча има изузетне услове за развој бицикличког саобраћаја. Афирмација бицикличког саобраћаја је неопходна како би се овај вид превоза што више популаризовао. У циљу поспешивања развоја бицикличког туризма планирана је бицикличка стаза - међународни бициклички коридор, дуж одбрамбеног насипа. Ово је предуслов за реализацију међународних пројеката који се заснивају на изградњи тзв. „зелених путева“ (Project for Public Spaces & Greenways), „бицикличких стаза дуж Дунава“ (GTZ-Programm für Wirtschafts-und Beschäftigungsförderung in Serbien-WBF) и „Европске мреже бицикличких стаза“ (EuroVelo - руте број 6 и 11 као део европске мреже бицикличких рута). Бицикличким стазама ће се повезати природне и историјске знаменитости Града Новог Сада, суседних регија, али и суседних држава. Такође се

планом даје могућност реализације бициклических, пешачких и шетних стаза на простору Плана, иако оне нису приказане у графичким прилозима, а њихова реализација мора бити усклађена са условима свих надлежних установа. У зони постојеће скеле, планиране плаже и еколошког парка на насутом терену између насипа и објекта/објеката планира се паркинг за посетиоце кампа и плаже на површини од 1,5 ha. Цео паркинг треба да је под крошњама дрвећа, у шумском амбијенту. У оквиру ове просторне целине могуће је реализовати пратеће садржаје бициклическе стазе, за задовољавање специфичних захтева и потреба бициклиста (паркиралиште, одмориште, сервис, информације итд.), што ће се дефинисати кроз израду плана детаљне регулације.

Водни саобраћај

Водни саобраћај се одвија на међународном пловном путу на реци Дунав од km 1276+200 до 1283+200 km. Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180 m.

- Скелски прелаз код km 1276+700.

Код km 1276+700 налази се скелски прелаз. Скела повезује Бегеч са Баноштором.

Најзначајнија планирана интервенција на водној саобраћајној инфраструктури је изградња путничког пристаништа код km 1276+650. У складу са потребама насељених места, на обали Дунава, за планирано путничко пристаниште ће се дефинисати садржаји кроз даљу планску разраду који ће одговарати карактеру и обиму ове намене.



Сл.15 Уређење бициклическог међународног коридора

6.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом планског подручја биће решено као и до сада преко бушених бунара, који захватају воду из подземних водоносних слојева. С обзиром да су потребе за санитарном водом мале, економски није оправдано нити исплативо градити водоводну мрежу од насеља Бегеч до Парка природе „Бегечка јама“. Додатна отежавајућа околност је што би се та мрежа налазила у плављеном подручју, па би њено одржавање било технички захтевније.

6.2.2. Одвођење отпадних вода

Одвођење отпадних вода планског подручја биће решено преко водонепропусних септичких јама које ће се празнити по потреби од стране надлежног комуналног предузећа. Посебно се инсистира на водонепропусности септичких јама, а све у циљу заштите подземних водоносних слојева. С обзиром да су потребе за одвођењем отпадних вода мале, економски није оправдано нити исплативо градити канализациону мрежу. Додатна отежавајућа околност је што би се та мрежа налазила у плављеном подручју, па би њено одржавање било технички захтевније.

Планом се омогућава реализација компактних пречистача отпадних вода чија технологија омогућава функционисање у случају појаве високих вода. Услов за евентуалну реализацију пречистача отпадних вода је да се у току њихове експлоатације приликом појаве високих вода Дунава спречи загађење вода и земљишта услед изливања загађујућих материја.

6.2.3 Одвођење атмосферских вода

Одвођење атмосферских вода са планираних саобраћајница унутар планског подручја биће решено преко планиране канализационе мреже атмосферских вода. Пре упуштања атмосферских вода у реципијент, исте ће бити третиране на сепаратору уља, масти и суспендованих материја.

Атмосферска канализациона мрежа биће реализована у виду отворених канала, с могућношћу делимичног зацељења, а све у складу са хидрауличким и просторним условима.

Одвођење атмосферских вода из атара биће решено преко постојећих мелиорационих канала и црпне станице. Постојећа црпна станица „Бегеч“, као и постојећи мелиорациони канали који функционишу у склопу мелиорационог слива „Бегеч“ планом се у потпуности задржавају уз могућност реконструкције и текућег одржавања. У поднаслову „Правила грађења на водном земљишту“ биће дефинисане зоне заштите мелиорационих канала, као и услови паралеленог вођења и укрштања планиране инфраструктуре са мелиорационим каналима, а све у складу са условима надлежног водног органа.

6.2.4. Водни режим језера Јама

У циљу побољшања квалитета воде у Парку природе „Бегечка јама“, планира се низ објеката и радова који имају за циљ да уреде водни режим. Планира се изградња нових канала, којима ће се свежа Дунавска вода доводити до језера Јама, као и реконструкција постојеће устава и канала Бегеј, преко којих ће се контролисано празнити вода из језера Јама.

Пошто се подручје Парка природе „Бегечка јама“, на ком је предвиђено директно спровођење плана, налази у инундационом подручју Дунава, сви планирани радови и објекти морају бити у складу са Законом о водама, и водним условима који су саставни део овог плана и дати су у поднаслову „Правила грађења на водном земљишту“.



Сл.16 Канал Бегеј

Планирани водни режим, има за циљ да максимално подражава што природније стање екосистема, на начин да се у пролетњим месецима, у периоду виших водостаја, упусти вода из Дунава у језеро Јама и да се сачува за период маловођа, у току летњих месеци.

Планира се изградња свих неопходних објеката као што су уливна грађевина, канали, устава, насипи и друго за потребе успостављања водног режима, а у складу са напред наведеним. Уливна грађевина, канали и устава служиће за одржавање водног режима, док ће се насипима штитити шуме од плављења, како би се омогућило њихово одржавање и сеча.

6.2.5. Одбрана од поплава

Насеље Бегеч и атар насеља Бегеч бране се од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година, преко земљаног насипа. Постојећи одбрамбени насип, као и

објекти у функцији одржавања одбрамбеног насипа, Просторним планом се задржавају у потпуности, уз могућност реконструкције и текућег одржавања.

У циљу заштите и несметаног функционисања насипа, у поднаслову „Водни услови“ биће дефинисане зоне заштите одбрамбеног насипа, а све у складу са условима надлежног водног органа.

Парк природе „Бегечка јама“, налази се у инундационом појасу Дунава и подложен је плављењу при појави високих вода Дунава.

Изградњом ХЕ „Нови Сад“ на Дунаву, формирао би се успор узводно у правцу Парка природе „Бегечка јама“, услед чега би дошло до потапања узводних инундационих површина у кориту реке Дунав, а између осталог и заштићеног подручја.

У циљу заштите Парка природе „Бегечка јама“ од плављења услед изградње ХЕ „Нови Сад“ и постизања оптималног водног режима, планира се изградња заштитног насипа по ободу Парка природе. Заштитни насип није предмет Просторног плана пошто се у овом тренутку не зна тачан положај будућег објекта ХЕ „Нови Сад“, нити постоји техничка документација која детаљније разрађује ову проблематику. Заштитни насип ће се детаљније сагледати и дефинисати приликом израде планске и техничке документације за потребе реализације ХЕ „Нови Сад“.

6.2.6. Уређење водног пута Дунава

Просторним планом подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав, дефинисане су двадесет четири критичне деонице на току Дунава, од којих је седам деоница приоритетно за регулисање водног пута. Једна од приоритетних деоница је деоница Сусек, сектор број 18, од р km 1.287 до 1281. Наведена деоница, делом се налази у обухвату овог плана. Радови на уређењу водног пута подразумевају техничко побољшање услова пловидбе и одржавања водних путева кроз реализацију хидротехничких објеката као што су напери, обалоутврде, паралелне грађевине, преграде, усмеравајуће грађевине, проширења речног тока, радови на заштити обала од ерозије и друго. Основ за реализацију побројаних хидротехничких објеката биће Простори план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав, уз поштовање услова заштите Парка природе „Бегечка јама“.

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.3.1. Снабдевање електричном енергијом

Снабдевање електричном енергијом ће се базирати на искоришћењу постојећих електроенергетских капацитета (уз модернизацију и ревитализацију) и изградњи нових. Прикључење планираних садржаја ће се реализовати из постојећих СТС „Купусара“ и СТС „Бегечка јама“ са припадајућом средњенапонском и нисконапонском мрежом, као и изградњом нових ТС. Нове ТС ће се градити, према потребама и на основу услова ЕПС Дистрибуција, огранак Електродистрибуција Нови Сад, на површинама намењеним туристичко-рекреативном подручју, воћарско-виноградарској зони и на грађевинском земљишту изван грађевинског подручја, у складу са важећом законском и техничком регулативом. Свим трансформаторским станицама потребно је обезбедити колски прилаз ширине минимално 3m ради обезбеђења интервенције у случају ремонта и хаварије. Све ТС ће се повезати на постојећу и нову 20 kV мрежу која ће се градити подземно или надземно. У небрањеној зони планирану мрежу градити искључиво надземно. Уз насип, у викенд-зони и у зонама планиране изградње планира се изградња инсталације јавног осветљења.

Постојећи електроенергетски објекти се могу у случају потребе изместити само уз сагласност и услове ЕПС Дистрибуција, огранак Електродистрибуција Нови Сад.

Снабдевање електричном енергијом објеката који се користе за повремен боравак (викенд-објекти и сл.) треба да буде на коришћењу обновљивих извора енергије где год је то могуће, првенствено на искоришћењу соларне енергије.

Постојећи далековод 220 kV бр. 209/2 ТС 220/110/35 kV „Србобран“-ТС 220/110/35 kV „Сремска Митровица 2“ који пресеца источни део подручја се планира за реконструкцију и прелазак на 110 kV напонски ниво.

У случају градње у заштитном појасу далековода потребна је сагласност АД „Електромрежа Србије“ Београд, при чему важе следећи услови:

- сагласност се даје на Елаборат који инвеститор планираних објеката треба да обезбеди, а који израђује овлашћена пројектна организација;
- садржај Елабората и мере које се прописују приликом пројектовања и пре и за време извођења радова прописује власник инсталације, а на основу важећих закона, правилника и техничких прописа.

Претходно наведени услови важе приликом израде Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода. Ширина заштитног појаса за далекове 220 kV износи 30 m од осе крајњег фазног проводника.

Потребно је и анализирати утицај далековода на потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала. Овај утицај на цевове, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода.

Такође је потребно анализирати утицај далековода на телекомуникационе водове (не треба ако су у питању оптички каблови). Овај утицај, у зависности од специфичне

отпорности тла и насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 3000 m од осе далековода у случају градње телекомуникационих водова.

6.3.2. Снабдевање топлотном енергијом

На планском подручју Парка природе не предвиђа се системско снабдевање топлотном енергијом. Постојећи и нови објекти ће се снабдевати топлотном енергијом из локалних топлотних извора, користећи највише обновљиве изворе енергије (соларну енергију, биомасу, (хидро)геотермалну енергију), а све са циљем да се отпадним гасовима не угрози животна средина.

6.3.3. Обновљиви извори енергије

На овом подручју постоји могућност коришћења обновљивих извора енергије.

Соларна енергија

Пасивни соларни системи - дозвољава се доградња стакленика, чија се површина не рачуна код индекса изграђености и индекса заузетости парцеле уколико се побољшава енергетска ефикасност објекта. Код објекта свих намена на фасадама одговарајуће оријентације поред стакленика дозвољава се примена осталих пасивних система-ваздушних колектора, Тромб-Мишеловог зида и сл.

Активни соларни системи - соларни системи за сопствене потребе и комерцијалну производњу могу се постављати под следећим условима:

- постојећи и планирани објекти – на кровним површинама и фасадама објеката, где просторно-технички услови то дозвољавају; на планираним објектима фасадни елементи могу бити изграђени од блокова са интегрисаним соларним панелима;
- површине јавне намене – на стубовима јавне и декоративне расвете и за потребе видео-надзора (у регулацијама улица, на комуналним површинама), за саобраћајне знакове и сигнализацију, на елементима урбаног мобилијара (надстрешнице за клупе, аутобуска стајалишта, игралишта за децу и сл.) дозвољава се постављање фотонапонских панела;
- површине осталих намена - на надстрешницама за паркинге тако да не пређе 50% укупне паркинг-површине, док остали паркинг-простор треба да има природну заштиту високим зеленилом.

Енергија биомасе може се искористити за снабдевање топлотном енергијом објеката коришћењем брикета, пелета и других производа од биомасе као енергената у локалним топлотним изворима.

Геотермална енергија

Системи са топлотним пумпама могу се постављати у сврху загревања или хлађења објеката. Ако се постављају хоризонталне и вертикалне гео-сонде, оне могу бити искључиво на парцели инвеститора. У случају ископа бунара (осим за физичка лица) потребно је прибавити сагласност надлежног органа.

Производња електричне, односно топлотне енергије за сопствене потребе коришћењем обновљивих извора енергије сматра се мером ефикасног коришћења енергије.

6.3.4. Мере енергетске ефикасности изградње

Ради повећања енергетске ефикасности, приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације објеката, као и приликом опремања енергетском инфраструктуром, потребно је применити следеће мере:

- водити рачуна о облику, положају и повољној оријентацији објеката, као и о утицају ветра на локацији;
- користити класичне и савремене термоизолационе материјале приликом изградње објеката (полистирени, минералне вуне, полиуретани, комбиновани материјали, дрво, трска и др.);
- у инсталацијама осветљења у објектима и у инсталацијама јавне и декоративне расвете употребљавати енергетски ефикасна расветна тела;
- користити пасивне соларне системе (стакленици, масивни зидови, Тромб-Мишелов зид, термосифонски колектор итд.);
- постављати соларне панеле (фотонапонске модуле и топлотне колекторе) као фасадне и кровне елементе где техничке могућности то дозвољавају;
- размотрити могућност постављања кровних вртова и зелених фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;
- код постојећих и нових објеката размотрити могућност уградње аутоматског система за регулисање потрошње свих енергетских уређаја у објекту;
- постављати пуњаче за електрична возила на јавним и осталим површинама предвиђеним за паркирање возила.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се

утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

6.4. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Ово подручје ће бити комплетно прикључено на системе електронских комуникација.

Планира се осавремењавање телекомуникационих чворишта у циљу пружања нових сервиса корисницима. Планира се и даље постављање мултисервисних платформи и друге опреме у кабинетима у склопу децентрализације мреже. Кабинети се могу постављати на осталом земљишту, као и у оквиру регулација површина јавне намене, на местима где постоје просторне и техничке могућности. Уколико се постављају на јавној површини, потребно је да буду на постојећим или планираним трасама водова електронских комуникација. Уколико се кабинети постављају на осталом грађевинском земљишту, потребно им је обезбедити колски приступ ширине минимално 3 m. Планира се и изградња приводних каблова и Wi-Fi приступних тачака, као и постављање система за видео-надзор, у оквиру регулација површина јавне намене (на стубовима јавне расвете, рекламним паноима и сл.) и у оквиру осталих површина (на објектима).

Да би се обезбедило проширење мреже електронских комуникација потребно је у регулацијама улица и до нових објеката изградити подземну мрежу цеви кроз које ће пролазити будућа инсталација електронских комуникација.

Преко планског подручја прелазе два радио-релејна коридора Telenor Common Operation на чијим правцима није дозвољена изградња објеката који ће угрозити простирање сигнала.

Планира се потпуна покривеност овог подручја сигналом мобилне телефоније свих надлежних оператера.

На планском подручју је могуће постављати системе мобилне телефоније уз поштовање следећих услова:

- антенски системи са базним станицама мобилне телефоније могу се постављати на кровне и горње фасадне површине објеката уз обавезну сагласност власника тих објеката;
- антенски системи мобилне телефоније, као и осталих електронских комуникација, могу се постављати на антенске стубове на парцелама пољопривредног земљишта (осим воћарско-виноградарске зоне „Купусара“) и у туристичко-рекреативном подручју, уз обавезну сагласност власника, односно управљача земљиштем; базне станице постављати у подножју стуба, уз изградњу оптичког приводног кабла до базне станице;
- антенске системе постављати уз поштовање свих правилника и техничких препорука из ове области;

- обавезно је извршити периодична мерења јачине електромагнетног зрачења у близини антенског система, а посебно утицај на оближње објекте становања који се налазе на истој или сличној висини као и антенски систем;
- за постављање антенских система и базних станице мобилне телефоније и осталих електронских система обавезно је претходно позитивно мишљење надлежног органа управе.

7. ПЛАН ОЗЕЛЕЊАВАЊА

Просторно највећи део подручја обухваћеног Просторним планом налази се под шумом. Зелене површине *туристичко-рекреативног подручја* које се делом простире у оквиру заштићеног подручја Парка природе „Бегечка јама“, а делом у заштитној зони уређиваће се у складу са режимима заштите.

Просторе за спорт и рекреацију потребно је уредити аутохтоним и алохтоним врстама које не нарушавају природан пејзажни изглед овог простора. Забрањено је уношење инвазивних врста. У оквиру ове зоне, могуће је поставити мрежу пешачких комуникација које би биле у функцији повезивања свих делова простора намењеног за спорт и рекреацију, а уједно би служиле за спортске активности попут лагане шетње, брзог хода, трчања и сл.

Газдовање *шумама* треба да буде у складу са Законом о шумама и Шумском основом. У складу са условима заштићеног добра постојеће шуме имају статус шума са посебном наменом.

Уређење простора намењеног *њивама, вртovima, воћњацима и виноградима* треба базирати на постављању заштитних појасева од лишћарске вегетације по рубовима парцела. Ови појасеви поред своје главне функције – заштите од јаких удара ветрова, биће у функцији раздвајања различитих култура и чиниће мрежу линеарног зеленила која ће чинити целовит систем зеленила простора у обухвату плана.

Пејзажно уређење викенд-зоне смештене на самој обали туристичког подручја представља и најпривлачнији природни елемент простора заштићеног подручја Парка природе „Бегечка јама“.

Стазе које обезбеђују приступачност свим садржајима, потребно је оплеменити адекватним пејзажним решењем.

Простор уз плаже делом је пешчани или травни, и такав покривач потребно је задржати. Непосредно залеђе плаже треба да се карактерише ретким склопом дрвећа (врба, бела топола и др.) као вид засенчења за посетиоце. Уједно овакав склоп омогућава сагледавање околног подручја и дугих визиура на шумовите делове заштићеног подручја, Фрушку гору и сл.

Специфични природни услови (обала реке, и речне аде, пејзаж посебних вредности) треба да се користе тако да задржавају своје садашње карактеристике природних станишта уз обнову ресурса без значајнијих модификација тла.

С обзиром на бројне рекреативне могућности овог простора, пејзажно уређење у природном облику треба да буде усаглашено и са осталим интервенцијама у простору.

8. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

8.1. НАМЕНА ПРОСТОРА

У оквиру **Подручја посебне намене**, односно Парка природе „Бегечка јама“, планирају се следеће намене: шумско земљиште (шуме и туристичко-рекреативно подручје), водно земљиште (река Дунав, језеро Јама и канал Бегеј, одбрамбени насип), утврђен је положај археолошког локалитета.

Дуж насипа се планира међународни бициклистички коридор.

У оквиру туристичко-рекреативне зоне у Парку природе планирају се: природна плажа и пејзажно уређени рекреативни простори са спортским игралиштима, као и парцеле које ће се утврдити као грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља (викенд-насеље, туристичко-угоститељски објекат (угоститељски објекат/ објекат удружења риболоваца), визиторски центар/ објекат управљача, итд.). За потребе ових садржаја планирају се и паркиралиште за возила, привезиште за чамце итд.

На каналу Бегеј планира се устава.

Све намене, правила коришћења, уређења и грађења у оквиру Подручја посебне намене, морају бити у складу са мерама заштите - режимима за II и III степен заштите, као и мерама заштите за станишта и еколошке коридоре.

У оквиру **заштитне зоне заштићеног подручја**, јужно од одбрамбеног насипа на туристичко-рекреативном подручју уз Дунав, планира се даље уређење шумског земљишта. Омогућиће се изградња трим стазе, одморишта, јахаћих стаза и сл.

И у овој зони, планира се грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља на коме ће се реализовати спортско-еколошки камп и визиторски центар, објекат управљача, садржаји из области туризма, спорта и рекреације, али који ће испуњавати неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и објеката који су у функцији очувања, заштите и одговарајуће промоције и презентације природног добра - Парка природе, али и културних добара.

Планира се уређење плаже и путничко пристаниште, задржава се силаз на скелу.

Имајући у виду да је подручје плавно, начин постављања и тип планираних објеката мора бити у складу са тим.

На овом простору може се планирати уређење површина за отворене спортске терене.

Шуме ће се користити у функцији рекреације уз планирано уређење.

У приобалном појасу се налази објект специјалне намене за који се мора обезбедити зона забране изградње, проходност комуникација и безбедан рад и извођење свих врста радова и активности јединица ВС.

У оквиру заштитне зоне Парка природе „Бегечка Јама“ у брањеном подручју, планирају се следеће намене: пољопривредно земљиште (обрадиво: њиве, вртови, воћњаци, виногради, воћарско-виноградарска зона „Купусара“, и необрадиво: трстици, пашњаци, туристичко-рекреативно подручје - мања туристичко спортско-рекреативна површина са рибњаком), шумско земљиште, водно земљиште: мелиорациони канали, црпна станица „Бегеч“, парцеле за потребе одржавања каналске мреже, службе чуварнице насипа, као и у складу с условима надлежног завода за заштиту споменика културе евидентирани археолошки локалитет.

Све планиране намене, правила уређења и грађења ће се утврдити у складу са важећом планском документацијом и мерама заштите за заштитну зону.

За подручје су значајна два еколошка коридора: коридор од међународног значаја (Дунав и његов обалски појас са насипом), и локални еколошки коридор (канал „Татарница“). На подручју се налази и део станишта заштићених и строго заштићених врста НСА 01.

Поред намена у оквиру Подручја посебне намене/ Парка природе „Бегечка јама“ и његове заштитне зоне, у оквиру простора обухваћеног границом Плана налази се водно земљиште - река Дунав.

С обзиром да се највећи део предметног простора налази у инундационом подручју реке Дунав, приликом дефинисања концепције просторног развоја Подручја посебне намене, посебна пажња ће се посветити водном режиму језера Јама, а све у циљу што бољег функционисања Парка природе.

Планиране намене ће бити усклађене са условима и смерницама из планова вишег реда, као и прибављеним условима и мишљењима органа, организација и јавних предузећа, који су овлашћени да утврђују услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката.

8.2. БИЛАНС ПОВРШИНА

Површина подручја обухваћена Просторним планом износи 1064,24 ha, од чега Парк природе „Бегечка јама“ има површину од 489,50 ha према Одлуци о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем из 2022. године.

На основу овог акта о заштити, на подручју Парка природе „Бегечка јама“ установљени су режим II степена заштите и режим III степена заштите.

Површина Подручја посебне намене се поклапа са површином Парка природе и износи 489,50 ha.

У односу на површину Подручја посебне намене/ Парка природе „Бегечка јама“, учешће површина по режимима заштите је повећано тако да износи:

- режим II степена заштите: 130,14 ha
- режим III степена заштите: 359,37 ha

Површина заштитне зоне заштићеног подручја износи 387,75 ha.

У оквиру обухвата Просторног плана, водно земљиште заузима највећу површину од 417,93 ha односно 39,28%.

Пољопривредно земљиште (обрадиво и необрадиво) заузима 324,42 ha или 30,47%.

Шуме и шумско земљиште заузимају 321,62 ha или 30,22%.

Удео грађевинског земљишта је најмањи и износи 0,27 ha, односно 0,03%. Међутим, пошто је ова површина исказана на основу анализе постојећег стања и већ изграђених парцела, за претпоставити је да ће након израде урбанистичких планова којим ће се утврдити грађевинско земљиште и који ће бити непосредан основ за реализацију планираних садржаја и саобраћајне инфраструктуре, удео грађевинског земљишта бити нешто већи.

Табела број 8 – Биланс површина Предеоне целине - Подручје посебне намене

ПРЕДЕОНЕ ПОТЦЕЛИНЕ	ha	%
Језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта (шумско и водно земљиште)	396,40	81,00
Туристичко-рекреативно подручје	16,61	3,40
Одбрамбени насип	76,49	15,60
Укупно	489,50	100

Табела број 9 – Биланс површина Предеоне целине - заштитна зона заштићеног подручја

ПРЕДЕОНЕ ПОТЦЕЛИНЕ	ha	%
Брањено подручје	361,21	93,15
Небрањено подручје Туристичко-рекреативно подручје	18,80	4,85
Одбрамбени насип	7,74	2,00
Укупно	387,75	100

Табела број 10 – Биланс површина Предеоне целине - остала посебна намена

ПРЕДЕОНА ЦЕЛИНА	ha	%
Остала посебна намена (воде и водно земљиште - акваторија Дунава)	186,99	100

Табела број 11 - Биланс планираних намена у обухвату Просторног плана

Намена површина	површина (ha)	(%)
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	324,42	30,47
ОБРАДИВО	284,36	26,71
њиве, вртови, воћњаци, виногради	265,31	24,92
воћарско-виноградарска зона „Купусара“	19,05	1,79
НЕОБРАДИВО	40,06	3,76
пашњаци	13,27	1,25
трстици	22,45	2,11
туристичко-рекреативно подручје	4,33	0,41
ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	321,62	30,22
шуме	291,58	27,39
туристичко-рекреативно подручје	30,04	2,82
ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	417,93	39,28
језеро Јама	40,17	3,77
река Дунав	274,02	25,75
мелиорациони канали	17,55	1,65
одбрамбени насип	84,37	7,93
простор у функцији одржавања каналске мреже	0,43	0,04
простор у функцији одржавања насипа	0,84	0,08
црпна станица	0,54	0,05
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ У АТАРУ	0,27	0,03
викенд-насеље	0,19	0,02
објекат Новосадског риболовачког друштва	0,03	0,00
туристичко-угоститељски објекти	0,05	0,01
спортско-еколошки камп		
визиторски центар		
објекат управљача		
планирани туристичко-угоститељски пункт		
саобраћајна инфраструктура		
Укупна површина обухваћеног простора	1.064,24	100,00

IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА ПРЕДЕОНИХ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА

Правила уређења и организације земљишта у оквиру обухвата Просторног плана и Подручја посебне намене, представљена су по дефинисаним предеоним целинама и потцелинама, и потребно их је примењивати како на подручју директне примене Просторног плана, тако и на подручјима где се условљава даља разрада урбанистичким плановима у виду смерница за уређење.

Правила уређења, коришћења и грађења утврђена су према наменама предеоних целина и потцелина, као и према условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе, и представљају мере забране, ограничења, као и очувања и унапређења подручја.

Правила уређења, коришћења и грађења дефинисана су у складу са мерама заштите које су утврђене на основу Одлуке о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем из 2022. године, како за подручје Парка природе, тако и за заштитну зону.

На заштићеном подручју успостављени су режими заштите II и III степена који подразумевају мере забране, ограничења, као и очувања и унапређења подручја.

Поред мера и услова за заштићено подручје, од значаја за очување биолошке разноврсности су и мере утврђене за станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја као и мере заштите за еколошке коридоре.

За планско подручје су значајна два еколошка коридора: коридор од међународног значаја (Дунав и његов обалски појас са насипом), и локални еколошки коридор (канал „Татарница“). На подручју се налази и део станишта заштићених и строго заштићених врста НСА 01.

Мере заштите заштићеног подручја, и мере очувања и унапређења еколошких коридора и станишта дефинисана су у посебном делу текста.

Планирана просторна организација предеоних целина и потцелина, утврђена је и поштујући континуитет са важећом планском документацијом.

Поред намена у оквиру Подручја посебне намене и његове заштитне зоне, у оквиру простора обухваћеног границом Плана налази се водно земљиште - река Дунав.

С обзиром да се највећи део предметног простора налази у инундационом подручју реке Дунав, приликом дефинисања концепције просторног развоја подручја посебне намене, посебна пажња ће се посветити водном режиму језера Јама, а све у циљу што бољег функционисања Парка природе „Бегечка јама“.

Планиране намене ће бити усклађене са условима и смерницама из планова вишег реда, као и прибављеним условима и мишљењима органа, организација и јавних

предузећа, који су овлашћени да утврђују услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката.

На подручју Просторног плана издвојене су три предеоне целине:

- **Подручје посебне намене** које представља Парк природе „Бегечка јама“ (комплекс ритских станишта укључујући и острва и пешчане спрудове у приобаљу, туристичко-рекреативно подручје са викенд-насељем, као и одбрамбени насип);
- **Заштитна зона заштићеног подручја** којом је обухваћен део брањеног подручја атара Бегеча (углавном пољопривредно земљиште), одбрамбени насип као и туристичко-рекреативно подручје у инундационом подручју; и
- **Остала посебна намена** (воде и водно земљиште – акваторија Дунава).

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ - ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОТЦЕЛИНАМА

У оквиру Подручја посебне намене издвајају се три предеоне потцелине:

- **Језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта**
- **Туристичко-рекреативно подручје**
- **Одбрамбени насип**

Све намене, правила коришћења, уређења и грађења у оквиру Предеоне целине - Подручје посебне намене морају бити у складу са мерама заштите које су прописане за Парк природе „Бегечка јама“, успостављеним режимима за II и III степен заштите, као и мерама очувања и унапређења еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (НСА01, Ада Корушка)

Површине са режимима заштите II и III степена приказане су на Рефералној карти број 1 „Посебна намена простора“, а на Рефералној карти број 3 „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара“ представљени су и локалитети у II и III степену заштите.

На основу Студије заштите Парка природе „Бегечка јама“⁴, **режим заштите II степена** утврђен је на делу заштићеног подручја са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја. Овде су могуће све управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације или усмеравања сукцесије. Могући су традиционални видови традиционалног коришћења природних ресурса (сеча трске,

⁴ Студија заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлог за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године коју је израдио Покрајински завод за заштиту природе

кошење, испаша, пчеларење) односно традиционалне делатности које током свог одвијања нису угрозиле примарне вредности простора.

Локалитети у II степену заштите су: Пешчани спрудови код Малог гложанског Дунавца, Еркино острво, Бара Провалија, Пешчани спруд са врбама на Дунаву, Врбак на узводном краку Малог Дунавца, Врбаци у околини Баре Јајаре, Пешчани спрудови Шашићеве аде, Мали Дунавац, Чистине уз обалу Дунава, језеро Јама, Канал Бегеј и Врбаци на обали Дунава.

Режим заштите III степена утврђен је на делу заштићеног подручја са делимично измењеним и/или измењеним екосистемима од научног и практичног значаја. У овом степену заштите могуће је селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора за потребну инфраструктуру и изградњу, која је усклађена са вредностима, потенцијалима, капацитетима и потребама заштићеног простора.

Режим заштите III степена обухвата углавном плантаже еуроамеричких топола на подручју Парка природе „Бегечка јама“, појас шумског покривача у небраћеном делу насипа у ширини од 50 m од ножице насипа, одбрамбени насип као и туристичко рекреативно подручје са викенд-насељем.

Основна концепција заштите као и уређења, просторне организације земљишта заснива се на основном предуслову опстанка овог заштићеног природног добра, а то је: очување и унапређење квалитета и режима вода, и очување мозаичности станишта која су у нестајању и за њих везаних животних заједница и врста. Планским решењима треба обезбедити услове за даљи стабилан развој природних вредности уз одрживо коришћење природних ресурса.

Планираном просторном организацијом земљишта и правилима уређења обезбеђују се све интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења природног добра, односно ревитализације станишта, поновног успостављања функције читавог екосистема.

Правила уређења базирају се на поштовању *општих мера заштите* Подручја посебне намене, на ограничењима, мерама очувања и унапређења заштићеног подручја.

На заштићеном подручју забрањује се:

- пошумљавање влажних ливада, бара, пашњака, и других шумом необраслих површина;
- узнемиравање животиња;
- уношење инвазивних врста;
- непланска сеча и оштећивање шумског дрвећа, замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним, као и повећање површина под клонским тополама и другим алохтоним врстама;
- чиста сеча шума у појасу од 20 m око језера Јама, баре Провалија, баре Јајаре, мртваја, депресија, викенд-насеља и ауто-кампа;

- планирање и одржавање садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем;
- обнова и ширење састојина инвазивних дрвенастих врста;
- привредни риболов;
- хранење риба и места за риболов на Јами;
- радови који изазивају промену водног режима (квалитативно и/или квантитативно стање воде) са негативним последицама на заштићено подручје;
- постављање базних станица;
- паркирање, сервисирање, и одржавање механизације;
- привремено и трајно одлагање свих врста отпадних материја, као и транспорт опасног отпада;
- привремено и трајно одлагање пестицида и других опасних материја, формирање складишта инертног материјала;
- формирање новог грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности;
- ширење зоне викенд-насеља ван постојеће површине Риболовачког насеља „Бегечка јама“ и изградња нових објеката за одмор и рекреацију (викенд-кућице, куће за одмор и сл.), као и постављање привремених објеката за одмор (камп-кућице, сојенице, бараке, и др.);
- изградња саобраћајница вишег реда (државни пут I и II реда), и
- друге активности у простору које нису засноване на одрживом коришћењу природних ресурса.

На заштићеном подручју ограничава се:

- пошумљавање шумских чистина на шумске сечине, простор око викенд-насеља, угоститељских и туристичких објеката;
- промена намене површина на потребе ревитализације природних станишта и унапређења стања језера;
- изградња објеката на изградњу предвиђену планским документима, реконструкцију постојећих објеката и за потребе управљања;
- преграђивање водених миграторних праваца, на потребе управљања;
- сакупљање и коришћење строго заштићених врста, осим у научно-истраживачке сврхе у циљу унапређења природних вредности у складу са законом;
- уношење алохтоних врста на врсте које нису инвазивне у Панонској биogeографској области;
- сеча стабала аутохтоних врста дрвећа прсног пречника преко 70 cm искључиво уз посебне услове заштите природе;

- сађење алохтоних врста и клонова топола на удаљеност већу од 20 m од руба шумских чистина (мртваја, депресија, бара, влажних ливада), као и 30 m од обале реке Дунав, паљење вегетације, на плански регулисане активности, под посебним условима;
- уклањање флотантне и субмерзне, као и приобалне вегетације на плански регулисане активности;
- риболов, на рекреативни риболов, са обале и из чамаца на Јами као и на обали Дунава;
- порибљавање, на реинтродукцију аутохтоних врста;
- лов, на санитарни;
- постављање плутајућих објеката и изградња молова, на потребе управљања и промоцију заштићеног подручја;
- чишћење и продубљивање истог канала на временске интервале веће од три године;
- уређење обале на подручје купалишта, које се утврђује у складу са планским документима (планом управљања) и условима заштите природе;
- промена морфологије терена, на планске активности усмерене на побољшање еколошких услова станишта плитких вода и приобаља, и
- испуштање непречишћених отпадних вода, као и вода испод квалитета који одговара II класи.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена, правила уређења се базирају на забрани:

- обнове шума на просторним целинама већим од 5 ha, у истом уређајном раздобљу и на растојању мањем од 50 m, осим за потребе ревитализације;
- коришћења чамаца на моторни погон, осим чамаца чуварске службе;
- кретања возила у периоду репродукције птица, осим за потребе теренских активности газдовања шумама;
- обнављање клонских топола и других алохтоних врста дрвећа по истеку опходње.

На овим површинама на којима је утврђен режим заштите II степена, ограничава се:

- изградња објеката на оне у функцији управљања;
- кретање посетилаца и возила на, за ту сврху предвиђене стазе и путеве;
- употреба хемијских средстава, на примену за потребе управљања у складу са законом;
- број чамаца на 120;
- изградња привезишта на плански утврђену локацију капацитета од 120 привеза (од којих 55 за власнике викенд-објеката), за потребе организованог привезивања чамаца корисника простора;

- проредна и санитарна сеча на ону у функцији очувања природне мешовитости врста;
- коришћење природних богатстава и интервенције и активности у простору на оне усклађене са функцијама заштићеног подручја и наслеђене традиционалне облике привредних делатности;
- управљање уставом на каналу Бегеј на начин у интересу заштите природних вредности и функционисања водопривреде;
- трасирање стаза на оне у едукативне сврхе.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена обезбеђује се очување функционалности подручја одржавањем проточности канала Бегеј и другим активним мерама заштите.

Забране и ограничења не односе се на активности и радове које реализује Министарство одбране и Војска Србије за потребе одбране.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, правила уређења се односе на забрану ограђивања простора и вађење песка, осим за потребе ревитализације екосистема и техничког одржавања водног пута.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, ограничава се:

- постављање плутајућих објеката и изградња молова, на планско постављање и изградњу;
- паркирање возила, мотора и бицикала на за ту сврху назначене паркинг-просторе, и
- камповање и постављање мобилијара и објеката за камповање на за ту сврху предвиђене, назначене и уређене просторе.

На овим површинама на којима је утврђен режим заштите III степена правилима уређења обезбеђује се редовно одржавање насипа и устава (укључујући кошење и пашарење) у складу са функцијом еколошког коридора, а поштујући прописе из водопривреде, као и редовно одношење биомасе приликом кошења и/или сече.

Изградња објеката где је то плански могуће, ограничава се на оне који испуњавају неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и друге објекте који су у функцији очувања, заштите и одговарајуће промоције природног добра.

На Подручју посебне намене није дозвољено планирање изградње марине или пристаништа.



Сл.17 Водене површине - мрестилиште риба

Правилима уређења, у оквиру Подручја посебне намене, поред мера забране и ограничења а у циљу очувања и унапређења заштићеног подручја, омогућавају се:

- управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења природног добра;
- повезивање депресија и мртваја са циљем обезбеђивања проточности при плављењу подручја;
- мониторинг природних вредности;
- примена активних мера заштите станишта и врста (управљање популацијама);
- примена интервентних мера заштите станишта и врста у циљу очувања екосистема;
- планске активности и интервентне мере на побољшању квалитета воде и стања екосистема;
- остављање најмање пет стабала аутохтоних врста по хектару у процесу обнове шума и шумских засада;
- очување природне мешовитости шумских састојина и малата топола и врба;
- сузбијање инвазивних врста и градација паразитских врста шумског дрвећа применом биолошких и биотехничких средстава, а изузетно и хемисјких средстава;
- ревитализација станишта;
- очување гнездилишта птица;
- изловљавање алохтоних врста;
- спашавање риба са поплављеног подручја;
- проток воде кроз ритове, старе рукавце и канале;
- популаризација и промоција заштите природних вредности, и

- развој одрживог туризма.

Основни циљ у дефинисању правила уређења и организације земљишта у оквиру Предеоне целине - Подручје посебне намене је, да се концептом заштите и развоја обезбеде заштита природних вредности и испуне услови за функционисање заштићеног подручја, уз истовремено просторно ограничен приступ посетилаца. Концепт заштите подразумева задржавање постојеће изворне природне особености, реинтегрисање нарушених изворних природних вредности, али и њихово даље унапређење. Да би се ова начела остварила, забрањени су сви захвати који могу имати негативан утицај на морфолошке и хидрографске карактеристике подручја. Могу се предузимати само активности које поспешују или усмеравају природне и друге процесе.

1.1.1. Потцелина - језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта

Потцелина - језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта представљају подручје шумског и водног земљишта за које се примењују опште мере заштите, утврђени режими II и III степена заштите, као и мере очувања и унапређења еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (НСА01, Ада Корушка)

Правилима уређења треба омогућити да се специфично и заштићено природно добро уреди на начин да се у што већој мери очува аутохтоност подунавског пејзажа, разуђеност природних линија обале, непроменљивост ортографских услова, аутохтона фауна и флора. Хидролошки услови треба да су од првостепеног значаја, поготово отицање атмосферских вода језеру Јама и одржавање водостаја Дунава на целини заштићеног подручја.

У складу са Законом о заштити природе, у Парку природе „Бегечка јама“, као подручју добро очуваних природних вредности са претежно очуваним природним екосистемима и живописним пејзажима, поред очувања укупне геолошке, биолошке и предеоне разноврсности, треба омогућити задовољење научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих делатности усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја.

Газдовање шумама треба да буде у складу са Законом о шумама и планским документима у шумарству - планом развоја шумског подручја, основом газдовања шумама и програмом газдовања шумама. Простор за спорт и рекреацију потребно је уредити аутохтоним врстама и алохтоним врстама које не нарушавају природан пејзаж овог простора. У складу са условима заштите природног добра, кроз шуму се могу провести пешачке и трим-стазе, а на појединим деловима ове потцелине, може се користити простор за сезонско постављање шатора.

У оквиру Потцелине - језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта, важе правила уређења, односно мере забране и ограничења, али и мере унапређења која важе и за Подручје посебне намене.

Због репутације Парка природе „Бегечка јама“ као познатог излетничко-туристичког подручја и значајног риболовног пункта, планирају се садржаји који ће омогућити квалитетнију и садржајнију понуду за све посетиоце овог подручја.

Побољшањем стања постојећих природних ресурса, и повећањем величине површина у блиско-природном стању, односно побољшањем еколошких функција екосистема језера и површина у окружењу, Парк природе „Бегечка јама“ и његова заштитна зона пружају бројне екосистемске услуге, чему ће допринети и мере заштите природних вредности.

Применом планских решења омогућиће се одрживо коришћење природних ресурса што представља могућност и за социјално-економски развој локалне заједнице (побољшано стање животне средине и стање језерског екосистема утиче на побољшање здравља и квалитета живота, повећање разноликости и обима еко и етно туризма, богатију туристичку понуду, повећане могућности за пласирање производа, формирање нових простора за рекреацију итд.).



Сл.18 Обала језера у оквиру туристичко-рекеративног подручја

Све планиране садржаје, пре свега туристичке, треба ускладити са природним могућностима и капацитетом заштићеног подручја, и са једним од основних циљева планираног концепта развоја заштићеног подручја, а то је популаризација природне баштине и културно-историјског наслеђа.

1.1.2. Потцелина - одбрамбени насип

Потцелина - одбрамбени насип представља водно земљиште са основном функцијом одбране од високих вода Дунава. Спроводи се преко земљаног насипа који штити насеље Бегеч и атар насеља од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година.

Дуж одбрамбеног насипа у циљу поспешивања развоја бициклистичког туризма изграђена је у највећем делу планирана бициклистичка стаза, део међународног бициклистичког коридора, која се реализује на основу попречних профила датих у плану.

Круна насипа са бициклистичком стазом, поред тога што обезбеђује одвијање свакодневног саобраћаја, служи за рекреативну вожњу, те туристичке обиласке што све има позитиван еколошки предзнак у оквиру амбијента природног пејзажа.

Стаза по круни насипа се користи као вишенаменска - поред бициклизма, користи се за пешачење и друге облике немоторног кретања.

На делу круне насипа планиран је коловоз којим се приступа туристичко-рекреативном подручју.

Изградња бициклистичке стазе планира се у склопу међународних пројеката који се заснивају на изградњи тзв. „зелених путева“ (Project for Public Spaces & Greenways), „бициклистичких стаза дуж Дунава“ (GTZ-Programm für Wirtschafts-und Beschäftigungsförderung in Serbien-WBF) и „Европске мреже бициклистичких стаза“ (EuroVelo - руте број 6 и 11 као део европске мреже бициклистичких рута).

Бициклистичким стазама ће се повезати заштићено подручје Парка природе „Бегечка јама“ са осталим туристичким-рекреативним локалитетима, природним и културним вредностима и знаменитостима Града Новог Сада, суседних регија и држава.

Поред водног објекта и саобраћајне инфраструктуре, у оквиру ове потцелине се планира и остала инфраструктура (осветљење, опремање инсталцијама електрокомуникација) у складу са мерама заштите.

Поред Просторним планом утврђених правила уређења и грађења за ову потцелину, примењују се мере режима заштите III степена, као и мере за заштитну зону еколошких коридора.

На подручју Просторног плана, правила уређења и грађења за Потцелину - одбрамбени насип се директно примењују.

Део простора ове потцелине се налази на подручју Старе високе обале Дунава, те се поштују мере заштите и услови надлежног завода за заштиту споменика културе.

Шкарпе насипа се уређују као травнате површине, у складу са условима уређења зелених и слободних површина који су дефинисани у посебном делу текста.

Остала правила уређења и грађења мреже саобраћајне и друге инфраструктуре дефинисана су у посебном делу текста.

1.1.3. Потцелина - туристичко-рекреативно подручје

У оквиру ове потцелине - туристичко-рекреативног подручја, планира се шумско и грађевинско земљиште, а примењују се мере режима заштите III степена, као и мере заштите еколошког коридора..

Основна концепција развоја, као и правила уређења туристичко-рекреативног подручја у оквиру Подручја посебне намене, треба да обезбеде са једне стране активно коришћење и задовољење научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба, уз истовремено очување основних, специфичних вредности подручја због којих се Парк природе „Бегечка јама“ штити као природно добро.

У оквиру ове потцелине, могуће је селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктуру и другу изградњу која је усклађена са вредностима, потенцијалима, капацитетима и потребама заштићеног простора.

Неопходно је поштовати укупан капацитет подручја са аспекта екологије и очувања предела: заштићено природно добро са воденом површином применом активних мера заштите и у складу са потребама развоја одрживог туризма.

Из тих разлога, на простору уз језеро Јама не планира се нова изградња викенд-објеката, постојеће викенд-насеље подигнуто у периоду од 1976-78. године задржава се у затеченом обиму, али уз даље уређење.

С обзиром на бројне рекреативне могућности овог простора, пејзажно уређење у природном облику треба да буде усаглашено и са осталим интервенцијама у простору. Архитектонска обрада објеката треба да се прилагоди непосредном амбијенту и околном пејзажу са основном оријентацијом према Дунаву, тако да не ремете природну средину и начин обликовања, као и да њихова величина и остала својства буду у функцији намене овог простора.

Објекти намењени туризму и рекреацији, спортском риболову и другим активностима, треба да буду опремљени санитарно-техничким уређајима.

Слободне површине морају се користити без оградавања, вегетација на овим просторима треба да буде аутохтона.

У свим планираним активностима забрањено је загађивање ваздуха и воде, преко дозвољених граница, изазивање буке и вибрација, неконтролисано коришћење водног ресурса и неконтролисано упуштање отпадних вода у подземље, Дунав или друге акумулације. Потребно је обезбедити пречишћавање отпадних вода и њихово испуштање низводно од овог подручја. У односу на потенцијалне садржаје угоститељско-спортско-рекреативног типа потребно је обезбедити одговарајуће санитарно-хигијенске услове. Квалитет воде за купање треба да припада II категорији.

Викенд-насеље уз обалу језера уз асфалтирани пут, обухвата 56 кућица - сојеница величине 25 - 30 m², 10 камп-приколица, дрвених кућица 4+1 (чуварска), као и 3 лимене кућице које су спорадично постављене на заједничком простору уз плажу. Планира се

измештање, односно груписање камп-приколица. На том делу планирати заједнички санитарни чвор. Ограђивање простора уз објекте није дозвољено, нарочито на делу према обали .

Пејзажно уређен простор уједно представља и најпривлачнији природни елемент простора, у оквиру кога се налазе постојећи угоститељски објекат/објекат удружења риболоваца на самој обали језера. За потребе коришћења природне плаже могућа је реконструкција овог објекта.



Сл.19 Угоститељски објекта/Новосадско риболовачко друштво и спортски терен

Уређење обале и положај природне плаже ће се ограничити на простор одређен планским документом даље разраде. Промена морфологије терена, искључиво се ограничава на планске активности усмерене на побољшање еколошких услова станишта плитких вода и приобаља.

У непосредној близини лоциран је и хангар за смештај чамаца, санитарни чвор, и рампа за спуштање чамаца у воду. Режији реконструкције и коришћења ових садржаја одредиће се даљом планском разрадом простора.

Северно од постојећих објеката планирају се отворени спортски терени.

Изградња молова, сплавова и других пловних објеката одредиће се даљом планском разрадом, и то за потребе управљања и промоције заштићеног природног добра.

Укупан простор у овом делу Потцелине треба да је под ливадским травњаком.

На улазу у заштићено подручје предлаже се да буде организован централни паркинг испод шарпи насипа, чији ће се капацитет утврдити у складу са потребама и планираним садржајима.

Просторно највећи део подручја ове потцелине планира се под шумом која треба да има статус шума са посебном наменом. Дуж туристичко-рекреативног подручја, кроз шумски појас планирати систем стаза којим треба да се обезбеди веза Парка природе

„Бегечка јама“ са спортско-еколошким кампом. Стазе се у смислу обликовања и материјализације реализују тако, да се прилагођавају природном амбијенту и околном пејзажу, поштује се пејзажна концепција уређења ових шумских потеса.

У периоду високог водостаја ова комуникација обављаће се преко саобраћајнице на насипу.

У заштитној зони одбрамбеног насип, где услови водопривреде дозвољавају, могуће је лоцирања паркинга.

У оквиру ове потцелине, налази се археолошки локалитет регистрован под бројем 12 и део Старе високе обале Дунава, те се ови простори уређују у складу са условима надлежног завода за заштиту споменика културе и примену мера заштите за археолошке локалитете.

На Рефералној карти број 1 „Посебна намена простора“ и Рефералној карти број 3 „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара“, представљен је објекат специјалне намене за који се мора обезбедити зона забране изградње, проходност комуникација и безбедан рад и извођење свих врста радова и активности јединица ВС.

Смернице за израду плана детаљне регулације дефинисане су у посебном делу текста.



Сл.20 Пејзажно уређен простор у оквиру викенд-насеља

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ - ЗАШТИТНА ЗОНА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА И ПОТЦЕЛИНАМА

На подручју Просторног плана, дефинисана је заштитна зона, као простор изван граница заштићеног подручја који је одређен ради спречавања, односно убалажавања

спољних утицаја. У оквиру заштитне зоне забрањују се и ограничавају радови и активности који могу имати значајан неповољан утицај на биолошку разноврсност, вредности геонаслеђа и предела тог заштићеног подручја.

Планирана просторна организација земљишта и правила уређења у Предеоној целини - заштитна зона заштићеног подручја као и потцелинама, дефинисани су у складу са актом о заштити, и мерама утврђеним у Студији заштите Парка природе „Бегечка јама“ и предлог за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године коју је израдио Покрајински завод за заштиту природе, као и мерама заштите еколошких коридора.

За целу заштитну зону важе следеће мере:

Забрањује се:

- подизање индустријских објеката, прерађивачких погона, туристичких и других садржаја, као и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја, или су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем;
- радови који негативно утичу на водни режим заштићеног подручја, или на квалитет воде влажних станишта унутар заштићеног подручја;
- формирање грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности;
- изградња саобраћајница вишег реда (државни пут I и II реда);
- привремено и трајно одлагање свих врста отпадних материја као и транспорт опасног отпада.

У заштитној зони ограничава се:

- планирање садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем, на растојање веће од од 300 m целом дужином насипа, и
- упуштање вода у реципијент који припада заштићеном подручју, или чини део његове хидролошке целине, на оне чији је квалитет једнак или виши од II класе.

У оквиру Заштитне зоне заштићеног подручја издвајају се три преоне потцелине:

- **Брањено подручје**
- **Небрањено подручје - туристичко-рекреативно подручје**
- **Одбрамбени насип**

1.2.1. Потцелина - брањено подручје

Потцелину - брањено подручје чини пољопривредно, шумско и водно земљиште.

На пољопривредном, шумском и водном земљишту до израде нових планских докумената, примењују се правила уређења утврђена у планској документацији Града Новог Сада уз примену мера за заштитну зону заштићеног подручја, мера заштите и унапређења еколошких коридора за заштитне зоне од 50 m, 200 m и 500 m и смерница утврђених Просторним планом.

У оквиру ове потцелине планирају се следеће намене:

- пољопривредно земљиште (обрадиво: њиве, вртови, воћњаци, виногради, воћарско-виноградарска зона „Купусара“, и необрадиво: трстици, пашњаци, туристичко-рекреативно подручје - мања туристичко спортско-рекреативна површина са рибњаком);
- шумско земљиште;
- водно земљиште: мелиорациони канали, црпна станица „Бегеч“, парцеле за потребе одржавања каналске мреже, службе чуварнице насипа.



Сл.21 Рибњак у брањеном подручју атара северно од насипа

У складу с условима надлежног завода за заштиту споменика културе, за евидентирани археолошки локалитет прописане су мере заштите у посебном делу текста. Поред евидентираног археолошког локалитета, део подручја представља Стару високу обалу Дунава која је насељавана од праисторије до данас.

На пољопривредном земљишту дозвољена је изградња објеката у функцији пољопривреде и то објекта за потребе пољопривредног домаћинства – салаша, у оквиру воћарско-виноградарске зоне „Купусара“ воћарско-виноградарских кућица и објекта за потребе примарне пољопривредне производње - стакленици и пластеници.

Сви планирани објекти не смеју нарушити еколошки и/или визуелни интегритет подручја и не смеју представљати потенцијални извор повишеног нивоа буке, вибрација, и/или узнемиравања живог света осветљавањем.

Као мера заштите еколошких коридора у зони до 200 m од коридора, ограничава се изградња објеката на пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства) који се лоцирају и граде у складу са потребама заштите дивљих врста и станишта.

У атару северно од насипа преовлађује плодно пољопривредно земљиште које се намењује примарној пољопривредној производњи уз могућност изградње у основној намени према посебно дефинисаним условима поштујући мере заштите прописане за заштитну зону заштићеног природног добра.

Пољопривредно земљиште испресецано је мрежама мелиорационих канала уз које се налазе црпна станица и простори у функцији одржавања каналске мреже и одбрамбеног насипа.

Уз постојеће и планиране канале подижу се зелени појасеви и планирају се бициклистичке стазе у функцији рекреације и туризма.

У риту Татарнице је могуће постојеће пашњаке рекултивисати и наменити шумама, које би са постојећим трстицима представљале значајан зелени фонд атара, а уједно заштитни појас западно од насеља.

Уз насип, наспрам језера Јама, налази се воћарско-виноградарска зона „Купусара“ која се уређује према правилима и смерницама за ову зону. Северно од ње, планира се уређење мање туристичко спортско-рекреативне површине, на око 6 ha, са спортским рибњаком.

Одбрамбени насип се, као значајан инфраструктурни објекат, али и важна туристичко-рекреативна траса, уређује на основу услова Просторног плана.

Салаши се планирају на подручју атара са основном наменом примарне пољопривредне производње, али уз могућност изградње за потребе компатибилних намена, првенствено у функцији туризма, презентације природних и културних добара, али и образовања, спорта и рекреације, културе као допунских делатности.

Увођењем допунских делатности у оквиру пољопривредних површина, обезбеђује се развој сеоског туризма са понудом уз еко и етно туризам, ловни туризам, аутохтоне домаће кухиње, производњу етно занатских производа, неговање етничких манифестација и обичаја, и сл. Такође, допунским садржајима из области културе, образовања, и др. комплементарних намена, искористиће се просторни потенцијал уз задржавање примарне пољопривредне производње.

Дозвољено је трасирање едукативних стаза за презентацију природних вредности.

На пољопривредном земљишту у складу са могућностима треба ратарску производњу преусмеравати на оне културе које захтевају редуковану механичку обраду и минималан третман хемијским средствима.

Заштита, уређење и коришћење шума и шумског земљишта, као и правила грађења на шумском земљишту дефинисани су у посебном делу текста.

Водно земљиште у атару намењује се каналима, инфраструктурним објектима, за црпну станицу и објекте одржавања канала и насипа.

Заштита, уређење и коришћење вода и водног земљишта, као и правила грађења на водном земљишту дефинисана су у посебном делу текста.

Смернице за израду планске документације на пољопривредном земљишту у делу текста **2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЋЕНО ПРОСТОРНИМ ПЛАНОМ, 2.2.3. Смернице за израду планске документације у заштитној зони заштићеног подручја (брањено подручје)**

1.2.2. Потцелина - небрањено подручје - туристичко-рекреативно подручје

У оквиру заштитне зоне заштићеног подручја јужно од одбрамбеног насипа на туристичко-рекреативном подручју уз Дунав, планира се даље уређење шумског земљишта. Омогућиће се израда трим-стазе, одморишта, јахаћих стаза и сл.

И у овој зони, планира се грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља на коме ће се реализовати спортско-еколошки камп и визиторски центар, објекат управљача, садржаји из области туризма, спорта и рекреације, али који ће испуњавати неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и објеката који су у функцији очувања, заштите и одговарајуће промоције и презентације природног добра - парка природе, али и културних добара.

Планира се уређење плаже, путничко пристаниште, и задржава се силаз на скелу. Путничко пристаниште ће се градити у складу са потребама развоја одрживог туризма и циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности.

Имајући у виду да је подручје плавно, начин постављања и тип планираних објеката мора бити у складу са тим.

На овом простору може се планирати уређење површина за отворене спортске терене.

Шуме ће се користити у функцији рекреације уз планирано пејзажно уређење.

Непосредно уз заштићено природно добро и асфалтирани прилазни пут са насипа до плаже (некадашњи приступ скеле за Баноштор на десној обали Дунава), планиран је локалитет за подизање спортско-еколошког кампа. У оквиру зоне изградње кампа планирају се следећи садржаји: објекат кампа, паркинг и отворени спортски терени:

мултифункционални терен (кошарка, одбојка, рукомет, мали фудбал), тениска и друга игралишта и сл.

Песковита и делом затрављена плажа треба и даље да представља природно обликован део леве обале Дунава. Два постојећа угоститељска објекта и даље ће употпунити понуду за комплетније коришћење локалитета.

Сви објекти (главни објекат кампа, визиторски центар, објекат управљача) треба да буду изграђени од природних материјала (дрво, опека, трска и слично). Архитектонска обрада објеката мора бити прилагођена амбијенту и околном пејзажу.

Планирани садржаји не смеју да нарушавају еколошки и визуелни интегритет подручја и да представљају извор повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем.

Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са условима Покрајинског завода за заштиту природе.

На рефералним картама представљен је објекат специјалне намене за који се мора обезбедити зона забране изградње, проходност комуникација и безбедан рад и извођење свих врста радова и активности јединица ВС.

Смернице за израду плана детаљне регулације представљене су у делу текста **2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЋЕНО ПРОСТОРНИМ ПЛАНОМ, 2.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко - рекреативно подручје у оквиру заштитне зоне заштићеног подручја.**

1.2.3. Потцелина - одбрамбени насип

Потцелина - одбрамбени насип у оквиру заштитне зоне, представља водно земљиште са основном функцијом одбране од високих вода Дунава. Спроводи се преко земљаног насипа који штити насеље Бегеч и атар насеља од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година.

Дуж одбрамбеног насипа у циљу поспешивања развоја бициклистичког туризма изграђена је у највећем делу планирана бициклистичка стаза, део међународног бициклистичког коридора, која се реализује на основу попречног профила датог у плану.

Круна насипа са бициклистичком стазом – поред одвијања свакодневног саобраћаја, служи и за рекреативну вожњу, те туристичке обиласке што све има позитиван еколошки предзнак у оквиру амбијента природног пејзажа.

Стаза по круни насипа је вишенаменска, поред бициклизма, служи и за пешачење, и друге облике немоторног кретања.

По круни насипа се поред бициклистичке стазе, на делу планира коловоз којим се приступа туристичко-рекреативном подручју.

Бициклистичким стазама ће се повезати заштићено подручје Парка природе „Бегечка јама“ са осталим туристичко-рекреативним локалитетима, природним и културним вредностима и знаменитостима Града Новог Сада и суседним регијама. Изградња бициклистичке стазе се планира у склопу међународних пројеката који се заснивају на изградњи тзв. „зелених путева“ (Project for Public Spaces & Greenways), „бициклистичких стаза дуж Дунава“ (GTZ-Programm für Wirtschafts-und Beschäftigungsförderung in Serbien-WBF) и „Европске мреже бициклистичких стаза“ (EuroVelo - руте број 6 и 11 као део европске мреже бициклистичких рута).

Поред водног објекта и саобраћајне инфраструктуре, у оквиру ове потцелине се планира и остала инфраструктура (осветљење, опремање инсталцијама електрокомуникација и сл.).

На подручју Просторног плана, правила уређења и грађења за Потцелину - одбрамбени насип се директно примењују .

Поред Просторним планом утврђених правила уређења и грађења за ову потцелину примењују се мере за заштитну зону заштићеног подручја.

Шкарпе насипа уређују се као травнате површине, услови озелењавања се налазе у посебном делу текста.



Сл.22 Одбрамбени насип

Потцелина - одбрамбени насип налази се на подручју Старе високе обале Дунава, те се примењују мере заштите и неходни су услови надлежног завода за заштиту споменика културе.

Остала правила уређења и грађења мреже саобраћајне и друге инфраструктуре дефинисана су у посебном делу текста.

1.3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ - ОСТАЛА ПОСЕБНА НАМЕНА (ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ - АКВАТОРИЈА ДУНАВА)

На подручју остале посебне намене, на водама и водном земљишту непосредног заштитног појаса (акваторија Дунава) примењује се Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII).

Просторним планом подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) утврђена су правила уређења и изградње на траси међународног пловног пута и делу водног пута Е 80 - Дунава у непосредном заштитном појасу, чија граница одговара нивоу уреза воде НПН (ниски пловидбени ниво)+3 m са најважнијим заштитним регулационим грађевинама и водним објектима у функцији уређења водотока односно објектима безбедности пловидбе у водном путу. Правила уређења и грађења односе се и на техничко побољшање услова пловидбе и одржавања водних путева, обележавање и сигнализацију, као и за критични сектор Дунава број 18 који спада у приоритетне.

Поред ових правила за непосредну зону заштите коридора водног пута, као и ширу зону заштите коридора водног пута, Просторним планом подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) прописана је примена и општих правила за уређење водног пута и изградњу водопривредних објеката на заштићеним и предвиђеним за заштиту подручјима природних добара:

- на деловима заштићених подручја на којима је успостављен режим заштите II степена и на речним адама, изградња и уређење простора се ограничава првенствено на неопходне планиране инфраструктурне и водне објекте (за обаваљање водне делатности) и основне садржаје спорског риболова и рекреације и наутичког туризма, уколико се тиме не нарушавају природне вредности на конкретној локацији;
- у III степену заштите, поред хидротехничких и инфраструктурних објеката, могу се планирати и пристаништа и други објекти у функцији водног транспорта и туризма, уколико се тиме не угрожавају природне вредности на конкретној локацији;
- у примени правила уређења и грађења у заштићеним и предвиђеним за заштиту подручјима природних добара, ПППН се сугерише уважавање стечених обавеза у донетим плановима локалних самоуправа, посебно оних стечених обавеза које представљају пратеће садржаје водног пута Е 80 - Дунав, као и са њима повезан планиран развој туризма, спорта и рекреације (што се посебно односи на појединачне мере заштите и одрживо разграничење зоне планиране заштите и зоне развоја туризма, што ће дефинисати надлежни завод за заштиту природе у сарадњи са локалном самоуправом у складу са предвиђеном законском процедуром).

Општа правила у дефинисању перформанси пројеката која се односе на ширину и дубину пловног пута, радијусе закривљености, регулисање водостаја, багеровање и насипање материјала, инфраструктурно опремање пловног пута на заштићеним и

предвиђеним за заштиту подручјима природних добара су и: одржавање водног режима односно водостаја у плавним деловима заштићених и других подручја у садашњем стању, односно у оквиру параметара и карактеристика који су утврђени актом о заштити или другим документом у складу са законом; очување рибљих плодишта и услова за попречне и уздужне миграције риба и других организама, очување природне структуре обала на деоницама водотока кроз заштићена подручја или њихове минималне измене, и очување и обнављање односно активирање мреже рукаваца, мртваја и других водних тела као неходна компензациона мера нарушавању интегритета водених станишта у одржавању пловног пута и обављању транспорта (загађујуће материје, бука, таласи и др.).

Део подручја остале посебне намене – међународног водног пута и његовог непосредног заштитног појаса (акваторија Дунава), преклапа се са Подручјем посебне намене - заштићеним подручјем у оквиру кога се налази и Парк природе „Бегечка јама“. То се односи и на део деонице критичног сектора Дунава број 18 (Сусек).

Уједно, на делу акваторије Дунава, биће неопходна заштита Парка природе „Бегечка јама“ од успорних вода у случају изградње Хидроелектране „Нови Сад“.

Из тих разлога, на овом подручју се, за потребе изградње објеката на траси међународног пловног пута у непосредном заштитном појасу са најважнијим регулационим грађевинама и водним објектима у функцији уређења водотока, односно објектима безбедности пловидбе у водном путу, примењује Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) уз обавезну примену Просторног плана (смернице и мере заштите заштићеног подручја, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и међународног еколошког коридора).

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

Правила уређења и грађења мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, директно се примењују на подручјима која се спроводе на основу Просторног плана, а усмеравајућа су за подручја где се условава даља разрада планском документацијом.

2.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Услови за реализацију саобраћајних површина

Друмски саобраћај

Локалне путеве пројектовати по устаљеним трасама - атарским путевима са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта али са обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

- Прилазни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја и услова терена.
- Реализација планираних регулација ће се вршити на основу плана детаљне регулације.

Концепцијска основа планирања мреже шумских путева одређује се планом развоја за шумску област, а мрежа шумских путева за газдинску јединицу детаљно се планира основом газдовања шумама у складу са Законом о шумама.

На саобраћајницама у оквиру зона заштите природе могуће је применити конструктивна решења за смиривање саобраћаја у складу са елементима из стандарда SRPS U.C1. 280-285, а у складу са чл. 161–163. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, иако то на графичком приказима није приказано.

Коловоз и бициклическу стазу потребно је извести од асфалта. Коловозна конструкција мора бити димензионисана тако да омогућава одвијање теретног саобраћаја. Минимална ширина бициклическе стазе је 2 m, а тротоара 1,6 m у случају да је двосмеран, односно 1 m у случају једносмерног тротоара.

На прелазу тротоара преко коловоза (минималне ширине 3 m) и дуж тротоара извршити типско партерно уређење тротоара у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Тротоаре израђивати од монтажних бетонских елемената или плоча који могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Поред обликовног и визуелног ефекта, то има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација). Коловоз и бициклическе стазе завршно обрађивати асфалтним застором.

Саобраћајне површине је могуће реализовати фазно.

Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:

- регулације водотока;
- изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима,

- изградње нових и обнављања старих мостова.

Услови и начин обезбеђивања приступа објектима

Свака грађевински објект мора имати приступ на јавну саобраћајну површину. Уколико је тај приступ колски и намењен путничким аутомобилима, он не може бити ужи од 3,5 m, нити шири од 6 m.

Ширина пролаза за парцеле које немају директан приступ јавној саобраћајној површини не може бити мања од 2,5 m.

На прелазу колског прилаза преко тротоара, пешачких односно бициклистичке стазе, нивелационо решење колског прилаза мора бити такво да су тротоар и бициклистичка стаза у континуитету и увек у истом нивоу. Овакво решење треба применити ради указивања на приоритетно кретање пешака и бициклиста, у односу на возила која се крећу колским прилазом. У оквиру партерног уређења тротоара потребно је бојама, материјалом и сл. у истом нивоу или благој денивелацији издвојити или означити колски пролаз испред пасажа.

Паркирање и гаражирање возила

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објекта свих врста по правилу обезбеђују простор непосредно уз објект, или на заједничким паркинзима, који ће се дефинисати кроз разраду планом детаљне регулације.

Паркинзи требају бити уређени у тзв. „перфорираним плочама“, „префабрикованим танкостеним пластичним“ или сличним елементима (типа бехатон – растер са травом) који обезбеђују услове стабилности подлоге, довољне за навожење возила и истовремено омогућавају одржавање ниског растиња и смањење отицање воде. Они могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина.

Изградњу паркинга извршити у складу са SRPS U.S4.234:2020 којим су дефинисане мере и начин обележавања места за паркирање за различите врсте паркирања. На местима где се планира паркирање са препустом (наткриљем) према тротоару, ако није предвиђен зелени појас, изградити граничнике. У оквиру паркиралишта, где је то планирано, резервисати простор за дрвореде по моделу да се на четири паркинг-места планира по једно дрво. Одговарајућа засена садњом високог зеленила може се обезбедити и око планираних паркинга.

У близини улаза, односно излаза резервисати простор за паркирање возила инвалида у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објекта, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Услови за реализацију пловног пута

Простор у оквиру Просторног плана обухвата леву обалу реке Дунав од ~km 1283+500 до ~km 1276+000.

На основу чл. 2. Уредбе о одређивању међународних и међудржавних водних путева („Сл. гласник РС“ бр. 109/16) и чл. 2. Уредбе о категоризацији међународних и међудржавних водних путева („Сл. гласник РС“ бр. 109/16), река Дунав на предметној деоници, има статус међународног водног пута, категорије VIc.

Захтеване вредности параметара габарита пловног пута, према најновијим Препорукама Дунавске комисије (ДК/СЕС 77/11), за предметну деоницу су:

- Минимална дубина пловног пута у односу на ниски пловидбени ниво (ЕН), без резерве 2,5 m
- Минимална ширина пловног пута 120-150 m
- Минимални радијус кривине пловног пута 800+1000 m
- Минимална висина пловидбеног отвора моста у односу на високи пловидбени ниво (ВПН) 9,5 m
- Минимална ширина пловидбеног отвора моста (са хоризонталном доњом ивицом конструкције) 150 m
- Минимална ширина пловидбеног отвора код лучних мостова, по тетиви лука (уз поштовање прописаног најмањег растојања између стубова моста) 120 m
- Минимална висина зазора испод каблова и високонапонских далековаода до 110KW, у односу на ВПН (ова висина се увећава по 1cm за сваки киловат изнад 110KW) 19,0 m

Кабл који се полаже преко корита реке, укопава се у приобаље 1,0÷2,0 m, и то до дубине од 4,5÷5,0m испод ЕН, а на већим дубинама у зони корита се полаже синусоидно. На подручју обухвата Плана, пловни пут се налази са леве стране Шашићеве аде.

Меродавни водостаји

За разматрану деоницу реке Дунав релевантне су водомерне станице Бачка Паланка (km 1298+560) и Нови Сад (km 1254+980), са следећим карактеристичним пловидбеним нивоима:

Водомерна станица	Ниски пловидбени ниво (ЕН)	Високи пловидбени ниво (ВПН)
-------------------	----------------------------	------------------------------

Бачка Паланка	74,44	79,75
Нови Сад	72,30	77,46

Постојећи објекти и грађевине

Према подацима из Генералног плана са студијом изводљивости за унутрашњи водни транспорт у Републици Србији (2006), као и према подацима Дирекције за водне путеве, у зони предметног подручја, на левој обали реке Дунав налазе се следеће хидротехничке грађевине:

- напер на km 1283+600;
- напер на km 1283+400;
- напер на km 1283+200;
- напер на km 1282+650;
- преграда између аде и обале на km 1281 +500;
- преграда у рукавцу између Шашићеве аде и леве обале на km 1280+100;
- местимична обалоутврда од km 1276+500 до km 1276+200;
- усмеравајућа грађевина са три напера од km 1276+200 до km 1275+800.

Са аспекта безбедности пловидбе објекти од значаја на реци Дунав, у зони обухваћеној Просторним планом, су

- скелски прелаз Баноштор - Бегеч, од ~ km 1276+800 - десна обала Дунава, до ~km 1276+450 - лева обала;
- ваздушни високонапонски кабл на стационажи km 1276+400.

Сви објекти и грађевине у кориту и на обалама реке морају се узети у обзир при планирању и изградњи других објеката и ни на који начин се не смеју угрозити. У зони минимално 200 m узводно и 100 m низводно од подводних инсталација (каблови, гасоводи и сл.) не планирати нити градити објекте за чије функционисање би било потребно ангажовање акваторије у смислу вучења сидара, ужади и ланаца по речном дну. Тачне позиције подводних инсталација прибавити од надлежних институција.

Са аспекта безбедности саобраћаја на деоници водног пута реке Дунав од km 1287+000 до km 1281+000 дефинисан је критичан сектор „Сусек“. На овом сектору планирано је вађење речног материјала у оквиру пловног пута, с тим да се речни нанос реалоцира у речно корито.

Уређење простора предвиђено Просторним планом

На основу достављене документације уз захтев, значајне са аспекта безбедности водног саобраћаја на међународном водном путу реке Дунав, утврђено је да је на деоници

леве обале реке Дунав од од ~km 1276+800 до ~km 1276+100 планирано уређење дела обале за потребе постављања плаже, објеката из области туризма, спорта и рекреације, као и изградња путничког пристаништа. Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 3/14) није планирано међународно путничко пристаниште на територији насеља Бегеч. Постављање понтона за локални путнички саобраћај врши се у складу са одлукама локалних самоуправа.

При уређењу подручја Просторног плана треба водити рачуна да изградња објеката и постављање пловила не сме утицати на промену дефинисаних габарита пловног пута и безбедност пловидбе. У том смислу, потребно је испунити и следеће услове:

- У циљу обезбеђења пловног пута и безбедне пловидбе потребно је обратити пажњу да ширина ангазоване акваторије, за планирања одређених садржаја и објеката који би залазили у корито реке Дунава, може бити максимално 40 m воденог простора од уреза воде при ниском пловидбеном нивоу. Узимајући у обзир класу пловног пута, у акваторији понтона/пристаништа (са свим његовим елементима), треба обезбедити дубину која одговара дубини газа меродавног пловила (увећаној за апсолутну резерву која треба да обезбеди неометано пристајање и у периоду малих вода), у односу на ниски пловидбени ниво (ЕН).
- Технологију изградње евентуалних објеката на обали или у кориту реке и начин везивања пловила предвидети тако да се не наруши хидрауличко-морфолошка слика тока, да не дође до поремећаја проноса наноса. Водити рачуна да неадекватна технологија и начин везивања пловила могу изазвати негативан утицај на режим великих вода и режим леда.
- Приликом евентуалног дефинисања полигона за једриличарске и веслачке спортове на води водити рачуна да буду смештени ван пловног пута, нарочито узимајући у обзир интензитет водног саобраћаја у посматраној зони. Такође, потребно је прописно означити акваторију купалишта ради безбедности купача.

Положај пловног пута у предметној зони реке Дунав је приказан на пловидбеној карти Дунава, која је доступна иа интернет презентацији Дирекције за водне путеве: <http://www.plovput.rs/elektronske-plovidbene-karte>.

Према члану 37. Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Сл. гласник РС”, бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15- др. закон, 92/16 и 104/16- др. закон, 113/2017- 192- др. закон, 41/2018, 95/2018- др. закон, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21), пре почетка израде техничке документације за изградњу објеката који на било који начин могу утицати на промену режима течења воде, као и безбедност пловидбе на реци Дунав, као међународном водном путу, потребно је прибавити и услове за пројектовање Дирекције

за водне путеве, у оквиру обједињене процедуре, у поступку издавања локацијских услова.

Издавање одобрења за оснивање лука, пристаништа, марина (као пристаништа за посебне намене) и привремених претоварних места је у надлежности Агенције за управљање лукама.

Приликом планирања развоја наутичког туризма и водног саобраћаја, да на основу чл. 4., ст. 1., тч. 38а Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама, плутајући објекат за укрцавање и искрцавање путника или снабдевање бродова горивом је део лучке инфраструктуре који се користи за укрцавање и искрцавање путника у оквиру утврђеног лучког подручја, односно за снабдевање бродова погонским горивом у складу са одредбама овог закона или укрцавање и искрцавање путника у домаћој линијској пловидби у складу са одредбама закона којим се уређује трговачка пловидба, и састоји се од пловила без сопственог погона (понтон или брод који је променио намену у плутајући објекат) које је вођицама привезано на шипове који су дубоко темељени у водно земљиште и за које Управа за утврђивање способности бродова за пловидбу врши технички преглед у односу на пловило, а Дирекција за водне путеве издаје услове за израду, као и сагласност на пројекат за побијање шипова који обавезно садржи прорачун, односно испитивање опште стабилности конструкције на ветар, таласе, удар пловила и утицај леда, а на основу геодетског и геолошког елабората, као и хидраулично-хидролошких и сеизмичких услова на датој локацији. За побијање шипова у циљу постављања плутајућег објекта надлежно јавно водопривредно предузеће издаје водне услове у складу са законом којим се уређују воде, ван поступка обједињене процедуре. Постављање и употреба плутајућег објекта за укрцавање и искрцавање путника или снабдевање бродова горивом не подлеже обавези добијања грађевинске, односно употребне дозволе у складу са законом којим се уређује планирање и изградња.



Сл.23 Приступни пут туристичко-рекреативном подручју

2.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Правила уређења и грађења у области водне инфраструктуре су утврђена у складу са:

- Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18- др. закон);
- Уредбом о класификацији вода („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС”, бр. 33/16);
- Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82) и др.;
- Закону о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 – др. закон), и
- Законом о рударству и геолошким истраживањима („Сл. гласник РС”, бр. 101/15, 95/2018 – др.закон и 40/2021).

Правила уређења у области водне инфраструктуре:

- снабдевање водом решити преко бушеног бунара;
- квалитет захваћених вода, мора бити редовно контролисан, а све у циљу заштите здравља корисника;
- отпадне воде прикупити у водонепропусној септичкој јами, коју ће по потреби празнити надлежно Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација” Нови Сад. Септичку јаму поставити минимум 3 m од обејкта;
- атмосферске воде, пре упуштања у реципијент, потребно је третирати на сепаратору уља, масти и суспендованих материја;
- планирани водни објекти у Парку природе „Бегечка јама”: канали, водозахватни објекат, устава и насипи, морају бити димензионисани тако да омогуће формирање водног режима са одговарајућим водостајем и да не ремете постојеће

водне објекте, а како је то дефинисано водним условима који су дати у поднаслову „Правила грађења на водном земљишту“.

Имајући у виду напред наведено, на простору Потцелине - језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта на основу одговарајуће техничке документације Просторни план се директно примењује за све регулационе радове на водотоцима и на водним објектима.

У случају потребе, Просторним планом се оставља могућност израде планова детаљне регулације или урбанистичких пројеката за реализацију водних објеката.

Правила грађења на водном земљишту дефинисана су у посебном делу текста

4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 4.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ.

2.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Приликом израде Просторног Плана поштовани су сви услови из важећих Закона и пратећих законских докумената, и то:

- Закон о енергетици („Сл. гласник РС”, бр. 145/2014, 95/2018 - др.закон и 40/2021);
- Закон о електронским комуникацијама („Сл. гласник РС” број 44/2010, 60/2013 - одлука УС, 62/2014 и 95/2018 – др. закон);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС” број 36/2009);
- Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Сл. лист СФРЈ” број 65/1988; „Сл. лист СРЈ” број 18/1992), и
- Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања" („Сл. Гласник РС”, бр. 104/2009).

Услови за изградњу и прикључење на електроенергетску мрежу

- Целокупну електроенергетску мрежу градити у складу са Законом о енергетици, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова од 1kV до 400kV и другим важећим законима и правилницима, техничким прописима, препорукама, нормама и условима надлежних предузећа.
- Прикључење објеката на електроенергетску мрежу решити из постојеће трансформаторске станице (ТС) изградњом планиране ТС или прикључењем на нисконапонску мрежу изградњом прикључка који се састоји од прикључног вода, кабловске прикључне кутије (КПК) и ормана мерног места (ОММ).

Прикључни вод изградити подземно, од постојећег или планираног вода у улици, или директно из ТС. Детаљније услове за прикључење и изградњу прикључног вода и положај КПК и ОММ-а прибавити од ЕПС Дистрибуција, огранак „Електродистрибуција Нови Сад”.

- Код паралелног вођења саобраћајнице са кабловским водовима, водови морају остати изван трасе саобраћајнице, а такође морају остати и изван свих лепеза. Места на којима постоји укрштање саобраћајнице са кабловским водом, кабловски вод положити у одговарајући бетонски канал (који треба механички да заштити кабл. вод, угао укрштања мора бити 90° . Уколико се овај услов не може испунити, потребно је извршити измештање постојећих кабловских водова и у пројекту за грађевинску дозволу предвидети трошкове измештања истих, а које ће сносити инвеститор.
- Код укрштања приступне саобраћајнице са кабловским водовима, кабловске водове на местима укрштања треба заштити бетонским кабловицама. Укрштање са кабловским водовима у односу на будућу саобраћајницу мора се извести под углом од 90° .
- Код паралелног вођења и укрштања саобраћајних површина (коловоза, бицикличке стазе и тротоара) са 0,4 kV надземном мрежом, сигурносна висина треба да износи 6,0 m,.
- Код укрштања, приближавања или паралелног вођења, стубови се могу постављати уз саму ивицу коловоза или колског улаза.

Услови заштите далековода 220 kV

Утврђују се следећи услови заштите далековода 220 kV:

- у заштитном појасу далековода се могу изводити санације, адаптације и реконструкције далековода и делова система далековода због потреба интервенција и ревитализација електроенергетског система;
- приликом извођења радова, као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се ни на који начин не наруши сигурносна удаљеност од 6 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 220 kV;
- испод и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 6 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 220 kV, као и у случају пада дрвета;

- забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање, уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 6 m од проводника далековода напонског нивоа 220 kV;
- нисконапонске прикључке, телефонске прикључке, прикључке за кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом;
- све металне инсталације (електроинсталације, грејање и друго) и други метални делови (ограде и друго) морају да буду прописно уземљени; нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала;
- забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода;
- приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода; терен испод далековода се не сме насипати;
- делови цевовода кроз који се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30 m од најистуренијих делова далековода под напоном;
- препоручује се да минимално растојање планираних објеката, пратеће инфраструктуре и инсталација од било ког дела стуба далековода износи 12 m.

2.4. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Услови за изградњу и прикључење на мрежу електронских комуникација:

- прикључење објеката у систем електронских комуникација решити изградњом прикључка (подземне мреже оптичких или бакарних проводника) од постојеће или планиране уличне мреже до приступачног места на фасади или у унутрашњости објекта, где ће бити смештен типски телекомуникациони орман; детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног оператера;
- прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера;
- електронско-комуникацион мрежа ће се у потпуности градити подземно;
- дубина полагања каблова електронско-комуникационе мреже треба да је најмање 0,8 m;

- при укрштању са саобраћајницама каблови морају бити постављени у заштитне цеви, а угао укрштања треба да буде 90° ;
- минимално хоризонтално и вертикално растојање између инсталација електронско-комуникационе мреже (претплатничких каблова месне примарне и секундарне мреже) и свих других планираних подземних инсталација (водовод, атмосферска и фекална канализација, електроенергетски кабл за напоне до 1 kV, гасовода средњег и ниског притиска) мора бити 0,50 m;
- минимално хоризонтално растојање (паралелан ход) растојање између ИРО-а, изводних ТТ стубова, Р-правих и рачвастих наставака, и свих других планираних подземних инсталација (водовод, атмосферска и фекална канализација, електроенергетски кабл за напоне до 1 kV, инсталације КДС-а, гасовода средњег и ниског притиска) мора бити 1,00 m;
- минимална хоризонтална удаљеност 20 kV (за напоне преко 1 kV) електроенергетског кабла (на деоници паралелног вођења) у односу на претплатничке ТТ каблове мора бити 1,00 m;
- уколико се прописана удаљеност у односу на инсталације електронско-комуникационе мреже не може постићи, на тим местима је неопходно 20 kV електроенергетски кабел поставити у гвоздене цеви, 20 kV електроенергетски кабл треба уземљити и то на свакој спојниоци деонице приближавања, с тим да уземљивач мора да буде удаљен од инсталација електронско-комуникационе мреже најмање 2,00 m;
- минимална вертикална удаљеност (при укрштању) високонапонског ВН 20 kV електроенергетског кабла у односу на трасу претплатничких ТТ каблова, мора бити 0,50 m;
- уколико се прописано растојање не може одржати каблове на местима укрштања треба поставити у заштитне цеви у дужини од око 2,00 до 3,00 m, а вертикална удаљеност не сме бити мања од 0,30 m;
- инсталације електронско-комуникационе мреже полагати у зеленим површинама (удаљеност од високог растиња мин 1,5 m) поред саобраћајница на растојању најмање 1,0 m, или поред пешачких стаза.

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

3.1 УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Мере заштите

1) У заштићеном подручју спровести мере заштите на основу Одлуке о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Службени лист Града Новог Сада“, број 5/22) .

2) У правила уређења и грађења је потребно унети мере за режим заштите и заштитну зону, које подразумевају мере забране, ограничења, као и мере очувања и унапређења подручја.

3) На подручју Парка природе „Бегечка јама“, није дозвољено планирање изградње марине/ пристаништа.

Неопходно је применити *мере очувања и унапређења еколошких коридора*, означених на графичком прилогу, а налазе се ван подручја ПП „Бегечка јама“:

Опште мере:

- није дозвољена промена намена или културе површина под вегетацијом у природном и блиско-природном стању (ливаде, пашњаци, тршњаци, рибњаци итд), као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења;
- поплочани или бетонирани делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45° а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
- током реконструкције/одржавања постојећих обалоутврда поплочане или бетониране делове комбиновати са мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
- поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила;
- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:
- регулације водотока,

- изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима,
- изградње нових и обнављање старих мостова.

Избегавати директно осветљење обале водотока/канала и применити одговарајућа планска техничка решења заштите природних и блиско-природних делова коридора од утицаја светлости. Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже.

Посебне мере очувања функционалности и проходности коридора

- Током изградње и функционисања објекта чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто по површини воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року. За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће физичко-хемијске мере и биолошке мере санације.
- Није дозвољено складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) у небраћеном делу плавног подручја водотокова.
- У зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње. Приликом реконструкције/изградње хидротехничких објеката применити одговарајућа техничка решења којима се обезбеђује проходност еколошког коридора за врсте текућих вода и приобаља, у циљу побољшања еколошког статуса водотокова и канала.
- Далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдање услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама.

Приликом парцелисања обезбедити континуитет обале са вегетацијом у природном или блиско-природном стању, у ширини од 20-50 m од линије средњег водостаја, односно у ширини од 10 m код високих обала. Овај појас приобаља, поред своје улоге кључног станишта и еколошког коридора, може да садржи пешачку стазу.

Уређењем окућница и простора око викенд-насеља нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу, обезбедити проходност обале канала и водотокова за ситне животиње.

Урбане садржаје потребно је распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:

- на простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока;
- у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење је 20 m а оптимално 50 m од обале коридора;
- уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води, на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење.

Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста:

До 500 метара од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):

- забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора,
- ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује очување карактеристика хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.

До 200 метара од коридора/станишта ограничава се:

- изградња укопаних складишта на она чије се дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде и која су изграђена на начин којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;
- израда планова на планска решења којима се обезбеђује примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења;
- дефинисање правила озелењавања грађевинском дозволом;
- забрана коришћења инвазивних врста;
- за подизање зеленила на шумским и шумостепским подручјима примена смерница: најмање 50 % аутохтоних врста.

До 200 метара од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):

Ограничава се изградња објеката:

- на пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства) који су лоцирани и изграђени у складу са потребама заштите дивљих врста и станишта;
- на објекте у воћарско-виноградарским зонама.

Ограничава се изградња:

- саобраћајница на оне чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица;
- електричних водова ниског и средњег напона на водове који су изграђени применом посебних техничко-технолошких решења која спречавају колизију и електрокуцију птица.

До 200 метара од коридора/станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд-зоне, туристичко-рекреативне и сл.) изградња објеката се ограничава на оне објекте чије граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих природних станишта заштићених врста са другим наменама простора не прелазе 50 dB(A) за дан и вече, односно 40 dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.

До 50 метара од коридора/станишта ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује:

- проходност еколошког коридора површинских вода (забрана ограда појаса уз обалу или примена типова оgrade које омогућују кретање ситних животиња);
- континуитет зеленог тампон-појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 метара код постојећих објеката, а 20 метара код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта;
- лоцирање објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење на најмање 20 метара удаљености од границе коридора/станишта;
- приоритет ових простора за добијање инвестиција за потребе побољшања квалитета животне средине на подручју еколошке мере.

До 50 метара од коридора или станишта забрањује се:

- примена техничких решења којима се формирају сјајне површине (нпр. стакло, метал), усмерене према коридору или значајном станишту;
- уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте.

3.2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРЕДЕЛА

Концепција заштите, уређења и развоја предела заснива се на поштовању општих и посебних циљева утврђених у Европској конвенцији о пределу, Закону о заштити природе, Закону о заштити животне средине, и просторним плановима ширих просторних целина којима је утврђена стратегија заштите вредности и карактера предела на подручју Републике Србије и Аутономне Покрајине Војводине..

Различите мере којима треба сачувати и унапредити квалитет предела, имплементирани у планска решења треба да обезбеде:

- очување предела, његовог идентитета и унапређење његове разноврсности (заштита свих типова предеоних елемената);
- равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљени тип предела;
- привредни развој на принципима одрживости у складу са предеоним одликама;
- правовремену и активну заштиту природних вредности, рачунајући све фрагменте, као и заштиту непокретних културних добара, препознатљивих вредних амбијената;
- санацију и ревитализацију предела, његових фрагмената који су нарушени;
- подстицање позитивних, а минимизирање негативних утицаја кроз механизме управљања пределима;
- промоцију, заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и њихово повезивање у простору;
- јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности (туристичко, културно подручје и сл.).

Намене, правила коришћења, уређења и грађења у оквиру обухвата Просторног плана, планирају се у складу са следећим принципима просторног развоја:

- очување предеоног обрасца карактеристичног за Бегеч и овај део региона Војводине, односа отвореног и изграђеног простора, карактера градње;
- регулација и уређивање простора у складу са карактером предела, традицијом грађења и специфичностима физичке структуре насеља;
- усклађивање изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела;
- спречавање ширења грађевинског земљишта и непланске изградње;
- чување и афирмација карактеристичних природних и културних елемената у структури и слици предела (морфологија терена, водотокови, шуме, живице, засади, објекти);
- заштита пољопривредног земљишта од ненаменског коришћења.

Конкретно, на подручју обухваћеном Просторним планом, у складу са основном концепцијом просторног уређења и развоја, примениће се и правила о:

- очувању постојећих шумских оаза између пространих ораница (парцеле намењене шумском земљишту у браћеном подручју);
- формирању линијских зелених коридора и заштитних појасева (живице дуж међа, пошумљавање и озелењавање површина дуж мелиорационих канала и саобраћајница);
- повезивању шума и заштитних појасева у систем зеленила;
- заштити постојећих и враћању изгубљених акватичних екосистема и влажних биотопа;
- избегавању геометријске регулације водотокова;
- чувању постојећих и планирању нових функција и регионалних/локалних репера (спортско-еколошки камп, визиторски центар, туристичко-угоститељски пункт).

Сва правила уређења и грађења (заузетост и изграђеност у оквиру појединих потцелина), архитектура, а нарочито обликовање објеката, прилагођавају се основном циљу- очувању специфичне панонске визуре.

3.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На простору у обухвату Просторног плана обезбедиће се очување еколошког капацитета простора и побољшање квалитета животне средине уз максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте. Планираним наменама не уводе се садржаји који ће штетно утицати на природне вредности.

Дунав, еколошки коридор од међународног значаја је саставни део Паневропске еколошке мреже. Еколошки коридори омогућавају одвијање сезонских миграција и размену генетског материјала између просторно удаљених станишта. Очување проходности овог коридора је од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета подручја.

Ради очувања и унапређења квалитета животне средине, у складу са Законом о заштити животне средине, приликом реализације планских решења подразумева се спречавање свих видова загађења.

За све пројекте који се буду реализовали у границама обухвата Просторног плана, утврђује се обавеза предузимања мера заштите животне средине, а за пројекте који могу имати утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину.

Мере заштите ваздуха

На простору у обухвату Просторног плана, не постоје значајнији загађивачи ваздуха, осим аерозагађења које настаје приликом кретања возила унутар заштићеног природног добра. Такође, још један вид загађења ваздуха представљају и дивље депоније, које доводе до емисије метана и ширења непријатних мириса.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха, Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, односно у складу са важећим прописима који регулишу ову област.

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:

- успостављање мониторинга квалитета ваздуха;
- очување богате вегетације природног добра;
- санацију дивљих депонија;
- спречавање одвијања делатности које могу угрозити вредности природног добра, у смислу продукције токсичних материја, непријатних мириса и сл.,
- кретање возила унутар природног добра свести на минимум (афирмисати бициклистички саобраћаја и пешачење);
- коришћење еколошких енергената за грејање постојећих и будућих објеката.

Мере заштите вода

Заштита вода подразумева примену следеће законске регулативе:

- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18 – др. закон);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12);
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, бр. 74/11), односно примену свих важећих прописа који регулишу ову област.

Условно чисте атмосферске воде са кровних и чистих бетонских површина и условно чисте технолошке воде (расхладне), чији квалитет одговара II класи воде, могу

се без пречишћавања путем уређених испуста који су осигурани од ерозије, упуштати у отворене канале атмосферске канализације, путни јарак, околни терен и затворену атмосферску канализацију.

За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (паркинзи и сл.) и технолошке отпадне воде (од чишћења и прања објеката), пре улива у јавну канализациону мрежу, предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник).

Санитарно-фекалне воде и технолошке отпадне воде могу се испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на насељско или централно постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), а у складу са општим концептом каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу Града Новог Сада.

У реку Дунав и мелиорациони канал забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода које по Уредби о класификацији вода обезбеђују одржавање II класе вода водопријемника и које по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, задовољавају прописане вредности.

Мере заштите земљишта

Услови и начин коришћења земљишта на подручју Просторног плана обавезују све, да приликом коришћења и експлоатације земљишта обезбеђују рационално коришћење и заштиту овог природног ресурса.

Загађивач земљишта који испуштањем опасних и штетних материја загађује земљиште, дужан је да сноси трошкове рекултивације, односно санације земљишта.

На околном пољопривредном земљишту неопходно је контролисано примењивати агротехничке мере заштите биља (ограничити употребу хемијских средстава заштите биља - пестициди, ђубрива и сл.).

Такође, неопходно је забранити стихијско одлагање отпада и извршити санацију и рекултивацију неуређених одлагалишта отпада на простору Плана.

У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно како би се спречила његова деградација услед продирања опасних материја. Земљиште треба контролисати у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања, Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту и другом важећом регулативом из ове области.

С обзиром да се ради о простору заштићеног природног добра где је кретање саобраћаја сведено на минимум, планско подручје није угрожено повећаним нивоима буке.

Ради превенције, али и заштите простора од прекомерне буке, потребно је успоставити одговарајући мониторинг, а уколико ниво буке буде прелазио дозвољене вредности у околној животној средини у складу са Законом о заштити од буке у животној средини предузимаће се одговарајуће мере за отклањање негативног утицаја буке на животну средину.

Мере управљања отпадом

Поступање са отпадним материјама треба ускладити са Законом о управљању отпадом и подзаконским актима која проистичу из овог закона – Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада, Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије, односно са свим важећим прописима који регулишу ову област.

На основу Правилника за постављање посуда за сакупљање отпада утврђују се број, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама на територији Града Новог Сада. Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће и Одлуком о уређивању и одржавању депонија.

У циљу ефикасног управљања отпадом на подручју Просторног плана утврђују се следеће мере:

- санација и рекултивација постојећих дивљих депонија,
- дефинисање принципа третмана и одлагања специфичних врста отпада,
- обезбеђење највишег нивоа комуналне хигијене спречавањем неадекватног депоновања отпада,
- третман животињског отпада спроводити у складу са Законом о ветеринарству - који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла,
- на простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.).

3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

На планском подручју, регистрована су два археолошка локалитета, и једанаест археолошких локалитета у непосредном окружењу, а уз насип и саму источну границу Просторног плана налази се непокретно културно добро, римско утврђење „Castellum Onagrinum“ чија се заштићена околина простире до јужне границе грађевинског подручја Бегеча.

На простору обухвата Просторног плана евидентирани су следећи локалитети:

9. потес Старо село, западно од грађевинског подручја, уз канал;
12. Бегечка јама, катастарска парцела бр. 4269 КО Бегеч.

Унутар граница Просторног плана налазе се и познати остаци првобитног насеља Бегеч, које се у историјским изворима помиње још у првој половини XV века.

На делу подручја обухваћеног Просторним планом, простире се Стара висока обала Дунава која је насељавана од праисторије до данас.

У мерама заштите које је прописао надлежни завод за заштиту споменика културе, утврђено је да је пре предузимања било каквих земљаних радова на свим констатованим археолошким локалитетима, као и у зонама заштите, потребно прибавити услове заштите у циљу археолошких испитивања терена пре почетка изградње објеката и уређења простора.

Уколико се планирају земљани радови већег обима на планском подручју и ван зона евидентираних локалитета, неопходно је благовремено обавестити службу заштите како би се обезбедио археолошки надзор.

Поред мера заштите које је прописао надлежни завод за заштиту споменика културе и на основу којих ће се вршити даља заштита, коришћење, уређење и унапређење непокретних културних добара, један од главних циљева у области заштите је и планирање и презентација културног наслеђа као значајног ресурса одрживог развоја и фактора националног, регионалног и урбаног идентитета.

Међу посебним циљевима који се односе на активности не само институција и установа које се баве заштитом и уређењем културних добара, него представљају и интерес локалне самоуправе и туристичких организација су и:

- мапирање материјалног и нематеријалног културног наслеђа и интегрисање у Националну инфраструктуру геопросторних података;
- просторна идентификација специфичних територија као културних предела;
- дефинисање и промовисање културних предела и путева културе, међународних културних итинерера, националних стаза и локалних веза културног наслеђа (индустријско, нарочито хидротехничко, римски путеви);
- дефинисање културно-туристичких рута које промовишу манастире и друге културно-историјске споменике одређеног стила;

- израда студије заштите за сваку јединицу локалне самоуправе, односно, односно преиспитивање постојећих, како би де извршила валоризација урбаног и руралног градитељског наслеђа, приказ настанка и развоја насеља кроз векове и смернице заштите објеката и амбијената;
- постављање и обнављање туристичке сигнализације на културно-историјским тачакама;
- инвестиционо улагање у отклањање физичких баријера и олакшан приступ особама са посебним потребама до НКД, као и објектима и површинама препознатим као део културног наслеђа.

3.5. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

3.5.1. Елементарне непогоде

Снаге, објекти и средства за заштиту и спасавање, као и саме мере и надлежности органа и организација заштите и спасавања, регулисане су Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл.гласник РС“, бр. 87/2018) и пратећим подзаконским актима.

Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл.гласник РС“, бр. 87/2018) уређено је деловање, проглашавање и управљање ванредним ситуацијама, систем заштите и спасавања људи, материјалних и културних добара и животне средине.

Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама планирају се превентивне и оперативне мере за спречавање и умањење последица од катастрофа, као и снаге и средства субјеката система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, њихово организовано и координирано ангажовање и деловање у ванредним ситуацијама.

На подручју обухваћеном Просторним планом, неопходно је при дефинисању планских решења, утврђивању концепције просторног развоја подручја посебне намене и правила уређења и грађења, омогућити имплементацију општих принципа заштите од елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа - удеса и катастрофа, последица ратних и других већих несрећа.

Мере заштите од земљотреса

Мере заштите од земљотреса односе се на макросеизмичко и микросеизмичко зонирање и картирање угрожености, примену техничких норматива и стандарда при

пројектовању, грађењу и реконструкцији објеката, надзор и контролу угрожености објеката.

У мере заштите спадају и поштовање правила уређења и грађења планираних садржаја: положај утврђених локација, планиране хоризонталне и вертикалне регулације (спратност и заузетост, међусобна удаљеност објеката), као и поштовање минималне прописане ширине планираних саобраћајних коридора којим се обезбеђује слободан пролаз у случају зарушавања.

Обавезно је поштовање и примена важећих грађевинско-техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју.

Применом сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима, обезбеђује се одговарајући степен заштите људи и минимална оштећења грађевинских конструкција.

Мере заштите од пожара

Мере заштите од пожара обухватају урбанистичке и грађевинско-техничке мере заштите. Дефинисањем урбанистичких услова и параметара као што су одговарајућа намена површина, индекси заузетости парцеле, положај хоризонталне регулације и грађевинске линије, висинска регулација и одговарајући размак између планираних објеката, и ширина саобраћајница, обезбедиће се урбанистичке мере заштите.

Грађевинско-техничке мере заштите односе се на примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења, мреже противпожарних хидраната итд.

Заштита и спасавање од пожара и експлозија уређује се посебним законом.

Појава пожара је могућа и на пољопривредним површинама, посебно паљењем стрништа када се створе услови. Планирањем ветрозаштитних појасева стварају се услови за ефикасну просторну заштиту.

Заштита од града, атмосферског пражњења, олујног ветра и суше

Заштита од града постиже се постављањем противградних мрежа на пољопривредним добрима у циљу осигурања пољопривредних засада.

Заштита од града обезбеђује се и лансирним станицама са којих се испаљују противградне ракете. У мрежи радарских центара који са мрежом лансирних станица спроводе одбрану од града, на територији Града Новог Сада, заштита од града поверена је Радарском центру Фрушка гора.

Заштита од атмосферског пражњења ће се обезбедити одговарајућом громобранском инсталацијом у складу са законском регулативом.

Мере заштите од суше су агротехничке мере, и међу најзначајније спада планирање изградње система за наводњавање уз услове надлежног завода за заштиту природе.

Међу најзначајније мере спадају: унапређење стања квалитета шума, повећање површине под шумама, успостављање и одржавање система за наводњавање, примена одговарајућих агротехничких мера и адекватних начина обраде земљишта, санација и чишћење корита река и канала за наводњавање пољопривредног земљишта итд.

Смањење ризика и штете од олујног ветра остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале, итд.

Поплаве

Међу основне мере заштите од поплава спадају картирање водног земљишта и плавних зона, забрана депоновања комуналног отпада уз водотоке, одржавање заштитних објеката од високих вода, редовно чишћење корита река и канала.

Одбрана од поплава је описана у посебном делу текста.

Недостатак воде за пиће

Међу основне мере спадају: заштита и развој локалних изворишта водоснабдевања и прикључење на регионалне системе, рационализација потрошње воде, снабдевање индустрије водом из засебних наменских изворишта, вишеструко коришћење отпадних вода.

Епидемије и пандемије

У основне мере заштите од епидемија и пандемија спадају повећање фонда објеката јавних служби, заштита отворених јавних простора, изградња мултифункционалних објеката.

3.5.2. Мере заштите од акцидентних ситуација

Ради предузимања мера за спречавање удеса и ограничавања утицаја тог удеса, потребно је поштовати одредбе Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 87/18), где је наведено да је привредно друштво и друго правно лице дужно да прибави сагласност надлежног министарства на израђен и достављен План заштите од удеса.

Град Нови Сад је у обавези да изради Процену угрожености од елементарних непогода и других несрећа, па је неопходно, уколико се предвиђају објекти привредног друштва и другог правног лица које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама, које управља објектима специфичне делатности са аспекта повишеног ризика по живот и здравље људи од несрећа и терористичких активности, да се обрати посебна пажња на опасности приликом којих би евентуално дошло до ослобађања опасних материја и угрожавања становништва, материјалних добара и животне средине.

3.7. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Услови и захтеви за прилагођавање плана потребама одбране земље

У складу са Одлуком о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова од значаја за одбрану земље („Службени лист РС“, број 85/15), за потребе израде плана прибављени су услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру број од 140-35-7/2019-01.

На основу услова Министарства одбране, на подручју Просторног плана налази се перспективни објекат уређења и припреме територије, те је неопходно сва правила и активности прилагодити потребама одбране земље.

Сви елементи који имају карактер поверљивих података обрађени су у посебном Анексу који је саставни део Просторног плана.

У Анексу су утврђени услови за прилагођавање Просторног плана потребама одбране земље, односно правила уређења и грађења за перспективни војни објекат којима се обезбеђује зона забране изградње, проходност комуникација и безбедан рад и и извођење свих врста радова и активности јединица ВС.

Анекс не може бити доступан јавности.

3.8. УСЛОВИ УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА

Правила уређења зелених и слободних површина се директно примењују на подручјима која се спроводе на основу Просторног плана, а усмеравајућа су за подручја где се условава даља разрада планском документацијом.

План озелењавања, због еколошког значаја простора, треба да буде саставни део планске и техничке документације.

Правила уређења зелених и слободних површина треба да се примењују паралелно са осталим правилима уређења, а то су:

- забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста;
- обезбедити редовно одржавање зелених површина;
- до 200 m од коридора/станишта забрањена је садња инвазивних врста, а за подизање зеленила на шумским и шумскостепским подручјима обавезна је примена аутохтоне вегетације (минимум 50%).

Услови за уређење шумског земљишта на простору Подручја посебне намене и Парка природе „Бегечка јама“ саставни су део услова надлежног предузећа ЈП „Војводинашуме“ и гласе:

Ради очувања шума, осим у случајевима када је Закон о шумама другачије прописао, забрањене су следеће радње:

- трајно смањење површина под шумама;
- пустошење и крчење шума;
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума;
- сеча која није у складу са плановима газдовања шумама;
- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
- подбељивање стабала;
- паша, брст стоке, као и жирење у шуми;
- скупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и другог);
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;
- коришћење камена, шљунка, песка, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;
- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Под шумом у смислу Закона о шумама, подразумева се простор обрастао шумским дрвећем, минималне површине 5 ари, са минималном покривеношћу крунама дрвећа од 30%. Под шумом се такође сматрају и младе природне и вештачке састојине, као људским деловањем или из природних разлога привремено необрасле површине на којима се очекује да ће се природно или вештачки поново успоставити шума. Шумом се

не сматрају паркови у насељеним местима, као и дрвеће које се налази испод далековода и у коридору изграђеног далековода, без обзира на површину.

Чиста сеча шума која није предвиђена плановима газдовања шумама као редован вид обнављања шума, изузетно може да се врши уз сагласност Министарства ради:

- просецања пролаза за извршење геодетских радова, геолошких истраживања научно-истраживачких огледа, постављање цевовода, ПТТ, електро и других водова и сличних радова, ако се тиме не угрожавају приоритетне функције шуме;
- отварања противпожарних линија при гашењу високог шумског пожара, сузбијања биљних болести и штеточина, спровођења активности у циљу спречавања појаве и отклањања последица еколошких акцидената, поновног коришћења копова и одлагалишта пепела на површинама које су пошумљене по пројектима рекултивације, као и када је услед других природних појава угрожена већина шумског дрвећа, ако се тиме не угрожавају приоритетне функције шуме утврђене плановима газдовања шумама.

У јавном интересу је очување, заштита и унапређење стања шума, активирање свих потенцијала шума и њихових функција, и подизање нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости, просторног распореда и структуре шумског фонда у АП Војводина.

Шуме, као добра од општег интереса, морају да се одржавају, обнављају и користе. Шумско земљиште се користи за шумску производњу и не може да се користи у друге сврхе осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о шумама.

Промена намене шума и шумског земљишта није дозвољена осим у случајевима прописаним Законом о шумама, а за поједине случајеве је непоходна и сагласност надлежног министарства.

Шумом и шумским земљиштем за коју је, у складу са претходним, извршена промена намене, до привођења планираној намени газдује сопственик, односно корисник шума, у складу са Законом о шумама.

Приликом подизања **пољозаштитног зеленила** са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- постојеће и планиране површине ваншумског зеленила повезати у целовит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрађених површина слабијег квалитета (испод 4. класе);
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврстност врста и физиогномије, тј. спратности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила;
- избегавати коришћење инвазивних врста.



Сл.24 Шумска заједница топола

У оквиру предеоних целина и потцелина, наменити што већи део деоница које су делови еколошких коридора (односно приобаља канала/водотока) за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности:

- очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока/канала;
- проценат високог зеленила на просторима за спорт и рекреацију унутар еколошких коридора треба да буде најмање 50%, а на другим површинама 30-40%;
- на деоницама где се грађевинско земљиште пружа у већој дужини од 500 m, поред предвиђеног континуалног зеленог појаса 20-50 m ширине, планским документима обезбедити и блокове заштитног зеленила на сваких 200-500 m дужине обале. Минимална површина ових блокова заштитног зеленила је 0,1 ha, а минимална ширина блока 20 m.

Приобално земљиште канала - водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора, а код регионалних коридора у ширини од најмање 10 m, а оптимално 20 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас од границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем. Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преораванњем, изградњом објеката и сл.

На деоницама еколошких коридора стимулирати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета.

Површине под трстицима и пашњацима треба задржати у изворном облику и користити у складу са њиховом наменом и условима надлежног предузећа.

Викенд-зону смештену на обали туристичко-рекреативног подручја у делу заштићеног подручја Парка природе „Бегечка јама“, уредити у пејзажном стилу, уз поштовање услова надлежног предузећа. Препоручује се употреба аутохтоних врста

биљака и природних материјала за обраду пешачких стаза. Просторни размештај биљног материјала унутар ове зоне вршити на начин да се не наруши природан изглед и концепт заштићеног подручја. Забрањено је уношење инвазивних врста. За обраду површина намењених пешачким комуникацијама користити природне материјале (дрво, камен и сл.).

Површине **туристичко-рекреативних подручја** озеленити аутохтоним врстама биљака. У складу са условима, проценат високог зеленила на овом простору треба да буде најмање 50%. Приликом озелењавања овог дела заштићеног подручја водити рачуна о просторном распореду садржаја унутар истог. Око планираних садржаја примењивати садњу декоративних лишћарских врста, декоративног шибља и цвећа. Отворене терене треба раздвојити високом лишћарском и четинарском вегетацијом, а посебну пажњу обратити приликом озелењавања пешачких комуникација. Групације виоког зеленила уз пешачке стазе позиционирати тако да се створи леп визуелни ефекат отварањем визура ка најатрактивнијим деловима протора, а да се притом сачува осећај боравка у шуми. Као и на остатку простора заштићеног природног добра, забрањено је уношење инвазивних врста.

У појасу ширине 10 m од ножице **одбрамбеног насипа** мора се оставити слободан простор за радно-инспекциону стазу, за возила и механизацију службе одбране од поплава и спровођење одбране од поплава. С тим у вези, у овом појасу није дозвољена садња високе лишћарске и четинарске вегетације, као ни жбунастих врста и цвећа. У овој зони, на свим слободним површинама (шкарпама), дозвољено је само заснивање травног покривача.

Забрањена је садња високе вегетације у обалном појасу **мелиорационих канала** обострано, у ширини минимум 5 m у грађевинском подручју, односно 10 m у ванграђевинском подручју, како се не би реметила функција или угрозила стабилност мелиорационих канала.

Све планиране **саобраћајнице и паркинг-просторе** треба да прате дрвореди од одговарајућих врста високе лишћарске вегетације за подручје заштићеног добра.

4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила грађења су дефинисана на шумском, водном и грађевинском земљишту како на Подручју посебне намене, тако и у заштитној зони заштићеног подручја.

Правила грађења се директно примењују на подручјима која се спроводе на основу Просторног плана, а усмеравајућа су за подручја где се условава даља разрада планском документацијом.

За пољопривредно земљиште описана су правила заштите, уређења и коришћења у посебном делу текста, и у оквиру планираног уређења предеоних целина и потцелина.

На пољопривредном земљишту у заштитној зони заштићеног подручја (брањено подручје), до израде нових планова усаглашених са условима и мерама заштите природе и решењима Просторног плана, примењују се правила грађења утврђена у важећој планској документацији уз примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом **(2.2.3. Смернице за израду планске документације у заштитној зони заштићеног подручја (брањено подручје)).**

До усклађивања са решењима, правилима и смерницама Просторног плана, односно до израде нових планских докумената, важећи плански документи се не могу примењивати у деловима који су у супротности са Просторним планом.

4.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

Под шумом, у смислу Закона о шумама, подразумева се простор обрастао шумским дрвећем, минималне површине 5 ари, са минималном покривеношћу крунама дрвећа од 30%. Шумско земљиште је земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније гајити шуме.

Под шумом се такође сматрају и природне младе и вештачке састојине као и људским деловањем или из природних разлога привремено необрасле површине на којима се очекује да ће се природно или вештачки поново успоставити шума.

Просторним планом одређене су шуме и шумско земљиште на површини око 321,62 ha, односно 30,22 %.

Шумама и шумским земљиштем газдоваће се на основу планских докумената у шумарству- планова развоја шумског подручја, основа газдовања шумама и програма газдовања шумама, односно оперативних планова који међусобно морају бити усаглашени.

Уређење и опремање шумског земљишта ће се вршити усклађивањем планова развоја шумског подручја и основа газдовања шумама са наменом из Просторног плана.

На шумском земљишту на коме се прогласи општи интерес, вршиће се промена намене у складу са Законом о шумама.

На подручју Просторног плана шумско земљиште се планира као шуме на Подручју посебне намене, шуме у заштитној зони - брањеном подручју, као и шуме у оквиру туристичко-рекреативних подручја.

Туристичко-рекреативна подручја се простиру у Парку природе „Бегечка јама“, као и у заштитној зони, небрањеном подручју.

Шуме на Подручју посебне намене по својој приоритетној функцији представљају шуме са посебном наменом (шуме које су значајне за очување и коришћење геофонда шумских врста дрвећа, за очување биодиверзитета гена, врста, екосистема и предела, естетских вредности, здравља људи и рекреацију, образовање, научно-истраживачке делатности итд.).

У оквиру туристичко-рекреативног подручја, шумско земљиште ће се планирати преваходно као шуме са функцијом рекреације у оквиру којих доминирају просторни потеси за различите видове рекреације.

У оквиру Подручја посебне намене, Потцелини 1, у оквиру шума и шумског земљишта не планира се формирање новог грађевинског земљишта и изградња објеката супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности.

Реализација садржаја и изградња објеката ограничава се само на оне у функцији управљања, и у складу са актом о заштити за одговарајуће режимима заштите (II и III степен заштите), и мерама утврђеним за станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и еколошке коридоре.

Дозвољена је реализација садржаја у циљу обављања научностручних истраживања у оквиру пројеката и тема планираних вишегодишњим и годишњим програмима заштите, уређења и коришћења, као и туристичко спортско-рекреативних активности према верификованим програмима који су усклађени са капацитетом и функцијом заштићеног подручја.

У III степену заштите дозвољена је изградња чека и осматрачница (дозвољен је само санитарни лов), као и радње на уређењу пунктова за потребе едукације и презентације природних вредности, као и туристичко-угоститељске активности које су усклађене са капацитетом и функцијом заштићеног подручја.

За садржаје сложеније просторне организације, обавезна је израда урбанистичког пројекта у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којима се уређује област дивљачи и ловства, осталих области, усмеравајућим правилима и мерама заштите.

У Потцелини 2, која представља туристичко-рекреативно подручје и шуме са функцијом рекреације, правила грађења ће се утврдити планом детаљне регулације у складу са усмеравајућим правилима утврђеним Просторним планом у делу текста 2.2.1. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко-рекреативно подручје у оквиру Подручја посебне намене.

У заштитној зони у браћеном подручју, утврђене су парцеле намењене шумском земљишту међу које спадају и парцеле које су закључком Владе Републике Србије додељене ЈП „Војводинашуме“.

У заштитној зони у браћеном подручју, на шумском земљишту, до израде нових планова усаглашених са условима и мерама заштите природе и решењима Просторног плана, примењује се важећа планска документација уз примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом.

До усклађивања са решењима, правилима и смерницама Просторног плана, односно до израде нових планских докумената, важећи плански документи се не могу примењивати у деловима који су у супротности са Просторним планом.

Смернице и усмеравајућа правила на шумском земљишту у заштитној зони - брањеном подручју омогућавају да могу да се граде:

- објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којима се уређује област дивљачи и ловства;
- објекти за одржавање и коришћење шума (шумарске куће);
- техничка инфраструктура (шумске саобраћајнице и други објекти који служе за газдовање шумама);
- ловачке колибе и ловно-технички објекти.

Шумарске куће и ловачке колибе могу да се граде само као приземне (П), од природних материјала уз максимално уклапање у природно окружење. Максимална површина објекта је 100 m². Објекти морају да имају минимално простор за смештај запослених (односно гостију) и санитарни чвор. Мора се обезбедити приступ са јавног или некатегорисаног пута, као и снабдевање водом, електричном енергијом и одвођење отпадних вода. Снабдевање водом је могуће из бунара бушених у близини објекта или прикључењем на водовод уколико постоје техничке могућности, а према условима надженог јавног предузећа. Одвођење отпадних вода решити да се не угрози животна средина, затвореним канализационим системом, упуштањем у водонепропусни објекат. Објекти се енергијом могу снабдевати коришћењем обновљивих извора енергије, а ако се прикључују на линијску енергетску мрежу дозвољено је извести само подземни прикључак према условима надлежног јавног предузећа.

Шумарске куће и ловачке колибе је могуће градити само под условом да не изазову трајна оштећења, загађивање или на било који други начин деградирање природних добара и животне средине.

Уколико је плановима газдовања шумама предвиђена изградња наведених објеката, могућа је и израда урбанистичких пројеката у случајевима како је утврђено Законом о планирању и изградњи, уз примену смерница и усмеравајућих правила за израду планских докумената.

Урбанистичке пројекте радити у складу са посебним прописима којима се уређују области дивљачи и ловства, и прибављеним условима надлежних органа, организација и јавних предузећа.

4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

За израду Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ прибављени су водни услови којима је дефинисан начин коришћења и могућности изградње на водном земљишту од стране Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство.

Планским документом обезбедиће се потпуна заштита водног режима, водних објеката, а у складу са техничком документацијом за хидротехничко уређење предметног

простора, уз поштовање прописа који регулишу потпуну заштиту земљишта, површинских и подземних вода од загађивања у складу са: Законом о водама ("Сл. гласник РС", ф. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18) и његовим подзаконским актим: Уредбом о класификацији вода ("Сл. гласник СРС", бр. 5/68), Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 24/14), Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 50/12), Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл. гласник РС", бр. 33/16) и Правилником о опасним материјама у водама ("сл. гласник СРС", бра 31/82) и др..

У складу са Закона о водама:

- Чл. 4 - Водно добро, у смислу овог закона, јесу воде и водно земљиште;
- Чл. 5 - Воде и водно земљиште у јавној својини су јавно водно добро;
- Чл. 8 - Водно земљиште, у смислу овог закона, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, у смислу овог закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично);

- Чл. 9 - Приобално земљиште, у смислу овог закона, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама;

- Чл. 9а - Под управљањем водним земљиштем у јавној својини, у смислу овог закона, сматра се одржавање водног земљишта потребног за редовну употребу водних објеката у јавној својини, одређивање начина коришћења водног Земљишта и коришћење водног земљишта.

Водним земљиштем управља јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији;

- Чл. 23 - Под управљањем водним објектима у јавној својини, у смислу овог закона, сматра се изградња, реконструкција, санација и одржавање (редовно и инвестиционо) водних објеката на водном земљишту, вршење права инвеститора у име

Републике Србије, односно аутономне покрајине, унапређивање, чување и старање о њиховом наменском коришћењу.

Јавно водопривредно предузеће управља водним објектима за уређење водотока и за заштиту од поплава на водама I реда и водним објектима за одводњавање, који су у јавној својини.

Поред објеката из става 2. овог члана, јавно водопривредно предузеће управља и бранама са акумулацијама, водним објектима за заштиту од ерозија и бујица на сливовима акумулација, преводницама на каналима и системима за наводњавање који су у јавној својини, осим објеката која су правна лица изградила за своје потребе.

Водним објектима за уређење водотока и заштиту од поплава на водама II реда и водним објектима за заштиту од ерозије и бујица, осим водних објеката за заштиту од ерозије и бујица из става 3. овог члана, који су у јавној својини, управља јединица локалне самоуправе на чијој се територији објекти налазе.

Унутар граница обухвата плана налазе се следећи водни објекти:

Река Дунав - деоница од стационаже km 1276+200 до km1283+200. Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180 m;

- Насип прве одбрамбене линије реке Дунав деоница Д. 11 . 1 . 2. - леви насип уз Дунав од високог терена у Челареву до Бегеча, од km 0+000 до km 6+700, следећих геометријских карактеристика:

а) кота круне 81,97 - 83,11mm,

б) ширина круне 6m,

в) нагиб брањене косине 1:7,

г) нагиб небрањене косине 1:3,

д) меродавна висока вода 80,80 - 81,30mm;

- Канал Бегеј који представља везу јаме (језера) са отвореним током Дунава. На каналу Бегеј изграђена је и устава, која служи за регулисање нивоа воде у језеру;

- Мелиоративни канал Татарница и црпна станица система за одводњавање "Челарево-Бегеч" капацитета 2,0 m³/s, која се налази непосредно поред насипа у брањеном делу;

- Напери попречне грађевине. У циљу регулисања водног режима, као и спречавања започете ерозије водног корита реализована су два напера, који имају за циљ да повежу Шашићеву аду са залеђем "Бегечке јаме". Ова копнена веза олакшава приступ и газдовање шумама на Шашићевој ади;

- Шуме и шумско земљиште односно одељења 1 и 2 у оквиру обухвата Основе газдовања шумама за газдинску јединицу "Дунав". Ове шуме представљају заштитни појас одбрамбеног насипа;

- Бунар број 403 (у оквиру мреже пијезометара које осматра Воде Војводине). Кота терена на месту бунара је 76,99 mm, а кота вишегодишњег просека подземне воде је 75,37mm.

Планску документација израђена је на начин да предвиђено уређење простора ни на који начин неће реметити могућност и услове одржавања, уређења и функцију водних објеката за уређење водотока, водних објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујице, водних објеката за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода - одводњавање и др. дефинисаних чланом 13.-20. Закона о водама. Не сме се нарушити постојеће стање одбрамбеног насипа уз реку Дунав, његова стабилност и основна функција нити услов његовог одржавања. Не сме се угрозити слободан протицајни профил мелиорационих канала у свим условима рада система, као ни стабилност дна и косина канала.

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је:

- на насипима и другим водним објектима копати и одлагати материјал, напасати крупну стоку, вући посечено дрвеће, прелазити и возити моторно возило, осим на местима на којима је то дозвољено и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност тих објеката;

- на водном земљишту:

- а) градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита,

- б) одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,

- в) складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,

- г) вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности,

- д) прати возила и друге машине,

- ђ) вршити друге радње осим у случају: спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности и предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине; - у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју; - садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој Водној сагласности;

- Копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са овим законом, доказано да није угрожена стабилност насипа; мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошком

водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката; мењати правац и јачину тока површинске воде која природно протиче или отиче са водног земљишта које је у приватној својини; градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5 m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање канала; -одлагати чврсти отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале, упуштати загађене воде или друге материје и вршити радње, којима се може оштетити корито и обала водотока, утицати на промену његове трасе, нивое воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност заштитних и других водних објеката или отежати одржавање водног система;

- вршити без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго); - изводити радове који би могли угрозити стабилност бране или њену намену, као и мењати природне услове у околини акумулационих и ретензионих басена на начин којим би се проузроковало клизања терена, појаве ерозије или настајање вододерина и бујица; - изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

Забрана вршења горе наведених радњи може се проширити и изван граница водног земљишта, ако би се тим радњама угрозио водни режим или водни објекти;

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони насипа одбрамбене линије уважити и:

- Саставним делом насипа за одбрану од поплава са припадајућим објектима (уставе, црпне станице) сматра и заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју, у ширини 50 m поред насипа, одводни канали паралелни насипу у брањеном подручју, на удаљености од 10 m до 50 m од ножице насипа (зависно од карактеристика водотока и објекта), као и сервисни путеви у брањеном подручју за спровођење одбране од поплава;

Уз небрањену и брањену ножицу насипа, неопходно је обезбедити појас ширине најмање 10,0 m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип;

У брањеном подручју, у зони од 10,0 m до 30,0 m, дозвољено је партерно уређење терена, у зони од 30, 0m до 50,0 m дозвољена је изградња објеката инфраструктуре и објеката фундираних на максималну дубину до 1,0 m.

Граница и намена земљишта, чији је носилац права коришћења ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад, не могу се мењати без сагласности ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

Планира се да се за коришћење водног земљишта, реше имовинско-правни односи са ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

Планском документацијом дат је осврт на утицај планиране изградње хидроелектране Нови Сад (Беоцин) на предметни План Парка природе Бегечка јама.

Планска документација мора бити у складу са општим концептом водоснабдевања, канализања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Новог Сада, уважавајући одредбе Закона о водама, Закона о заштити природе и Закона о заштити животне средине.

Имајући у виду карактер и број корисника простора обухваћеног предметним планом уважити:

- до изградње јавне водоводне мреже, појединачно снабдевање корисника простора Парка природе водом могуће је из појединачних бунара уз претходно прибављање водних акта надлежног органа водопривреде, акта Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима ("Сл. гласник РС", ф. 101/15) и акта/решење о зонама санитарне заштите изворишта надлежног органа за здравство у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Сл. гласник РС", ф. 92/08); - чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи воде могу се без пречишћавања одводити у атмосферску канализацију, зелене површине, путни канал или мелиорационе канале путем уређених испуста који су осигурани од ерозије; - за зауљене атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина, пре улива у реципијент предвидети предтретман кроз таложник и сепаратор уља. Квалитет еуфлента, у зависности од реципијента, мора обезбедити одржавање II класе воде у реципијенту; - санитарно-фекалне отпадне воде до изградње јавне канализационе мреже испустити у водонепропусне септичке јаме које ће празнити надлежно комунално предузеће. Након изградње јавне канализационе мреже и постројења за прераду отпадних вода насеља (ППОВ-а) Бегеч кориснике простора прикључити на исту; - уважити и све друге услове које за сакупљање, канализање и диспозицију отпадних вода пропише надлежно јавно комунално предузеће;

- У површинске воде, забрањено је испустити било какве воде осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (II класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода;

- Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање;

- У подземне воде забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и уносити опасне и штетне материје које могу да угрозе квалитет (хемијски статус), тј. узорковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода.

Планском документацијом предвиђена је израда планова нижег реда и израда техничке документације за изградњу објеката и извођење радова на простору обухвата Плана, уз прибављање водних акат у посебном поступку у складу са Законом о водама.



Сл.25 Водни објекти на подручју Парка природе „Бегечка јама“

4.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

У оквиру **Подручја посебне намене** најмање је учешће грађевинског земљишта 0,27 ha, односно 0,03 %.

У оквиру **Потцелине 1 - језеро Јама са каналом Бегеј и комплексом ритских станишта** која се директно спроводи на основу Просторног плана, не планира се формирање новог грађевинског земљишта и изградња објеката супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности. Реализација садржаја и изградња објеката ограничава се само на оне у функцији управљања, и у складу са актом о заштити за одговарајуће режимима заштите (II и III степен заштите).

Дозвољена је реализација садржаја у циљу обављања научностручних истраживања у оквиру пројеката и тема планираних вишегодишњим и годишњим програмима заштите, уређења и коришћења, као и туристичко спортско-рекреативних активности према верификованим програмима који су усклађени са капацитетом и функцијом заштићеног подручја.

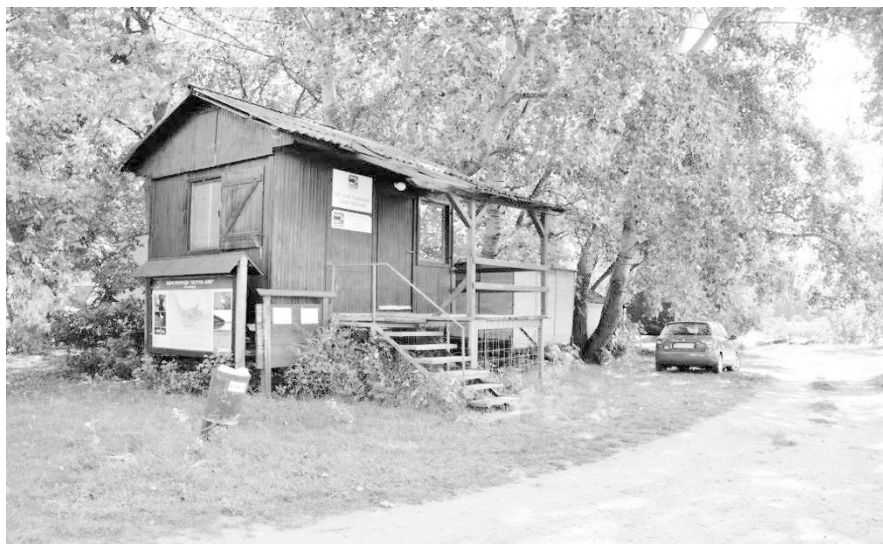
У III степену заштите дозвољена је изградња чека и осматрачница, као и радње на уређењу пунктова за потребе едукације и презентације природних вредности, као и туристичко-угоститељске активности које су усклађене са капацитетом и функцијом заштићеног подручја.

За садржаје сложеније просторне организације, обавезна је израда урбанистичког пројекта у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којима се уређује област дивљачи и ловства, програмима заштите, уређења и коришћења заштићеног подручја, осталим верификованим програмима пре свега у циљу обављања научностручних истраживања и мерама заштите.

Предеона Потцелина 3 - одбрамбени насип директно се спроводи на основу Просторног плана, те су правила уређења и грађења утврђена у делу текста **IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ** као и 4.2. **ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ** уз примену мера заштите – режимима за II и III степен заштите, и мерама заштите еколошких коридора.

У оквиру ове две потцелине међутим, у циљу регулисања водног режима на планском подручју, али и за осталу инфраструктуру, могућа је реализација инфраструктурних и инжењерских објеката, али само за активности заснованих на одрживом коришћењу природних ресурса и за потребе ревитализације природних станишта и унапређења стања језера. У том случају је неопходна израда плана детаљне регулације или урбанистичког пројекта.

У Потцелини 2 условљава се израда плана детаљне регулације, те су Просторним планом дефинисана усмеравајућа правила - смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко-рекреативно подручје у оквиру Подручја посебне намене. У оквиру туристичко-рекреативног подручја у Парку природе „Бегечка јама“, Планом детаљне регулације ће се утврдити парцеле које ће представљати грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља, и то за постојеће викенд-објекте, туристичко-угоститељске објекте (угоститељски објекат/објекат удружења риболоваца), санитарни чвор, хангар за чамце, као и услови под којим могу да се задрже и реконструишу постојећи објекти, или планирају нови садржаји друге намене (визиторски центар, објекат управљача, санитарни чвор итд.).



Сл.26 Објекат чуварске службе

У оквиру заштићеног природног добра не планира се изградња нових викенд-објеката.

Задржава се постојеће викенд-насеље са 56 кућица и утврдиће се локалитет за 10 камп-приколица, 4+1 дрвене кућице (чуварска), и 3 лимене кућице.

Нелегалне објекте (ауто-приколице, металне контејнере, дрвене кућице, ауто-приколице са дрвеном надоградњом) који су лоцирани између североисточне обале језера Јама и насипа (потес између чарде „На Јами“ и црпне станице потребно је уклонити.

План детаљне регулације ће се израдити у складу са условима надлежних институција и надлежног завода за заштиту природе уз примену смерница које су дефинисане Просторним планом у делу текста 2.2.1. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко-рекреативно подручје у оквиру Подручја посебне намене.

Правила грађења на грађевинском земљишту у заштитној зони заштићеног подручја

У заштитној зони заштићеног природног добра - заштитној зони, у **Потцелини 1**, правила грађења до израде нових планских докумената усклађених са Просторним планом, примењују се на основу важеће планске документације Града Новог Сада уз примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом. За израду нових планских докумената, Просторним планом утврђене су смернице, односно правила грађења усмеравајућег карактера у делу текста 2.2.3. Смернице за израду планске документације у заштитној зони заштићеног подручја (браћено подручје).

У **Потцелини 2**, условава се израда плана детаљне регулације којим ће се утврдити грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља, на коме се планирају спортско-еколошки камп и визиторски центар/објекат управљача,

преиспитаће ће се режими за постојеће објекте, као и могућност реализације нових објеката садржаја из области туризма, спорта и рекреације, али који ће испуњавати неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и објеката који су у функцији очувања, заштите и одговарајуће промоције и презентације природног добра - парка природе, али и културних добара.

План детаљне регулације ће се изградити у складу са условима надлежних институција и надлежног завода за заштиту природе уз примену смерница које су дефинисане Просторним планом у делу текста 2.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко-рекреативно подручје у оквиру заштитне зоне заштићеног подручја.

У **Потцелини 3 - одбрамбени насип**, правила уређења и грађења дефинисана су у делу текста **IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ**, као и 4.2. **ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ** уз примену мера заштите за заштитну зону и еколошких коридора, као мере заштите Старе високе обале Дунава.

Правила грађења у Предеоној целини - остала посебна намена

У оквиру Предеоне целине - остала посебна намена, за потребе изградње објеката на траси међународног пловног пута у непосредном заштитном појасу са најважнијим регулационим грађевинама и водним објектима у функцији уређења водотока, односно објектима безбедности пловидбе у водном путу, примењују се правила грађења Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII).

У деловима подручја, где се акваторија Дунава преклапа са Подручјем посебне намене - заштићеним подручјем у оквиру кога се налази и Парк природе „Бегечка јама“ обавезна је и примена Просторног плана (смерница и мера заштите заштићеног подручја, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и међународног еколошког коридора). То се односи и на део деонице критичног сектора Дунава број 18 (Сусек).

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Имплементација је саставни део процеса просторног планирања, а сам појам може се тумачити у изворном смислу према латинским речима *impleo* (извршити, применити, спровести) и *mentum* (инструмент, алатка) као опремање плана инструментима за реализацију појединих планских решења. Поред тога, имплементација се посматра као скуп мера и активности које повезују просторно планирање са конкретним акцијама у простору чије спровођење има за циљ достизање одређеног планираног стања.

Просторни планови обухватају и сагледавају реализацију планских решења. У просторним плановима стратешког карактера имплементација подразумева усклађивање секторских планских политика, идентификацију конфликта и интереса, њихово праћење и усклађивање. Међутим, у досадашњој пракси у Србији просторни планови нису у потпуности имплементирани, тако да имплементација представља најслабије развијен део планског процеса.

Мониторинг и његово добро успостављање представља саставни део и основ успешне имплементације. Током мониторинга прате се следећи елементи: напредовање у реализацији стратешких приоритета, промене у вредностима показатеља (индикатора) просторног развоја и врши реално оцењивање стања развоја простора путем мерења вредности дефинисаних показатеља у утврђеним временским интервалима. Од великог значаја је „стратешки мониторинг“, односно оцењивање да ли су циљеви и даље од значаја. Из тог разлога се препоручује организација мониторинга, као поступка којим се обезбеђује стална спрега између добијања информација и њихове интерпретације, а да се током имплементације усредсређује на праћење и оцену промена приоритета.

Добра комуникација између актера, координација њихових активности и усмерена интеракција обавезни су предуслови имплементације. Остваривање хоризонталне, вертикалне и дијагоналне координације доприноси социјалној и територијалној кохезији, а остварује се кроз комуникацију и повезивање релевантних актера у областима њихових заједничких интереса.

Управљање просторним развојем се заснива на постојећем систему управљања у Републици Србији и подразумева координиране активности различитих нивоа органа државне управе у процесу коришћења, уређења, развоја и заштите планског подручја:

- државни ниво - ресорна министарства Владе РС,
- покрајински ниво - ресорни секретаријати Владе АПВ,
- ниво локалних самоуправа - ресорна одељења и службе јединица локалне самоуправе.

Управљање просторним развојем представља процес доношења одлука, заснованих на потреби реализације циљева и решења утврђених Просторним планом, при чему приоритет имају функције и садржаји од заједничког, јавног значаја. Примарну одговорност за реализацију ових садржаја имају органи државне управе.

Реализација функција и садржаја јавног значаја, представља неопходан предуслов за реализацију свих осталих планских решења, те има карактер развојног „прага“. Без њихове реализације, не могу се очекивати значајни развојни ефекти у другим областима привређивања. Наведени државни органи, у складу са својим нивоом, овлашћењима, обавезама и одговорностима, морају бити координатори планираних активности и актера у процесу имплементације. Активности свих нивоа управљања морају бити међусобно усклађене.

Активности на имплементацији Просторног плана вршиће се преко органа и тела, која ће формирати Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине.

Средства за финансирање ових активности обезбедиће се из средстава АП Војводине, општина у обухвату Просторног плана, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју Просторног плана.

Имплементација Просторног плана представља процес примене и спровођења циљева и решења утврђених Просторним планом. Реализација овог процеса захтева дефинисање система управљања просторним развојем (у оквиру актуелног законодавства и институционалног амбијента), затим утврђивање потребних активности, мера и инструмената за имплементацију, утврђивање приоритета у имплементацији, као и утврђивање учесника у процесу имплементације и њихових обавеза, овлашћења и одговорности.

Сходно томе у имплементацији Просторног плана учествују:

- Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине,
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство,
- Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај,
- Покрајински секретаријат за регионални развој, међународну сарадњу и локалну самоуправу,
- Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице,
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад,
- ЈП „Војводинашуме“, ШГ „Нови Сад“, Нови Сад,
- ЈП „Воде Војводине“ Нови Сад,
- ВП „Дунав“, Бачка Паланка,
- ДТД „Рибарство“ д.о.о., Нови Сад,
- ПМФ Универзитета у Новом Саду, Департман за биологију и екологију,

- Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Новом Саду,
- Градска управа за заштиту природне средине, Нови Сад,
- Дирекција за унутрашње пловне путеве „Пловпут“, Београд,
- Град Нови Сад и месна заједница Бегеч,
- Удружење „Бегечка Нана“,
- Риболовачко насеље „Бегечка јама“,
- УСР „Швеб“, Бегеч,
- локално становништво и локалне чарде,
- НВО,
- посетиоци заштићеног подручја.

2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЋЕНО ПРОСТОРНИМ ПЛАНOM

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

За подручје Просторног плана утврђен је начин спровођења, за предеоне целине и потцелине како на Подручју посебне намене, тако и за заштитну зону заштићеног подручја Просторног плана.

Начин спровођења Просторног плана представљен је на Рефералној карти број 4 „Карта спровођења“.

Просторним планом су дефинисане и смернице за даљу израду планске документације по предеоним целинама и потцелинама.

Подручје Просторног плана спроводи се:

1. Директном применом Просторног плана

Директна примена планира се:

- на Подручју посебне намене за потцелине језеро Јама са каналом Бегеј и комплексом ритских станишта и одбрамбени насип (потцелине 1 и 3),
- у заштитној зони природног добра за Потцелину - одбрамбени насип (Потцелина 3),
- за далековод 220 kV (110 kV).

Планска решења у области хидротехнике на подручју где је основ за реализацију Просторни план, примењиваће се на основу одговарајуће техничке документације. Приликом израде техничке документације за потребе реализације инфраструктурних

објеката, уколико се укаже потреба за изградњом других објеката, планом се оставља могућност израде плана детаљне регулације.

Израда урбанистичких пројеката се условава за реализацију садржаја и објеката управљања, садржаја у циљу обављања научностручних истраживања у оквиру пројеката и тема планираних вишегодишњим и годишњим програмима заштите, уређења и коришћења, као и туристичко спортско-рекреативних активности, уколико нема довољно елемената који омогућавају директну примену Просторног плана.

2. Израдом плана детаљне регулације

Даља разрада простора плановима детаљне регулације обавезна је у потцелинама где се планира сложена просторна организација, где је непоходно утврдити јавни интерес или нову регулацију, односно разграничити површине јавне намене од површина остале намене.

План детаљне регулације планира се:

- за Подручје посебне намене - туристичко-рекреативно подручје (Потцелина 2),
- за заштитну зону природног добра - туристичко-рекреативно подручје (Потцелина 2).

Приликом израде техничке документације за потребе реализације инфраструктурних објеката, уколико се укаже потреба за изградњом других објеката, планом се оставља могућност израде плана детаљне регулације.

У поступку израде планова детаљне регулације потребно је прибавити услове надлежних институција и надлежног завода за заштиту природе уз примену смерница које су дефинисане овим просторним планом.

3. Применом просторних и урбанистичких планова Града Новог Сада уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом

Сва планска документа на територији Града Новог Сада (Просторни план Града Новог Сада и урбанистички планови који представљају његову разраду), у заштитној зони заштићеног подручја (Потцелина 1- брањено подручје), мораће се усагласити са мерама заштите утврђеним у уредби о заштити природног добра и условима надлежне институције за заштиту природе (мере заштите за заштитну зону). До израде нових планова усклађених са условима и мерама заштите природе и решењима Просторног плана, спроводи се важећа планска документација уз примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом .

До усклађивања са решењима, правилима и смерницама Просторног плана, односно до израде нових планских докумената, важећи плански документи се не могу примењивати у деловима који су у супротности са Просторним планом.

4. Применом Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) уз обавезну примену Просторног плана (смернице и мере заштите)

Део подручја остале посебне намене – међународног водног пута и његовог непосредног заштитног појаса (акваторија Дунава), преклапа се са Подручјем посебне намене - заштићеним подручјем у оквиру кога се налази и Парк природе „Бегечка јама“. То се односи и на део деонице критичног сектора Дунава број 18 (Сусек).

Из тих разлога, на овом подручју се, за потребе изградње објеката на траси међународног пловног пута у непосредном заштитном појасу са најважнијим регулационим грађевинама и водним објектима у функцији уређења водотока, односно објектима безбедности пловидбе у водном путу, примењује Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII) уз обавезну примену Просторног плана (смернице и мере заштите заштићеног подручја, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и међународног еколошког коридора).

Уједно, на делу акваторије Дунава, биће неопходна заштита Парка природе „Бегечка јама“ од успорних вода у случају изградње Хидроелектране „Нови Сад“. Техничка решења заштите приобаља, локација хидроелектране и коте успора утврдиће се на основу сложених студија и иновираних техничке документације на основу којих ће се радити и одговарајући плански документ.

5. Применом Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII)

На подручју остале посебне намене, на водама и водном земљишту непосредног заштитног појаса (акваторија Дунава) примењује се Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 - Дунав (Паневропски коридор VII).

Утврђена правила уређења и изградње непосредно се примењују на траси међународног пловног пута и делу водног пута Е 80 - Дунава у непосредном заштитном појасу, чија граница одговара нивоу уреза воде НПН (ниски пловидбени ниво)+3 m са најважнијим заштитним регулационим грађевинама и водним објектима у функцији уређења водотока односно објектима безбедности пловидбе у водном путу. Правила уређења и грађења односе се и на техничко побољшање услова пловидбе и одржавања

водних путева, обележавање и сигнализацију, као и за критични сектор Дунава број 18 који спада у приоритетне.

6. Израдом урбанистичких пројеката

На шумском, водном и пољопривредном земљишту, за реализацију инфраструктурних објеката уколико се приликом израде техничке документације укаже потреба, као и за садржаје у функцији управљача, садржаје у циљу обављања научностручних истраживања у оквиру пројеката и тема планираних вишегодишњим и годишњим програмима заштите, уређења и коришћења, као и туристичко спортско-рекреативних активности, уколико нема довољно елемената који омогућавају директну примену Просторног плана, обавезна је израда урбанистичког пројекта.

Урбанистички пројекти се раде у складу са условима из Просторног плана и одговарајућим мерама заштите.

2.2 СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

2.2.1. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко-рекреативно подручје у оквиру Подручја посебне намене

У оквиру туристичко-рекреативног подручја у Парку природе „Бегечка јама“ планирају се: пејзажно уређени рекреативни простори са спортским игралиштима, викенд-насеље, природна плажа, као и остали комлементарни садржаји у виду пунктова за туристичко-угоститељске садржаје, визиторски центар, објекат управљача и др.

Основна концепција развоја треба да обезбеди са једне стране претходно наведене видове активног коришћења, уз истовремено очување основних, специфичних вредности подручја због којих се „Бегечка јама“ штити као природно добро.

Туристичко-угоститељске активности морају бити усклађене са капацитетом и функцијом заштићеног подручја.



Сл.27 Викенд-насеље

На простору уз језеро Јама не планира се нова изградња викенд-објеката, постојеће викенд-насеље задржава се у затеченом обиму.

Исто тако, треба водити рачуна да се поштује укупан капацитет подручја са аспекта екологије и очувања предела: заштићеног природног добра са воденом површином, и у складу са тим планирати садржаје рекреације, туризма, викенд-насеље и др.

Специфични природни услови (обала реке и речне аде, пејзаж посебних вредности) треба да се користе тако да задржавају своје садашње карактеристике природних станишта уз обнову ресурса без значајнијих модификација тла.

С обзиром на бројне рекреативне могућности овог простора, пејзажно уређење у природном облику треба да буде усаглашено и са осталим интервенцијама у простору. Архитектонска обрада објеката треба да буде у традиционалном стилу, треба да се прилагоди непосредном амбијенту и околном пејзажу. Основна оријентација планираних садржаја је према Дунаву, тако да се не ремети природна средина и начин обликовања.

Објекти и садржаји намењени рекреацији и разоноди на води, спортском риболову и другим активностима, треба да буду опремљени санитарно-техничким уређајима. На просторима око објеката слободан терен мора се користити без ограђивања, вегетација на овим просторима треба да буде аутохтона.

У свим планираним активностима забрањено је загађивање ваздуха и воде, преко дозвољених граница, изазивање буке и вибрација, неконтролисано коришћење водног ресурса и неконтролисано упуштање отпадних вода у подземље, Дунав или друге акумулације.

Планом детаљне регулације ће се утврдити парцеле које ће представљати грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља и то за постојеће викенд - објекте, туристичко-угоститељске објекте (угоститељски објекат/објекат удружења риболоваца), санитарни чвор, хангар за чамце, као и услови под којим могу да се задрже

и реконструишу постојећи објекти, или планирају нови садржаји друге намене (визиторски центар, објекат управљача, санитарни чвор итд.).

У оквиру заштићеног природног добра не планира се изградња нових викенд-објеката.

Задржава се постојеће викенд-насеље са 56 кућица и утврдиће се локалитет за 10 камп-приколица.

Дефинисаће се паркиралиште за возила, моторе и бицикле.

У оквиру ове потцелине предлаже се и пункт за пратеће садржаје бициклистичке стазе, и задовољење специфичних захтева и потреба бициклиста - бициклистичка станица/одмориште. Дефинисаће пратећих садржаја бициклистичке инфраструктуре и врста услуга (паркирање, сервис, одмориште, санитарни чвор, клупе и столови, информативне табле и обавештења итд.) утврдиће се планом детаљне регулације.

Прилаз води и рампа за спуштање чамаца треба да су у складу са условима који су утврђени актом о стављању природног добра под заштиту.

За материјализацију објеката предлаже се употреба природних материјала, пре свега дрвета, као и за другу опрему и мобилијар: клупе, надстрешнице и друго.

Планом детаљне регулације ће се утврдити услови за постављање плутајућих објеката и изградњу молова и привезишта за чамце и осталих пратећих садржаја.

За археолошки локалитет и подручје Старе високе обале Дунава, примењују се мере заштите које прописује надлежни завод за заштиту споменика културе.

Све намене, правила коришћења, уређења и грађења у оквиру ове потцелине морају бити у складу са мерама - режимом за III степен заштите, као и мерама заштите међународног еколошког коридора.

2.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко-рекреативно подручје у оквиру заштитне зоне заштићеног подручја

У оквиру заштитне зоне заштићеног подручја, источно од Парка природе, а јужно од одбрамбеног насипа, на туристичко-рекреативном подручју уз Дунав, планира се даље уређење шумског земљишта.

У оквиру шумског земљишта омогућиће се израдња трим-стазе, одморишта, јахаћих стаза и сл.

У овој зони, планском документацијом даље разраде, утврдиће се грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља на коме се планирају спортско-еколошки камп и визиторски центар/објекат управљача, преиспитаће ће се режими за постојеће објекте, као и могућност реализације нових објеката садржаја из области туризма, спорта и рекреације, али који ће испуњавати неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и објеката који су у функцији очувања, заштите и

одговарајуће промоције и презентације природног добра - парка природе, али и културних добара.

Имајући у виду да је подручје плавно, начин постављања и тип планираних објеката мора бити у складу са тим.

На овом простору може се планирати уређење површина за отворене спортске терене.

Шуме ће се користити у функцији рекреације уз планирано уређење.

Предлаже се уређење природне плаже, постављање угоститељских објеката (задржавање и реконструкција постојећих, или планирање нових на истом или приближно истом месту) и то највише 2 објекта површине до 100 m² бруто, приземне спратности. За потребе плаже могу се градити мањи објекти за свлачионице, тушеве и сл. према капацитетима расположиве инфраструктуре, до највише 100 m² бруто површине и приземне спратности.

На овом простору планира се уређење површина за отворене спортске терене.

Уредиће се приступна површина скелског прилаза са могућношћу постављања лаких надстрешница за кориснике скеле и приступни плато-окретница за возила.

Дефинисаће се зона изградње за садржаје спортско-еколошког кампа у оквиру које се планирају: објекат кампа, паркинг и отворени спортски терени - поливалентни терен, тениска и друга игралишта у складу са програмским елементима.

Песковита и делом затрављена плажа треба и даље да представља природно обликован део леве обале Дунава.

У оквиру површине макс. 800 m² планирају се објекат/објекти кампа са предложеним садржајима: собе за смештај, заједничке просторије, кухињу, трпезарију, магацински простор и др. Кота пода приземља мора бити виша од стогодишње високе воде Дунава.

У оквиру главног објекта кампа или као посебни објекти, планирају се визиторски центар и објекат управљача.

Сви објекти (главни објекат кампа, визиторски центар, објекат управљача) треба да буду изграђени од природних материјала (дрво, опека, трска и слично). Архитектонска обрада објеката мора бити прилагођена амбијенту и околном пејзажу. Делови објеката, њихов конструктивни систем, обликовање и визуелни изглед, морају поштовати традиционалан начин изградње, и уклопити се у амбијент. Обавезна је примена традиционалних косих кровова.

Максимална спратност објеката је П+Пк.

Са терасе објекта/објеката обезбедити визуру на југ, односно обалу реке.

На насутом терену између насипа и објекта/објеката планира се паркинг за посетиоце кампа и плаже на површини од око 1,5 ha, чија реализација треба да буде у складу са SRPS U .S4.234:2020. Цео паркинг треба да је под крошњама дрвећа, у шумском амбијенту.

И у оквиру ове просторне целине могуће је реализовати пратеће садржаје бициклистичке стазе, за задовољавање специфичних захтева и потреба бициклиста (паркиралиште, одмориште, сервис, информације итд.)

Поред реализације спорстких терена и игралишта у оквиру спортско-еколошког кампа, она је могућа и јужно од објекта/објеката кампа у виду отворених спортских терена (тенис, одбојка и др.).

Најзначајнија планирана интервенција на водној саобраћајној инфраструктури је изградња путничког пристаништа код 1276+650 km. Путничко пристаниште ће се градити у складу са потребама развоја одрживог туризма и циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности.

У оквиру овог дела обале, планом детаљне регулације ће се одредити зона погодна за прање пољопривредних производа, као и одговарајући вид заштите у циљу безбедности ове зоне а све у складу са условима надлежних предузећа и Министарства одбране.

Приликом било каквих интервенција на Дунаву, услове треба тражити од Министарства саобраћаја, сектор за пловни саобраћај и безбедност пловидбе, услове надлежног органа водопривреде, као и услове надлежног завода за заштиту природе. Планирани садржаји не смеју да нарушавају еколошки и визуелни интегритет подручја и да представљају извор повишеног нивоа буке, вибрација и/ или узнемиравања живог света осветљавањем.

Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са условима Покрајинског завода за заштиту природе.

На Рефералној карти број 1 „Посебна намена простора“ представљен је објект специјалне намене за који се мора обезбедити зона забране изградње, проходност комуникација и безбедан рад и извођење свих врста радова и активности јединица ВС.

Све намене, правила коришћења, уређења и грађења у оквиру ове потцелине морају бити у складу са мерама заштите - режимом за заштитну зону, као и мерама заштите међународног еколошког коридора.

2.2.3. Смернице за израду планске документације у заштитној зони заштићеног подручја (брањено подручје)

Приликом израде планских документа на територији Града Новог Сада, односно урбанистичких планова за територију КО Бегеч, уз примену мера заштите за заштитну зону, међународног еколошког коридора и мера заштите градитељског наслеђа (археолошки локалитет и Стара висока обала Дунава), примењују се следеће смернице за уређење:

Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаши

На пољопривредном земљишту могућа је изградња објеката пољопривредних домаћинстава - салаша, али уз основни предуслов да објекти на салашу и начин обављања пољопривредне производње не нарушавају еколошки и визуелни интегритет подручја и не представљају извор повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем.

Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење морају се ускладити са условима Покрајинског завода за заштиту природе.

Салаши садрже објекте намењене породичном становању и објекте намењене пољопривредној производњи.

На салашима се обавља пољопривредна производња у области повртарства, воћарства, виноградарства, екстензивно сточарство, или се као пратећа функција у оквиру салаша могу планирати туристички садржаји, односно организовати туристичка понуда у виду пласирања салашарских производа и услуга смештаја. Обавезна је изградња стамбеног објекта на салашу.

Поред простора за изграђу стамбеног објекта, издвајају се делови комплекса салаша за башту са воћем и лозом, економско двориште за смештај ратарских култура и механизације, простор за смештај стоке са уређеним делом за одвајање стајњака.

На комплексима постојећих салаша могућа је реконструкција постојећих објеката и изградња нових у функцији пољопривредне производње под следећим условима:

- постојећи комплекси се по правилу задржавају,
- поштује се традиционална функционална организација у оквиру које се јасно издваја стамбени и економски део и припадајуће обрадиво земљиште,
- препорука је да је максимална заузетост комплекса до 4%.

На постојећим салашима могућа је и промена основне намене у нове, које су у функцији културе, туризма, рекреације, образовања и осталих комплементарних намена.

Нови салаши се планирају тако да је основна намена у функцији пољопривредне производње, а допунска намена може бити из домена туризма, спорта и рекреације, образовања и сл.

За уређење и изградњу важе следећа правила:

- најмања површина комплекса са припадајућим обрадивим земљиштем је 3 ha,
- препорука је да је максимална заузетост комплекса као код постојећих салаша (до 4%).

Услови за уређење:

- на комплексу салаша дозвољава се, поред главног објекта, изградња следећих објеката: објеката за смештај пољопривредне механизације, за

држање и узгој стоке, за прераду и складиштење пољопривредних производа, стакленика, као и објеката за друге сврхе (уколико салаш има допунску намену), уз примену важећих санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и неопходну инфраструктурну опремљеност;

- паркирање је обавезно у оквиру комплекса/парцеле салаша.

На салашима се дозвољава прерада примарних производа пољопривреде (воћа, поврћа, шумских плодова, лековитог биља, млека, мяса и сл.), пре свега за сопствене потребе и потребе туристичке понуде и презентације Парка природе, али таквих капацитета који не налажу обавезу израде студије о процени утицаја на животну средину.

Услови за изградњу стамбених објекта:

- на парцели главног објекта може бити саграђен само један стамбени објекат;
- највећа дозвољена спратност стамбеног објекта је П+Пк; објекти могу имати подрумску или сутеренску етажу, ако не постоје сметње геотехничке или хидротехничке природе;
- висина стамбеног објекта не може прећи 5 m (од нивелете до венца);
- највећи габарит стамбеног објекта је 200 m²;
- кота пода приземља не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута; кота пода приземља може бити највише 70 cm виша од нивелете терена; код стамбених објеката који ће имати подрум или сутерен коту приземља изводити тако да се обезбеди правилно проветравање и осветљавање подрумских, односно сутеренских просторија;
- најмање растојање објекта од бочне међне линије је 5 m;
- парцеле се могу ограда зиданом оградом до висине од 0,90 m или транспарентном оградом висине до 1,80 m; ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од најмање 1 m од међне линије;
- најмања ширина приступног пута ка парцели је 2,50 m.

За садржаје пратећих комплементарних намена (туризам, спорт и рекреација, обарзовање, култура и сл.), услови уређења и изградње објеката су идентични условиима за изградњу и уређење стамбених објеката, с тим да је обавезна реализација главног стамбеног објекта.

Услови за изградњу економских и помоћних објекта:

- сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници, коњушнице и др.), објекти за складиштење сточне хране, испусти за стоку, ђубришта, осочаре, пољски клозети и слични објекти загађивачи граде се на економском делу парцела;

- највећа дозвољена спратност је II; могуће је изградити подрум или сутерен уз примену посебних мера заштите од високих подземних вода;
- међусобно растојање стамбеног објекта и сточне стаје је најмање 15 m;
- ђубриште и пољски клозет морају бити удаљени од стамбеног објекта, бунара, најмање 20 m;
- простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива мора бити смештен тако да се спречи загађивање околине и ширење узрочника заразних болести, насупрот правцу главних ветрова;
- ако се економски делови суседних комплекса непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1 m; ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле, онда је њихово растојање најмање 15 m односно 20 m, у зависности од врсте економског објекта;
- оставе, гараже, летње кухиње, млекаре и сл. који се граде у стамбеном делу парцеле могу бити у саставу стамбеног објекта, дограђени као анекс или најмање 7 m удаљени од њега у правцу економског дела парцеле;
- пушнице, сушнице, кошеви, амбари, надстрешнице за машине и возила, магацини хране за стоку и сл. граде се на економском делу парцеле;
- економски и помоћни објекти морају бити изграђени од ватроотпорног материјала; могу се градити са или без подрума;
- најмања ширина приступног пута ка економском делу парцеле је 3 m.

Услови за изградњу објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије за сопствене потребе:

- дозвољена је изградња мањих енергетских производних објеката за прераду биомасе, за искоришћење геотермалне енергије и слично, као и постављање соларних панела за производњу топлотне и електричне енергије;
- габарити ових објеката дефинисаће се урбанистичком условима у складу са њиховом наменом и условима заштите;
- максимална дозвољена спратност је II;
- удаљеност од стамбеног објекта је минимално 15 m;
- површине ових објеката улазе у индекс заузетости;
- соларни панели могу се постављати као кровни, фасадни и самостојећи елементи. Ако се постављају као самостојећи елементи, максимална површина коју могу да заузимају је 200 m² (ова површина не улази у укупан индекс заузетости).

Услови за реконструкцију објекта:

- на постојећим салашима, објекти се могу реконструисати у затеченим габаритима (односно тако да се задржи постојећа изграђеност парцеле), или градити у складу са условима за изградњу нових салаша;
- у стамбеном делу парцеле (комплекса) могу се адаптирати постојећи простори или градити нови за делатности које не угрожавају становање.

Архитектонска обрада објекта мора бити прилагођена амбијенту и околном пејзажу. Делови објекта, конструктивни систем и обликовање и визуелни изглед, морају поштовати традиционалан начин изградње и уклапање у амбијент традиционалне архитектуре карактеристичне за овај део Војводине.

Обавезна је употреба природних материјала (дрво, трска и сл.), обавезни су коси кровови са традиционалним нагибом.

Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са условима Покрајинског завода за заштиту природе.



Сл. 28 Пољопривредно земљиште у атару северно од насипа

Воћарско-виноградарска зона „Купусара“

На потезу „Купусара“, између зоне заштите насипа и атарских путева, могућа је изградња виноградарских кућица према следећим условима:

- најмања површина парцеле је 2500 m^2 , односно 1500 m^2 уколико се парцела користи за повртарску производњу;
- најмања удаљеност објекта од суседне парцеле је 1 m , а 10 m од суседног објекта; објекат је приземан са косим кровом без назитка, по потреби продуженог у виду надстрешница, трмова и пергола; највећа бруто површина затвореног дела објекта је 30 m^2 ; висина објекта је највише 4 m до слемена; могућа је изградња подрума (трапа) уз примену посебних мера заштите од високих подземних вода;

- осим виноградарске кућице, бунара, пољског нужника, пушнице и роштиља, не дозвољава се изградња било каквих других објеката;
- препоручује се ограђивање живом оградом а могуће је поставити транспарентну ограду до 2,20 m висине;
- снабдевање електричном и топлотном енергијом воћарско-виноградарских објеката може се решити коришћењем обновљивих извора енергије - постављањем соларних колектора и фотонапонских панела на објектима, употребом топлотних пумпи које користе геотермалну енергију преко површинских колектора, енергетских стубова и гео-сонди, коришћењем котлова и пећи на биомасу итд;
- за грађење објеката треба користити материјале који ће допринети да се архитектонски изглед прилагоди функцији објекта и карактеру пејзажа, природне материјале, опека, дрво, трска и сл.;
- околину објекта обавезно озеленити високом вегетацијом.



Сл. 29 Воћарско-виноградарска зона „Купусара“

Туристичко-рекреативно подручје, источно од црпне станице „Бегеч“

На комплексу је могуће планирати изградњу приземних кућица за одмор, типа сојеница, бруто површине до 12 m². Омогућити изградњу једног приземног угоститељског објекта са просторима за управу и техничке просторије величине до 100 m² бруто површине. Индекс заузетости комплекса је до 5%. Обавезно је постављање дрвеног мобилијара. Обавезна је примена косих кровова традиционалног нагиба.

Већи део комплекса треба да буде под засадом вегетације различите спратности (дрвенасте и жбунасте врсте), а планирају се и травнате површине за рекреацију на отвореном. Планира се уређење водене површине – рибњака за потребе туризма. Заступљеност зелених површина, осим постојећег рибњака, треба да буде око 70%, док

је озелењени простор потребно плански уредити. Приступ обезбедити са пута који од Улице Вука Караџића, из насеља води до црпне станице „Бегеч“.

Архитектонска обрада објеката мора бити прилагођена амбијенту и околном пејзажу. Делови објеката, њихов конструктивни систем, обликовање и визуелни изглед, морају поштовати традиционалан начин изградње у овом делу Војводине и уклопити се у природни амбијент. Обавезна је употреба природних материјала (дрво, трска и сл.).

Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са условима Покрајинског завода за заштиту природе.

Смернице за просторе у функцији црпне станице, одржавања каналске мреже и насипа

На комплексима намењеним водном земљишту за потребе црпне станице, одржавања каналске мреже и одбрамбеног насипа, омогућава се реконструкција и доградња постојећих и других водопривредних објеката, искључиво за потребе функционисања система.

Правила и смернице за уређење и начин коришћења шума и шумског земљишта

Правила и смернице за уређење и начин коришћења шума и шумског земљишта представљене су у посебном делу текста **III ПЛАНСКА РЕШЕЊА СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ И СИСТЕМА, 3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА, 3.1. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ и IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 4.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ.**

Шуме и шумско земљиште, као ограничени ресурс, уређују се и користе у складу са Законом о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10,93/12 и 89/15) и осталим законима и прописима из области заштите природе, животне средине и дивљачи и ловству.

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Приоритетна планска решења и пројекти који се утврђују Просторним планом произилазе из сагледаног стања и потреба, односно на основу планске разраде постављених циљева развоја планског подручја.

Природни ресурси и заштита

- примена мера заштите животне средине, очување аутохтоног екосистема, ретких и ендемичних врста у складу са актом о заштити Парка природе „Бегечка јама“;
- унапређење и побољшање општих еколошких услова на подручју Парка природе и његове заштитне зоне кроз интердисциплинарна научна истраживања;
- успостављање мониторинг система стања екосистема, угрожавајућих фактора, ефеката мера активне заштите и утицаја дозвољених активности.

На заштићеном подручју посебно су приоритени пројекти и активности везани за:

1. ревитализацију, и то:

- унапређење бочне повезаности плавног подручја са главним током реке Дунав кроз одржавање и унапређење проточности канала Бегеј;
- формирање плитких канала између фрагмената влажних станишта (мале забарене површине, влажне ливаде) на плавном подручју;
- унапређење квалитета станишта језера Јама - измуљивање дна језера Јама, првенствено дела језера према каналу Бегеј;
- измуљивање и повезивање Малог и Великог Дунавца са језером Јама уклањањем наталожене органске материје и седимента, као и копањем везних канала;
- унапређење влажних ливада и ефемерних влажних станишта измуљивањем, кошењем, уклањањем наплавине и повезивањем са сталном баром - језером Јама;
- одржавање ревитализованих површина испашом и/или кошењем;
- формирање бафер појаса аутохтоних дрвенастих врста уз обале мртваја, канала, бара и реке Дунав.

2. конверзију плантажних засада ЕАТ;

3. спречавање даљег загађивања подручја Парка природе „Бегечка јама“ (првенствено језера Јама) водама које се упумпавају из канала „Татарница“ и успоравање процеса еутрофикације у језеру;

4. сузбијање алохтоних и инвазивних врста биљака и животиња (првенствено риблих врста);

5. уклањање нелегалних објеката уз обалу језера Јама;

6. обезбеђивање редовног одношења комуналног отпада у циљу спречавања нагомилавања истог и загађивања заштићеног подручја;

7. унапређење туристичке понуде заштићеног подручја даљим уређивањем подручја купалишта, формирањем површина за паркирање возила посетиоца, уређењем привезишта за чамце;

8. задржавање викенд-насеља у постојећим габаритима, уз забрану повећања броја изграђених објеката на викенд-насељу и уз приступни пут;

9. изградња инфо-центра управљача заштићеног подручја, са циљем прихвата и едукације посетилаца;

10. прикључивање објеката у викенд-насељу, као и осталих објеката уз приступни пут на комуналну инфраструктуру, првенствено канализациону мрежу.

Пољопривреда

- развој пољопривредне производње у правцу афирмације овог подручја као произвођача здраве хране;
- уређење простора намењеног њивама, вртovima, воћњацима и виноградима постављањем заштитних појасева од лишћарске вегетације по рубовима парцела.

Туризам

- уређење шумског земљишта и изградња трим-стазе, у оквиру зоне утицаја на заштићено подручје јужно од одбрамбеног насипа, на туристичко-рекреативном подручју уз Дунав;
- реализација спортско-еколошког кампа и визиторског центра, као и садржаја из области туризма, спорта и рекреације, у оквиру зоне утицаја на заштићено подручје;
- изградња пешачких стаза, кроз шумски појас у оквиру Подручја посебне намене, којим треба да се обезбеди веза Парка природе „Бегечка јама“ са спортско-еколошким кампом.

Саобраћај

- Довршетак изградње бициклистичке стазе по круни одбрамбеног насипа, као и пунктова за пратеће садржаје бициклистичке стазе у циљу поспешивања развоја бициклистичког туризма и повезивања заштићеног

подручја Парка природе „Бегечка јама“ са осталим туристичко-рекреативним локалитетима, природним и културним вредностима и знаменитостима Града Новог Сада.

Енергетика

- Изградња инсталације јавног осветљења уз насип.

Водопривреда

- Редовно чишћење и одржавање каналске мреже.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Управљање заштитом, развојем, уређењем и коришћењем подручја које обухвата Просторни план, засниваће се на развојно-управљачким документима (програми и планови), изворима финансирања, стимулативним политикама, институционалној подршци, информатичкој, промотерско-маркетиншкој, истраживачкој и другим подршкама.

Развој, уређење, коришћење и заштита простора у обухвату Просторног плана, односно реализација планских решења реализоваће се на основу мера и инструмената за имплементацију Просторног плана, које се заснивају на изради одговарајућих планских докумената и програма, изворима финансирања, одговарајућој институционалној подршци и информатичкој подршци.

Одговарајући плански документи и програми које је потребно изградити ради даље имплементације Просторног плана дати су у овом поглављу у тачки

2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЋЕНО ПРОСТОРНИМ ПЛАНOM.

Извори финансирања развоја и заштите планског подручја зависиће од врсте приоритетних пројеката који ће се реализовати и нивоа надлежности. Основне линије финансирања чиниће буџетска средства републичког, покрајинског, градског и општинског нивоа, кредитна средства фондова и банака, као и учешће у различитим програмима Европске Уније ради коришћења средстава из претприступних и структурних фондова за реструктурирање привреде и изградњу капиталних објеката. Финансијско-економске мере подразумевају и учешће Града и општина из окружења приликом реализације регионалних пројеката.

Средства за финансирање приоритетних пројеката просторног уређења, обезбедиће се из буџета и других извора финансирања - буџета Републике Србије, АП Војводине, Града и општина, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата.

Институционална подршка се односи на активно учешће свих субјеката који су наведени као учесници у имплементацији овог просторног плана.

Праћење и координацију активности на реализацији Просторног плана потребно је обезбедити кроз одговарајући информациони систем којим је потребно, поред праћења спровођења мера заштите, уређења и коришћења заштићеног подручја, омогућити обједињено праћење и туристичке понуде и потражње, као и праћење комплементарних активности у окружењу заштићеног подручја. Ово ће омогућити перманентну процену укупних ефеката заштите и развоја подручја, као и евентуално доношење корективних одлука, у односу на усвојена планска решења.

Стратешко опредељење Србије је кандидатура за учлањење у Европску Унију (ЕУ), што отвара могућности за приступ читавом низу специфичних фондова, конституисаних управо као подршка просторном развоју, са циљем да се унапреде и усагласе постојеће и потенцијалне просторне структуре са европским, те је неопходно обезбедити стратешке пројекте којима би се конкурисало за подршку из ових фондова.

**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ "БЕГЕЧКА ЈАМА"**

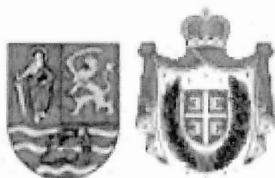
**-ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ-**



Нови Сад, март 2023. године

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ



**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ "БЕГЕЧКА ЈАМА"**

**-ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ-**



Нови Сад, март 2023. године

ОБРАЂИВАЧ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "УРБАНИЗАМ"

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ, НОВИ САД
21000 НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3
Број: 1.1.1/18



**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ "БЕГЕЧКА ЈАМА"**

**- ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ-**

ДИРЕКТОР

Душан МИЛАДИНОВИЋ, дипл. инж. арх.



ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "УРБАНИЗАМ"

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ, НОВИ САД
21000 НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3

Број: 1.1.1/18

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ИЗ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА "УРБАНИЗАМ"

ОДГОВОРНИ ПРОСТОРНИ ПЛАНЕР:

Силвија КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.

РУКОВОДИОЦИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:

Силвија КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.

др Биљана ВРБАШКИ, дипл. инж. арх.



УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:

Силвија КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.

др Биљана ВРБАШКИ, дипл. инж. арх.

Јелена НЕЈГЕБАУЕР, дипл. инж. арх.

Ивана КУЗМАНОВИЋ-ЈОВАНОВИЋ, дипл. инж. арх.

Биљана ЈОВАНОВИЋ ШУШЊАР, дипл. инж. арх.

Мирела МАНАСИЈЕВИЋ РАДОЈЕВИЋ, дипл. инж. арх.

Марко СТОЈАНОВИЋ, дипл. инж. арх.

Мр Вања ВУКАДИНОВИЋ ЂУРИЋ, дипл. инж. арх.

Милица ЗЛИЧИЋ, дипл. инж. арх.

Драган НЕДЕЉКОВ, дипл. инж. саобр.

Марија МАЉКОВИЋ-ГРИГОРОВ, дипл. инж. геод.

Оља ТОЛМАЧ, дипл. инж. грађ.

Владимир МАРКОВИЋ, дипл. инж. ел.

Иванка АРАДСКИ, дипл. инж. хорт.

Дејана НЕГОВАНОВИЋ, маст. инж. зашт. жив. сред.

Соња БЈЕЛОБАБА, маст. инж. зашт. жив. сред.

Нада ВИНОКИЋ, дипл. правник

Душко МАРКОВИЋ, дипл. екон.

Бојана КУЛАЧИН, дипл. социолог

Милица ЈЕЛЕНИЋ, дипл. инж. арх.

ОСТАЛИ САРАДНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:

Мирјана ПАУНИЋ, арх. техн.

Јулијана БОЛТИЋ, геом.

Цеца ДИМИТРИЈЕВИЋ, геом.

Садржај:

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ.....	4
2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	4
2.1. Повод, предмет и разлог за израду стратешке процене утицаја просторног плана	4
2.2. Кратак преглед циљева и садржаја плана	6
2.3. Веза са плановима вишег реда и другим плановима.....	14
2.4. Планско решење	14
2.5. Карактеристике животне средине и разматрана питања и проблеми из области заштите животне средине у плану	19
2.6. Приказ планом предвиђених варијантних решења у контексту заштите животне средине	20
2.7. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама	21
3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНА.....	22
3.1. Природне карактеристике.....	22
3.1.1. Геолошке одлике	22
3.1.2. Геоморфолошке одлике	22
3.1.3. Сеизмичке карактеристике	23
3.1.4. Климатске одлике.....	23
3.1.5. Педолошке одлике.....	24
3.1.6. Фаунистичке одлике.....	25
3.1.7. Заштићена природна добра.....	28
3.2. Друштвено-економске карактеристике	29
3.2.1. Мрежа и функција насеља	29
3.2.2. Демографске карактеристике	30
3.2.3. Привредне делатности	33

3.2.4.	Заштићена културна добра	35
3.3.	Начин коришћења земљишта	35
3.4.	Опремљеност инфраструктуром	41
3.4.1.	Саобраћајна инфраструктура	41
3.4.2.	Водна инфраструктура.....	42
3.4.3.	Енергетска инфраструктура	43
3.5.	Мониторинг животне средине	44
4.	ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	47
4.1.	Општи циљеви	47
4.2.	Посебни циљеви	48
4.3.	Избор индикатора.....	49
5.	КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	53
6.	ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	55
6.1.	Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са мерама заштите и варијантно решење у случају нереализовања плана	55
6.2.	Вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност, временска и просторна димензија утицаја плана	57
6.3.	Кумулативни и синергетски ефекти	62
6.4.	Процена утицаја планираних активности на животну средину	63
6.4.1.	Ваздух	63
6.4.2.	Вода.....	63
6.4.3.	Земљиште	63
6.4.4.	Природна добра (флора, фауна, биодиверзитет)	64
6.4.5.	Становништво	64
6.4.6.	Инфраструктура.....	64

7. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	69
7.1. Заштита ваздуха.....	70
7.2. Заштита земљишта	70
7.3. Заштита вода	71
7.4. Мере заштите од буке	72
7.5. Заштита од отпадних материја.....	72
7.6. Заштита природних добара.....	73
7.7. Заштита шума	76
7.8. Заштита културних добара	78
7.9. Заштита од удеса	79
7.10. Услови и мере за спречавање негативних утицаја приликом изградње саобраћајних површина.....	80
7.11. Мере заштите у области водне инфраструктуре	82
7.12. Мере заштите у области енергетске инфраструктуре и електронских комуникација	88
7.12.1. Електроенергетски систем.....	88
7.12.2. Систем снабдевања топлотном енергијом	88
7.12.3. Електронске комуникације.....	88
8. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	89
9. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)	89
10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ	93
11. ЗАКЉУЧЦИ ИЗВЕШТАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	95
12. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА.....	96
13. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ	98

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18-др. закон) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине и поступак припреме и усвајања планског документа.

На основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ („Службени лист АПВ“ број 60/18), приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ (у даљем тексту : Просторни план).

На основу одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ на животну средину („Службени лист АПВ“ број 60/18), истовремено са израдом Просторног плана, приступило се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени).

За носиоца израде Извештаја о стратешкој процени одређује се Јавно предузеће "Урбанизам" Завод за урбанизам Нови Сад, Булевар цара Лазара 3/III, Нови Сад. Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. Повод, предмет и разлог за израду стратешке процене утицаја просторног плана

Стратешка процена је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у Просторни план, с циљем избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Одлуке да се израђује стратешка процена утицаја предметног Просторног плана на животну средину.

У складу са законским одредбама и праксом, Извештај о стратешкој процени структурално обрађује:

(1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);

(2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);

(3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене);

(4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења планског документа);

(5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења планског документа, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);

(6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);

(7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);

(8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Разлози за вршење Стратешке процене су сагледавање, процена и утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину на простору обухваћеном Просторним планом, као и дефинисање мера које је потребно предузети како би се евентуални значајни утицаји на животну средину спречили, отклонили или смањили на минимум.

Један од основних принципа просторног и регионалног аспекта развоја подручја у обухвату Просторног плана, односи се на успостављање и очување равнотеже између просторног развоја овог подручја и мреже насеља у окружењу.

Стратешком проценом се оцењују односно утврђују потенцијални негативни утицаји на животну средину и дефинишу мере за спречавање или смањење штетних утицаја планских решења. Резултати стратешке процене утицаја доприносе евентуалном редеофинисању фазних планских концепција и решења и одговарајућем доношењу одлука у планском процесу – оптималних са становишта заштите животне средине, применом мера заштите животне средине у току спровођења Просторног плана.

За изналагање оптималних планских решења коришћена је релевантна информациона, студијска и техничка документација, добијени услови од надлежних органа и организација у чијој је надлежности њихово издавање, актуелна планска и друга документација која се односи на подручје обухвата Просторног плана.

Значај стратешке процене утицаја на животну средину се огледа у томе што:

- обрађује питања и утицаје ширег значаја, који се не могу сагледати у оквиру појединачних пројеката;

- омогућава проверу погодности различитих варијанти развојних концепата;

- се изузимају ограничења која су присутна при процени утицаја одређеног пројекта на животну средину (локацијски услови, техничко – технолошка решења, економска оправданост пројекта - процењени период повраћаја инвестиција, анализа трошкова и добити само са економског становишта и др.);

- анализа утицаја конкретних пројеката, обухвата и претходну идентификацију проблема и утицаја који могу имати кумулативни ефекат итд.

Стратешка процена предметног Просторног плана у одређеним сегментима има карактер општости што је проузроковано непостојањем релевантних квантификованих података о квалитету животне средине (квалитет ваздуха, земљишта).

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину је завршни документ поступка стратешке процене и представља саставни део Просторног плана. У циљу ефикаснијег поступка и поједностављивања поступка укључивања јавности, Извештај се припрема истовремено у току израде Просторног плана, те се ова два документа упоредо излажу на јавни увид, и упућују у поступак разматрања и доношења.

2.2. Кратак преглед циљева и садржаја плана

Визија уређења планског подручја је да се обезбеде услови за очување, унапређење, заштиту и одрживо коришћење природе, природних вредности и њихово укључивање у политике просторног развоја.

Основни циљ израде просторног плана подручја посебне намене је утврђивање опште концепције развоја подручја посебне намене, правила заштите, уређења и коришћења природних система, као и остала правила уређења, организације земљишта и грађења, а све у складу са новим мерама и условима заштите природе.

Општи циљеви којима треба тежити су поред осталих, очување и унапређење карактера и диверзитета предела, побољшање биолошке разноврсности, заштита екосистемских, економских и социокултурних вредности, ревитализација подручја где је то потребно, очување, унапређење, заштита и одрживо коришћење културно-историјских вредности, очување идентитета подручја у функцији одрживог привредног, пре свега туристичког развоја.

Остали циљеви заштите природних добара и заштите животне средине:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем начина коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима,
- обезбеђење адекватне превенције, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- побољшање квалитета површинских и подземних вода,
- побољшање квалитета земљишта,
- санација дивљих депонија и успостављање ефикасног система управљања отпадом,
- заштита флоре и фауне,
- заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара,
- сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора.

Приликом обнове шума, према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким, и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување (" Службени гласник РС", број 35/10), циљ је да се приоритетним шумским стаништима газдује на одржив начин, у складу са принципима сертификације шума.

Због наглашеног природног значаја потребно је у што већој мери сачувати постојеће шумске површине чији статус треба да омогући такав начин газдовања у оквиру којег ће се шумске површине обнављати разним врстама лишћара и формирати пејсаж подунавског типа.

У области водне инфраструктуре, неопходно је успостављање водног режима у оквиру Парка природе "Бегечка јама" у циљу интегралног очувања и унапређења животне средине, као и максимално искоришћење постојећих водних ресурса.

Планирање доводних канала, везних канала, уливне грађевине, изливног канала и устава, има за циљ да се максимално подржава природно стање, односно да се симулирају природни услови који владају на подручју.

Планирани насипи морају обезбедити и очување постојећих и планираних шума, као и олакшано газдовање њима.

Планским решењима мора се обезбедити да водни објекти и постојећи природни водотокови буду флексибилни и поуздани у периоду експлоатације као и:

- плављење постојећих природних депресија у циљу што дужег задржавање воде у њима у току године,
- изградња канализационе мреже атмосферских вода, као и водонепропусних септичких јама.

Просторни план подручја посебне намене парка природе "Бегечка јама" се састоји из следећих поглавља:

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.3. ОПИС ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНТАТА ШИРИХ ПОДРУЧЈА

2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.3. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1.1. Природни услови

3.1.2. Природне вредности подручја

3.1.3. Становништво

3.1.4. Мрежа и функције насеља

3.1.5. Јавне службе

3.1.6. Привреда

3.1.7. Инфраструктура

3.1.8. Непокретна културна добра

3.1.9. Стање животне средине

3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације

3.2. SWOT АНАЛИЗА

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

2.2.1. Заштита и коришћење природних вредности

2.2.2. Заштита непокретних културних добара

2.2.3. Заштита животне средине

2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе

2.2.5. Привреда

2.2.6. Инфраструктурни системи

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЃУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

3.1. РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

3.2. ПРЕКОГРАНИЧНИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

3.3. МЕЃУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ И СИСТЕМА

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

1.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

1.2. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

1.3. ЗАШТИТА КУЛТУРНИХ ДОБАРА

2. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

3.1. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

3.2. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

3.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

3.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСKE И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

4.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

4.2. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА И РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

4.2.1. Мрежа и функције насеља

4.2.2. Рурално подручје

4.2.3. Јавне службе

5. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

5.1. ТУРИЗАМ

5.2. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ

5.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Снабдевање водом

6.2.2. Одвођење отпадних вода

6.2.3. Одвођење атмосферских вода

6.2.4. Водни режим Бегечке јаме

6.2.5. Одбрана од поплава

6.2.6. Уређење водног пута Дунава

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.3.1. Снабдевање електричном енергијом

6.3.2. Снабдевање топлотном енергијом

6.3.3. Обновљиви извори енергије

6.3.4. Мере енергетске ефикасности изградње

6.4. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

7. ПЛАН ОЗЕЛЕЊАВАЊА

8. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

8.1. НАМЕНА ПРОСТОРА

8.2. БИЛАНС ПОВРШИНА

IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА ПРЕДЕОНИХ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОТЦЕЛИНАМА

1.1.1. Потцелина Језеро "Бегечка јама" и канал Бегеј са комплексом ритских станишта

1.1.2. Потцелина одбрамбени насип

1.1.3. Потцелина туристичко-рекреативно подручје

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ ЗОНА УТИЦАЈА НА ЗАШТИЂЕНО ПОДРУЧЈЕ И ПОТЦЕЛИНАМА

1.2.1. Потцелина Брањено подручје

1.2.2. Потцелина Небрањено подручје - Туристичко-рекреативно подручје

1.2.3. Потцелина Одбрамбени насип

1.3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПРЕДЕОНОЈ ЦЕЛИНИ ОСТАЛА ПОСЕБНА НАМЕНА (ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ- АКВАТОРИЈА ДУНАВА)

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

2.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

2.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

2.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

2.4. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ Error! Bookmark not defined.

3.1 УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

3.2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРЕДЕЛА

3.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

3.5. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

3.5.1. Елементарне непогоде

3.5.2. Мере заштите од акцидентних ситуација

3.7. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

3.8. УСЛОВИ УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА

4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

4.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

4.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЋЕНО ПРОСТОРНИМ ПЛАНОМ

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.2 СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

2.2.1. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко - рекреативно подручје у оквиру Подручја посебне намене

2.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за туристичко - рекреативно подручје у оквиру зоне утицаја на заштићено подручје

2.2.3. Смернице за израду планске документације у зони утицаја на заштићено подручје (брањено подручје)

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

ГРАФИЧКИ ДЕО

ПРЕГЛЕДНЕ КАРТЕ

1. Целине и потцелине Подручја посебне намене..... 1: 10000

РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ

1. Посебна намена простора 1: 10000

2.1. Мрежа насеља и инфраструктурни системи..... 1 : 50000

2.2. Инфраструктурни системи..... 1: 10000

3. Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних
добара..... 1 : 10000

4. Карта спровођења..... 1 : 10000

5. Планирана намена површина, регулација површина јавне намене
са елементима за парцелацију, нивелацију, и мрежом инфраструктуре
за подцелине одбрамбени насип

5.1. Сегмент 1..... 1 : 2500

5.2. Сегмент 2..... 1 : 2500

5.3. Сегмент 3..... 1 : 2500

5.4. Сегмент 4..... 1 : 2500

6. Карактеристични попречни профили насипа 1:100

2.3. Веза са плановима вишег реда и другим плановима

Планови ширег подручја, који прописују услове и смернице за израду овог плана и са којима је овај план усаглашен, су: Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", број 88/10), као основни полазни документ за израду свих планских докумената, Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине ("Службени лист АП Војводине", број 22/11), Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 Дунав (Паневропски коридор VII) ("Службени гласник РС", број 14/15), и Просторни план Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада ", број 11/12, 9/21).

Од значаја су решења из планских докумената суседних општина:

- Просторни план општине Беочин ("Службени лист општине Беочин", број 13/12),
- Просторни план општине Бачка Планака ("Службени лист општине Бачка Паланка", број 20/12), и
- Просторни план општине Бачки Петровац ("Службени лист општине Бачки Петровац", број 8/07).

Стратешки документи од значаја за израду Просторног плана су :

- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара ("Службени гласник РС", број 33/12) и Водопривредна основа Републике Србије (Уредба о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије, ("Службени гласник РС", број 11/02);
- Одлука о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Сл.лист Града Новог Сада“, бр. 5/22).

2.4. Планско решење

У оквиру Подручја посебне намене, односно Парка природе "Бегечка Јама, планирају се следеће намене: шумско земљиште (шуме и туристичко-рекреативно подручје), водно земљиште (река Дунав, језеро Јама и канал "Бегеј", одбрамбени насип), утврђен је положај археолошког локалитета.

Дуж насипа се планира међународни бициклистички коридор.

У оквиру туристичко-рекреативне зоне у Парку природе планирају се: природна плажа и пејзажно уређени рекреативни простори са спортским игралиштима, као и парцеле које ће се утврдити као грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља (викенд насеље, туристичко-угоститељски објект (угоститељски објект/ објект удружења риболоваца), визиторски центар/ објект управљача, итд.). За потребе ових садржаја планирају се и паркиралиште за возила, привезиште за чамце итд.

На каналу Бегеј планира се усклађивање постојеће нефункционалне уставе са циљевима унапређења хидролошког режима.

Све намене, правила коришћења, уређења и грађења у оквиру Подручја посебне намене, морају бити у складу са мерама заштите- режимима за II и III степен заштите, као и мерама заштите за станишта и еколошке коридоре.

У оквиру зоне утицаја на заштићено подручје (заштитна зона), јужно од одбрамбеног насипа на туристичко-рекреативном подручју уз Дунав, планира се даље уређење шумског земљишта. Омогућиће се изградња трим стазе, одморишта, јахаћих стаза и сл.

И у овој зони, планира се грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља на коме ће се реализовати спортско-еколошки камп и визиторски центар, објекат управљача, садржаји из области туризма, спорта и рекреације, али који ће испуњавати неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и објекта који су у функцији очувања, заштите и одговарајуће промоције и презентације природног добра- парка природе, али и културних добара.

Планира се уређење плаже и путничко пристаниште, задржава се силаз на скелу.

Имајући у виду да је подручје плавно, начин постављања и тип планираних објекта мора бити у складу са тим.

На овом простору може се планирати уређење површина за отворене спортске терене.

Шуме ће се користити у функцији рекреације уз планирано уређење.

У приобалном појасу се налази објекат специјалне намене за који се мора обезбедити зона забране изградње, проходност комуникација и безбедан рад и извођење свих врста радова и активности јединица ВС.

У оквиру заштитне зоне Парка природе "Бегечка Јама" у браћеном подручју, планирају се следеће намене: пољопривредно земљиште (обрадиво: њиве, вртови, воћњаци, виногради, воћарско-виноградарска зона "Купусара", и необрадиво: трстици, пашњаци, туристичко-рекреативно подручје -мања туристичко спортско-рекреативна површина са рибањак), шумско земљиште, водно земљиште: мелиорациони канали, црпна станица "Бегеч", парцеле за потребе одржавања каналске мреже, службе чуварнице насипа, као и у складу с условима надлежног завода за заштиту споменика културе, евидентирани археолошки локалитет.

Све планиране намене, правила уређења и грађења ће се утврдити у складу са важећом просторно-планском документацијом и мерама заштите за заштитну зону.

За подручје су значајна два еколошка коридора: коридор од међународног значаја (Дунав и његов обалски појас са насипом), и локални еколошки коридор (канал "Татарница"). На подручју се налази и део станишта заштићених и строго заштићених врста НСА 01.

Поред намена у оквиру Подручја посебне намене/ Парка природе "Бегечка Јама", и његове заштитне зоне, у оквиру простора обухваћеног границом Плана налази се водно земљиште - река Дунав.

С обзиром да се највећи део предметног простора налази у инундационом подручју реке Дунав, приликом дефинисања концепције просторног развоја Подручја посебне намене, посебна пажња ће се посветити водном режиму језера Јама, а све у циљу што бољег функционисања парка природе.

Планиране намене ће бити усклађене са условима и смерницама из планова вишег реда, као и прибављеним условима и мишљењима органа, организација и јавних предузећа, који су овлашћени да утврђују услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката.

Биланс површина

Површина подручја обухваћена Просторним планом износи 1064,24 ha, од чега Парк природе "Бегечка јама" има површину од 489,50 ha према Одлуци о проглашењу Парка природе "Бегечка јама" заштићеним подручјем из 2022. године.

На основу овог акта о заштити, на подручју Парка природе "Бегечка јама" установљени су режим II степена заштите и режим III степена заштите.

Површина Подручја посебне намене се поклапа са површином Парка природе и износи 489,50 ha.

У односу на површину Подручја посебне намене/ Парка природе "Бегечка јама", учешће површина по режимима заштите је повећано тако да износи:

- Режим II степена заштите: 130,14 ha
- Режим III степена заштите: 359,37 ha

Површина зоне утицаја на заштићено подручје (заштитна зона) износи 387,75 ha.

У оквиру обухвата Просторног плана, водно земљиште заузима највећу површину од 417,93 ha односно 39,28%.

Пољопривредно земљиште (обрадиво и необрадиво) заузима 324,42 ha или 30,47%.

Шуме и шумско земљиште заузимају 321,62 ha или 30,22%.

Удео грађевинског земљишта је најмањи и износи 0,27 ha, односно 0,03%. Међутим, пошто је ова површина исказана на основу анализе постојећег стања и већ изграђених парцела, за претпоставити је да ће након израде урбанистичких планова којим ће се утврдити грађевинско земљиште и који ће бити непосредан основ за реализацију планираних садржаја и саобраћајне инфраструктуре, удео грађевинског земљишта бити нешто већи.

Биланс површина по предеоним целинама и потцелинама**Табела број 8 – Биланс површина предеоне целине Подручје посебне намене**

ПРЕДЕОНЕ ПОТЦЕЛИНЕ	ha	%
Језеро Јама и канал Бегеј са комплексом ритских станишта (шумско и водно земљиште)	396,40	81,00
Туристичко-рекреативно подручје	16,61	3,40
Одбрамбени насип	76,49	15,60
Укупно	489,50	100

Табела број 9 – Биланс површина предеоне целине зона утицаја на заштићено подручје

ПРЕДЕОНЕ ПОТЦЕЛИНЕ	ha	%
Брањено подручје	361,21	93,15
Небрањено подручје Туристичко-рекреативно подручје	18,80	4,85
Одбрамбени насип	7,74	2,00
Укупно	387,75	100

Табела број 10 – Биланс површина предеоне целине остала посебна намена

ПРЕДЕОНА ЦЕЛИНА	ha	%
Остала посебна намена (воде и водно земљиште- акваторија Дунава)	186,99	100

Табела број 11 - Биланс планираних намена у обухвату Просторног плана

Намена површина	површина (ha)	(%)
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	324,42	30,47
ОБРАДИВО	284,36	26,71
њиве, вртови, воћњаци, виногради	265,31	24,92
воћарско-виноградарска зона "Купусара"	19,05	1,79
НЕОБРАДИВО	40,06	3,76
пашњаци	13,27	1,25
трстици	22,45	2,11
туристичко-рекреативно подручје	4,33	0,41
ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	321,62	30,22
шуме	291,58	27,39
туристичко-рекреативно подручје	30,04	2,82
ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	417,93	39,28
Језеро Јама	40,17	3,77
река Дунав	274,02	25,75
мелиорациони канали	17,55	1,65
одбрамбени насип	84,37	7,93

простор у функцији одржавања каналске мреже	0,43	0,04
простор у функцији одржавања насипа	0,84	0,08
црпна станица	0,54	0,05
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ У АТАРУ	0,27	0,03
викенд насеље	0,19	0,02
објекат Новосадског риболовачког друштва	0,03	0,00
туристичко-угоститељски објекти	0,05	0,01
спортско-еколошки камп		
визиторски центар		
објекат управљача		
планирани туристичко-угоститељски пункт		
саобраћајна инфраструктура		
Укупна површина обухваћеног простора	1.064,24	100,00

2.5. Карактеристике животне средине и разматрана питања и проблеми из области заштите животне средине у плану

Животна средина, као специфичан медијум у коме се одражавају последице свих човекових активности, мора се посматрати у оквиру ширег друштвеног контекста, односно укупне социјалне, привредне и економске ситуације. Процес интегрисања животне средине у друге секторске политике омогућује усклађивање различитих интереса и достизање циљева одрживог развоја.

Карактеристике животне средине, генерално гледано на подручјима заштићених природних добара, представљају осетљиву тему, имајући у виду међусобне односе природних и створених карактеристика. Ограничен капацитет животне средине, у највећем броју случајева и доводи до неопходности за израдом планских докумената, како би се међусобно неусклађени утицаји и активности довеле на одржив коегзистенциони ниво.

Подручје обухваћено Просторним планом представља осетљиво подручје са вишеструким и вишедимензионалним синергијским дејством специфичних природних и антропогених фактора. Из тих разлога, на овом подручју је присутно више фактора који угрожавају природне ресурсе, као и биљни и животињски свет као саставне елементе животне средине.

У току израде Плана, разматрани су бројни постојећи и потенцијални проблеми животне средине и предложена су адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих.

На овом простору приметан је утицај човека на природне екосистеме и врсте које су карактеристичне за њих. У најзначајније угрожавајуће факторе спадају: урбанизација, интензивно шумарство, криволов, уношење инвазивних врста, нарушавање хидролошког режима и др.

Суштински проблем Бегечке јаме са аспекта квалитета вода представља дренажни канал Татарница, који своје воде директно излива у Бегечку јаму. Квалитет воде канала Татарница је значајно нарушен, услед спирања земљишта са околних пољопривредних површина које садржи остатке пестицида и минералног ђубрива. Употребом веће количине минералног ђубрива могу се појавити и тешки метали у земљишту. Доспевањем у воду, ове загађујуће материје изазивају брзу еутрофикацију.

Додатно, квалитет воде канала Татарница се погоршава испуштањем непречишћених отпадних вода околних насеља (Бегеч, Гложан, Челарево).

На посматраном подручју бележи се такође и нерегуларно одлагање чврстог отпада. На овим локацијама и у њиховом непосредном окружењу присутна је деградација простора, у смислу загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Неуређене депоније представљају значајан угрожавајући фактор за станишта заштићеног подручја, околне пољопривредне површине и квалитет воде.

Приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Овом стратешком проценом, у складу са донетим Решењем о приступању изради стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину, нису разматрани прекогранични утицаји, из разлога што нема планом предвиђених садржаја у простору који би у току експлоатације својим технолошким поступком могли имати прекограничне утицаје.

2.6. Приказ планом предвиђених варијантних решења у контексту заштите животне средине

Предметним Планом нису предвиђена варијантна решења.

На основу чланова 13. и 15. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у Извештају су разматране две варијанте: варијанта да се План не усвоји и варијанта да се План усвоји и имплементира.

Укупни ефекти Плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима плана. Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало усвајање или неусвајање предметног плана, стратешка процена се бави разрадом обе варијанте.

Реализовањем односно усвајањем и имплементацијом планског документа, уређење и коришћење простора у обухвату посебне намене Просторног плана ће се одвијати у смеру планске реализације садржаја и активности (планским уређењем), уз испуњавање претходних услова заштите природе и животне средине.

Детаљнији приказ варијанти дат је у поглављу **5.1. Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са мерама заштите и варијантно решење у случају нереализовања плана**.

2.7. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама

За потребе израде Просторног плана услове су доставиле следеће институције и предузећа:

1. Агенција за управљање лукама,
2. а.д. "Електромрежа Србије", Београд,
3. „ЕПС Дистрибуција“, Огранак Електродистрибуција "Нови Сад", Нови Сад,
4. Градска управа за заштиту животне средине,
5. ЈКП "Чистоћа", Нови Сад,
6. ЈКП "Информатика", Нови Сад,
7. ЈП „Национални парк Фрушка гора“,
8. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за водне путеве,
9. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе,
10. Месна заједница „Бегеч“,
11. „НИС“ а.д. Нови Сад,
12. Покрајински секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу,
13. Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај,
14. Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама,
15. Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство,
16. Покрајински секретаријат за спорт и омладину,
17. Републички Сеизмолошки завод,
18. „SBB“ d.o.o. Београд,
19. ЈП "Србијагас", Нови Сад,
20. Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д.,
21. Telenor Common Operation Ogranak Beograd,
22. „Туристичка организација Града Новог Сада“.
23. ЈКП "Водовод и Канализација";
24. Vip mobile d.o.o. Београд,
25. ЈП "Војводинашуме" Нови Сад,

26. Завод за спорт и медицину спорта РС , Сектор за пројектовање и развој ИНДОК одељење Београд,
27. Покрајински завод за заштиту природе.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНА

3.1. Природне карактеристике

3.1.1. Геолошке одлике

У геолошкој грађи ПП "Бегечка јама", као и ширег подручја, доминирају квартарне творевине – холоценске, док њихову непосредну подину чине седименти плеистоцена.

Холоцену припадају седименти ниже алувијалне терасе Дунава и седименти алувијалне равни Дунава:

-Фација корита, представљена је средње до крупнозрним шљунковима и сивим средњезрним песковима који изграђују доње делове профила алувијалне равни. Насупрот њима поводањске фације су жућкастих лискуновитих алевритичних пескова и песковитих алеврита који леже преко шљункова и пескова у оквиру најмлађих делова рецентних речних профила.

-Фација старача стварана је у рукавцима и напуштеним меандрима Дунава. Изграђује најмлађи део алувијалне равни и добро илуструје касну интративну или рану констративну етапу динамичког развоја тока Дунава. У литолошком погледу у оквиру фације старача преовлађују ограногено-барски пескови, разни алеврити и глине алевритичних варијанти.

У дубинској геолошкој грађи терена од старијих стена констатовани су кварц-серицитски шкриљци, затим дијабаз, тријаски кречњаци, као и пешчари, глинци и лапорци горње креде.

3.1.2. Геоморфолошке одлике

У геоморфолошком погледу у заштићеном подручју изражени су облици флувијалног рељефа, а делом и облици флувио-барског рељефа.

Облици флувијалног рељефа су генетски везани за непосредно дејство тока Дунава. Тако је и његовим дејством формирана алувијална раван, речна острва и други облици флувијалног рељефа.

Већи део површине заштићеног подручја смештен је у нижу (алувијалну) Дунавску терасу. Други облик флувијалног рељефа представља речно острво Шашићеву аду, као и неколико мањих узводно безимених ада, које су у процесу формирања.

Комбинованим деловањем флувијалног и барског процеса настали су облици флувио-барског процеса (активне баре, мочваре и језеро у фази забаривања). Најзначајнији облик у заштићеном подручју је језеро Јама које припада групи флувијалних језера. То су језера настала у напуштеним речним коритима и меандрима инудационе равни реке. Она је и најдубљи део напуштеног рукавца Дунава.¹

3.1.3. Сеизмичке карактеристике

Подручје Града Новог Сада спада у површине са средњим, повољним сеизмогеолошким условима у којима не треба очекивати појачане, секундарне, штетне ефекте код земљотреса. Према карти сеизмичке рејонизације Србије подручје Града налази се у зони осмог степена MCS скале. Сеизмичком микрорејонизацијом утврђен је сеизмички интензитет који се може разликовати за (+-) 1° MCS.

3.1.4. Климатске одлике

Парк природе „Бегечка јама“ лежи у области континенталне климе, у низијском делу Бачке, у залеђу изоловане острвске планине каква је Фрушка гора, непосредно уз реку Дунав. Све ове чињенице су од великог значаја за формирање основних климатских обележја подручја.

Већа отвореност подручја према северу и западу, односно истоку, условљава јаче утицаје ваздушних струјања и временских промена из ових праваца. Као последица тих утицаја, јављају се израженија обележја континенталне климе.

Овакву климу карактеришу четири годишња доба. Зиме су дуге и хладне, а лета топла. Изражена су велика температурна колебања у току једне године.

Температура ваздуха

Температура ваздуха спада у најважније климатске елементе. Кретање температуре треба да омогући редослед фазног развоја биљака, односно температура не сме бити испод или изнад еколошког минимума или максимума који лимитира фазне процесе.

Најнижу средњу месечну температуру ваздуха има јануар. Најтоплији месец у години је јул. У пролећним месецима (март - мај) температура ваздуха брже расте, а током јесењих (септембар - новембар) брже се снижава, док су промене у зимским месецима (децембар - јануар) и летњим (јун - август) мање изражене.

Релативна влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха у природном добру варира на нивоу средњих годишњих вредности и креће се од 74% до 85%. Децембар, јануар, новембар и фебруар су месеци са највећом релативном влажношћу, док су мај, август и април месеци са најмањом релативном влажношћу.

¹ Студија заштите Парка природе "Бегечка јама" (Предлог за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије), 2011. године

Средње годишње сијање сунца у просеку износи нешто више од 2000 часова. Број ведрих, као и број облачних дана током године, од великог су значаја у процесу фотосинтезе у развоју биљног света.

Падавине

У периоду 2000-2009. године највећа годишња количина падавина забележена је 2004. године и износила је 844,1 mm, док је 2000. године забележено 262,9 mm. Средња годишња количина падавина за наведени период износила је 617,5 mm.

Ветрови

На подручју ПП „Бегечка јама“ по честини ветра преовладавају југоисточни и северозападни ветар.

Анализом просечних годишњих честина ветрова, дошло се до закључка да је доминантан источни ветар (односно југоисточни) тј. кошавски ветар, док је најслабијег интензитета североисточни ветар.

Ветрови из западног квадранта доносе атмосферске падавине, док ветрови из источног правца су најчешће суви, и по правилу доносе суво и хладно време.

3.1.5. Педолошке одлике

Земљиште на заштићеном подручју ПП "Бегечка јама" настало је физичким деловањем реке Дунав тј. таложењем песка и суспензије фине и ситне гранулације (алувијални нанос).

На простору Парка природе "Бегечка јама" доминантна су два типа хидроморфних земљишта:

- алувијално забарено и
- алувијално земљиште (флувисол).

Хидроморфна земљишта карактерише повремено или трајно превлажавање под утицајем површинских и подземних вода. Управо из тог разлога ова земљишта су генетски неразвијена због сталног деловања поплавних и подземних вода.

Остала хидроморфна земљишта заступљена на широј зони Парка природе "Бегечка јама" су:

- алувијално земљиште на ритској црници,
- ритска црница (хумоглеј), карбонатна,
- мочварно глејно земљиште (еуглеј).

3.1.6. Фаунистичке одлике

Ентомофауна

Простор заштићеног подручја пружа изузетно повољне еколошке услове за развој водених инсеката. Доказано је присуство вилинских коњица, риличара, тврдокрилаца, комараца, лептира и камених цветова.

На подручју Парка природе „Бегечка јама“ регистроване су две заштићене врсте инсеката према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр.5/10, 47/11, 32/16 и 98/16). Обе су из реда вилинских коњица (Odonata):

-*Eritheta bicincta* (погодно станиште представља бара Јајара, као и сама Бегечка јама),

-*Gomphus flavipes* (северноазијска врста заштићена Бернском конвенцијом и Директивом о стаништима; сматра се индикатором очуваних станишта уз Дунав).

Ихтиофауна

Према документу Привремени програм управљања рибарским подручјем Парка природе "Бегечка јама" за 2010-2011. годину, забележено је 14 врста риба из 6 породица. У наредној табели дат је квалитативни састав ихтиофауне језера Јама и њихов статус заштите:

Табела бр. 5 Квалитативни састав ихтиофауне језера Јама и статус заштите

латински назив врсте	домаћи назив	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Фамилија <i>Esocidae</i>								
<i>Esox lucius Linnaeus 1758</i>	Штука	+	o	01.02.-31.03., 40 cm	LC			
Фамилија <i>Cyprinidae</i>								
<i>Alburnus alburnus Linnaeus 1758</i>	Уклија				LC	III	II, V	
<i>Aspius aspius Linnaeus 1758</i>	Буцов		o	15.04.-15.06., 30 cm	LC			
<i>Abramis brama Linnaeus 1758</i>	Деверика		o	15.04.-31.05., 20 cm	LC			
<i>Blicca bjoerkna Linnaeus 1758</i>	Крупатица				LC			

<i>Carassius gibelio</i> Linnaeus 1758	Сребрни караш				NE			+
<i>Cyprinus carpio</i> Linnaeus 1758	Шаран	+	o	01.04.-31.05., 30 cm	VU			
<i>Ctenopharyngodon idella</i> <i>Valenciennes</i> 1844	Амур				NE			+
<i>Pseudorasbora parva</i> Schlegel 1842	Брадавичарка				NE			+
<i>Rutilus rutilus</i> Linnaeus 1758	Бодорка				LC			
Фамилија <i>Ictaluridae</i>								
<i>Ameiurus melas</i> Rafinesque	Црни амерички сомић				NE			+
Фамилија <i>Percidae</i>								
<i>Perca fluviatilis</i> Linnaeus 1758	Греч		o	10 cm	LC			
Фамилија <i>Siluridae</i>								
<i>Silurus glanis</i> Linnaeus 1758	Сом		o	01.05.-15.06., 60 cm	LC	III		
Фамилија <i>Centrarchidae</i>								
<i>Lepomis gibbosus</i> Linnaeus 1758	Сунчаница				NE			+

Легенда - статус заштите

1. Прелиминарни списак врста за Црвену листу кичмењака
2. Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива (o - заштићена врста)
3. наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда (врсте заштићене ловостајем; cm - минимална дужина изловљених примерака)
4. Статус угрожености у Србији, према Светској унији за заштиту природе (IUCN), VU - рањиве врсте, LC - ниска вероватноћа угрожености/последња брига, NE-неопредељиване)
5. Конвенција о заштити дивље флоре и фауне и природних станишта (Бернска конвенција)
6. Директива о заштити природних станишта и дивље флоре и фауне
7. Алохтоне врсте

Батрахофауна и херпетофауна

На подручју Парка природе „Бегечка јама“ регистровано је 11 врста из класе водоземаца сврстаних у 2 реда, 5 фамилија и 5 родова. Најзаступљенију компоненту чине три врсте фамилије Ranidae: зелена жаба, мала зелена жаба и велика зелена жаба, које су најзначајније у ланцу исхране водених и мочварних станишта. Ове врсте заштићене су Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр.5/10, 47/11, 32/16 и 98/16).

Од репатих водоземаца заступљени су мрмољци.

Гмизавце водених станишта Бегечке јама представљају барска корњача (*Emys orbicularis*) и белоушка (*Natrix natrix*). Сувље терене настањују гуштери (*Lacerta agilis*, *Lacerta viridis*, *Podarcis muralis*) и Ескулапов смук (*Zamenis longissimus*).

Орнитофауна

У наредној табели дате су најзначајније врсте птица на подручју Парка природе „Бегечка јама“:

Табела бр.6 Најзначајније врсте забележене током миграције и зимовања на подручју Парка природе „Бегечка јама“ и њихова бројност у периоду 2005-2006. године

Врста (домаће име)	Врста (научно име)	Бројност
Мали гњурац	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	4-11
Ђубасти гњурац	<i>Podiceps cristatus</i>	2-23
Мали вранац	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	1
Белорепан	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1-2
Велика бела чапља	<i>Casmerodius albus</i>	16
Лабуд грбац	<i>Cygnus olor</i>	2-38
Гроготовац	<i>Anas querquedula</i>	9-41
Патка њорка	<i>Aythya nyorca</i>	8-27
Риђоглава пловка	<i>Aythya ferina</i>	8
Вивак	<i>Vanellus vanellus</i>	22
Барска шљука	<i>Gallinago gallinago</i>	3-20
Водомар	<i>Alcedo atthis</i>	1-4

Фауна сисара

У наредној табели приказане су забележене врсте сисара:

Табела бр.7 Заступљене врсте сисара

Врста (домаће име)	Врста (научно име)	СЗВ (I)	ЗВ (II)	IUCN	Bern	CITES
Јеж	<i>Erinaceus roumanicus</i>		+	Lr-nt		
Кртица	<i>Talpa europaea</i>		+	Lr-nt		
Обичан миш	<i>Mus musculus</i>					
Бизамски пацов	<i>Ondatra zibethica</i>					
Водена волухарица	<i>Arvicola terrestris</i>			Lr-nt		
Видра	<i>Lutra lutra</i>	+		Lr-nt		
Ласица	<i>Mustela nivalis</i>		+	Lr-nt	III	
Твор	<i>Mustela putorius</i>		+	Lr-nt	III	
Јазавац	<i>Meles meles</i>		+ л	Lr-cd	III	
Лисица	<i>Vulpes vulpes</i>		+ л	Lr-nt		
Шакал	<i>Canis aureus</i>		+ л	Lr-nt		
Зец	<i>Lepus europeus</i>		+ л	Lr-cd		
Срна	<i>Capreolus capreolus</i>		+ л	Lr-cd	III	
Дивља свиња	<i>Sus Scrofa</i>		+ л	Lr-lc	III	

Легенда:

СЗВ - строго заштићена врста

ЗВ - заштићена врста

IUCN - категорије угрожености (Lc- последња брига, Lrnt - зависне од заштите, скоро угрожене)

Bern - Конвенција о заштити европског дивљег света и природних станишта, Берн 1979.

Апех II - строго заштићене животињске врсте

Апех III - заштићене врсте које подлежу посебним управним мерама (регулисање забрана експлоатације, промета и држања)

CITES - врсте обухваћене Конвенцијом о међународном промету угрожених врста дивље флоре и фауне.

3.1.7. Заштићена природна добра

У обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“ налазе се следеће просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности:

**1) Заштићена подручја:
Парк природе „Бегечка јама“**

Парк природе „Бегечка јама“ заштићен је Одлуком о проглашењу Парка природе "Бегечка јама" заштићеним подручјем ("Службени лист Града Новог Сада", број 5/22), а на основу Студије заштите Парка природе "Бегечка јама" и предлога за стављање под заштиту као заштићеног природног добра III категорије из 2011. године.

2) Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

НСА 01, Ада Корушка, станиште заштићених и строго заштићених врста.

3) Еколошки коридори:

Река Дунав – међународни еколошки коридор,

„Татарница“ канал за одводњавање – локални еколошки коридор.

Међународни коридори су утврђени Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10), регионални еколошки коридори су утврђени Регионалним просторним планом АП Војводине. Локални еколошки коридори су евидентирани приликом издавања услова за просторне планове јединица локалне самоуправе.

3.2. Друштвено-економске карактеристике

3.2.1. Мрежа и функција насеља

Подручје посебне намене Парк природе "Бегечка јама" налази се на територији Града Новог Сада у КО Бегеч.

Насељено место Бегеч, налази се на крајњем западу Града Новог Сада. Граничи се са катастарским општинама: Футог на истоку, на северу Бачки Петровац, на западу Гложан, на југозападу Сусек, а на југу Баноштор и Черевих. Од Новог Сада, градског центра највишег степена урбанизације у Републици Србији, је удаљен свега 18,5 km, што говори о његовом повољном положају у мрежи насеља.

Иако има успоренији развој у односу на друга насеља, Бегеч припада групи насеља са најзначајнијим развојним природним, културним и туристичким ресурсима, који још увек нису довољно валоризовани.

Основна друмска комуникација на овом подручју је државни пут IB-12 (Суботица-Озаци-Бачка Паланка-Нови Сад-Зрењанин-државна граница са Румунијом), који је уједно и веза ових насеља са окружењем. Према Регионалном просторном плану АП Војводине, овај правац је и планирани основни развојни коридор и коридор државног пута.

Насеље Бегеч је смештено на левој обали Дунава, међународног пловног пута. Дунав је паневропски коридор 7 и, уз пловни пут Мајне и Рајне, најзначајнији водени пут у Европи.

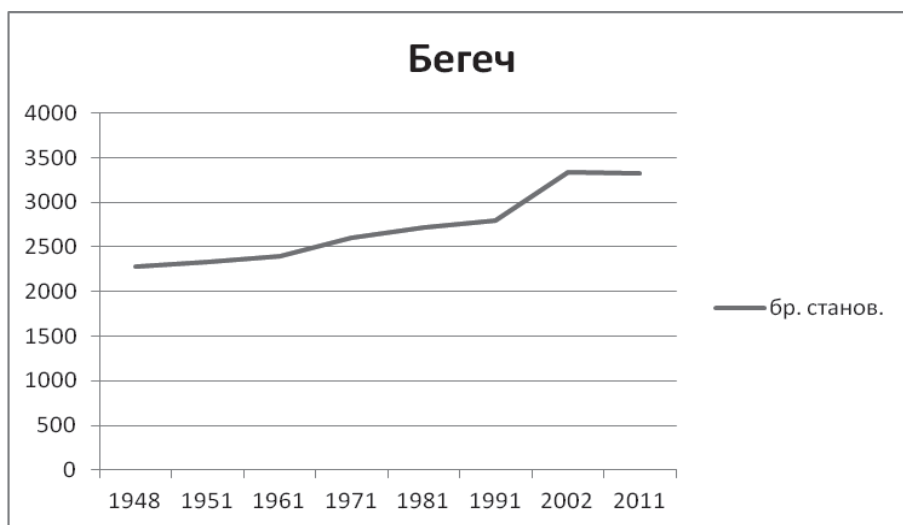
3.2.2. Демографске карактеристике

Насељено место Бегеч је према резултатима последњег пописа становника имало 3325 становника.

Табела бр.8: Кретање броја становника Бегеча 1948-2011. (извор: РЗС)

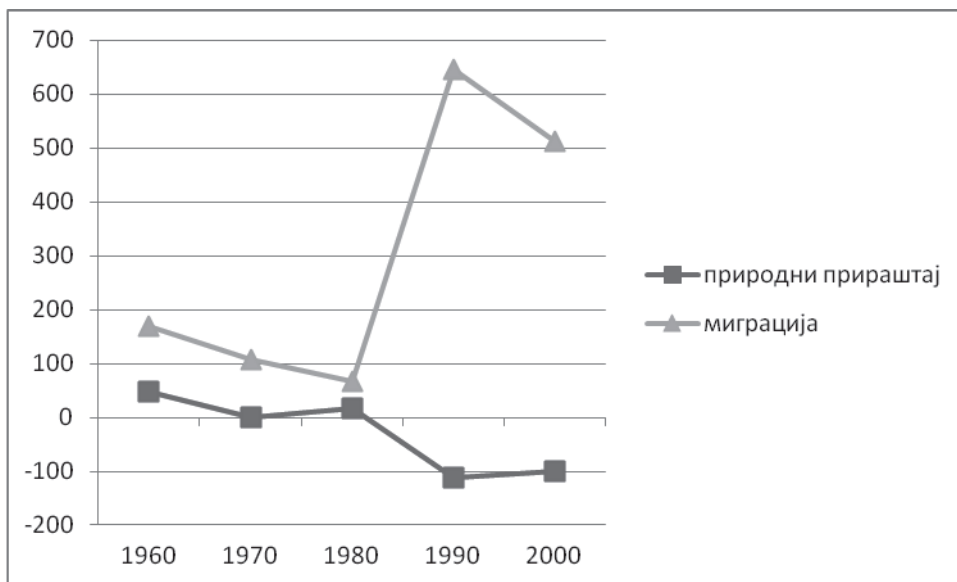
пописна год.	1948	1951	1961	1971	1981	1991	2002	2011
бр. станов.	2277	2329	2392	2608	2717	2801	3335	3325

До 2002. године, број становника Бегеча је континуирано растао, без великих демографских скокова. Попис из 2011. први пут бележи благи пад броја становника овог насеља.



Графикон бр. 1 –Кретање броја становника насеља Бегеч

Главна компонента демографског раста Бегеча су миграције тј механички прираштај. Удео природног прираштаја је занемарљив, а од пописног периода 1991-2002. године има негативне вредности.



Графикон бр. 2 – Удео природног и механичког прираштаја

Највећи број миграната је из бивших република СФРЈ, те је и пораст броја становника Бегеча највећи током 90-тих година прошлог века, а услед друштвено-политичке кризе и ратова на просторима Босне и Хрватске.



Графикон бр.3- Порекло досељеног становништва (миграната) у Бегечу – попис 2002.

(Извор: РЗС)

Број домаћинстава у Бегечу се према подацима из пописа 1948-2011. повећава, а то је карактеристично за сва насељена места у градском подручју и последица је промене начина живота и трансформације домаћинстава од вишепородичних ка једнопородичним.

Табела бр. 9 – Број домаћинстава према пописима од 1948 до 2011. године

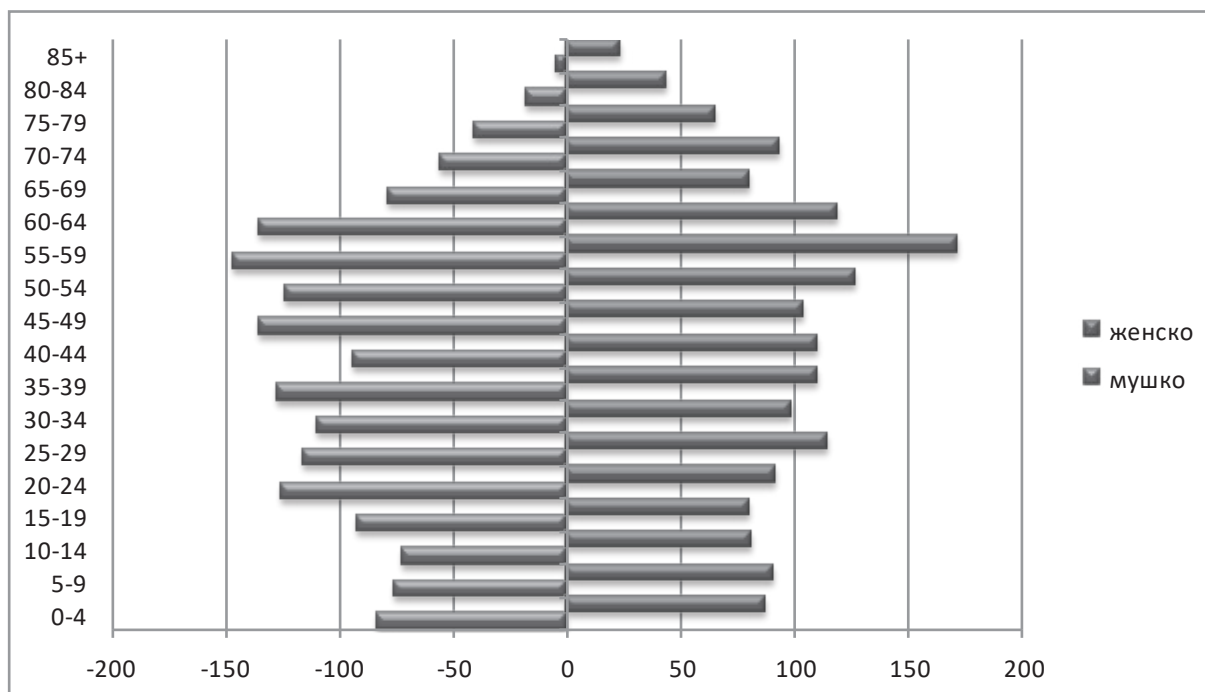
Број домаћинстава	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Бегеч	605	644	704	789	871	908	1034	1050

Просечна величина домаћинства у Бегечу је 3,17 чланова.

Табела бр.10– Просечна величина домаћинства

Прос. Величина домаћинства	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Бегеч	3,76	3,62	3,40	3,31	3,12	3,08	3,23	3,17

Просечна старост становника Бегеча је 41,5 година што га сврстава у стадијум дубоке демографске старости становништва.



Графикон бр.3- Старосна пирамида насеља Бегеч (Извор: РЗС)

Старосно–функционални контингенти становништва у Бегечу 2011. године су израчунати на основу података о контингентима за 2009. годину (извор: "демографски развој Града Новог Сада, Центар за просторне информације Војводине, Нови Сад 2009.), тј на основу удела старосно-функционалних контингената становништва у укупном броју становника насељеног места Бегеч.

Табела бр. 11 – Удео старосно- функционалних контингената становништва

контингенти	%	свега
до 1 год	0,2	7
јаслени 1-3	2,9	96
предшколски 4-6	3,3	110
школаски 7-14	7,2	239
средњошколски 15-18	5,2	173
на почетку студијског узраста 19 год	1,3	43
женски фертилни 15-49	23,1	768
старог становништва 65+	13,6	452
остарелог становништва 80+	2,7	90
радно способни (м. 15-64 и ж.15-59)	69,7	2318

3.2.3. Привредне делатности

Доминантне делатности у Бегечу су пољопривредна производња, те делатности терцијарног сектора (услуге и трговина). Привредни субјекти који послују на територији овог насеља спадају у категорију микро и малих предузећа.

Највећи део запослених становника Бегеча су дневни мигранти, велики број запослених ради ван насеља и усмерен је првенствено на Нови Сад. Такође, укупан потенцијал радно способног становништва није у довољној мери искоришћен.

Инфраструктура у насељу се састоји од изграђене друмске саобраћајне мреже. Планом генералне регулације насељеног места Бегеч планира се и изградња путничког пристаништа на Дунаву у зони непосредно уз заштићено подручје, а која улази у простор предложеног ширења зоне заштите. Бегеч има изграђен сепаратни систем снабдевања водом и изграђену водоводну мрежу, при чему се планира прикључење на водоводни систем Новог Сада. У насељу је изграђена секундарна канализациона мрежа отпадних вода и три црпне станице, али је пуштање система у рад условљено изградњом пречистача отпадних вода. Насеље располаже и изграђеном

електроенергетском мрежом и мерно-регулационом станицом, која је основни објекат за снабдевање насеља гасом.

Пољопривреда и риболов

Атар насеља Бегеч чини изузетно квалитетно земљиште у чијем билансу преовладава чернозем. Ово земљиште се тренутно углавном користи за ратарску производњу. Бегеч је и подручје са високим учешћем повртарске производње, нарочито је познат по производњи шаргарепе. Воћњаци и виногради заузимају занемарљиво мале површине атара.

Пољопривредна делатност у оквиру планског подручја се обавља у зони утицаја на Парк природе "Бегечка јама". Парцеле су у власништву или корисништву индивидуалних пољопривредних газдинстава. Површине намењене пољопривредној делатности у оквиру границе Плана се углавном користе за повртарску производњу која није интензивна, али је неопходно елиминисати сваку могућност загађења вода и земљишта од примене агрохемијских мера заштите пољопривредних култура.

У зони утицаја на Парк природе налази се и површина од око 8,5 ха која се користи за испашу ситне стоке. Такође, у овој зони је и простор од око 4,3 ха, у корисништву ЈВП "Воде Војводине", на ком се налази рибњак који је под закупом.

Шумарство и лов

Шуме на планском подручју заузимају највећу површину простора. Дуготрајни засади шумске културе еуроамеричке тополе, којим газдују "Војводинашуме", чине највећи део целокупне вегетације Бегечке јаме, око 80 процената станишта.

Парк природе "Бегечка јама" припада ловишту "Подунавље" Футог, међутим према ловној основи на подручју Парка природе "Бегечка јама" нема лова, већ само санитарног-одстрел болесних јединки и штеточина.

Туризам

Садашње коришћење Бегечке јаме, као туристичке дестинације, се углавном своди на неорганизоване полудневне излетничке боравке. Веома је мало посетилаца и из непосредног окружења Бегечке јаме, из Новог Сада. Разлог за то је недовољно уређених кампинг локација које би преко лета могле да приме већи број посетилаца у дужем временском периоду. Такође, мали је број угоститељских објеката, те је слаба њихова уређеност. Рекреативне стазе нису довољно одржаване, а у оквиру парка природе не постоји канцеларија са сталним особљем које би посетиоцима обезбедило водичку службу.

3.2.4. Заштићена културна добра

На планском подручју, регистрована су два археолошка локалитета, и једанаест археолошких локалитета у непосредном окружењу, а уз насип и саму источну границу Просторног плана налази се непокретно културно добро, римско утврђење "Castellum Onagrinum" чија се заштићена околина простире до јужне границе грађевинског подручја Бегеча.

Унутар граница Просторног плана налазе се познати остаци првобитног насеља Бегеч, које се у историјским изворима помиње још у првој половини XV века. Неопходно је извршити археолошко испитивање терена пре почетка изградње објеката и уређења простора.

Заштита простора-археолошки локалитети

На простору обухвата плана евидентирани су следећи локалитети под бројевима:

9. потес Старо село, западно од грађевинског подручја, уз канал, и

12. Бегечка Јама, катастарска парцела бр. 4269 КО Бегеч.

Део подручја обухваћеног Просторним планом, евидентиран је као део Старе високе обале Дунава која је насељавана од праисторије до данас.

3.3. Начин коришћења земљишта

За потребе анализе постојећег стања простора и начина коришћења земљишта коришћени су подаци из планске документације, евиденције Републичког геодетског завода, подаци из АПР-а (Агенције за привредне регистре) и са терена.

Дефинисана је основна намена земљишта: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско.

Пољопривредно земљиште

Простор атара Бегеча који ће се обухватити планом, већим делом, представља изузетно квалитетно пољопривредно земљиште. Пољопривредно земљиште заузима око 329,86 ha, односно око 31,00 % укупне површине обухваћеног простора.

У атару северно од насипа преовлађује плодно пољопривредно земљиште (претежно њиве, док је површина под воћњацима занемарљиво мала). Испресецано је мрежама мелиорационих канала. Површина обрадивог пољопривредног земљишта обухвата 289,81 ha (27,23 %).

У источном делу обухвата плана, између одбрамбеног насипа и воћарско-виноградарске зоне „Купусара”, регистрован је изванредан број нелегалних виноградарских кућица и породичних објеката.

Воћарско-виноградарска зона „Купусара”, површине је око 19,05 ha (1,79 %). У јужном и западном делу зоне изграђен је мањи број виноградарских кућица и

породичних објеката, где се углавном налазе и воћњаци, док су у преосталом делу и даље њиве.



Сл. 1. Воћарско-виноградарска зона "Купусара"

Поред плодног пољопривредног земљишта, на подручју северно од насипа се налази необрадиво пољопривредно земљиште површине 40,06 ha (3,76 %). На овом простору се налази локални еколошки коридор: канал "Татарница".

Необрадиво пољопривредно земљиште обухвата пашњаке, рибњак и трстике, али и неколико парцела шумског земљишта. Трстици се пружају уз одбрамбени насип, у браћеном подручју, док се пашњаци налазе у зони источно од мелиоративног канала „Татарница”. На левој обали канала „Татарница” налази се рибњак² који се снабдева водом из подземних извора, а из кога се вода оптерећена органским материјама улива директно у канал, а из њега у заштићено подручје.

На крајњем североистоку обухвата плана, у зони обрадивог пољопривредног земљишта (њива) налази се археолошки локалитет 9 (на потесу старо село).

Шуме и шумско земљиште

Шуме

Шумско земљиште обухвата око 316,23 ha, односно око 29,71 % укупне површине обухваћеног простора. Шуме се највећим делом налазе у плављеном, небраћеном подручју. Утицај човека на шуме и шумско земљиште је веома изражен, тако да је преостао сасвим мали део аутохтоних шума, а највеће површине заузимају плантаже топола које се користе за индустријску производњу.

На шумском земљишту, којим газдују ЈП "Војводинашуме", према "Основи газдовања шумама за газдинску јединицу ДУНАВСКЕ АДЕ са роком важења 2010-2019. године", планира се производња техничког дрвета и очување шума у Парку природе према условима надлежног завода за заштиту природе. Шума се може користити у функцији рекреације, и постоје атарски путеви који опслужују ово

² Земљиште на коме се налази рибњак у евиденцији Републичког геодетског завода се води као пашњак.

подручје. Шума обухвата површину 286,13 ха, односно око 26,89 % укупне површине обухваћеног простора.



Сл. 2. Парк природе "Бегечка Јама"

Шуме у функцији спорта и рекреације

Шуме у функцији спорта и рекреације представљају туристичко-рекреативно подручје, које обухвата око 30,04 ха, односно око 2,82 % укупне површине обухваћеног простора. На подручју источно од Парка природе, у небраћеном подручју које је обухваћено заштитном зоном, налазе се шуме са функцијом спорта и рекреације.

Простор "Бегечке јаме" одувек је био привлачан као излетничко - туристички и риболовачки пункт.



Сл. 3 Парк природе "Бегечка јама"

Пејзажно уређен простор уједно представља и најпривлачнији природни елемент простора "Бегечке јаме" са постојећим угоститељским објектом Риболовачког друштва на самој обали језера, природном плажом на језеру, и спортским тереном са импровизованим паркингом. У непосредној близини налази се и привез чамаца.

Код 1276. речног километра, уз границу заштићеног подручја, и асфалтирани пут са насипа, налази се скела на Дунаву са везом (Бегеч-Баноштор). У овом делу се налазе и два угоститељска објекта са неколико помоћних објеката. Један од угоститељских објеката је регистрован у АПР-у, и активно ради (СУР Чарда код Браше, Бегечка Јама 56, Бегеч).

Трим стаза која је повезана са викенд зоном и обележена информативним таблама, није одржавана, и због тога није у функцији (није проходна).

На Бегечкој Јами на катастарској парцели бр. 4269 КО Бегеч, у туристичко-рекреативном подручју налази се археолошки локалитет 12.

Воде и водно земљиште

Воде и водно земљиште обухватају око 417,93 ha, односно око 39,27 % укупне површине обухваћеног простора.

Водно земљиште, у смислу овог закона, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текуће воде, у смислу овог закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја. Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично). Приобално земљиште, у смислу овог закона, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама.

Воде, водно земљиште и водни објекти у обухвату Просторног плана представљају: Бегечка јама, река Дунав, мелиорациони канали, канал Бегеј, устава на каналу Бегеј, одбрамбени насип, црпна станица "Бегеч", напери, комплекс службе за одржавање насипа, и комплекс службе одржавања каналске мреже, и заштићени су према важећим прописима.

Река Дунав, међународни пловни пут Е80 (Паневропски коридор VII) представља једини паневропски водни коридор, најважнији водни пут, који заједно са Рајном и Мајном повезује Црно са Северним море, и окосницу мреже унутрашњих водних путева. Дунав је, осим саобраћајне функције, значајан и као еколошки, туристички и културни коридор. Дунав и његов обалски појас са насипом чине еколошки коридор од међународног значаја.

Одбрамбени насип представља значајан инфраструктурни објекат, али и важну туристичко-рекреативну трасу.

Законом о водама регулисано је коришћење и уређење водног земљишта, и дефинисане су забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката. Воде и водно земљиште користе се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем.

Коришћење, уређење и заштита водног земљишта у оквиру заштићених подручја ће се вршити у складу са донетим уредбама о заштити.

На месту уливања канала Татарница у Бегечку јаму налази се црпна станица "Бегеч" а у непосредној близини је комплекс службе за одржавање насипа, и служба одржавања каналске мреже.



Сл. 4 Објекат црпне станице на месту уливања канала Татарница

Грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља

Грађевинско земљиште обухвата око 0,27 ha, односно око 0,03% укупне површине обухваћеног простора.

Грађевинско земљиште у обухвату плана чине појединачне парцеле са изграђеним објектима изван грађевинског подручја насеља, у које спадају : објекти у викенд насељу, угоститељски објекат-објекат Новосадског риболовачког друштва, два угоститељска објекта (чарда "Код Браше" и чарда " Пролеће").

Викенд насеље

Викенд насеље је подигнуто у периоду од 1976-78.године. Налази се уз обалу "Јаме" уз асфалтирани прилазни пут. Насеље обухвата 56 кућица - сојеница величине 25 - 30 m² и око 10 камп приколица, дрвене кућице 4+1 (чуварска), лимене кућице-3, које су спорадично постављене на заједничком простору уз плажу. Ограђивање простора уз објекте није дозвољено, али неки објекти и делови простора су ограђени у викенд насељу.

Уз викенд насеље налази се и објекат ДТД-"Рибарство" за производњу, лов и трговину рибом САП. О. Петроварадин, за издавање дозвола за рекреативни риболов.

Угоститељски објекат / објекат Новосадског риболовачког друштва

На самој обали језера, у близини викенд насеља, налази се постојећи угоститељски објект "Чарда на јами" Новосадског риболовачког друштва, са рестораном у приземљу и собама у поткровљу, а у његовој близини налази се спортски терен и импровизовани паркинг.



Сл. 5 Угоститељски објекта/Новосадско риболовачко друштво

Угоститељски објекти (чарда "Код Браше" и чарда "Пролеће")

На крајњем истоку Парка природе "Бегечка јама" у оквиру границе заштићеног природног добра, налази се угоститељски објект чарда " Код Браше", са неколико помоћних објеката и надстрешница, дејјим игралиштем и импровизованим паркингом. Парцела број 4337, на којој се налази главни објект је у приватном власништву.



Сл. 6 Чарда код Браше

Угоститељски објекат чарда "Пролеће" налази се изван граница заштићеног подручја, у целини предложеној за заштитну зону. Парцела број 4334 је у приватном власништву.

3.4. Опремљеност инфраструктуром

3.4.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

У постојећем стању подручје које обухвата план повезано је са насељем Бегеч преко коловоза који се пружа по круни примарног одбрамбеног насипа који повезује Бегечку јаму, скелски прелаз преко Дунава и атар. Дуж круне примарног одбрамбеног насипа изграђена је бицикличка стаза као део националног бицикличког коридора. Од примарног одбрамбеног насипа до скелског прелаза је изграђен асфалтни коловоз као приступ скелском прелазу. Такође је викенд насеље уз Бегечку јаму повезано асфалтним коловозом који се пружа по круни примарног одбрамбеног насипа.

У небрањеном простору, у шумама, постоје шумски путеви у функцији експлоатације шуме и за приступ обали Дунава. У брањеном подручју у обухвату плана, постојећа мрежа атарских, некатегорисаних путева је повезана са насељем Бегеч и са коловозом на круни примарног одбрамбеног насипа.

Водни саобраћај

Водну саобраћајну инфраструктуру у обухвату плана чине:

- река Дунав од km 1276+200 до 1283+200 km
- скелски прелаз код km 1276+700.

Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180m.

Скела повезује Бегеч са Баноштором.

3.4.2. Водна инфраструктура

3.4.2.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом није решено преко водоводног система. Појединачни корисници простора (чарде и викенд објекти) снабдевају се водом самостално преко бушених бунара. Имајући у виду карактер простора и број корисника простора, као и његову удаљеност од насеља Бегеч може се рећи да је постојећи начин снабдевања водом у складу са преовлађујућом наменом простора.

3.4.2.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних вода није решено преко канализационог система. Појединачни корисници простора Бегечке јаме (чарде и викенд објекти) одвођење отпадних вода решавају самостално преко септичких јама. Септичке јаме су реализоване као водопропусни објекти и као такве нарушавају квалитет како подземних вода и околног тла. Постојећи начин одвођења отпадних вода није задовољавајући.

Одвођење атмосферских вода са простора обухваћеног планом није решено преко канализационог система. У атару насеља Бегеч реализована је мрежа мелиорационих канал који функционишу у склопу хидромелиорационог слива "Татарница". Укупно прикупљене воде се преко мелиорационе црпне станице "Бегеч" препумпавају ка Бегечкој јами, односно Дунаву. Хемијски квалитет вода које преко мелиорационог слива стижу ка језеру Јама није задовољавајући, с обзиром да се у њима налазе остаци вештачких ђубрива, хербицида и пестицида, што се лоше одражава на квалитет воде унутар Бегечке јаме, нарочито у летњим месецима, када је водостај низак. Постојећи начин одвођења атмосферских вода у Бегечкој јами није задовољавајући.

3.4.2.3. Одбрана од поплава

Бегечка јама налази се у инундационом појасу Дунава и подложна је плављењу при појави високих вода Дунава. У источном делу Бегечке јаме постоји канал Бегеј, који представља везу јаме са отвореним током Дунава. На каналу Бегеј изграђена је и устава, која служи за регулисање нивоа воде у језеру. У циљу регулисања водног режима на простору Парка природе "Бегечка јама" реализована су два напера, који имају за циљ да повежу Шашићеву аду са Парком природе "Бегечка јама". Копнена веза Шашићеве аде и Бегечке јаме олакшаће приступ и газдовање шумама на Шашићевој ади. Исталожавањем суспендованог и вученог наноса у близини напера формирало се значајно место за исхрану птица. Процењује се да је реализација напера вишеструко корисна.

Северно од језера Јама, реализован је насип за одбрану од поплава насеља Бегеч и пољопривредних површина унутар атара. Постојећа одбрамбена линија димензионисана је за одбрану од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година и као таква је задовољавајућа.

3.4.3. Енергетска инфраструктура

3.4.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Насеље Бегеч се снабдева електричном енергијом из јединственог електроенергетског система. Основни објекат за снабдевање електричном енергијом је трансформаторска станица (ТС) 110/20 kV „Футог“. Од ове ТС полазе далеководи 20 kV до насеља, где се преко ТС 20/0,4 kV (стубне ТС Купусара и ТС Бегечка јама и узидана ТС Црпка Б.Паланка) и пратеће мреже јавног осветљења и дистрибутивне 0,4 kV мреже снабдевају потрошачи.

На подручју Просторног плана постоји изграђена надземна и подземна електроенергетска 20/0,4 kV и 0,4 kV мрежа која снабдева постојеће објекте- црпну станицу, објекте викенд-насеља и угоститељске објекте. Снабдевање електричном енергијом је поуздано и квалитетно у постојећим условима.

Од крупне електроенергетске инфраструктуре уз источну границу подручја пролази 220 kV далековод који повезује ТС 220/110/35 kV "Србобран" са ТС 220/110/35 kV "Сремска Митровица 2". Око далековода је утврђен заштитни електроенергетски појас у коме је изградња објеката ограничена условима надлежног имаоца јавних овлашћења.

3.4.3.2. Термоенергетска инфраструктура

Подручје Бегеча се снабдева топлотном енергијом из гасификационог система, локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије.

На подручју Просторног плана не постоји изграђена гасна мрежа, постојећи објекти се снабдевају топлотном енергијом из локалних топлотних извора (пећи и котлови на који користе електричну енергију или дрвну биомасу и угаљ).

3.4.3.3. Електронско-комуникациона инфраструктура

Подручје Бегеча је прикључено на системе електронских комуникација. На подручју Просторног плана постоји делимично изграђена мрежа електронских комуникација, углавном дуж одбрамбеног насипа.

На подручју је доступан сигнал свих постојећих мобилних оператора. Нема изграђених система са базним станицама мобилне телефоније.

3.5. Мониторинг животне средине

Квалитет површинских вода

Праћење стања површинских вода на територији Града Новог Сада врши се у циљу добијања резултата и информација потребних за планирање мера заштите од нежељених ефеката загађења, управљања ризиком путем превентивног деловања, у циљу заштите здравља људи и животне средине, као и могућности информисања јавности о добијеним резултатима. Подаци који ће се користити су преузети са званичног сајта Градске управе за заштиту животне средине Града Новог Сада. На основу Уговора о јавној набавци, Институт за јавно здравље Војводине обавља контролу еколошког и хемијског статуса површинских вода на територији Града Новог Сада.

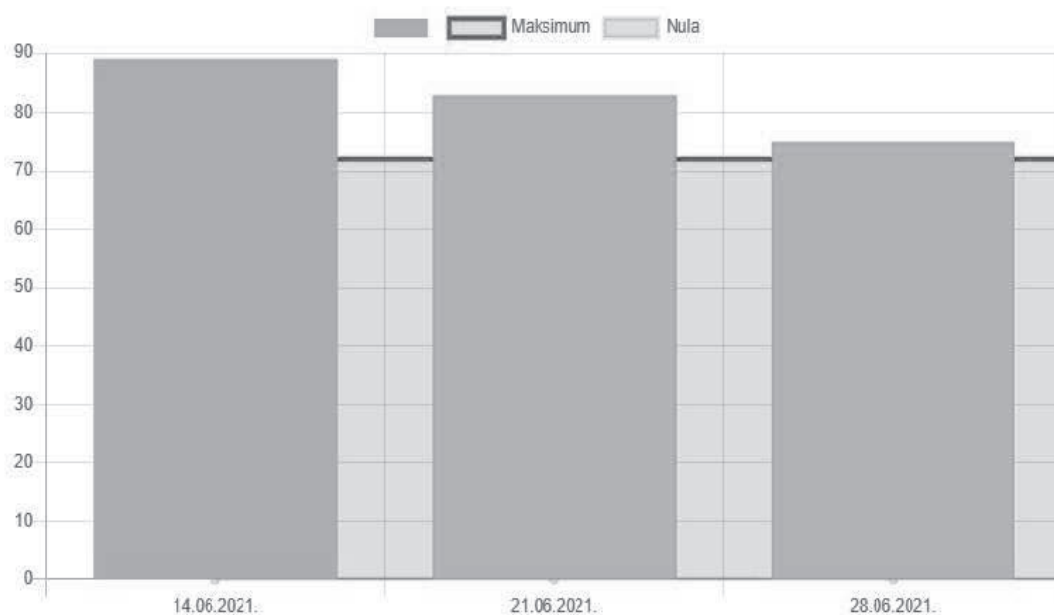
Праћење еколошког и хемијског статуса површинске воде представља значајан елемент управљања квалитетом вода, посебно у време наглашених посета у летњем периоду, са основним циљем заштите здравља људи.

Једно од мерних места за праћење квалитета воде јесте и мерно место Бегечка јама (mm4).

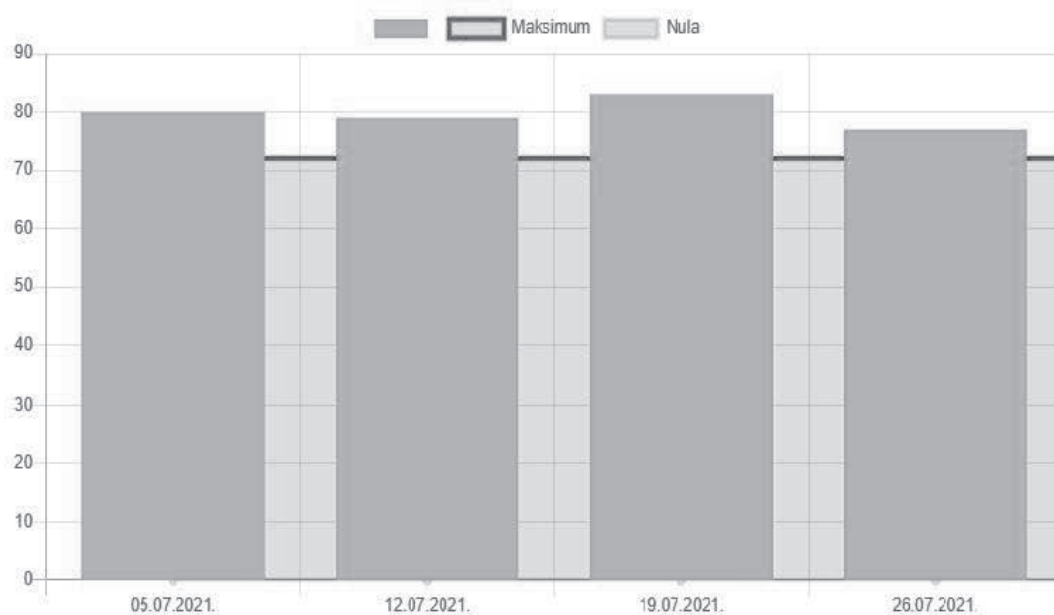


Резултати за мерно место Бегечка јама (m4):

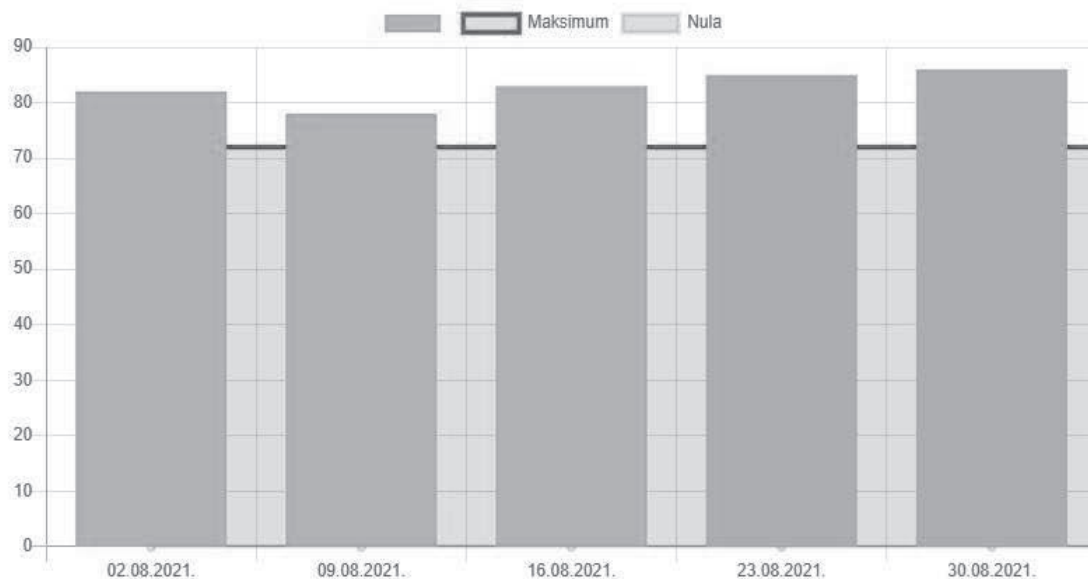
Еколошки и хемијски статус изражен преко Српског индекса квалитета воде - SWQI током јуна



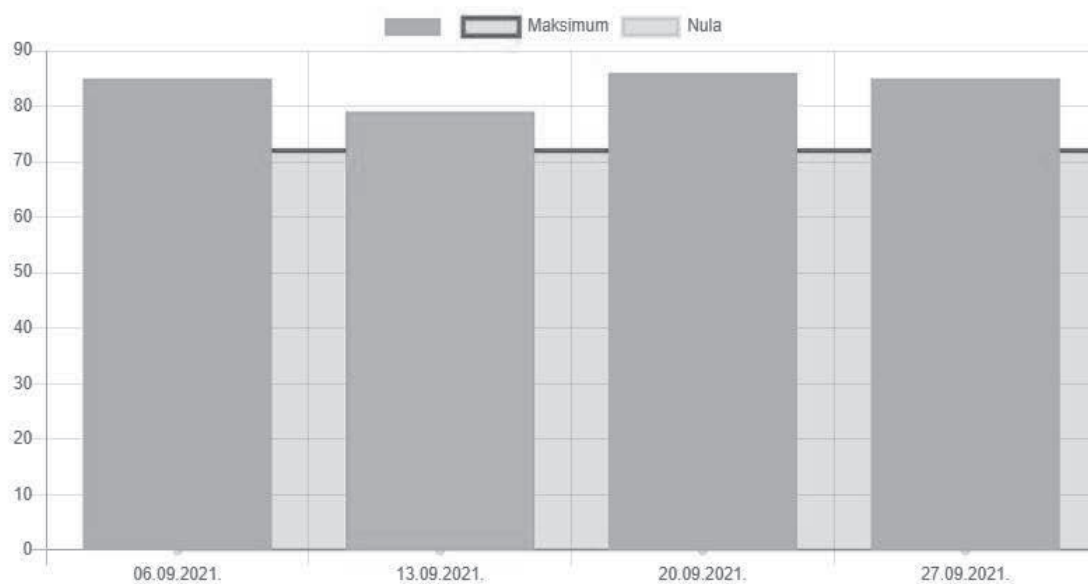
Еколошки и хемијски статус изражен преко Српског индекса квалитета воде - SWQI током јула



Еколошки и хемијски статус изражен преко Српског индекса квалитета воде - SWQI током августа



Еколошки и хемијски статус изражен преко Српског индекса квалитета воде - SWQI током септембра



Легенда 1

	Нумерички индикатор	Опасни индикатор	Боја
Српски	100 - 90	Одличан	
индекс	84 - 89	Веома добар	
квалитета	72 - 83	Добар	
воде	39 - 71	Лош	
	0 - 38	Веома лош	
	Нема података *		
погодност/непогодност воде за купање	max 72		
* Није било мерења или је недовољан број параметара за исрачунавање SWQI			

Легенда 2

WQI - МДК I класа		WQI - МДК II класа	WQI - МДК III класа	WQI - МДК IV класа
85 - 84		74 - 69	56 - 44	51 - 35
100 - 90	89 - 84	83 - 72	71 - 39	38 - 0
Одличан	Веома добар	Добар	Лош	Веома лош
Serbian Water Quality Index (SWQI)				

4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

4.1. Општи циљеви

Дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја врши се на основу постојећег стања и капацитета простора, потреба за заштитом као и на основу смерница

из планских докумената вишег хијерархијског нивоа. Општим циљевима Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избора индикатора којима ће се мерити њихова оствареност, у циљу очувања животне средине као и спровођење принципа одрживог просторног развоја подручја плана.

Општи циљ просторног развоја подручја посебне намене је заштита и презентација подручја као природне вредности, уз одржив социо-економски развој, који неће нарушити равнотежу природних система и водопривредних потреба. Основни циљ се поставља и у односу на стварање могућности за квалитетнији живот и привређивање локалног становништва и стварања услова за одмор и рекреацију у складу са капацитетима природе.

Општи циљеви стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе "Бегечка јама" на животну средину су:

- очување, унапређење и заштита природних вредности и њихово коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности, рекреацију и др. активности у складу са еколошким потенцијалима подручја,
- интеграција функција заштите природних вредности са функцијама водопривреде, пољопривреде, туризма, као и са функцијама насеља и
- рестаурација и ревитализација девастираних и оштећених елемената који чине препознатљив карактер предела, као и креирање нових елемената карактера којима ће се, поред осталог, обезбедити функција повезивања, односно умрежавања предеоних елемената водотока.

4.2. Посебни циљеви

Посебни циљеви стратешке процене представљају разраду општих циљева. Они се дефинишу на основу наведених општих циљева стратешке процене, дефинисаних планских поставки и концепција.

Они треба да обезбеде субјектима одлучивања јасну слику о суштинским утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине и реализације основних начела одрживог развоја.

Посебни циљеви стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе "Бегечка јама" на животну средину су:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима,
- обезбеђење адекватне превенције, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- успостављање мера којима ће се побољшати општи еколошки услови у заштићеном подручју, његовој заштитној зони, на простору станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и на еколошким коридорима,

- заштита и очување квалитета ваздуха,
- побољшање квалитета површинских и подземних вода,
- побољшање квалитета земљишта (заштита околног пољопривредног земљишта од контаминације опасним и штетним материјама селективном и контролисаном употребом хемијских средстава и минералних ђубрива),
- санација дивљих депонија и успостављање ефикасног система управљања отпадом,
- одлагање отпада животињског порекла на начин нешкодљив по животну средину,
- заштита флоре и фауне,
- заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара,
- сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора.

4.3. Избор индикатора

На основу дефинисаних посебних циљева, врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори су веома прикладни за мерења и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Они представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за планирање.

Да би индикатори били поуздани на свим нивоима планирања као инструмент за компарацију, неопходан је усаглашен систем праћења који подразумева:

- јединствене показатеље,
- јединице мерења,
- метод мерења,
- период праћења,
- начин обраде података,
- приказивање резултата.

Подаци се прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама: статистичким заводима, заводима за јавно здравље и здравствену заштиту, хидрометеоролошким службама, геолошким и геодетским заводима, заводима за заштиту природе и др.

Приказ индикатора одрживог развоја је лимитиран начином прикупљања и обраде статистичких података. Индикатори одрживог развоја морају бити коришћени у контактима са међународним организацијама и институцијама.

Индикатори животне средине прописани Правилником о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 37/11):

Прилог: Општи опис индикатора

1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

- 1.1. Учестаност прекорачења дневних ГВ за SO₂, NO₂, PM₁₀, O₃
- 1.2. Годишња температура ваздуха
- 1.3. Годишња количина падавина
- 1.4. Потрошња супстанци које оштећују озонски омотач
- 1.5. Емисија закисељавајућих гасова (NO_x, NH₃ и SO₂)
- 1.6. Емисија прекурсора озона (NO_x, CO, CH₄ и NMVOC)
- 1.7. Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора суспендованих честица (PM₁₀, NO_x, NH₃ и SO₂)
- 1.8. Емисија гасова са ефектом стаклене баште
- 1.9. Пројекција емисија гасова са ефектом стаклене баште
- 1.10. Емисија тешких метала
- 1.11. Емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја (UPOPs)

2. ВОДЕ

- 2.12. Индикатор потрошње кисеоника у рекама
- 2.13. Нутријенти у површинским и подземним водама
- 2.14. Индекс сапробности (SI)
- 2.15. Serbian Water Quality Index (SWQI)
- 2.16. Квалитет воде за пиће
- 2.17. Квалитет воде за купање
- 2.18. Процент становника прикључен на јавни водовод
- 2.19. Процент становника прикључен на јавну канализацију
- 2.20. Постројења за пречишћавање отпадних вода
- 2.21. Загађене (непречишћене) отпадне воде
- 2.22. Емисије загађујућих материја из тачкастих извора у водна тела

3. ПРИРОДНА И БИОЛОШКА РАЗНОВРСНОСТ

- 3.23. Угрожене и заштићене врсте
- 3.24. Заштићена подручја
- 3.25. Диверзитет врста
- 3.26. Шуме: мртво дрво

4. ЗЕМЉИШТЕ

- 4.27. Промена начина коришћења земљишта
- 4.28. Ерозија земљишта
- 4.29. Садржај органског угљеника у земљишту
- 4.30. Управљање контаминираним локалитетима

5. ОТПАД

- 5.31. Укупна количина произведеног отпада
- 5.32. Производња отпада (комунални, индустријски, опасан)
- 5.33. Количина произведене амбалаже и амбалажног отпада
- 5.34. Количине посебних токова отпада

- 5.35. Количина произведеног отпада из објекта у којима се обавља здравствена заштита и фармацевтског отпада
- 5.36. Предузећа овлашћена за управљање отпадом
- 5.37. Депоније отпада
- 5.38. Количина издвојено прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада
- 5.39. Прекогранични промет отпада

6. БУКА

- 6.40. Укупни индикатор буке
- 6.41. Индикатор ноћне буке

7. НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ

- 7.42. Извори нејонизујућег зрачења од посебног интереса

8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ

- 8.43. Површина, састојине и типови шума
- 8.44. Шумске врсте
- 8.45. Депозиција загађујућих материја, шумско земљиште и мониторинг здравственог стања шума
- 8.46. Штете у шумама
- 8.47. Слатководне врсте
- 8.48. Индекс биомасе и излов рибе
- 8.49. Производња у аквакултури, порибљавање и акциденти у риболовним водама
- 8.50. Динамика популација главних ловних врста

9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

- 9.51. Индекс експлоатације воде (WEI)
- 9.52. Користење воде у домаћинству
- 9.53. Губици воде
- 9.54. Поново употребљена и рециклирана вода
- 9.55. Укупна количина воде у акумулацијама
- 9.56. Површине деградираног земљишта
- 9.57. Прираст и сеча шума
- 9.58. Управљање шумама и потрошња из шума

10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ХЕМИКАЛИЈЕ И ЗДРАВЉЕ

- 10.59. Укупна количина нарочито опасних хемикалија која се ставља у промет

ИНДУСТРИЈА

- 10.60. Систем управљања заштитом животне средине
- 10.61. Учешће рециклаже у бруто домаћем производу

ЕНЕРГЕТИКА

- 10.62. Укупна потрошња примарне енергије по енергентима
- 10.63. Потрошња финалне енергије по секторима
- 10.64. Укупни енергетски интензитет

10.65. Потрошња примарне енергије из обновљивих извора

10.66. Потрошња електричне енергије из обновљивих извора

ПОЉОПРИВРЕДА

10.67. Подручја под органском пољопривредом

10.68. Потрошња минералних ђубрива и средстава за заштиту биља

10.69. Наводњавање пољопривредних површина

10.70. Пољопривредне области високе природне вредности

ТРАНСПОРТ

10.71. Превоз путника и терета у односу на БДП

10.72. Потрошња горива, чистијих и алтернативних горива у саобраћају

10.73. Моторна возила

ТУРИЗАМ

10.74. Интензитет туризма

УРБАНИЗАЦИЈА

10.75. Урбана насеља

11. МЕЂУНАРОДНА И НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА, КАО И МЕРЕ (СТРАТЕГИЈЕ, ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ, СПОРАЗУМИ), ИЗВЕШТАЈИ И ОСТАЛА ДОКУМЕНТА И АКТИВНОСТИ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

11.76. Успешност спровођења законске регулативе

12. СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ЕКОНОМСКИ ИНСТРУМЕНТИ

12.77. Издаци из буџета

12.78. Инвестиције и текући издаци

12.79. Приходи од накнада и такси

12.80. Средства за субвенције и друге подстицајне мере

12.81. Међународне финансијске помоћи

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 37/11), на простору у обухвату плана и непосредној близини, релевантни су следећи индикатори:

- Учесталост прекорачења дневних граничних вредности за SO₂, NO₂, PM₁₀, O₃,
- Годишња температура ваздуха,
- Годишња количина падавина,
- Индикатор потрошње кисеоника у површинским водама,
- Нутријенти у површинским и подземним водама,
- Serbian Water Quality Index (SWQI),
- Квалитет воде за пиће
- Квалитет воде за купање,
- Загађене (непречишћене) отпадне воде,
- Угрожене и заштићене врсте,
- Заштићена подручја,
- Диверзитет врста,
- Промена начина коришћења земљишта,
- Укупна количина произведеног отпада,
- Предузећа овлашћена за управљање отпадом,
- Депоније отпада,

- Укупни индикатор буке,
- Индикатор ноћне буке,
- Површине, састојине и типови шума,
- Шумске врсте,
- Прираст и сеча шума,
- Интензитет туризма.

5. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Однос процеса израде планског документа и процеса израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину је веома важан са становишта интеграције овог инструмента у сам процес просторног планирања.

Стратешка процена утицаја је делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана, процедура израде стратешке процене се паралелно одвија, односно преплиће се са процедуром израде планова или програма, како је текао и процес израде овог Просторног плана са стратешком проценом која га је пратила.

Наредна Табела приказује принцип по којем се руководило при изради ова два документа, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и фаза стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину.

Табела бр. 12 Веза између фаза израде Плана и СПУ

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно Комисије за планове	Одлучивање о изради стратешке процене утицаја по претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Доношење одлуке о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину
Израда материјала за Равни јавни увид	Анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама – формулисање и израда Извештаја о СПУ
Израда Нацрта плана	
Стручна контрола Нацрта Просторног плана	Мишљење заинтересованих органа и организација
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Јавни увид у Извештај о СПУ
Доношење Просторног плана	Оцена и сагласност на Извештај о СПУ од стране надлежног органа

Циљеви Просторног плана су:

-заштита и одрживо коришћење свих природних вредности кроз заштиту предела, заштићених подручја и природних ресурса,

- заштита, рационално коришћење и унапређење стања пољопривредног и шумског земљишта, вода и популације флоре и фауне,

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја,

-обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог (уравнотеженог) развоја подручја, као дела интегралног управљања у оквиру целокупног система заштите животне средине,

-обезбеђење адекватне превенције, минимизирања, мониторинга и контроле свих облика загађивања.

Циљеви Стратешке процене:

-одрживо коришћење и заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште),

-очување предеоних карактеристика подручја,

-интегрална заштита заштићених подручја, биодиверзитета и геодиверзитета,

-унапређење управљања отпадом,

-рационална експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности,

-промоција и подршка развоју одрживог туризма.

Табела бр. 13 приказује однос између циљева Просторног плана и циљева стратешке процене утицаја. Обзиром на то да је вршена паралелна израда планског документа са стратешком проценом утицаја овај однос се углавном може окарактерисати као компатибилан.

Табела бр. 13 Однос циљева Просторног плана и циљева стратешке процене утицаја

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СПУ					
	1	2	3	4	5	6
заштита и одрживо коришћење свих природних вредности кроз заштиту	+	+	+	+	+	+

предела, заштићених подручја и природних ресурса						
заштита, рационално коришћење и унапређење стања пољопривредног и шумског земљишта, вода и популације флоре и фауне	+	+	+	+	+	+
постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја	+	+	+	0	+	+
обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог (уравнотеженог) развоја подручја, као дела интегралног управљања у оквиру целокупног система заштите животне средине	+	+	+	0	+	+
обезбеђење адекватне превенције, минимизирања, мониторинга и контроле свих облика загађивања	+	+	+	+	+	0

+ компатибилни, 0 неутралан однос, - некомпатибилни

6. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде Стратешке процене утицаја на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности.

6.1. Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са мерама заштите и варијантно решење у случају нереализовања плана

Закон не прописује шта су то варијантна решења плана која подлажу стратешкој процени утицаја.

Планом нису разматрана варијантна решења, али имајући у виду чињеницу да је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину прописана обавеза разматрања варијантних решења, у Извештају су разматране две могуће варијанте:

- **Варијанта I** - да се Просторни план подручја посебне намене Парка природе "Бегечка јама" не усвоји;

- **Варијанта II** - да се Просторни план подручја посебне намене Парка природе "Бегечка јама" усвоји и имплементира.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења плана.

Приказ Варијанте I - неусвајање плана

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Непостојање Плана значи непостојање адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово коришћење уз обавезне мере заштите и унапређења животне средине, прописане Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину.

У случају нереализовања предметног Плана могу се очекивати бројни негативни ефекти на животну средину.

Прихватањем Варијанте I задржало би се постојеће стање у простору које подразумева урбанизацију простора, интензивно шумарство, криволов, уношење инвазивних врста, нарушавање хидролошког режима, лош квалитет воде канала Татарница, нерегуларно одлагање отпада и др.

Неусвајање Плана, може за последицу имати:

- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин,
- непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине.

Приказ Варијанте II - усвајање и имплементирање плана

Прихватањем Варијанте II створили би се услови за побољшање квалитета живота грађана, уз спровођење мера заштите и унапређења животне средине прописаних Планом и Стратешком проценом утицаја.

Усвајање Плана представља варијанту којом се стварају услови за:

- одрживо коришћење и заштиту природних ресурса (вода, ваздух, земљиште),
- очување предеоних карактеристика подручја,
- интегралну заштиту заштићених подручја, биодиверзитета и геодиверзитета,
- унапређење система управљања отпадом,
- рационалну експлоатацију минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности,
- промоцију и подршку развоју одрживог туризма.

Узимајући у обзир све претходно наведено, Варијанта II (усвајање Просторног плана подручја посебне намене парка природе "Бегчка јама") представља најповољнију варијанту са аспекта заштите животне средине.

6.2. Вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност, временска и просторна димензија утицаја плана

У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте плана на животну средину. Као основа за развој ове методе послужиле су методе које су потврдиле своју вредност у земљама Европске уније.

Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак + на позитивне промене (табела 14).

Табела 14: Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	-3	Јак негативан утицај
Већи	-2	Већи негативан утицај
Мањи	-1	Мањи негативан утицај
Нема утицаја/нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података
Позитиван	+1	Мањи позитиван утицај
Повољан	+2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+3	Јак позитиван утицај

Табела 15: Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у простору регије
Општински	О	Могућ утицај у простору општине
Градски	Г	Могућ утицај у подручју града
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу града

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде плана. Вероватноћа утицаја одређује се према следећој скали:

Табела 16: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	Утицај изврстан
Више од 50%	В	Утицај вероватан
Мање од 50%	М	Утицај могућ
Мање од 1%	Н	Утицај није вероватан

Поред тога, додатни критеријуми се могу извести према времену трајања утицаја, односно последица. У том смислу могу се дефинисати привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти.

Табела 17: Време трајања утицаја

Ознака	Опис
Д	Дуготрајни
П	привремени-повремени

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене утицаја.

У наредној табели дата су планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја:

Табела 18: Планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја

Ознака	Планско решење
1.	Заштита, уређење и развој на простору заштићеног подручја (примена мера заштите за строго заштићене врсте, станишта и еколошке коридоре), у складу са условима и мерама Покрајинског завода за заштиту природе
2.	Спровођење мера и активности ради заштите, обнављања и унапређења вредности карактера предела
3.	Рационално коришћење, заштита и унапређење пољопривредног, шумског и водног земљишта и уређење грађевинског земљишта у складу са условима заштите
4.	Уређење локалитета који су у функцији развоја едукативних, спортско-рекреативних и туристичких активности
5.	Санација и рекултивација неуређених одлагалишта отпада
6.	Обезбеђење и одржавање оптималног водног режима и квалитета вода у заштићеном подручју
7.	Решавање проблема одвођења отпадних вода (инсистирање на водонепропусним септичким јамама)
8.	Ограничено и контролисано шумарство и обнова аутохтоних врста дрвећа
9.	Афирмација и развој бициклистичког саобраћаја
10.	Коришћење обновљивих извора енергије

Табела 19: Процена **величине** утицаја планских решења на животну средину

	Циљеви СПУ	ПЛАНСКА РЕШЕЊА									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	одрживо коришћење и заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште)	+3	+2	+3	-1	+3	+3	+3	+2	+2	+3
2.	очување предеоних карактеристика подручја	+3	+3	+3	-1	+2	+3	0	+3	0	0
3.	интегрална заштита заштићених подручја, биодиверзитета и геодиверзитета	+3	+2	+2	0	+3	+2	+2	+3	0	+2
4.	унапређење управљања отпадом	+2	+2	0	-1	+3	0	0	0	0	0
5.	рационална експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	+3
6.	промоција и подршка развоју одрживог туризма	+1	0	0	+3	0	0	0	0	+2	0

Табела 20: Процена **просторних размера** утицаја планских решења на животну средину

	Циљеви СПУ	ПЛАНСКА РЕШЕЊА									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	одрживо коришћење и заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште)	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л
2.	очување предеоних	Р	Р	Л	Л	Л	Л		Р		

	карактеристика подручја										
3.	интегрална заштита заштићених подручја, биодиверзитета и геодиверзитета	Р	Р	Л		Л	Л	Л	Р		Л
4.	унапређење управљања отпадом	Л	Л		Л	Л					
5.	рационална експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности			Р							Р
6.	промоција и подршка развоју одрживог туризма	Л			Р					Г	

Табела 21: Процена **вероватноће** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

	Циљеви СПУ	ПЛАНСКА РЕШЕЊА									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	одрживо коришћење и заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште)	И	И	И	В	И	И	И	И	И	И
2.	очување предеоних карактеристика подручја	И	И	И	И	И	И		И		
3.	интегрална заштита заштићених подручја, биодиверзитета и геодиверзитета	И	И	И		И	И	И	И		И
4.	унапређење управљања отпадом	И	И		В	И					
5.	рационална експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске			И							И

	ефикасности									
6.	промоција и подршка развоју одрживог туризма	В			И					И

Табела 22: Процена **времена трајања** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

	Циљеви СПУ	ПЛАНСКА РЕШЕЊА									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	одрживо коришћење и заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште)	Д	Д	Д	Д	Д	Д	Д	Д	Д	Д
2.	очување предеоних карактеристика подручја	Д	Д	Д	Д	Д	Д		Д		
3.	интегрална заштита заштићених подручја, биодиверзитета и геодиверзитета	Д	Д	Д		Д	Д	Д	Д		Д
4.	унапређење управљања отпадом	Д	Д		Д	Д					
5.	рационална експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности			Д							Д
6.	промоција и подршка развоју одрживог туризма	Д			Д					Д	

Резиме значајних утицаја плана:

На основу евалуације значаја утицаја приказаних у претходним табелама, закључује се да имплементација плана не производи стратешки значајне негативне утицаје на планском подручју, односно да ће планска решења уз примену адекватних мера заштите имати позитивне ефекте на животну средину.

6.3. Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Ови ефекти су делом идентификовани у претходном поглављу, али значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Као пример се може навести загађивање ваздуха, вода или пораст буке.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од збира појединачних утицаја. Синергетски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Идентификација кумулативних и синергетских ефеката планских решења на животну средину приказана је у наредној табели:

Табела 23: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Интеракција планских решења	Област стратешке процене утицаја
Управљање квалитетом ваздуха	
1, 5, 8, 9, 10	Примена мера заштите на простору заштићеног подручја, санација и рекултивација неуређених сметлишта, обнова аутохтоних врста дрвећа, афирмација бициклистичког саобраћаја и коришћење обновљивих извора енергије имаће позитивне ефекте на квалитет ваздуха.
Управљање и заштита вода	
1, 3, 6, 7	Примена мера заштите на простору заштићеног подручја, рационално коришћење водног земљишта, одржавање водног режима, као и решавање проблема отпадних вода имаће позитивне ефекте на квалитет вода.
Заштита и коришћење земљишта	
1, 2, 3, 5, 7, 8	Примена мера заштите на простору заштићеног подручја, спровођење мера ради заштите карактера предела, рационално коришћење пољопривредног земљишта, санација неуређених сметлишта, решавање проблема отпадних вода и ограничено и контролисано шумарство имаће позитивне ефекте на квалитет земљишта.
Заштита од буке	
1, 8, 9	Примена мера заштите на простору заштићеног подручја, обнова аутохтоних врста дрвећа и афирмација бициклистичког саобраћаја допринеће смањењу нивоа буке.
4	Развој едукативних, спортско рекреативних и туристичких активности може допринети повећању нивоа буке.
Управљање отпадом	
1, 5	Примена мера заштите на простору заштићеног подручја и санација и рекултивација неуређених сметлишта имаће позитивне ефекте на систем управљања отпадом.
Становништво и људско здравље	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	С обзиром да су све планске активности усмерене на заштиту природног добра, свака од њих имаће позитивне ефекте на становништво.

Заштита природних и културних вредности	
1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10	Примена мера заштите на простору заштићеног подручја, спровођење мера ради заштите карактера предела, рационално коришћење пољопривредног земљишта, санација неуређених сметлишта, одржавање оптимално водног режима, решавање проблема отпадних вода и ограничено и контролисано шумарство и коришћење обновљивих ресурса имаће позитивне ефекте на природне и културне вредности.

6.4. Процена утицаја планираних активности на животну средину

Процена карактеристичних утицаја за планско подручје, извршена је на основу карактеристика и структуре садржаја, намене и функције простора, као и природних карактеристика подручја.

6.4.1. Ваздух

Планиране активности у оквиру ППППН „Бегечка јама“ усмерене су на заштиту квалитета ваздуха. Заштита од аерозагађења остварује се кроз следећа планска решења:

- санацију и рекултивацију неуређених сметлишта,
- обнову аутохтоних врста дрвећа,
- афирмацију бициклистичког саобраћаја и
- коришћење обновљивих извора енергије.

6.4.2. Вода

Планска решења која ће имати позитивне ефекте на квалитет вода подразумевају: рационално коришћење водног земљишта, обезбеђење и одржавање оптималног водног режима и квалитета вода, као и решавање проблема одвођења отпадних вода са простора у обухвату Плана.

Наставак праћења еколошког и хемијског статуса површинских вода (мониторинга) на простору у обухвату Плана, такође ће имати позитивне ефекте на квалитет вода, у смислу праћења резултата мерења, и у складу са тим, примена адекватних мера заштите.

Нису идентификоване планиране активности које би могле негативно да утичу на квалитет подземних и површинских вода.

6.4.3. Земљиште

Обнављање и унапређење вредности карактера предела, рационално коришћење, заштита и унапређење пољопривредног, шумског и водног земљишта и уређење грађевинског земљишта у складу са условима заштите, санација неуређених сметлишта, решавање проблема одвођења отпадних вода и ограничено и контролисано шумарство имаће позитивне ефекте на квалитет земљишта.

6.4.4. Природна добра (флора, фауна, биодиверзитет)

Све планске активности усмерене су на заштиту природних добара (флоре, фауне, биодиверзитета) и усклађене су у потпуности са условима и мерама заштите надлежног Покрајинског завода за заштиту природе.

6.4.5. Становништво

С обзиром да се ради о простору који представља центар биолошке разноврсности са изузетним излетничко-туристичким и рекреативним потенцијалом, са могућношћу пешачења, посматрања птица и водених животиња, сама његова заштита и очување, имаће позитивне ефекте како на становнике насеља Бегеч, тако и на посетиоце овог простора.

6.4.6. Инфраструктура

6.4.6.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Подручје обухваћено Просторним планом карактерише друмски и водни саобраћај. Саобраћај је планиран преко постојеће и планиране саобраћајне мреже у оквиру овог простора, при чему је функција саобраћаја усаглашена са свим осталим просторним садржајима и функцијама и његовим планираним просторним развојем. У браћеном делу простора, у обухвату плана, у оквиру пољопривредног земљишта, мрежа атарских, некатегорисаних путева ће се у планском периоду осавременјавати у циљу ефикаснијег коришћења пољопривредног земљишта (изградњом путева са тврдом подлогом, уз могућност проширења регулације путева израдом планова детаљне регулације). Некатегорисани путеви у оквиру Парка природе "Бегечка јама" ће се развијати и градити у складу са условима заштите природе, а у циљу обезбеђења оптималних услова за функционисање свих садржаја парка природе. У оквиру шумског земљишта ће се користити шумски путеви у циљу експлоатације шуме, као и за прилаз Дунаву у спотско- рекреативне сврхе. Планом се задржава постојећа саобраћајна веза насеља Бегеч са садржајима уз Бегечку јаму и са скелским прелазом на Дунаву, као и са садржајима уз њих, уз могућност реконструкције и побољшања саобраћајно техничких елемената.

Околина Бегеча има изузетне услове за развој бициклистичког саобраћаја. Афирмација бициклистичког саобраћаја је неопходна како би се овај вид превоза што више популаризовао. У циљу поспешивања развоја бициклистичког туризма планирана је бициклистичка стаза - међународни бициклистички коридор, дуж одбрамбеног насипа. Ово је предуслов за реализацију међународних пројеката који се заснивају на изградњи тзв. "зелених путева" (Project for Public Spaces & Greenways), "бициклистичких стаза дуж Дунава" (GTZ-Programm für Wirtschafts-und

Beschäftigungsförderung in Serbien-WBF) и "Европске мреже бициклистичких стаза" (EuroVelo - руте број 6 и 11 као део европске мреже бициклистичких рута). Бициклистичким стазама ће се повезати природне и историјске знаменитости Града Новог Сада, суседних регија, али и суседних држава. Такође се планом даје могућност реализације бициклистичких, пешачких и шетних стаза на простору Плана, иако оне нису приказане у графичким прилозима, а њихова реализација мора бити усклађена са условима свих надлежних установа. У зони постојеће скеле, планиране плаже и еколошког парка на насутом терену између насипа и објекта/објеката планира се паркинг за посетиоце кампа и плаже. Број паркинга места ће се обезбедити у складу са потребама будућих садржаја. Цео паркинг треба да је под крошњама дрвећа, у шумском амбијенту. У оквиру ове просторне целине могуће је реализовати пратеће садржаје бициклистичке стазе, за задовољавање специфичних захтева и потреба бициклиста (паркиралиште, одмориште, сервис, информације итд.), што ће се дефинисати кроз израду плана детаљне регулације.

Водни саобраћај

Планирану водну саобраћајну инфраструктуру у обухвату плана чине:

- река Дунав од km 1276+200 до 1283+200 km. Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180 m;

- скелски прелаз код km 1276+700. Скела повезује Бегеч са Баноштором.

Најзначајнија планирана интервенција на водној саобраћајној инфраструктури је изградња путничког пристаништа код km 1276+650. У складу са потребама насељених места, на обали Дунава, за планирано путничко пристаниште ће се дефинисати садржаји кроз даљу планску разраду који ће одговарати карактеру и обиму ове намене.

6.4.6.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом планског подручја биће решено као и до сада преко бушених бунара, који захватају воду из подземних водоносних слојева. С обзиром да су потребе за санитарном водом мале, економски није оправдано нити исплативо градити водоводну мрежу од насеља Бегеч до Парка природе "Бегечка јама". Додатна отежавајућа околност је што би се та мрежа налазила у плављеном подручју, па би њено одржавање било технички захтевније.

Одвођење отпадних вода

Одвођење отпадних вода планског подручја биће решено преко водонепропусних септичких јама које ће се празнити по потреби од стране надлежног комуналног предузећа. Посебно се инсистира на водонепропусности септичких јама, а све у циљу заштите подземних водоносних слојева. С обзиром да су потребе за

одвођењем отпадних вода мале, економски није оправдано нити исплативо градити канализациону мрежу. Додатна отежавајућа околност је што би се та мрежа налазила у плављеном подручју, па би њено одржавање било технички захтевније.

Планом се омогућава реализација компактних пречистача отпадних вода чија технологија омогућава функционисање у случају појаве високих вода. Услов за евентуалну реализацију пречистача отпадних вода је да се у току њихове експлоатације приликом појаве високих вода Дунава спречи загађење вода и земљишта услед изливања загађујућих материја.

Одвођење атмосферских вода

Одвођење атмосферских вода са планираних саобраћајница унутар планског подручја биће решено преко планиране канализационе мреже атмосферских вода. Пре упуштања атмосферских вода у реципијент, исте ће бити третиране на сепаратору уља, масти и суспендованих материја.

Атмосферска канализациона мрежа биће реализована у виду отворених канала, с могућношћу делимичног зацевљења, а све у складу са хидрауличким и просторним условима.

Одвођење атмосферских вода из атара биће решено преко постојећих мелиорационих канала и црпне станице. Постојећа црпна станица „Бегеч“, као и постојећи мелиорациони канали који функционишу у склопу мелиорационог слива „Бегеч“ планом се у потпуности задржавају уз могућност реконструкције и текућег одржавања. У поднаслову „Правила грађења на водном земљишту“ биће дефинисане зоне заштите мелиорационих канала, као и услови паралеленог вођења и укрштања планиране инфраструктуре са мелиорационим каналима, а све у складу са условима надлежног водног органа.

Водни режим језера Јама

У циљу побољшања квалитета воде у Парку природе "Бегечка јама", планира се низ објеката и радова који имају за циљ да уреде водни режим. Планира се изградња нових канала, којима ће се свежа Дунавска вода доводити до језера Јама, као и реконструкција постојеће уставе и канала "Бегеј", преко којих ће се контролисано празнити вода из језера Јама.

Пошто се подручје Парка природе "Бегечка јама", на ком је предвиђено директно спровођење плана, налази у инундационом подручју Дунава, сви планирани радови и објекти морају бити у складу са Законом о водама, и водним условима који су саставни део овог плана и дати су у поднаслову „Правила грађења на водном земљишту“.

Планирани водни режим, има за циљ да максимално подражава што природније стање екосистема, на начин да се у пролетњим месецима, у периоду виших водостаја,

упусти вода из Дунава у језеро Јама и да се сачува за период маловођа, у току летњих месеци.

Планира се изградња свих неопходних објеката као што су уливна грађевина, канали, устава, насипи и друго за потребе успостављања водног режима Бегечке јаме, а у складу са напред наведеним. Уливна грађевина, канали и устава служиће за одржавање водоног режима, док ће се насипима штитити шуме од плављења, како би се омогућило њихово одржавање и сеча.

Одбрана од поплава

Насеље Бегеч и атар насеља Бегеч бране се од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година, преко земљаног насипа. Постојећи одбрамбени насип, као и објекти у функцији одржавања одбрамбеног насипа, Просторним планом се задржавају у потпуности, уз могућност реконструкције и текућег одржавања.

У циљу заштите и несметаног функционисања насипа, у поднаслову 7.11."Мере заштите у области водне инфраструктуре" биће дефинисане зоне заштите одбрамбеног насипа, а све у складу са условима надлежног водног органа.

Парк природе "Бегечка јама", налази се у инундационом појасу Дунава и подложна је плављењу при појави високих вода Дунава.

Изградњом ХЕ"Нови Сад" на Дунаву, формирао би се успор узводно у правцу Парка природе "Бегечка јама", услед чега би дошло до потапања узводних инундационих површина у кориту реке Дунав, а између осталог и заштићеног подручје Бегечке јаме.

У циљу заштите Парка природе "Бегечка јама", од плављења услед изградње ХЕ"Нови Сад" и постизања оптималног водног режима, планира се изградња заштитног насипа по ободу Парка природе. Заштитни насип није предмет Просторног плана пошто се у овом тренутку не зна тачан положај будућег објекта ХЕ"Нови Сад", нити постоји техничка документација која детаљније разрађује ову проблематику. Заштитни насип ће се детаљније сагледати и дефинисати приликом израде планске и техничке документације за потребе реализације ХЕ"Нови Сад",

Уређење водног пута Дунава

Просторним планом подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 Дунав, дефинисане су двадесет четири критичне деонице на току Дунава, од којих су седам деоница приоритетно за регулисање водног пута. Једна од приоритетних деоница је деоница Сусек, сектор број 18, од р km 1.287 до 1281. Наведена деоница, делом се налази у обухвату овог плана. Радови на уређењу водног пута подразумевају техничко побољшање услова пловидбе и одржавања водних путева кроз реализацију

хидротехничких објеката као што су напери, обалоутврде, паралелне грађевине, преграде, усмеравајуће грађевине, проширења речног тока, радови на заштити обала од ерозије и друго. Основ за реализацију побројаних хидротехничких објеката биће Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 Дунав, уз поштовање услова заштите Бегечке јаме.

Процењује се да планирана решења у области водне инфраструктуре неће негативно уицати на животну средину. Планирана решења унапредиће будући водни режим Парка природе "Бегечке јаме".

6.4.6.3. Енергетска инфраструктура и електронске комуникације

Електроенергетска инфраструктура

Просторним планом се планира снабдевање електричном енергијом које ће се базирати на искоришћењу постојећих електроенергетских капацитета (уз модернизацију и ревитализацију) и изградњи нових. Прикључење планираних садржаја ће се реализовати из постојећих СТС "Купусара" и СТС "Бегечка јама" са припадајућом средњенапонском и нисконапонском мрежом, као и изградњом нових ТС. Нове ТС ће се градити, према потребама и на основу услова ЕПС Дистрибуција, огранак Електродистрибуција Нови Сад, на површинама намењеним туристичко-рекреативном подручју, воћарско-виноградској зони и на грађевинском земљишту изван грађевинског подручја, у складу са важећом законском и техничком регулативом.

Снабдевање електричном енергијом објеката који се користе за повремени боравак (викенд објекти и сл.) треба да буде на претежно коришћењем обновљивих извора енергије где год је то могуће, првенствено на искоришћењу соларне енергије.

Постојећи далековод 220 kV бр. 209/2 ТС 220/110/35 kV "Србобран"-ТС 220/110/35 kV "Сремска Митровица 2" који пресеца источни део подручја се планира за реконструкцију и прелазак на 110 kV напонски ниво.

У случају градње у заштитном појасу далековода потребна је сагласност АД „Електромержа Србије“ Београд, при чему важе следећи услови:

- сагласност се даје на Елаборат који инвеститор планираних објеката треба да обезбеди, а који израђује овлашћена пројектна организација;
- садржај Елабората и мере које се прописују приликом пројектовања и пре и за време извођења радова прописује власник инсталације, а на основу важећих закона, правилника и техничких прописа.

Потребно је да се све активности у овој области одвијају са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. То подразумева примену свих норматива и стандарда који се примењују при изградњи овакве врсте објеката и поштовање услова надлежних органа и организација код издавања услова, одобрења и сагласности за изградњу електроенергетских објеката.

Термоенергетска инфраструктура

Просторним планом се не предвиђа системско снабдевање топлотном енергијом. Постојећи и нови објекти ће се снабдевати топлотном енергијом из локалних топлотних извора, користећи највише обновљиве изворе енергије (соларну енергију, биомасу, (хидро)геотермалну енергију), а све са циљем да се отпадним гасовима не угрози животна средина.

Електронско-комуникациона инфраструктура

Просторним планом се предвиђа комплетно прикључење на системе електронских комуникација.

Планира се осавремењавање телекомуникационих чворишта у циљу пружања нових сервиса корисницима. Планира се и даље постављање мултисервисних платформи и друге опреме у кабинетима у склопу децентрализације мреже. Кабинети се могу постављати на осталом земљишту, као и у оквиру регулација површина јавне намене, на местима где постоје просторне и техничке могућности. Уколико се постављају на јавној површини, потребно је да буду на постојећим или планираним трасама водова електронских комуникација. Уколико се кабинети постављају на осталом грађевинском земљишту, потребно им је обезбедити колски приступ ширине минимално 3m. Планира се и изградња приводних каблова и Wi-Fi приступних тачака, као и постављање система за видео-надзор, у оквиру регулација површина јавне намене (на стубовима јавне расвете, рекламним паноима и сл.) и у оквиру осталих површина (на објектима).

Планира се потпуна покривеност овог подручја сигналом мобилне телефоније свих надлежних оператера.

Све активности везане за планиране циљеве у области електронских комуникација одвијаће се са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. Уз све потребне мере заштите, процењује се да планиране активности неће имати утицаја на очување и унапређење квалитета животне средине.

7. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

На простору у обухвату Плана обезбедиће се очување еколошког капацитета простора и побољшање квалитета животне средине уз максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте. Планираним наменама не уводе се садржаји који ће штетно утицати на природне вредности.

Дунав, еколошки коридор од међународног значаја је саставни део Паневропске еколошке мреже. Еколошки коридори омогућавају одвијање сезонских миграција и размену генетског материјала између просторно удаљених станишта. Очување проходности овог коридора је од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета подручја.

Ради очувања и унапређења квалитета животне средине, у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18, 95/18 – др. закон), приликом реализације планских решења подразумева се спречавање свих видова загађења.

За све пројекте који се буду реализовали у границама обухвата плана, утврђује се обавеза предузимања мера заштите животне средине, а за пројекте који могу имати утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08), обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину.

7.1. Заштита ваздуха

На простору у обухвату Плана, не постоје значајнији загађивачи ваздуха, осим аерозагађења које настаје приликом кретања возила унутар заштићеног природног добра. Такође још један вид загађења ваздуха представљају и дивље депоније, које доводе до емисије метана и ширења непријатних мириса.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13, 26/21-др. закон), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласним РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13), односно у складу са важећим прописима који регулишу ову област.

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:

- успостављање мониторинга квалитета ваздуха,
- очување богате вегетације природног добра,
- санацију дивљих депонија,
- спречавање одвијања делатности које могу угрозити вредности природног добра, у смислу продукције токсичних материја, непријатних мириса и сл.,
- кретање возила унутар природног добра свести на минимум (афирмисати бициклически саобраћај и пешачење),
- коришћење еколошких енергената за грејање постојећих и будућих објеката.

7.2. Заштита земљишта

Услови и начин коришћења земљишта на простору плана обавезују све, да приликом коришћења и експлоатације земљишта обезбеђују рационално коришћење и заштиту овог природног ресурса.

Загађивач земљишта који испуштањем опасних и штетних материја загађује земљиште, дужан је да сноси трошкове рекултивације, односно санације земљишта.

На околном пољопривредном земљишту неопходно је контролисано примењивати агротехничке мере заштите биља (ограничити употребу хемијских средстава заштите биља-пестициди, ђубрива и сл.).

Такође, неопходно је забранити стихијско одлагање отпада и извршити санацију и рекултивацију неуређених одлагалишта отпада на простору Плана.

У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно како би се спречила његова деградација услед продирања опасних материја. Земљиште треба контролисати у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94), Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18, 64/19) и др. важећом регулативом из ове области.

7.3. Заштита вода

Заштита вода подразумева примену следеће законске регулативе:

- Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18 – др. закон),
- Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 24/14),
- Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 50/12),
- Правилника о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", бр. 74/11), односно примену свих важећих прописа који регулишу ову област.

Условно чисте атмосферске воде са кровних и чистих бетонских површина и условно чисте технолошке воде (раскладне), чији квалитет одговара II класи воде, могу се без пречишћавања путем уређених испуста који су осигурани од ерозије, упуштати у отворене канале атмосферске канализације, путни јарак, околни терен и затворену атмосферску канализацију.

За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (паркинзи и сл.) и технолошке отпадне воде (од чишћења и прања објеката), пре улива у јавну канализациону мрежу, предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник).

Санитарно-фекалне воде и технолошке отпадне воде могу се испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на насељско или централно постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), а у складу са општим концептом канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу Града Новог Сада.

У реку Дунав и мелиорациони канал забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода које по Уредби о класификацији вода обезбеђују одржавање II класе вода водопријемника и које по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, задовољавају прописане вредности.

7.4. Мере заштите од буке

С обзиром да се ради о простору заштићеног природног добра где је кретање саобраћаја сведено на минимум, планско подручје није угрожено повећаним нивоима буке.

Ради превенције, али и заштите простора од прекомерне буке, потребно је успоставити одговарајући мониторинг, а уколико ниво буке буде прелазео дозвољене вредности у околној животној средини у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", број 96/21) предузимаће се одговарајуће мере за отклањање негативног утицаја буке на животну средину.

7.5. Заштита од отпадних материја

Поступање са отпадним материјама треба ускладити са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон) и подзаконским актима која проистичу из овог закона – Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 92/10 и 77/21), Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", број 98/10), односно са свим важећим прописима који регулишу ову област.

На основу Правилника за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада“, број 19/2011 и 7/2014) утврђују се број, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама на територији Града Новог Сада. Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће („Службени лист Града Новог Сада“, број 25/2010, 37/2010, 3/2011, 21/2011, 13/2014, 34/2017 и 16/2018) и Одлуком о уређивању и одржавању депонија („Службени лист Града Новог Сада“, број 6/03, 47/06 и 13/14).

У циљу ефикасног управљања отпадом на подручју Просторног плана утврђују се следеће мере:

- санација и рекултивација постојећих дивљих депонија,
- дефинисање принципа третмана и одлагања специфичних врста отпада,
- обезбеђење највишег нивоа комуналне хигијене спречавањем неадекватног депоновања отпада,

- третман животињског отпада спроводити у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла,

-на простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.),

-обезбедити постављање корпи за отпадке на свим главним правцима кретања и местима окупљања.

7.6. Заштита природних добара

Мере заштите

- 1) У заштићеном подручју спровести мере заштите на основу Одлуке о проглашењу Парка природе "Бегечка јама" заштићеним подручјем ("Службени лист Града Новог Сада", број 5/22) .
- 2) У правила уређења и грађења је потребно унети мере за режиме заштите и заштитну зону, које подразумевају мере забране, ограничења, као и мере очувања и унапређења подручја.
- 3) На подручју ПП „Бегечка јама“, као и на подручјима у поступку заштите није дозвољено планирање изградње марине/пристаништа.

Неопходно је применити мере очувања и унапређења еколошких коридора, означених на графичком прилогу, а налазе се ван подручја ПП „Бегечка јама“:

Опште мере:

-није дозвољена промена намена или културе површина под вегетацијом у природном и блиско-природном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци, рибњаци итд), као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;

-попљочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора:

-свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења;

-попљочани или бетонирани делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45° а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија,

-током реконструкције/одржавања постојећих обалоутврда попљочане или бетониране делове комбиновати са мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;

-попљочане или изграђене деонице на сваких 200-300m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила;

-обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта.

Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:

- регулације водотока,
- изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима,
- изградње нових и обнављање старих мостова.

Избегавати директно осветљење обале водотока/канала и применити одговарајућа планска техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости. Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже.

Посебне мере очувања функционалности и проходности коридора:

-током изградње и функционисања објекта чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто по површини воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року. За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће физичко-хемијске мере и биолошке мере санације;

-није дозвољено складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) у небраћеном делу плавног подручја водотокова;

-у зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње. Приликом реконструкције/изградње хидротехничких објеката применити одговарајућа техничка решења којима се обезбеђује проходност еколошког коридора за врсте текућих вода и приобаља, у циљу побољшања еколошког статуса водотокова и канала;

-далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдање услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама.

Приликом парцелисања обезбедити континуитет обале са вегетацијом у природном или блископриродном стању, у ширини од 20-50 m од линије средњег водостаја, односно у ширини од 10 m код високих обала. Овај појас приобаља, поред своје улоге кључног станишта и еколошког коридора, може да садржи пешачку стазу.

Уређењем окућница и простора око викенд насеља нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу, обезбедити проходност обале канала и водотокова за ситне животиње.

Урбане садржаје потребно је распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:

-на простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока;

-у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају попличавање и/или осветљење је 20 m а оптимално 50 m од обале коридора;

-уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води, на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење.

Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста:

До 500 метара од коридора/станишта **ван грађевинског подручја** (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):

-забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора,

-ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује очување карактеристика хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.

До 200 метара од коридора/станишта ограничава се:

-изградња укопаних складишта на она чије се дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде и која су изграђена на начин којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;

-израда планова на планска решења којима се обезбеђује примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења,

-дефинисање правила озелењавања грађевинском дозволом:

-забрана коришћења инвазивних врста,

-за подизање зеленила на шумским и шумостепским подручјима примена смерница: најмање 50 % аутохтоних врста.

До 200 метара од коридора/станишта **ван грађевинског подручја** (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):

Ограничава се изградња објеката:

-на пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства) који су лоцирани и изграђени у складу са потребама заштите дивљих врста и станишта;

-на објекте у воћарско-виноградским зонама.

Ограничава се изградња:

- саобраћајница на оне чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица;

- електричних водова ниског и средњег напона на водове који су изграђени применом посебних техничко-технолошких решења која спречавају колизију и електрокуцију птица.

До **200 метара** од коридора/станишта **на грађевинском подручју** (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) ограничава се изградња објеката:

- на оне чије граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих природних станишта заштићених врста са другим наменама простора не прелази 50 dB(A) за дан и вече, односно 40 dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.

До **50 метара** од коридора/станишта ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује:

- проходност еколошког коридора површинских вода (забрана ограђивања појаса уз обалу или примена типова оградe које омогућују кретање ситних животиња);

- континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 метара код постојећих објеката, а 20 метара код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта;

- лоцирање објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење на најмање 20 метара удаљености од границе коридора/станишта;

- приоритет ових простора за добијање инвестиција за потребе побољшања квалитета животне средине на подручју еколошке мере.

До **50 метара** од коридора или станишта забрањује се:

- примена техничких решења којима се формирају сјајне површине (нпр. стакло, метал), усмерене према коридору или значајном станишту;

- уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте.

7.7. Заштита шума

Заштита шумске вегетације и животињског света спроводиће се перманентно како кроз израду одговарајуће документације, тако и кроз спровођење активности планираних посебним документима које треба донети у складу са законом.

Ради очувања шума, осим у случајевима када је Законом о шумама другачије прописано, забрањене су следеће радње:

- трајно смањивање површина под шумама,

- пустошење и крчење шума,

- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума,
- сеча која није у складу с плановима газдовања шумама,
- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа,
- подбељивање стабала,
- паша, брст стоке и жирење у шуми,
- сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и др.),

-сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шума,

-коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама,

-самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама,

-одлагање отпада и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин,

-предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функцију шуме.

Чиста сеча шума која није предвиђена плановима газдовања шумама као редован вид обнављања шума, изузетно може да се врши уз сагласност Министарства ради:

-просецање пролаза за извршење геодетских радова, геолошких истраживања научноистраживачких огледа, постављање цевовода, птт, електро и др. водова и сличних радова, ако се тиме не угрожавају приоритетне функције шуме,

-отварања противпожарних линија при гашењу високог шумског пожара, сузбијања биљних болести и штеточина, спровођења активности у циљу спречавања појаве и отклањања последица еколошких акцидената и сл, ако се тиме не угрожавају приоритетне функције шуме.

У јавном интересу је очување, заштита и унапређење шума, активирање свих потенцијаних шума и њихових функција, и подизање нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости, просторног распореда и структуре шумског фонда у АП Војводини. Шуме, као добра од општег интереса, морају да се одржавају, обнављају и користе. Шумско земљиште се користи за шумску производњу и не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о шумама.

Промена намене шума и шумског земљишта није дозвољена осим:

- када је то утврђено планом развоја шумске области,
- ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе,
- ради изградње објеката за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље,
- у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума,

- ради изградње економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари,
- ради изградње објеката за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ха.

Промена намене шума у последње три наведене тачке, врши се уз сагласност Министарства.

7.8. Заштита културних добара

У мерама заштите које је прописао надлежни завод за заштиту споменика културе, утврђено је да је пре предузимања било каквих земљаних радова на свим констатованим археолошким локалитетима, као и у зонама заштите, потребно прибавити услове заштите у циљу археолошких испитивања терена пре почетка изградње објеката и уређења простора.

Уколико се планирају земљани радови већег обима на планском подручју и ван зона евидентираних локалитета, неопходно је благовремено обавестити службу заштите како би се обезбедио археолошки надзор.

Поред мера заштите које је прописао надлежни завод за заштиту споменика културе и на основу којих ће се вршити даља заштита, коришћење, уређење и унапређење непокретних културних добара, један од главних циљева у области заштите је и планирање и презентација културног наслеђа као значајног ресурса одрживог развоја и фактора националног, регионалног и урбаног идентитета.

Међу посебним циљевима који се односе на активности не само институција и установа које се баве заштитом и уређењем културних добара, него представљају и интерес локалне самоуправе и туристичких организација су и:

- мапирање материјалног и нематеријалног културног наслеђа и интегрисање у Националну инфраструктуру геопросторних података,
- просторна идентификација специфичних територија као културних предела,
- дефинисање и промовисање културних предела и путева културе, међународних културних итинера, националних стаза и локалних веза културног наслеђа (индустријско, нарочито хидротехничко, римски путеви..),
- дефинисање културно-туристичких рута које промовишу манастире и друге културно-историјске споменике одређеног стила,
- израда студије заштите за сваку јединицу локалне самоуправе, односно , односно преиспитивање постојећих, како би се извршила валоризација урбаног и руралног градитељског наслеђа , приказ настанка и развоја насеља кроз векове и смернице заштите објеката и амбијената ,

- постављање и обнављање туристичке сигнализације на културно-историјским тачакама,
- инвестиционо улагање у отклањање физичких баријера и олакшан приступ особама са посебним потребама до НКД, као и објектима и површинама препознатим као део културног наслеђа.³

7.9. Заштита од удеса

Према подацима Министарста за заштиту животне средине, у посебној намени простора не постоји ни једно СЕВЕСО постројење вишег и нижег реда.

Могући су и прекогранични утицаји (потенцијалне акцидентне ситуације у суседним земљама), узводно од предметног подручја, које могу имати утицаја и на подручје Просторног плана.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (СЕВЕСО постројења), регулисана су Законом о заштити животне средине и др. подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса). Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1000 метара од границе СЕВЕСО постројења.

Ради предузимања мера за спречавање удеса и ограничавања утицаја тог удеса, потребно је поштовати одредбе Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр.87/18), где је наведено да је привредно друштво и друго правно лице дужно да прибави сагласност надлежног министарства на израђен и достављен План заштите од удеса у складу са Правилником о врсти и количини опасних супстанци на основу којих се сачињава план заштите од удеса ("Сл.гласник РС", бр.34/19) и Правилнику о начину израде и садржају плана заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр. 41/19).

Град Нови Сад је у обавези да изради Процену угрожености од елементарних непогода и других несрећа, па је неопходно, да уколико се предвиђају објекти привредног друштва и другог правног лица које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама, које управља објектима специфичне делатности са аспекта повишеног ризика по живот и здравље људи од несрећа и терористичких активности, обрати посебна пажња на опасности приликом којих би евентуално дошло до ослобађања опасних материја и угрожавања становништва, материјалних добара и животне средине.

Ради заштите од пожара, поред урбанистичких, потребно је примењивати и грађевинско-техничке мере заштите од пожара у складу са прописима о изградњи

³ На основу Материјала за рани јавни увид Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине 2021-2035 године.

објеката, прописима и мерама заштите од пожара код електроенергетских и гасних инсталација објеката, прилагођавање природних водотокова и сл.

7.10. Услови и мере за спречавање негативних утицаја приликом изградње саобраћајних површина

Друмски саобраћај

За изградњу нових и реконструкцију постојећих саобраћајних површина обавезно је поштовање одредби:

- Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон),
- Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20 – др. закон),
- Закона о заштити од пожара и осталим прописима који регулишу ову област,
- Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС“, број 50/11),
- Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама,
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Службени гласник РС“, број 22/15).

Локалне путеве пројектовати по устаљеним трасама- атарским путевима са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта али са обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

У оквиру обухвата Просторног плана егзистираће различити хијерархијски нивои некатегорисаних - атарских путева за које се утврђују следећи услови:

- главни атарски (шумски) пут има ширину коридора од 12 - 15 m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз;
- сабирни атарски (шумски) пут има ширину коридора 8 - 10 m и служи за двосмерни саобраћај;
- приступни атарски (шумски) пут има ширину коридора 4 - 6 m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.
- Прилазни путеви до садржаја у атару (шуми) се воде кроз ове коридоре а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја и услова терена.
- Реализација планираних регулација ће се вршити на основу плана детаљне регулације.

На саобраћајницама у оквиру зона заштите природе могуће је применити конструктивна решења за смиривање саобраћаја у складу са елементима из стандарда SRPS U.C1. 280-285, а у складу са чл. 161–163. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, иако то на графичком приказима није приказано.

На прелазу тротоара преко коловоза (минималне ширине 3 m) и дуж тротоара извршити типско партерно уређење тротоара у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Тротоаре израђивати од монтажних бетонских елемената или плоча који могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Поред обликовног и визуелног ефекта, то има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација). Коловоз и бициклистичке стазе завршно обрађивати асфалтним застором.

Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:

- регулације водотока,
- изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима,
- изградње нових и обнављање старих мостова.

При уређењу подручја предметног плана треба водити рачуна да изградња објеката и постављање пловила не сме утицати на промену дефинисаних габарита пловног пута и безбедност пловидбе. У том смислу, потребно је испунити и следеће услове:

- У циљу обезбеђења пловног пута и безбедне пловидбе потребно је обратити пажњу да ширина ангазоване акваторије, за планирања одређених садржаја и објеката који би залазили у корито реке Дунава, може бити максимално 40m воденог простора од уреза воде при ниском пловидбеном нивоу. Узимајући у обзир класу пловног пута, у акваторији понтона/пристаништа (са свим његовим елементима), треба обезбедити дубину која одговара дубини газа меродавног пловила (увећаној за апсолутну резерву која треба да обезбеди неометано пристајање и у периоду малих вода), у односу на ниски пловидбени ниво (ЕН);
- Технологију изградње евентуалних објеката на обали или у кориту реке и начин везивања пловила предвидети тако да се не наруши хидрауличко-морфолошка слика тока, да не дође до поремећаја проноса наноса. Водити рачуна да неадекватна технологија и начин везивања пловила могу изазвати негативан утицај на режим великих вода и режим леда.
- Приликом евентуалног дефинисања полигона за једриличарске и веслачке спортове на води водити рачуна да буду смештени ван пловног пута, нарочито узимајући у обзир интензитет водног саобраћаја у посматраној зони. Такође, потребно је прописно означити акваторију купалишта ради безбедности купача.
- Према члану 37. Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Сл. гласник РС”, бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15- др. закон, 92/16 и 104/16- др. закон,

113/2017-192- др. закон, 41/2018, 95/2018- др. закон), пре почетка израде техничке документације за изградњу објеката који на било који начин могу утицати на промену режима течења воде, као и безбедност пловидбе на реци Дунав, као међународном водном путу, потребно је прибавити и услове за пројектовање Дирекције за водне путеве, у оквиру обједињене процедуре, у поступку издавања локацијских услова.

7.11. Мере заштите у области водне инфраструктуре

Снабдевање водом решити преко бушеног бунара. Квалитет захваћених вода, мора бити редовно контролисан, а све у циљу заштите здравља корисника.

Отпадне воде прикупити у водонепропусној септичкој јами, коју ће по потреби празнити надлежно Јавно комунално предузеће "Водовод и канализација" Нови Сад. Септичку јаму поставити минимум 3 m од објекта. Сви објекти и цевоводи морају бити водонепропусни.

Атмосферске воде, пре упуштања у реципијент, потребно је третирати на сепаратору уља, масти и суспендованих материја.

Планирани водни објекти у Бегечкој јами: канали, водозахватни објекат, устава и насипи, морају бити димензионисани тако да омогуће формирање водног режима и да не ремете постојеће водне објекте. Имајући у виду напред наведено, у случају потребе за изградњом водних објеката, Просторним планом се оставља могућност израде планова детаљне регулације или урбанистичких пројеката за реализацију водних објеката, на простору потцелина Језеро „Бегечка јаме“ и канал Бегеј са комплексом ритских станишта пошто се директно спровод из овог плана, а у складу са пројектно техничком документацијом која ће се изградити за потребе реализације водних објеката.

За израду Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јаме“ прибављени су водни услови којима је дефинисан начин коришћења и могућности изградње на водном земљишту од стране Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство.

Планским документом обезбедиће се потпуна заштита водног режима, водних објеката, а у складу са техничком документацијом за хидротехничко уређење предметног простора, уз поштовање прописа који регулишу потпуну заштиту земљишта, површинских и подземних вода од загађивања у складу са: Законом о водама ("Сл. гласник РС", ф. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18) и његовим подзаконским актим: Уредбом о класификацији вода ("Сл. гласник СРС", бр. 5/68), Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 24/14), Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним

водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 50/12), Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл. гласник РС", бр. 33/16) и Правилником о опасним материјама у водама ("сл. гласник СРС", бра 31/82) и др..

У складу са Закона о водама:

- Чл. 4 - Водно добро, у смислу овог закона, јесу воде и водно земљиште;

- Чл. 5 - Воде и водно земљиште у јавној својини су јавно водно добро;

- Чл. 8 - Водно земљиште, у смислу овог закона, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, у смислу овог закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично);

- Чл. 9 - Приобално земљиште, у смислу овог закона, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама;

- Чл. 9а - Под управљањем водним земљиштем у јавној својини, у смислу овог закона, сматра се одржавање водног земљишта потребног за редовну употребу водних објеката у јавној својини, одређивање начина коришћења водног Земљишта и коришћење водног земљишта.

Водним земљиштем управља јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији;

- Чл. 23 - Под управљањем водним објектима у јавној својини, у смислу овог закона, сматра се изградња, реконструкција, санација и одржавање (редовно и инвестиционо) водних објеката на водном земљишту, вршење права инвеститора у име Републике Србије, односно аутономне покрајине, унапређивање, чување и старање о њиховом наменском коришћењу.

Јавно водопривредно предузеће управља водним објектима за уређење водотока и за заштиту од поплава на водама I реда и водним објектима за одводњавање, који су у јавној својини.

Поред објеката из става 2. овог члана, јавно водопривредно предузеће управља и бранама са акумулацијама, водним објектима за заштиту од ерозија и бујица на сливовима акумулација, преводницама на каналима и системима за наводњавање који су у јавној својини, осим објеката која су правна лица изградила за своје потребе.

Водним објектима за уређење водотока и заштиту од поплава на водама II реда и водним објектима за заштиту од ерозије и бујица, осим водних објеката за заштиту од ерозије и бујица из става 3. овог члана, који су у јавној својини, управља јединица локалне самоуправе на чијој се територији објекти налазе.

Унутар граница обухвата плана налазе се следећи водни објекти:

Река Дунав - деоница од стационаже km 1276+200 до km1283+200. Пловни пут на посматраној деоници Дунава има статус међународног пловног пута класе VIc са минималном ширином пловног пута од 180 m;

- Насип прве одбрамбене линије реке Дунав деоница Д. 11 . 1 . 2. - леви насип уз Дунав од високог терена у Челареву до Бегеча, од km 0+000 до km 6+700, следећих геометријских карактеристика:

- а) кота круне 81,97 - 83,11mm,
- б) ширина круне 6m,
- в) нагиб брањене косине 1:7,
- г) нагиб небрањене косине 1:3,
- д) меродавна висока вода 80,80 - 81,30mm;

- Канал Бегеј који представља везу јаме (језера) са отвореним током Дунава. На каналу Бегеј изграђена је и устава, која служи за регулисање нивоа воде у језеру;

- Мелиоративни канал Татарница и црпна станица система за одводњавање "Челарево-Бегеч" капацитета 2,0 m³/s, која се налази непосредно поред насипа у брањеном делу;

- Напери попречне грађевине. У циљу регулисања водног режима, као и спречавања започете ерозије водног корита реализована су два напера, који имају за циљ да повежу Шашићеву аду са залеђем "Бегечке јаме". Ова копнена веза олакшава приступ и газдовање шумама на Шашићевој ади;

- Шуме и шумско земљиште односно одељења 1 и 2 у оквиру обухвата Основе газдовања шумама за газдинску јединицу "Дунав". Ове шуме представљају заштитни појас одбрамбеног насипа;

- Бунар број 403 (у оквиру мреже пијезометара које осматра Воде Војводине). Кота терена на месту бунара је 76,99 mm, а кота вишегодишњег просека подземне воде је 75,37mm.

Планску документација израђена је на начин да предвиђено уређење простора ни на који начин неће реметити могућност и услове одржавања, уређења и функцију водних објеката за уређење водотока, водних објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујице, водних објеката за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода - одводњавање и др. дефинисаних чланом 13.-20. Закона о водама. Не сме се нарушити постојеће стање одбрамбеног насипа уз реку Дунав, његова стабилност и основна функција нити услов његовог одржавања. Не сме се угрозити слободан протицајни профил мелиорационих канала у свим условима рада система, као ни стабилност дна и косина канала.

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је:

- на насипима и другим водним објектима копати и одлагати материјал, напасати крупну стоку, вући посечено дрвеће, прелазити и возити моторно возило, осим на местима на којима је то дозвољено и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност тих објеката;

- на водном земљишту:

а) градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита,

б) одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,

в) складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,

г) вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности,

д) прати возила и друге машине,

ђ) вршити друге радње осим у случају: спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности и предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине; - у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју; - садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој Водној сагласности;

• Копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са овим законом, доказано да није угрожена стабилност насипа; мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошким водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката; мењати правац и јачину тока површинске воде која природно протиче или отиче са водног земљишта које је у приватној својини; градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5 m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање канала; -одлагати чврсти отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале, упуштати загађене воде или друге материје и вршити радње, којима се може оштетити корито и обала водотока, утицати на промену његове трасе, нивое воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност заштитних и других водних објеката или отежати одржавање водног система;

• вршити без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго); • изводити радове који би могли угрозити стабилност бране или њену намену, као и мењати природне услове у околини акумулационих и ретензионих басена на начин којим би се проузроковало клизања терена, појаве ерозије или настајање вододерина и бујица; • изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

Забрана вршења горе наведених радњи може се проширити и изван граница водног земљишта, ако би се тим радњама угрозио водни режим или водни објекти;

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони насипа одбрамбене линије уважити и:

- Саставним делом насипа за одбрану од поплава са припадајућим објектима (устане, црпне станице) сматра и заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју, у ширини 50 m поред насипа, одводни канали паралелни насипу у брањеном подручју, на удаљености од 10 m до 50 m од ножице насипа (зависно од карактеристика водотока и објекта), као и сервисни путеви у брањеном подручју за спровођење одбране од поплава;

Уз небрањену и брањену ножицу насипа, неопходно је обезбедити појас ширине најмање 10,0 m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип;

У брањеном подручју, у зони од 10,0 m до 30,0 m, дозвољено је партерно уређење терена, у зони од 30, 0m до 50,0 m дозвољена је изградња објеката инфраструктуре и објеката фундираних на максималну дубину до 1,0 m.

Граница и намена земљишта, чији је носилац права коришћења ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад, не могу се мењати без сагласности ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

Планира се да се за коришћење водног земљишта, реше имовинско-правни односи са ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

Планском документацијом дат је осврт на утицај планиране изградње хидроелектране Нови Сад (Беочин) на предметни План Парка природе Бегечка јама.

Планска документација мора бити у складу са општим концептом водоснабдевања, канализања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Новог Сада, уважавајући одредбе Закона о водама, Закона о заштити природе и Закона о заштити животне средине.

Имајући у виду карактер и број корисника простора обухваћеног предметним планом уважити:

- до изградње јавне водоводне мреже, појединачно снабдевање корисника простора Парка природе водом могуће је из појединачних бунара уз претходно прибављање водних акта надлежног органа водопривреде, акта Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима („Сл. гласник РС“, ф. 101/15) и акта/решење о зонама санитарне заштите изворишта надлежног органа за здравство у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, ф. 92/08); - чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи воде могу се без пречишћавања одводити у атмосферску канализацију, зелене површине, путни канал или мелиорационе канале путем уређених испуста који су осигурани од ерозије; - за зауљене атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина, пре улива у реципијент предвидети предtretман кроз таложник и сепаратор уља. Квалитет еуфлента, у зависности од реципијента, мора обезбедити одржавање II класе воде у реципијенту; - санитарно-фекалне отпадне воде до изградње јавне канализационе мреже испустити у водонепропусне септичке јаме које ће празнити у надлежно комунално предузеће. Након изградње јавне канализационе мреже и постројења за прераду отпадних вода насеља (ППОВ-а) Бегеч кориснике простора прикључити на исту; - уважити и све друге услове које за сакупљање, канализање и диспозицију отпадних вода пропише надлежно јавно комунално предузеће;

- У површинске воде, забрањено је испустити било какве воде осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (II класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода;

- Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за

њихово достизање и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање;

- У подземне воде забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и уносити опасне и штетне материје које могу да угрозе квалитет (хемијски статус), тј. узорковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода.

Планском документацијом предвиђена је израда планова нижег реда и израда техничке документације за изградњу објеката и извођење радова на простору обухвата Плана, уз прибављање водних акат у посебном поступку у складу са Законом о водама.

7.12. Мере заштите у области енергетске инфраструктуре и електронских комуникација

7.12.1. Електроенергетски систем

Као заштиту од електромагнетног зрачења надземних водова и као заштиту самог вода поштовати сигурносне висине и сигурносне удаљености из Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних водова од 1 kV до 400 kV. Такође поштовати Закон о заштити од нејонизујућих зрачења и подзаконске акте. Током изградње електроенергетског вода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе вода. Неопходно је због тога, приликом постављања вода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења.

7.12.2. Систем снабдевања топлотном енергијом

Не планира се системско опремање простора топлотном енергијом. Самим тим, нису потребне посебне мере заштите у овој области.

7.12.3. Електронске комуникације

У току експлоатације водова електронских комуникација нема негативног утицаја на животну средину, а у току изградње може доћи до привремене деградације земљишта која се неутрализује каснијим затрпавањем рова и нивелацијом са околним земљиштем.

Антенске стубове и базне станице пројектовати у складу са важећим правилницима и техничким прописима. Обавезно поштовати све одредбе о начину и периодима испитивања, границама излагања и евиденцији извора нејонизујућих зрачења.

8. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја, Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процену утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

За све пројекте који се буду реализовали у границама обухвата плана, утврђује се обавеза предузимања мера заштите животне средине, а за пројекте који могу имати утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину.

Студију процене утицаја за постојеће и планиране садржаје треба радити са циљем да се прикупе подаци и предвиде утицаји на здравље људи, флору и фауну, земљиште, воду, ваздух, материјална и културна добра и узајамно деловање свих чинилаца на сваком од наведених објеката, као и мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити.

9. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

Успостављање система праћења компонената животне средине, је део стратешког одређења у очувању изузетних природних и културно-историјских вредности природног добра, уз одрживо коришћење обновљивих природних ресурса. Због тога израда катастра загађивача на територији општине и развој мониторинг система представља један од приоритета заштите животне средине. Резултати мониторинга на најбољи начин осликавају промене у времену и простору и тиме обезбеђују могућност адекватног и правовременог реаговања, кориговања започетих активности и тестирања исправности утврђених програма заштите и развоја.

Према члану 69. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18-др.закон, 95/18, 95/18-др.закон), циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- обезбеђење мониторинга;

- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- дефинисање мониторинга загађивача;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Основни параметри који треба да се прате на простору у обухвату Плана треба да обухвате главне компоненте животне средине:

- земљиште,
- воду,
- ваздух,
- буку,
- природне вредности.

Поред праћења ових основних параметара животне средине, прате се и други параметри који указују на квалитет животне средине, нпр. мониторинг отпада.

У циљу свеобухватног сагледавања свих проблема, потребно је додатно консултовати све надлежне органе и организације, како би се створила савремена мрежа која одговара свим европским стандардима, имајући у виду да је заштита животне средине веома важан сегмент нашег будућег развоја и просперитета.

Мониторинг земљишта

Активности на мониторингу квалитета земљишта на простору у обухвату Плана подразумевају праћење стања и промена у оквиру следећих параметара земљишта:

- физичко-хемијске карактеристике (механички састав, киселост, садржај хумуса, садржај укупног азота, садржај калијума, фосфора и калцијума). Садржај микроелемената: магнат, гвожђе, бакар и цинк. За поседе око индустријских зона испитује се и присуство штетних материја : кадмијум, кобалт, никл, арсен, хром, олово, жива, као и садржај специфичних органских политаната (угљоводоници, пестициди, минерална уља).
- микробиолошке карактеристике (садржај и бројност врста).

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које је утврђена евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Контролу квалитета земљишта потребно је спроводити у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18, 95/18- др.закон), Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Службени гласник РС", бр. 30/18 и 64/19).

Мониторинг воде

Мониторинг вода врши се у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС и 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18 – др.закон), Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18 – др.закон), Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", бр. 74/11) и др. важећим подзаконским актима.

Испитују се следећи параметри: температура воде, температура ваздуха (на терену), боја, мирис, видљиве материје, рН, укупне суве материје, жарени остатак, губитак жарењем, суспендоване материје, таложне материје, НРК, ВРК₅ (хомогенизован узорак), ВРК₅ (филтриран узорак), амонијак, нитрати, уља (угљенотетрахлоридни екстракт), сулфати, сулфиди, хлориди, гвожђе, феноли, детерџенти (као алкилбензол сулфонат), натријум, укупни фосфор, укупни азот, калијум, електропроводљивост и беланчевине.

Подаци ових мерења треба да послуже за санацију стања, а база података за прорачуне пројектовања система за пречишћавање отпадних вода, као и за информисање и едукацију грађана из ове области.

Мониторинг ваздуха

Мониторинг треба да се врши ради процене аерозагађења на основу мерених или процењених података и добијања информација о загађујућим материјама, које доспевају у атмосферу и концентрацији око извора загађења.

Контролу квалитета ваздуха треба организовати тако да се прво изврши идентификација свих могућих присутних полутаната. Након идентификације присутних полутаната, потребно је организовати систематско испитивање квалитета ваздуха, мерењем концентрације присутних загађујућих материја.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др.закон), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10, 63/13) и др.подзаконским актима.

Мониторинг буке

Праћење нивоа буке неопходно је извршити у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21), Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10) и др.подзаконским актима из ове области.

Мониторинг отпада

Мониторинг отпада треба вршити ради изналагања оптималних варијанти за решавање санације насталог отпада и уклањање дивљих сметлишта.

У циљу правилног управљања отпадом неопходно је идентификовати све врсте отпадних материја које ће се генерисати и класификовати према пореклу (опасан отпад, комунални чврст отпад и др.). Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др.закон) и осталим подзаконским актима.

Мониторинг природних добара, флоре и фауне

Неопходно је спроводити мониторинг природних добара, флоре и фауне.

Предвиђање промена параметара квалитета животне средине на подручју плана

На основу свих података, користећи информациони систем заштите животне средине, могуће је предвидети, спречити еколошке катастрофе и утврдити оптималне мере за санацију и рекултивацију.

Подаци о стању и квалитету животне средине првенствено треба да буду усмерени на формирање информационих основа за функционисање система, што значи планирано и перманентно формирање записа у бази података система о измереним и утврђеним вредностима параметара квалитета свих елемената животне средине.

Припрема и извођење превентивних активности заштите животне средине

Превентивне активности на заштити животне средине се припремају и извршавају на основу предвиђања промена стања животне средине, и посредно, на основу анализе стања и квалитета животне средине. Припреме и извођење превентивних активности на заштити животне средине треба да обухватају:

- оперативни план превентивних активности заштите животне средине,
- израду планова превентивног деловања на појединачним локалитетима,
- израду планова потребних ресурса за планиране превентивне активности на заштити животне средине,
- припрему неопходне оперативне документације за извођење превентивних активности,
- израду подлога за надзор и контролу извођења превентивних активности заштите и контролу квалитета извршених поступака на заштити животне средине.

10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10).

Будући да су досадашња искуства недовољна у примени стратешке процене предстоји решавање бројних проблема. У досадашњој пракси стратешке процене планова присутна су два приступа:

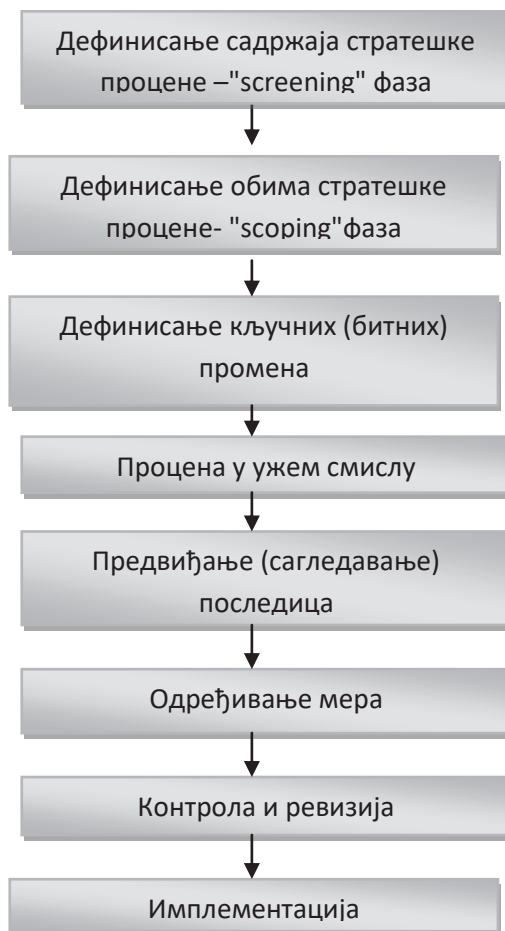
- 1) технички: који представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме где није проблем применити принципе за ЕИА (процену утицаја на животну средину),
- 2) планерски: који захтева битно другачију методологију из следећих разлога:
 - планови су знатно сложенији од пројеката, баве се стратешким питањима и имају мање детаљних информација о животној средини,
 - планови се заснивају на концепту одрживог развоја и у већој мери поред еколошких обухватају друштвена и економска питања,
 - због комплексности структура и процеса, као и кумулативних ефеката у планском подручју нису примењиве симулационе математичке методе,
 - при доношењу одлука већи је утицај заинтересованих страна и нарочито јавности, због чега примењене методе и резултати процене морају бити разумљиви учесницима процеса процене.

Због наведених разлога у пракси стратешке процене користе се најчешће експертске методе као што су: контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика итд.

Као резултанта примене било које методе појављују се матрице којима се испитују промене које би изазвала имплементација плана и изабраних варијанти (укључујући и ону да се план не примени). Матрице се формирају успостављањем односа између циљева плана, планских решења и циљева стратешке процене са одговарајућим индикаторима.

У овој стратешкој процени примењена је методологија процене која је код нас развијана и допуњавана у последњих неколико година ^{4 5 6} и која је углавном у сагласности са новијим приступима и упутствима за израду стратешке процене у Европској Унији. ⁷

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико фаза, и то:



Анализирајући поступак израде Извештаја, може се закључити да се он састоји, углавном говорећи из четири фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања,
- процена могућих утицаја на животну средину,
- мере заштите животне средине,

⁴ Стојановић Б., Процена утицаја на животну средину и услови за заштиту и унапређење животне средине, Секторски прилог за „Генерални план Приштине“, ИАУС, 1996

⁵ Стојановић Б., Управљање животном средином у просторном и урбанистичком планирању – Стање и перспективе, у монографији "Новији приступи и искуства у планирању", ИАУС, 2002, стр.119-140

⁶ Стојановић Б., Н. Спасић, Критички осврт на примену закона о стратешкој процени утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању, ИЗГРАДЊА, Бр.1, 2006, стр. 5-11

⁷ A Source Book on Strategic Environmental Assessment of Transport Infrastructure Plans and Programs, European Commission DG TREN, Brussels, October 2005

- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза, потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Извештај о стратешкој процени ради се у фази израде Просторног плана подручја посебне намене Парка природе "Бегечка јама". Оба документа биће изложена на јавни увид са обезбеђењем учешћа јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени.

Тешкоће при изради Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана на животну средину нису уочене тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера предметног Плана на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена на основу постојећих података о стању животне средине планског подручја, услова надлежних институција, природних карактеристика, као и друге доступне документације.

У поступку израде Извештаја, успостављена је сарадња са заинтересованим органима и организацијама, овлашћеним институцијама и надлежним органом за послове заштите животне средине.

Уочене тешкоће, значајне за квалитетну процену стања животне средине и ток процене утицаја стратешког карактера су:

- непостојање јединствене методологије за израду Стратешке процене утицаја на животну средину,
- непостојање података који се односе на мониторинг животне средине на простору у обухвату плана.

11. ЗАКЉУЧЦИ ИЗВЕШТАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена утицаја Просторног плана подручја посебне намене парка природе "Бегечка јама" на животну средину урађена је у поступку израде Просторног плана подручја посебне намене Парка природе "Бегечка јама".

Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

На основу валоризације простора и процењених утицаја предложене су мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити. Мере заштите животне средине односе се на укупан простор и непосредно окружење, на постојеће и

планиране делатности и мере заштите животне средине које се односе на укупну инфраструктуру.

На основу анализе постојећих намена, успостављеног мониторинга животне средине и планираних активности, процењени су утицаји на ваздух, земљиште, површинске и подземне воде, природна добра, флору и фауну, становништво и утврђене су мере заштите.

Вредновањем односа позитивних и негативних утицаја и ефеката, може се закључити да имплементација планских решења обезбеђује трајне позитивне ефекте у смислу контролисаног управљања простором и животном средином.

Планирани мониторинг животне средине омогућиће контролу утицаја Просторног плана на животну средину. Примена и спровођење планираних мера заштите при имплементацији Просторног плана, контрола и надзор над применом мера и мониторинг животне средине, представљају обавезне еколошке мере и смернице у циљу спречавања појава негативних утицаја и ефеката на животну средину у обухвату овог Просторног плана.

Предметни Извештај о стратешкој процени утицаја не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће се кроз Процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

Планско решење усаглашено је са достављеним условима надлежних институција.

12. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ПРОПИСИ:

- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон),
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10),
 - Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09),
 - Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08),
 - Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94),
 - Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Службени гласник РС", бр. 30/18 и 64/19),

- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04);
- Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности ("Службени гласник РС", број 95/18 и 10/19);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 92/10, 77/21);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13, 26/21-др.закон),
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10, 63/13),
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-др.закон),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12),
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10),
- Правилник о условима и начину сакупљања, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", бр. 98/10),
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10);
- Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", број 92/10),
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16, 95/18-др.закон и 71/21),
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС", бр.71/94, 52/11 - др. закон и 99/11 - др. закон),
- Одлука о проглашењу Парка природе „Бегечка јама“ заштићеним подручјем („Сл. Лист града Новог Сада“ бр. 5/2022).

13. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

1. Извод из Регионалног Просторног Плана АП Војводине.....	A3
2. Постојеће стање простора на орто-фото снимку.....	A3
3. Посебна намена простора (извод из Просторног плана).....	1:10000
4. Инжењерско – геолошка карта простора.....	A4
5. Педолошка карта простора.....	A4.